

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการย่อย 2

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

Development of Health Tourism Destination of
Nakhon Si Thammarat

โดย

อาจารย์เจริญพร เพ็ชรกิจ และคณะ

ตุลาคม 2561

เลขที่สัญญา RDG60T0037

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการย่อยที่ 2

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

Development of Health Tourism Destination of Nakhon Si Thammarat

คณะผู้วิจัย

อาจารย์เจริญพร เพ็ชรกิจ

ดร.พวงรัตน์ จินพล

ดร.วัชรภรณ์ สุทธิ

สังกัด

วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ วิทยาเขตปราจีนบุรี

ภายใต้แผนงานวิจัย

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน

Development of Health Tourism of Nakhon Si Thammarat as a Center of
Health Tourism in the Upper Southern of Thailand

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช. สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นโครงการวิจัยย่อยที่ 2 ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน” คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จอย่างดี ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ ดร.เบญจวรรณ สร้างนิทร นพ.ธานินทร์ สนธิรักษ์ ดร.พญ.ประภา วงศ์แพทย์ และ คุณพรทิพย์ บุญทรง ที่กรุณาสละเวลาให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาตลอดการทำวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่วิจัยที่ได้สละเวลาให้สัมภาษณ์สำหรับข้อมูลเชิงลึก และเข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผลลัพธ์การวิจัย ขอขอบคุณนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ให้ความร่วมมืออย่างยิ่งในการตอบแบบสอบถาม ทำให้งานวิจัยนี้ได้รับข้อมูลที่สมคูลทั้งในมิติของอุปสงค์และอุปทานทางการท่องเที่ยว จนสามารถบรรลุเป้าหมายของการวิจัยได้อย่างราบรื่นและเป็นรูปธรรม คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

คณะผู้วิจัย

บทสรุปผู้บริหาร

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่มากมาย กระจายอยู่ใน 23 อำเภอ มีทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีความโดดเด่นและอุดมสมบูรณ์ และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งมีศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยือน จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจำนวนมาก จากการกระตุ้นการท่องเที่ยวให้เกิดการกระจายรายได้ สร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงจัดทำโครงการ “12 เมืองต้องห้ามพลาด” ในปี พ.ศ. 2558 และต่อเนื่องมาในปี 2559 ภายใต้โครงการ “12 เมืองต้องห้ามพลาด พลัส” ทำให้จังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2561 รัฐบาลได้มีมติเห็นชอบมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของรัฐบาล โดยให้นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นบุคคลธรรมดาสามารถนำค่าใช้จ่ายที่พักในจังหวัดท่องเที่ยวรอง ในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม โฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ค่าบริการนำเที่ยว โดยผู้ประกอบการนำเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สำหรับการเดินทาง นำมาหักลดหย่อนภาษีได้ตามจำนวนเงินที่จ่ายจริง แต่รวมกันไม่เกิน 15,000 บาท ทั้งนี้ไม่รวมค่าอาหาร โดยสามารถนำไปหักกับภาษีเต็มรูปแบบหรือใบเสร็จรับเงินมาใช้เป็นหลักฐาน (BLT Bangkok, 2561) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้จัดทำแคมเปญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง 55 จังหวัด เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ภายใต้แคมเปญ “Amazing Thailand Go Local หรือ เที่ยวท้องถิ่นไทย ชุมชนเติบโต เมืองไทยเติบโต” มีเป้าหมายเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าสู่เมืองรองและชุมชนไม่น้อยกว่า 10 ล้านคน กระจายโอกาสในเชิงรายได้จากการท่องเที่ยวให้กลุ่มเศรษฐกิจฐานรากไม่ต่ำกว่า 10,000 ล้านบาท ปรับสัดส่วนนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและคนต่างชาติในพื้นที่เมืองหลักต่อเมืองรอง จาก 70:30 เป็น 65:35 ในปี 2561 คาดว่าจะสร้างบรรยากาศการท่องเที่ยวไปยังเมืองรองและชุมชนได้อย่างคึกคัก กระตุ้นให้เกิดการเตรียมความพร้อมและพัฒนาพื้นที่สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสมดุลในทุกมิติ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561) แคมเปญดังกล่าวสามารถกระตุ้นให้เงินสะพัดไปสู่ชุมชน รายได้จากการท่องเที่ยวจะกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชน และกระจายได้ สร้างเศรษฐกิจให้ดีขึ้น นักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ เต็มเต็มความสุข ทั้งกับนักท่องเที่ยวและชุมชนคนในท้องถิ่น สร้างรอยยิ้มให้กลับคืนมาอีกครั้ง

โดยที่กระแสความนิยมเรื่องสุขภาพ และนักท่องเที่ยวต่างสนใจเลือกวิธีการที่จะทำให้มีสุขภาพดี สร้างความสุขทางกาย ทางใจ และจิตวิญญาณ ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ความสนใจเป็นเบื้องต้น และมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภท ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ศาสนา ประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวด้านการส่งเสริม ดูแลรักษาสุขภาพ ซึ่งกระจายตัวอยู่ใน 23 อำเภอ แต่ยังไม่มีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับลักษณะกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ให้ชัดเจน ทำให้การพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะยังมีจำนวนไม่มากเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในด้านนี้มาอย่างต่อเนื่อง เช่น ศาลาสปา โรงพยาบาลท่าศาลา เป็นโรงพยาบาลต้นแบบของการดูแลรักษาสุขภาพโดยใช้แพทย์แผนไทย และแพทย์ทางเลือกของภาคใต้ตอนบน ซึ่งได้รับโลรางวัลพื้นที่ต้นแบบด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก ระดับชาติ วันที่ 31 สิงหาคม 2559 (โรงพยาบาลท่าศาลา, 2559) และเป็นแนวโน้มความต้องการอย่างชัดเจนของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีวัตถุประสงค์แรกของการเดินทาง คือ มาเพื่อดูแล รักษา ส่งเสริม

สุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ความเด่นชัดในประเด็นนี้เป็นที่มาของแนวคิดช่องว่างการวิจัยในการศึกษาเชิงลึกที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ เช่น แหล่งทางธรรมชาติ ศาสนสถาน แหล่งศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตคนในชุมชน แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ควรศึกษาให้ชัดเจนว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดี ทั้งนี้มีข้อมูลการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมาบ้างแล้ว หลายแห่ง หลายลักษณะ แต่ยังขาดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ทำให้ไม่ชัดเจนว่า สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้มากน้อยเพียงใด จึงต้องวิจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชในมิติต่าง ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างครอบคลุมให้มีความร่วมมือกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนในการพัฒนา ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเข้าถึง และในการใช้เวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยวให้ยาวนานขึ้น ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบนได้ในระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีศักยภาพรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาหลักของการวิจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีศักยภาพรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาและเก็บข้อมูล คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 ประเภท จำนวน 24 แหล่งที่อยู่ใน 23 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ 1) แหล่งทางธรรมชาติ 2) ศาสนสถาน 3) แหล่งศิลปวัฒนธรรม 4) วิถีชีวิตของคนในชุมชน 5) แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ และ 6) สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

ขอบเขตด้านเวลา

ใช้เวลาทำวิจัย 1 ปี ระหว่างเดือนมิถุนายน 2560 ถึงเดือนพฤษภาคม 2561

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1. กลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. กลุ่มผู้ดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการและการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

กลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้ง 3 กลุ่ม คือ

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช อ้างอิงจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชปี พ.ศ. 2559 จำนวน 3,565,814 คน ได้จำนวน 460 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช 24 แห่ง รวมจำนวน 30 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ใช้สอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวชาวไทย และใช้แบบสอบถามฉบับภาษาอังกฤษ เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่สร้างขึ้นตามขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย

3. แนวคำถามสนทนากลุ่ม มีประเด็นในการสนทนาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

การตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ใช้การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มีค่าเท่ากับ 0.96 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้ในการวิจัยจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ได้เก็บข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชทั้ง 24 แห่ง ที่กระจายอยู่ใน 23 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมประยุกต์สำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คำนวณค่าเฉลี่ย (Average) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับข้อมูลชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและรูปแบบการจัดการ และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2

ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การจัดการ การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ความเหมาะสมมาก สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวทั้งในด้าน ความดึงดูดใจ การเข้าถึงที่สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และความพร้อมของบุคลากรผู้ให้บริการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม มีการจัดเส้นทางเดินทางชมธรรมชาติที่ราบรื่น มีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว
2. การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก สิ่งอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุและผู้พิการ พื้นที่พักผ่อน ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว สาธารณูปโภค
3. การจัดการคุณภาพการให้บริการทั้งในมิติของบุคลากรที่มีจำนวนเพียงพอ การพัฒนาบุคลากรให้มีมาตรฐานของการบริการในระดับสากล และมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ การให้บริการที่แสดงความเป็นมิตรและมีจิตบริการที่ดีของเจ้าหน้าที่
4. การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงผลกระทบการจัดบริการกิจกรรมการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ และชุมชนในการสร้างสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว
5. การจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติด้วย กิจกรรมที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ และการปฏิบัติอย่างถูกต้องของเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อสิ่งแวดล้อมด้วยการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และการทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดให้ความรู้ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3

เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิจัยเรื่องนี้ได้ข้อมูลเชิงลึกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้ง 6 ประเภท 24 แหล่ง ทั้งในเรื่องรูปแบบการจัดการ ลักษณะการให้บริการ และคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว โดยผ่านความรู้สึกระทึกใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยวจากมุมมอง 6 มิติที่ใช้ในการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งเที่ยวนั้น ๆ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงสามารถประยุกต์ใช้ 6 มิติในการพัฒนาทั้งในระดับประเภท และระดับแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1. การค้นหาคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวด้วยแนวคิดทั้ง 6 มิติ ซึ่งอาจค้นหาเป็นรายมิติ หรือใช้แบบผสมผสานกัน โดยมีผู้ร่วมประสานงานกัน ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ หรือผู้ดูแลรับผิดชอบจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชมรม สมาคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อคัดสรรสิ่งดึงดูดใจและกิจกรรม ควรกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้ค้นพบการตอบสนองความต้องการของตนเอง ดังนี้

1.1 ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) กิจกรรมที่จัดให้ควรมีความแปลกใหม่ น่าค้นหา ทดลอง และยังไม่พบจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น เช่น วิธีการเสริมสร้างสุขภาพด้วยการอยู่ไฟของคุณแม่หลังคลอด ด้วยภูมิปัญญาโบราณที่ผ่านการรับรองมาตรฐานของแพทย์แผนไทยที่สวนคนธสพา ซึ่งไม่พบในจังหวัดอื่น การแสดงศิลปวัฒนธรรมเฉพาะที่มีความงดงาม ละอียดอ่อนของหนังตะลุงโบราณจากภูมิภาคต่าง ๆ ของไทย และรูปหนังจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องดนตรี และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงหนังตะลุง ที่บ้านหนังสุชาติ การแสวงหาความสุขในการล่องแพไม้ไผ่ไปตามสายน้ำที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำและชมวิถี

ชีวิตแบบพอเพียงของชุมชนที่บ้านวังหอน และการเดินป่าที่มีสภาพเป็นป่าดิบชื้นและป่าดิบเขา เพื่อชมเฟิร์นมหาสดำ ซึ่งเป็นเฟิร์นโบราณขนาดใหญ่หาชมได้เฉพาะที่เขาลงเท่านั้น

1.2 ความอุดม (Richness) ความสมบูรณ์ครบถ้วนของสิ่งดึงดูดใจในแหล่ง และกิจกรรมที่จัดให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ จึงจะสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม ทุกวัย เช่น บ้านหนังสือชาติมีประวัติความเป็นมาของหนังสืออย่างครบถ้วน รวมทั้งมีการสาธิตการทำหนังสือ และให้ทดลองขีดหนังสือได้ด้วยตัวเอง เป็นต้น ซึ่งการสร้างโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์ที่หลากหลาย อาจใช้การร้อยเรียงกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยต้องคำนึงถึงการส่งเสริมสุขภาพด้วย

1.3 ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) ความรู้สึกของนักท่องเที่ยวเป็นตัวกำหนดที่สำคัญในการใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวนาน ๆ อย่างเพลิดเพลิน และได้พักผ่อนอย่างแท้จริงกับกิจกรรมที่ทำ เช่น ความรู้สึกถึงผจญภัยอย่างเพลิดเพลิน จากการใช้เวลาในการสูดอากาศสดชื่นที่อุทยานแห่งชาติเขาลง ซึ่งเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ ตื่นตระการตาจากการเดินชมกล้วยไม้หายากนานาชนิดของโลก การได้ชื่นชมเฟิร์นโบราณที่หายาก ณ หุบผามหาสดำ และการได้นั่งน้ำตกที่มีขนาดใหญ่มีน้ำตลอดปี และเคยปรากฏอยู่ในหลังธนบัตรราคา 1,000 บาท เป็นต้น

1.4 ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) แม้ว่าแต่ละจังหวัดจะมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้ายกัน แต่ย่อมมีสิ่งไม่เหมือนกัน และใช้ทดแทนกันไม่ได้ เช่น กิจกรรมการล่องแพ ซึ่งอาจพบเห็นกันอยู่บ่อย ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและกระบี่ (การล่องแพยางและคายัก) แต่เอกลักษณ์ที่บ้านวังหอนมี และไม่เหมือนที่อื่น คือ การล่องบนแพไม้ไผ่ ที่ทำให้ได้สัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง ได้ย้อนรำลึกถึงภูมิปัญญาของคนโบราณที่สามารถใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี รวมถึงได้ลิ้มรสชาติอาหารแบบพื้นบ้านเฉพาะของถิ่นนี้ ทำให้ได้เรียนรู้และลึกซึ้งกับวิถีชีวิตของชาวสวนสมรม ในแบบฉบับของชาวนครศรีธรรมราชเท่านั้น จึงควรนำเสนอเอกลักษณ์นี้เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

1.5 ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) นักท่องเที่ยวต้องการรู้สึก “เป็นเจ้าของ” แหล่งท่องเที่ยวที่เข้ากับรสนิยม และเข้าใจ “ตัวตน” ของตัวเองมากขึ้น เช่น ลักษณะอาหารการกินของพื้นถิ่น ที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสได้ทั้ง รูป รส กลิ่น เสียง ดังเช่น หนำไพรวัลย์ เป็นทั้งรีสอร์ทที่ตั้งอยู่กลางป่า ในละแวกเดียวกันกับเทือกเขาลง และมีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่เรียกว่า “คอร์สสร้างพิชิตเพื่อสุขภาพหลักสูตรของชาวโศก” ที่ผสมผสานการนวดผ่อนคลาย การทานอาหารพื้นบ้านปลอดสารพิษ สัมผัสบรรยากาศที่สะอาด บริสุทธิ์ ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ เพื่อเป็นการล้างสารพิษในร่างกาย เกิดการขับถ่ายของเสียให้หมดสิ้นไป ล้างพิษของจิตใจ ทำให้จิตใจสะอาด เข้มแข็ง ผ่อนคลาย ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการมีสุขภาพที่ดีแบบองค์รวม จึงควรศึกษาลักษณะเฉพาะความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายด้วย โดยยึดความเดิมแท้ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลักในการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว

1.6 ความเป็นมิตร (Friendliness) ความสำคัญที่สุดของมิตินี้ คือ นักท่องเที่ยวรู้สึกว่าได้อยู่ท่ามกลาง “มิตร” ทุกขณะ และจากทุกมุมของการบริการที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยววันนั้น ๆ การมีจิตบริการแบบไทยสร้างได้ไม่ยาก เช่น บ้านหนังสือชาติ แม้ว่านักท่องเที่ยวจะสามารถเดินชมได้ด้วยตนเอง แต่บุคลากรก็ยังมีความพร้อมที่จะอธิบายเพิ่มเติมให้อยู่ตลอดเวลาเมื่อนักท่องเที่ยวต้องการ นอกจากนี้บุคลากรที่ให้บริการมีการพูดคุยด้วยอัธยาศัยที่ดี ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มมีความสุขกับสิ่งที่ทำ คอยตอบคำถามและให้ความรู้เพิ่มเติม โดยสามารถพูดคุยโดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี เป็นต้น ดังนั้น ผู้ดูแลรับผิดชอบต้องให้

ความสำคัญ และสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรอย่างชัดเจนต่อเนื่อง จนเกิด “วัฒนธรรมแห่งความสุข” ทั้งผู้ให้ และผู้รับบริการ

2. การพัฒนาเชิงกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว เป็นแนวทางจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำควบคู่กับการสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยวทั้งระบบการบริหารจัดการ และระบบการให้บริการ เพราะจะทำให้มีการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัย มีความสะดวกสบายที่เพียงพอและเหมาะสม เช่น อุทยานแห่งชาติเขาลง ซึ่งเป็นป่าดิบชื้น พื้นที่เดินป่าไปยังน้ำตกกรุงชิงที่มีความล้าบากอันเนื่องจากลักษณะทางกายภาพทั่วไปของการเข้าถึงน้ำตกขนาดใหญ่ในผืนป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ จึงมีการปรับปรุงโดยการสร้างทางเดินเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินไปเยี่ยมชมความสวยงามของน้ำตกได้สะดวก มีความปลอดภัยจากการลื่นล้ม ขณะเดียวกันเส้นทางที่สร้างขึ้นยังคงความกลมกลืนเข้ากับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี รวมถึงมีบริการห้องพัก ที่กางเต็นท์ บริการอาหาร ห้องน้ำ สำหรับผู้ที่ประสงค์พักในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถโทรประสานเพื่อจองที่พักได้สะดวก และมีศูนย์อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวต้องมีการเตรียมการดูแลตลอดระยะเวลาการเที่ยวชมของนักท่องเที่ยว และมีการประเมินเพื่อปรับปรุงเป็นระยะและสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. ภาควิชาการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช เช่น สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานนครศรีธรรมราช และหอการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น ควรพิจารณาให้ความสำคัญต่อมิติของการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยว และนำไปจัดลำดับความสำคัญในการเพิ่มศักยภาพให้ตรงประเด็น และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติให้สำเร็จในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

2. ผู้ประกอบการจากภาคเอกชน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาเพราะเข้าใจความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ควรเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ และสร้างความสุขให้นักท่องเที่ยว

3. หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานนครศรีธรรมราช และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกลไกสำคัญในการริเริ่ม และประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานของผู้รับผิดชอบเพื่อการบริหารงานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีการนำวิสัยทัศน์และทิศทางการบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน โดยการประสานนโยบายระหว่างหน่วยงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันทั้งกำลังทรัพยากรบุคคล งบประมาณ ฯลฯ มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง การประเมินผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นประจำ

4. ชุมชนในท้องถิ่นต้องได้รับความเข้าใจในการแสดงความเป็นเจ้าบ้านที่ดีอย่างเข้าใจ ต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยไมตรีจิตแม้จะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยตรง เพราะถือเป็นหน้าที่และเป็นหน้าที่เป็นตาแก่บ้านเมืองตนในการสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือน และได้รับรู้ถึงคุณค่าและความภาคภูมิใจในการนำเสนอ “คุณค่า” ในท้องถิ่นให้ผู้มาเยือนได้รับรู้ผ่านการถ่ายทอดด้วยการบอกเล่า ภาพถ่าย การแต่งกาย การตกแต่งอาคารบ้านเรือน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การศึกษาวิจัยเชิงลึกในเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเพียงการเริ่มต้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพียงจังหวัดเดียว จึงขอเสนอว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิง

สุขภาพ ยังต้องการการวิจัยอีกหลายพื้นที่ ในการนำคุณค่าและความโดดเด่นของแต่ละพื้นที่ออกมานำเสนอ เพื่อนำมาสร้างเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในหลายแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อสร้างทางเลือกและความหลากหลายให้นักท่องเที่ยว รวมทั้งการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จิตวิทยาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งการวิจัยในลักษณะนี้ จะทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความครอบคลุมในทุกด้าน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับสากลได้

ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ศึกษาเชิงลึกเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชเพียงจังหวัดเดียว ได้พบแนวคิดใหม่ที่ยังไม่พบในการวิจัยในประเทศไทยที่นำไปใช้กับการเสริมสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยผ่านความรู้สึกสบายใจ/ประทับใจ ในการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวจากมุมมอง 6 มิติที่ใช้ในการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งเที่ยวนั้น ๆ สามารถประยุกต์ใช้เป็นแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้น และเน้นการสร้างวัฒนธรรมแห่งความสุข ให้แก่ผู้ให้และผู้รับบริการได้ นอกจากนี้ยังใช้เป็นต้นแบบให้กับจังหวัดอื่น ๆ ได้ทั้งระดับประเภท และระดับแหล่งท่องเที่ยว

การจัดประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็น 6 ประเภท โดยใช้เกณฑ์ 3 ข้อ ดังนี้ 1) มีรูปแบบกิจกรรมเชิงสุขภาพที่สอดคล้องกับรูปแบบของไทยและสากล 2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) มีองค์ประกอบของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดี ได้แก่ แหล่งธรรมชาติ ศาสนสถาน แหล่งศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชน แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ และสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ซึ่งจะแตกต่างจากที่มีการจัดประเภทแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช (ธรรมะ ธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม) จากการวิจัยนี้เป็นการจัดประเภทแหล่งท่องเที่ยวตามบริบทของจังหวัดนครศรีธรรมราช และได้ศึกษาเชิงลึกทั้ง 24 แหล่งท่องเที่ยว พบว่า มิติที่เสริมสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวได้สร้างความประทับใจ มีค่าเฉลี่ยรวมแต่ละมิติอยู่ในระดับประทับใจมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีได้ สมควรเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช และ จังหวัดอื่น ๆ สามารถนำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละจังหวัดได้

ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์

การวิจัยนี้ได้ศึกษาเชิงลึก มิติคุณค่าที่สร้างความประทับใจของทั้ง 24 แหล่งท่องเที่ยวที่จัดเป็น 6 ประเภท จะพบว่ามีมิติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด จะเป็นโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยของมิติต่าง ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ให้มีศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งแนวทางการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

นอกจากนี้ยังใช้ออกแบบเส้นทาง (Route) แหล่งท่องเที่ยว โดยนายอำเภอ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้เรียง เทศบาลไม้เรียง และ องค์การบริหารส่วนตำบลกะเปียด ขอให้ทางทีมวิจัยช่วยสนับสนุนข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนา “พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาศูนย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงประวัติศาสตร์แบบประชารัฐ โดยใช้ข้อมูลการวิเคราะห์และแนวทางการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในทุกด้าน เน้นการดูแล รักษา ทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวให้มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน และการให้ชุมชนพื้นถิ่นมีส่วนร่วมในการร่วมคิด วางแผน ปฏิบัติการ และการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบภาคีเครือข่าย เน้นชุมชนหรือหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการ โดยทางทีมวิจัยนำเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการ

จัดการที่เหมาะสมและยั่งยืน แบ่งรูปแบบการพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การจัดการทรัพยากร 2) การจัดการบริการนักท่องเที่ยว 3) การจัดการด้านความปลอดภัย และ 4) การจัดการการตลาดการท่องเที่ยว เพื่อทางอำเภอ นำข้อมูลเหล่านี้เสนอเป็นเอกสารแนบท้ายในบันทึกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอฉวาง ตัวแทนจากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครราชสีมา (ทกจ.) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 12 และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม้เรียง เป็นต้น ทั้งนี้มีการจัดพิธีลงนาม MOU ร่วมกันเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 ณ เขาศูนย์ อำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา นอกจากนี้ยังนำข้อมูลเหล่านี้ไปสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านในพื้นที่โดยรอบ โดยจัดทำเวทีประชาเข้าใจ จำนวน 11 เวที ผลตอบรับ คือ ชาวบ้านเห็นด้วยกับแนวคิด และแนวทางการพัฒนาที่น่าเสนอ

ภาคีเครือข่ายทางการท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครราชสีมาและหอการค้าจังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น ควรนำผลวิจัยไปใช้โดยให้ความสำคัญต่อมิติการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยว นำไปจัดลำดับความสำคัญในการเพิ่มศักยภาพให้ตรงประเด็น และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวต่อไป

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว 2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีศักยภาพรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 1) นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในช่วงฤดูการท่องเที่ยว ระหว่างเดือนตุลาคม-เดือนธันวาคม 2560 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamané ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ จำนวน 460 ตัวอย่าง 2) ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว 24 แห่ง จำนวน 30 คน ใน 23 อำเภอ โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ข้อมูลเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมในเรื่อง 1) การสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อสุขภาพกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ 6 มิติ คือ ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) ความอุดม (Richness) ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) ความเหมาะสม/เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) และความเป็นมิตร (Friendliness) และ 2) ลักษณะทางกายภาพ การจัดการ และการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามเนื้อหาการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช 24 แห่ง และการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 24 แห่ง ได้รับความประทับใจ/สบายใจจากนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) โดยแหล่งท่องเที่ยวประเภท แหล่งศิลปวัฒนธรรม สร้างความประทับใจ/สบายใจให้แก่นักท่องเที่ยวมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมา คือ แหล่งทางธรรมชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$) ศาสนสถาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.19$) และวิถีชีวิตของคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.13$) แสดงว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีศักยภาพความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และมีคุณค่าในตัวเองดีอยู่แล้วใน 5-6 มิติ จึงควรมีการพัฒนามิติอื่นให้มีคุณค่าในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากขึ้น

คำสำคัญ: แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่น่าหลงใหล

การสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 มิติ

6 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

This research on development of health tourism destination of Nakhon Si Thammarat, aims 1) to study the physical descriptions of health tourism destinations in Nakhon Si Thammarat which meet the tourist's requirement, 2) to study the management model and service features in the health tourism destination in Nakhon Si Thammarat, and 3) to explore the developmental approach for enhancing potential of Nakhon Si Thammarat's health tourism destination to be a health tourism center in the upper south. This research was a mixed-method research including quantitative and qualitative methods.

For quantitative method, the population were Thai and foreigner tourists which travel in period between October – December 2017 and results of 460 samples were calculated by using Yamane. For the qualitative method, the sample were 30 managers/staffs who are in charge of 24 health tourism destinations, which were carefully chosen by purposive sampling. This research used not only the questionnaire but also the structured interview questions to gain the data from all perspectives. Both tools were developed based on the literature review. To be specific, the questionnaire in this research was adapted and developed based on a Destination Fascination Scale (DFS) which including 6 dimensions namely; Mystique, Richness, Attractiveness, Uniqueness, Fitness, and Friendliness. Also, the structured interview were developed based on the physical description, management model and service features in the health tourism destination and focus group was applied.

The results of this research shown that the tourists were most impressed with all 24 health tourism destinations ($\bar{X}$ =4.22). The highest score are arts and culture destination ($\bar{X}$ = 4.29), natural destination ($\bar{X}$ =4.28), healthy food destination ($\bar{X}$ =4.25), religious destination ($\bar{X}$ =4.22), health promoting destination ($\bar{X}$ =4.19) and local community life ($\bar{X}$ =4.13) respectively. It revealed that all of the health tourism destination in Nakhon Si Thammarat is not only high potential to welcome tourists but also has a great self-value in 5-6 dimensions of DFS so it should develop other dimensions for increasing tourist attractiveness as well.

Keywords: Distinct Health Tourism Destination, Destination Fascination Scale (DFS), Value Creation of 6 Dimensions, 6 Types of Health Tourism Destination, Nakhon Si Thammarat Province

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทนำ.....	ข
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	ข
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	ค
ขอบเขตการวิจัย.....	ค
วิธีดำเนินการวิจัย.....	ง
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	จ
ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัย.....	ช
ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์.....	ช
บทคัดย่อ.....	ญ
Abstract.....	ฎ
สารบัญ.....	ฎ
สารบัญรูป.....	ท
สารบัญตาราง.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	4
กรอบขั้นตอนการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
การวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล และการแปลผล.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
2 การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรม.....	10
แนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	49
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูล.....	52
การแปลผลข้อมูล: เกณฑ์ และการให้ความหมาย.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย.....	54
ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1.....	170
ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2.....	170

ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3.....	171
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	173
สรุปผลการวิจัย.....	173
อภิปรายผล.....	178
ข้อเสนอแนะ.....	183
บรรณานุกรม.....	186
ภาคผนวก.....	189
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	201
ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีความโดดเด่นของจังหวัด	
นครศรีธรรมราช.....	195

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.1	เมนู สถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เข้าถึงจากเว็บไซต์ สุขดี ที่นี้เมืองคอน http://wellnessnakhon.sct.ac.th/th/?c=menu_togo	36
5.1	รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	182

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประเภทและรายอำเภอ.....	18
2.2	แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรูปแบบกิจกรรมและคุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	22
3.1	รหัสผู้ให้สัมภาษณ์.....	51
4.1	ข้อมูลชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ภาษาหลักในการสื่อสาร และภูมิลำเนา.....	54
4.2	วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวครั้งนี้.....	57
4.3	รูปแบบการท่องเที่ยวในครั้งนี้.....	57
4.4	วิธีการเดินทางในครั้งนี้.....	58
4.5	ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้.....	58
4.6	ท่านพักค้างแรมที่ใด.....	59
4.7	แหล่งข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้.....	59
4.8	แหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้ท่านตัดสินใจมาท่องเที่ยว.....	60
4.9	แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ท่านรู้จักสถานที่ใดบ้าง.....	61
4.10	แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านกำลังเยี่ยมชมอยู่ในขณะนี้.....	62
4.11	ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว / สถานที่ท่องเที่ยว.....	64
4.12	ลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว.....	65
4.13	รหัสผู้แสดงความคิดเห็น.....	66
4.14	การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการกำหนดรหัส.....	67
4.15	รหัสผู้แสดงความคิดเห็น.....	72
4.16	แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน.....	74
4.17	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช อุทยานแห่งชาติเขาหลวง.....	80
4.18	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช บ้านวังบอน.....	882
4.19	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช อ่างเก็บน้ำกะทูน.....	84
4.20	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ชายหาดขนอม.....	86
4.21	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช เขาขุนย.....	88
4.22	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.....	90

4.23	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช วัดธาตุน้อย.....	92
4.24	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช วัดเจดีย์.....	94
4.25	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช วัดชายนา.....	96
4.26	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช บ้านหนังสุชาติ.....	97
4.27	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.....	100
4.28	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช แหล่งผลิตเครื่องถม.....	102
4.29	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช เมืองปากพนัง.....	104
4.30	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช บ้านไร่เกษมสุข.....	106
4.31	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์.....	108
4.32	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช หมู่บ้านคีรีวง.....	111
4.33	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช เรือนผักกูด.....	113
4.34	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช หน้าไพรวัลย์.....	115
4.35	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช เรือนมลราช.....	117
4.36	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ศาลาสปา.....	119
4.37	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ศาลามีชัย.....	121
4.38	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช สวนคนธสปา.....	123
4.39	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา.....	125
4.40	มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา.....	127

4.41	สรุปภาพรวมระดับความประทับใจ / สบายใจ ในการเยี่ยมชมแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ของนักท่องเที่ยวใน 6 มิติของการเสริมสร้างคุณค่าในแหล่งท่องเที่ยว.....	129
4.42	สรุปค่าเฉลี่ยรวมระดับความประทับใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยว ในการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช 6 ประเภท.....	130
4.43	สรุปค่าเฉลี่ยรวม แสดงระดับความประทับใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยวในการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามมิติการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	131
4.44	คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทแหล่งทางธรรมชาติ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ.....	132
4.45	คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทศาสนสถาน ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ.....	138
4.46	คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทแหล่งศิลปวัฒนธรรม ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ.....	144
4.47	คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทวิถีชีวิตของคนในชุมชน ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ.....	150
4.48	คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทแหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ.....	156
4.49	คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ.....	162
4.50	สรุปมิติที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวที่มาจากความประทับใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยว.....	168

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นปรากฏการณ์ภาคบริการที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย สามารถสร้างรายได้โดยมีมูลค่าเป็นอันดับหนึ่งของการค้าบริการรวมของประเทศ โดยในแต่ละปีสามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศในรูปเงินตราต่างประเทศปีละหลายแสนล้านบาท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดการณ์ว่า ทั้งปี 2559 จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนประมาณ 32.5 ล้านคน ซึ่งเติบโตที่ ร้อยละ 8.60 จากปี 2558 ขณะที่รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยในปี 2559 อาจมีมูลค่าอยู่ที่ประมาณ 1.60 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.30 จากมูลค่าประมาณ 1.45 ล้านล้านบาท ในปี 2558 ซึ่งเป็นการขยายตัวเป็นบวกเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2559 ก) กับทั้งยังได้คาดการณ์ว่า จะมีคนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ จำนวน 146.5 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.50 จากปี 2558 และมีเม็ดเงินสะพัดไปยังธุรกิจที่เกี่ยวข้องในไทยมูลค่า 8.35 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.20 สะท้อนได้จากร้อยละ 12.60 ในปี 2558 แต่เป็นการชะลอตัวตามปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ยังฟื้นตัวช้าและสภาพอากาศที่กระทบแหล่งท่องเที่ยวในบางพื้นที่ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2559 ข) นอกจากนี้ประเทศไทยโดยคณะกรรมการ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ดำเนินการตามแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 โดยทำให้ประเทศไทยประสบผลสำเร็จด้านรายได้ และขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีอันดับขีดความสามารถการแข่งขันในปี พ.ศ. 2558 ในอันดับที่ 35 จาก 141 ประเทศทั่วโลก (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554) ด้วยเป็นเพราะว่า ประเทศไทยมีศักยภาพของทำเลที่ตั้ง ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว และความเป็นไทย อันเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว แต่ในทางกลับกัน จากผลการจัดอันดับด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติของ World Economic Forum (WEF) ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 116 จาก 141 ประเทศทั่วโลก ด้วยมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจำนวนมาก แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเกิดความเสื่อมโทรมเป็นผลมาจากการขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของไทย พ.ศ. 2579 ให้ประเทศไทย “เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก ที่เติบโตอย่างมีดุลยภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน” (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน
2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว
4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

5. ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ประการ จะทำให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นไปด้วยความยั่งยืน มีองค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องต้องกัน ทั้งในส่วนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว รวมไปถึงการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว และการบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ในปี พ.ศ. 2559 จังหวัดนครศรีธรรมราชมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว จำนวน 3,565,814 คน จำแนกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 3,484,288 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 81,526 คน และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน 14,465.22 ล้านบาท จำแนกเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 14,128.70 ล้านบาท และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 336.52 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560 ก) นอกจากนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราชได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ปี พ.ศ. 2559 และกำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดให้เป็น “นครแห่งการเรียนรู้ เศรษฐกิจท่องเที่ยว นวัตกรรม ชุมชนเข้มแข็ง” กับทั้งกำหนดนิยามนครแห่งการท่องเที่ยว หมายถึง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานทั้งในด้านแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรการท่องเที่ยว มีกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับนานาชาติ รวมทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ และระบบเศรษฐกิจของจังหวัด และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อบรรลุตามคำขวัญของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่กำหนดให้ปี 2559 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีคำขวัญว่า “ท่องเที่ยวเมืองคอนสบายสบาย” (สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2559) กับทั้งในปี พ.ศ. 2560 ยังได้จัดทำแคมเปญ ต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2555 คือ แคมเปญ “นครศรีดีดี นครศรีดีกว่าเดิม” โดยมีแนวคิดเพื่อต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ การสร้างรายได้สู่ชุมชนในท้องถิ่น และการมอบประสบการณ์ที่ “ดีกว่าเดิม” ให้แก่นักท่องเที่ยว สร้างการรับรู้ถึงความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ ที่กระจายอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วยศักยภาพและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมภาพลักษณ์จังหวัดให้มีความทันสมัย ใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารเพื่อสร้างโอกาสการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ พร้อมนำเสนอเนื้อหาสาระที่เจาะลึก ตรงประเด็นและน่าสนใจมากขึ้น (ผู้จัดการออนไลน์, 2560) จังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภท ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ศาสนา ประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวด้านการส่งเสริม ดุแลรักษาสุขภาพ ซึ่งกระจายตัวอยู่ใน 23 อำเภอ แต่ยังไม่มีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ให้ชัดเจน

แหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ เหล่านี้เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การมีแหล่งน้ำคุณภาพและคุณภาพอากาศที่ดีที่สุด จากการตรวจสอบของสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ พบว่าบริเวณทางขึ้นภูเขารัง เขตรอยต่อระหว่างอำเภอลานสกากับอำเภอช้างกลาง พื้นที่หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช บริเวณลานกว้างใหญ่บนไหล่ภูเขารัง เป็นพื้นที่ที่มีอากาศดีและบริสุทธิ์มากที่สุดในประเทศไทย มีการสลักข้อความ “อากาศดีที่สุดในประเทศไทย” และข้อความเป็นภาษาอังกฤษ “The Best of Ozone in Thailand” ด้านหลังเป็นทิวทัศน์ของภูเขาและป่าไม้ มีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ สูดอากาศที่ดีที่สุด คุณภาพอากาศมีค่า aqi ระหว่าง 17-19 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (ไทยรัฐออนไลน์, 2554) และบริเวณที่มีแหล่งน้ำคุณภาพดี คือ แม่น้ำตาปี โดยกรมควบคุมมลพิษได้ตรวจสอบคุณภาพน้ำ มีดัชนีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ระดับ 93 คะแนน จากช่วงไตรมาสแรก เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม 2558 ไตรมาสที่สอง ระหว่าง เดือนเมษายน ถึง เดือนมิถุนายน 2558 มีดัชนีคุณภาพน้ำอยู่ที่ 77

คะแนน และไตรมาส 3 ระหว่าง เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน 2558 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดัชนีคุณภาพน้ำ อยู่ที่ 91 คะแนน (สำนักข่าวสิ่งแวดล้อม, 2558) จึงมีช่องว่างการวิจัยในการเพิ่มความสำคัญแก่แหล่งท่องเที่ยว ประเภทต่าง ๆ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ชัดเจนขึ้น จนสามารถรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดได้

การศึกษาวิจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีหลายลักษณะ เช่น อรพรรณ จันทรอินทร์ และคณะ (2554) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช เน้นไปที่การศึกษาศักยภาพองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตามความต้องการของนักท่องเที่ยว ในส่วนของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามความต้องการของนักท่องเที่ยว มีข้อมูลเพียงว่านักท่องเที่ยวต้องการไปเที่ยวชมวัดพระธาตุและวัดต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมา คือ เที่ยวชมธรรมชาติ ทะเล น้ำตก ถ้ำ และแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชน เช่น ศีรีวง และยังต้องการแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภทกว่านี้ สุจิราภรณ์ จุสปาโล และ ชัยวัฒน์ จุสปาโล (2554) ศึกษาเรื่อง “การจัดการเส้นทางนำเที่ยวสักการะพระเกจิอาจารย์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช” เน้นการศึกษาศักยภาพในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวและกำหนดเส้นทางปฏิทินกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสักการะ จึงยังไม่ได้ข้อมูลเพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นได้ จามรี ชูศรีโหม, ปุณยวีร์ ศรีรัตน์ และ นิภาพร แซ่เจ๋น (2558) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาอุทยานบ่อน้ำร้อน ตาบลัวหิน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช” เน้นการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวบ่อน้ำร้อนนี้ เพื่อหาแนวทางพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งยังต้องการเรื่องการบริหารจัดการบุคลากรและการให้บริการ ซึ่งนับว่ายังได้ข้อมูลน้อยมากในเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จะเห็นได้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยังไม่มีการศึกษาเชิงลึกเพียงพอต่อการนำไปขยายผลตามยุทธศาสตร์ที่ 1 ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ได้

ทั้งนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราชได้จัดทำแคมเปญ “นครศรีดีดี ที่เดียวเที่ยวครบเครื่อง เมืองเดียวเที่ยวทั้งปี” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นที่รู้จัก ทำให้จังหวัดนครศรีธรรมราชภายใต้แบรนด์ “นครศรีดีดี” เป็นที่รู้จักในบรรดานักท่องเที่ยว จนถึง ปี พ.ศ. 2558 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560 ได้กำหนดกลยุทธ์สร้างโอกาสการท่องเที่ยวสู่คนไทยทุกกลุ่ม ด้วยมาตรการส่งเสริมไทยเที่ยวไทย รวมไปถึงกลยุทธ์สร้างสมดุลเชิงเวลาและพื้นที่ โดยกำหนดมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ใหม่ เป็นการส่งเสริมการเดินทางสู่พื้นที่ท่องเที่ยวใหม่ที่มีความพร้อม เช่น เมืองท่องเที่ยวหลัก กลุ่มจังหวัด 8 Cluster 12 เมือง ต้องห้าม...พลาด เมืองเศรษฐกิจพิเศษ ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนและ Creative Tourism ที่สอดคล้องกับ Thainess ที่กำหนดไว้ และมาตรการการกระจายช่วงเวลาของการท่องเที่ยว โดยเป็นการปรับทัศนคติของคนไทยให้ออกเดินทางท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาล ส่งเสริมการเดินทางของกลุ่มวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ พยาบาล ทนาย นักธุรกิจ เจ้าของกิจการ นักแสดง เป็นต้น ส่งเสริมการลาพักร้อนในวันธรรมดาเพื่อเดินทางท่องเที่ยว สร้างแรงจูงใจให้บริษัท/นายจ้างอนุญาตให้พนักงานสามารถลาพักร้อนไปท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดทำแคมเปญกระตุ้นการท่องเที่ยวขึ้นภายใต้แนวคิด “ปีท่องเที่ยววิถีไทย 2558” ส่งเสริมจังหวัดท่องเที่ยวใหม่ ภายใต้โครงการ “เมืองต้องห้าม...พลาด” โดยคัดสรร 12 เมืองทางเลือก จาก 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ เชื่อมโยงท่องเที่ยวเมืองหลักเดิม เน้นจุดเด่นและศักยภาพจังหวัดที่มีความพร้อม ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการหมุนฟื้นฟูเศรษฐกิจประเทศ (ผู้จัดการออนไลน์, 2560) และจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นหนึ่งใน 12 เมืองต้องห้าม...พลาด จนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี และจัดทำแคมเปญต่อเนื่อง และต่อยอดจากแคมเปญ “12 เมืองต้องห้าม...พลาด” ในปี พ.ศ. 2559

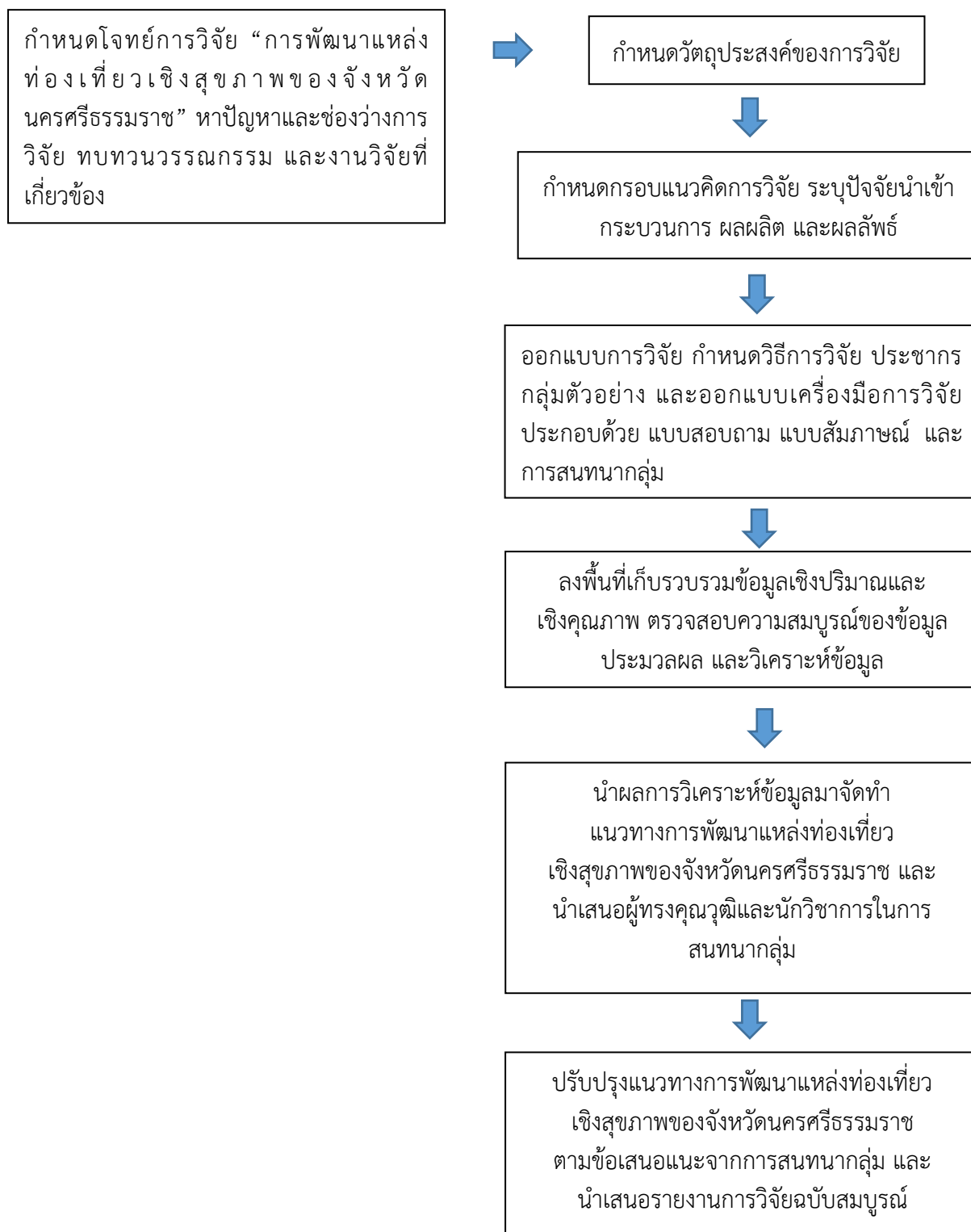
ด้วยการเพิ่มอีก 12 จังหวัดข้างเคียง และใช้ชื่อแคมเปญว่า “12 เมืองต้องห้าม...พลาด plus” (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2559) จะเห็นได้ว่า ผลจากการกระตุ้นโครงการ 12 เมืองต้องห้าม...พลาด และโครงการ 12 เมืองต้องห้าม...พลาด พลัส เป็นนโยบายที่ดำเนินการเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ด้านการท่องเที่ยว ในพื้นที่เมืองที่มีศักยภาพ นอกเหนือจากเมืองท่องเที่ยวหลัก 10 เมืองของไทย โดยเน้นนักท่องเที่ยวชาวไทย สามารถดึงดูดให้มีผู้เยี่ยมชมเยือนชาวไทย 12.13 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 7.47 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา สร้างรายได้ 34,361.21 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 6.94 และจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นหนึ่งในสามจังหวัดที่สร้างรายได้เป็นอันดับต้น ๆ ของโครงการ “12 เมืองต้องห้าม...พลาด” (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560 ข) และการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะยังมีจำนวนไม่มากเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในด้านนี้มาอย่างต่อเนื่อง เช่น ศาลาspa โรงพยาบาลท่าศาลา เป็นโรงพยาบาลต้นแบบของการดูแลสุขภาพโดยใช้แพทย์แผนไทย และแพทย์ทางเลือกของภาคใต้ตอนบน ซึ่งได้รับโลรางวัลพื้นที่ต้นแบบด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกระดับชาติ วันที่ 31 สิงหาคม 2559 (โรงพยาบาลท่าศาลา, 2559) และเป็นแนวโน้มความต้องการอย่างชัดเจนของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีวัตถุประสงค์แรกของการเดินทาง คือ มาเพื่อดูแล รักษา ส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ความเด่นชัดในประเด็นนี้เป็นที่มาของแนวคิดช่องว่างการวิจัยในการศึกษาเชิงลึกที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ เช่น แหล่งทางธรรมชาติ ศาสนสถาน แหล่งศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตคนในชุมชน แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ และสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ควรศึกษาให้ชัดเจนว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดี ดังนั้นการวิจัยเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงศึกษาเชิงลึกทั้งมิติกายภาพ และมิติของการสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัด 6 ประเภท ใน 23 อำเภอ จำนวน 24 แหล่ง เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างครอบคลุม ให้ความสำคัญร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนในการพัฒนา ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเข้าถึง และการใช้เวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยวให้ยาวนานขึ้น ซึ่งจะเป็องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบนได้ในระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย

การวิจัยนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในเรื่องความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ได้รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการพัฒนาเสริมสร้างคุณค่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมไปถึงการเสนอแนะการจัดการ และการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราช และเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีศักยภาพรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน

กรอบขั้นตอนการวิจัย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบ ดังนี้

นิยามศัพท์ทางวิชาการ (Academic Definition)

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ตลอดจนการเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาส่วนหนึ่งจากการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและกิจกรรมรักษาฟื้นฟูสุขภาพ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551)

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทำกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีไทยในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างและฟื้นฟูสุขภาพกายและจิตใจ (นุชนาฏ หมั่นจันทร์, ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, เกษวดี พุทธิภูมิพิทักษ์ และ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร, 2561)

แหล่งท่องเที่ยว (Tourist Destination) หมายถึง สิ่งหรือสถานที่ที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่สามารถดึงดูดใจด้านความสวยงาม ความน่าประทับใจ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งด้านการบริการ ปัจจัยพื้นฐานในเรื่องระบบสื่อสาร สาธารณูปโภค การขนส่ง และการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างมีมิตรไมตรี (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558 ข)

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ (Operational Definition)

นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้เดินทางหรือผู้มาเยือน (Travelers / Visitors) ที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่เดินทางมาเยือนจังหวัดนครราชสีมาด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์ที่มีใช้เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งที่มีการพักแรม (Tourist) และ/หรือไม่พักแรม (Excursionist)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism Destination) หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง สามารถนำเสนอรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณค่าสำหรับการพักผ่อน และการเสริมสร้างสุขภาพทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้เป็นอย่างดี แบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนสถาน ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้บริการเชิงส่งเสริมสุขภาพเป็นหลัก

แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครราชสีมา (Health Tourism Destinations in Nakhon Si Thammarat) หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง สามารถนำเสนอรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณค่าต่อการพักผ่อน และการเสริมสร้างสุขภาพทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ มี 6 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งทางธรรมชาติ เช่น บ้านวังหอน อำเภอลำทะเมนชัย มีกิจกรรมการล่องแพ ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสธรรมชาติการท่องเที่ยวแบบผจญภัย หมู่บ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลำทะเมนชัย ที่มีกิจกรรมสูดอากาศบริสุทธิ์ ทำให้ร่างกายสดชื่น มีพลัง เป็นต้น

2. ศาสนสถาน เช่น วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อำเภอเมือง มีกิจกรรมไหว้พระ ขอมพร ทำให้จิตใจสบาย ผ่อนคลาย ได้ชื่นชมศิลปวัฒนธรรม วัดพระธาตุไถ่ ตำบลหลักช้าง อำเภอขามเฒ่า มีกิจกรรมไหว้พระเจดีย์พระสารีริกธาตุ และสรีระสังขารของพระเกจิอาจารย์ที่ชาวไถ่่นับถือ เลื่อมใสศรัทธา ด้วยความศักดิ์สิทธิ์ของวาจาของพ่อท่านคล้าย เทวดาเมืองคอน เทพเจ้าแห่งแดนใต้ เป็นอนุสรณ์สถานพ่อท่านคล้าย ว่ากันว่าสังขารพ่อท่านคล้ายแข็งเป็นหิน เป็นต้น

3. แหล่งศิลปวัฒนธรรม เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช อำเภอเมือง มีกิจกรรมศึกษาประวัติศาสตร์เมืองนคร วิถีชีวิตของชาวปักษ์ใต้ รวมทั้งบุคคลสำคัญที่เป็นที่นับถือของชาวนครศรีธรรมราช บ้านหนังสุชาติ มีกิจกรรมเรียนรู้การทำหนังตะลุง เป็นต้น

4. วิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น หมู่บ้านคีรีวง อำเภอลานสกา หมู่บ้านกลางหุบเขาที่มีอากาศดีที่สุด มีกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีความเป็นอยู่เรียบง่าย สงบสุขแบบเครือญาติ กินอาหารพื้นบ้าน ชาวบ้านรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มสมุนไพร กลุ่มจักสาน และผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว กลุ่มแปรรูปน้ำผลไม้ กลุ่มทุเรียนกวน มังคุดกวน นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้วิธีการทำจากสาธิตของชาวบ้านแต่ละกลุ่มอาชีพ เป็นต้น

5. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ เช่น เรือนผักกูด อำเภอช้างกลาง ร้านอาหารที่มีรายการอาหารเพื่อสุขภาพจากการนำผักพื้นบ้านมาประกอบอาหารเพื่อสุขภาพสำหรับบริการนักท่องเที่ยว เช่น ผักกูด ปลีกกล้วย และสมุนไพร หน่าไพรวัลย์ อำเภอนบพิตำ รับประทานอาหารพื้นบ้านปลอดสารพิษ มีกิจกรรมล้างพิษตับเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

6. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ เช่น ศาลาสปา โรงพยาบาลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา มีกิจกรรมการบริการแพทย์แผนไทย นวดไทยแบบราชสำนัก การประคบสมุนไพร การอบไอน้ำสมุนไพร การนวดเท้าเพื่อปรับสมดุล กิจกรรมการบริการแพทย์แผนจีน มีการฝังเข็มบำบัดรักษาโรค หรือเพื่อความงาม การครอบแก้ว การทำกัวซาเพื่อการไหลเวียนโลหิต ขับสารพิษ กิจกรรมให้บริการสปาไทย ได้แก่ การนวดศรีวิชัย เอกลักษณ์ เมืองนคร ชูเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนกับที่อื่น เน้นการกดจุดเพื่อคลายเส้นและคลายพังผืด ให้ออกกำลังกายและผ่อนคลาย นวดน้ำมันหอมระเหย นวดด้วยน้ำมันกลิ่นไม้หอมของไทยเพื่อผ่อนคลายและสบายตัว และสวนคนส์ สปา อำเภอรัตนบุรี มีกิจกรรมการอยู่ไฟเพื่อการดูแลสุขภาพ ผิวพรรณสวยงาม การอยู่ไฟหลังคลอดด้วยภูมิปัญญาไทยสมัยโบราณและการอยู่ไฟช่วยปรับสมดุลของอุณหภูมิในร่างกาย ช่วยป้องกันอาการหนาวสั่นสะท้าน เป็นต้น

ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง เส้นทางเดินรถ การบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การรักษาความสะอาดและความปลอดภัย และการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยี่ยมชมได้อย่างเหมาะสม

รูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช หมายถึง การให้ข้อมูลสถานที่ การสื่อสารกับนักท่องเที่ยว บุคลากรและการบริการเสริมในแหล่งท่องเที่ยว และการดูแลการเข้าชมของนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะดวกและเหมาะสม

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช หมายถึง มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 มิติ ได้แก่ ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) ความอุดม (Richness) ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) ความเหมาะสม/เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) และความเป็นมิตร (Friendliness) ซึ่งใช้ความคิดเห็นแสดงระดับความประทับใจ/ความสบายใจของนักท่องเที่ยว ในแต่ละแหล่งมาวิเคราะห์คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว และสังเคราะห์แนวทางแบบองค์รวมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช” ใช้การเก็บข้อมูลแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย

เนื้อหาหลักของการวิจัย ได้แก่ การจัดประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี Destination Fascination Model ของ Liu, Wang, Huang & Chen (2017) และ A Quality-of-Life (QOL) Theory of Leisure Travel Satisfaction ของ Sirgy (2010)

2) ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาและเก็บข้อมูล คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 ประเภทของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ (1) แหล่งทางธรรมชาติ (2) ศาสนสถาน (3) แหล่งศิลปวัฒนธรรม (4) วิถีชีวิตของคนในชุมชน (5) แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ และ (6) สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ที่มีอยู่ใน 23 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช และใช้เกณฑ์กำหนดพื้นที่ของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 3 เกณฑ์ คือ

2.1 รูปแบบ กิจกรรมเชิงสุขภาพที่สอดคล้องกับรูปแบบของไทยและสากล

2.2 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 มีองค์ประกอบของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดี

3) ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช อ้างอิงจากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 3,565,814 คน และ (2) ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นพื้นที่วิจัย จำนวน 24 แห่ง

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

3.2.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในช่วงฤดูการท่องเที่ยวระหว่างเดือนตุลาคม-เดือนธันวาคม 2560 และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamané เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ จำนวน 460 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตามสถานการณ์การท่องเที่ยวที่เป็นจริงในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว

3.2.2 ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว 24 แห่ง จำนวน 30 คน ใน 23 อำเภอ โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล

4) ขอบเขตด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ (มีฉบับภาษาอังกฤษ) ที่สร้างตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาการวิจัย

4.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเนื้อหาการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการและลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

4.3 การสนทนากลุ่ม เพื่อระดมความคิดเห็นในเรื่องแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

5) ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561

การวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล และการแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมประยุกต์สำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คำนวณค่าเฉลี่ย (Average) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับข้อมูลชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและรูปแบบการจัดการ และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

การตรวจสอบข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับเชิงปริมาณในเชิงเปรียบเทียบ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 24 แหล่ง เพื่อทวนสอบความคงที่ของเนื้อหาที่จะนำไปสังเคราะห์ให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การแปลผล

การแปลผลความเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติใช้เกณฑ์คะแนนจากการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ได้เท่ากับ 0.8 และนำมาแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับความเหมาะสม/ความประทับใจ เป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม / ระดับความประทับใจ
4.21 - 5.00	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจมาก
2.61 - 3.40	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจปานกลาง
1.81 - 2.60	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจน้อย
1.00 - 1.80	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนได้ข้อมูลเชิงลึกในการพิจารณาหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้เข้าเกณฑ์และสร้างคุณค่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแต่ละพื้นที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ผู้ดูแลรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ข้อมูลรูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการที่ดีที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้
3. นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้รับคุณค่าจากการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งตามวัตถุประสงค์และได้รับประสบการณ์ที่คุ้มค่าจากการมาพักผ่อน และเสริมสร้างสุขภาพทางกาย ใจ และจิตวิญญาณได้เป็นอย่างดี จนกลายเป็นแรงจูงใจในการกลับมาท่องเที่ยวอีก
4. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จะเป็นต้นแบบในการเพิ่มศักยภาพให้แก่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในการรองรับการท่องเที่ยว และให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน

บทที่ 2

การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรม

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช” มีการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1. การจัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 1.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่เป็นองค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว
 - 1.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่แบ่งโดยความสำคัญของสภาพแวดล้อม
 - 1.3 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอำเภอ
2. รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558)
3. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลดีต่อสุขภาพกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ จากทฤษฎี Destination Fascination Scale Model (DFS Model) ของ Liu, Wang, Huang, & Chen (2017)
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดความผาสุกของปัจเจกบุคคล จากทฤษฎี Quality of Life ของ Sirgy (2010)
 - 3.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเดินทางท่องเที่ยวและพักผ่อน
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. การจัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการเป็นองค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมในการรองรับนักท่องเที่ยวและเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจึงควรมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมในการรองรับนักท่องเที่ยว และมีองค์ประกอบที่ดีดังนี้

Collier & Harraway (1997) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการ (3As) ได้แก่

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ที่เกิดจากสถานที่ (Site) หรือเหตุการณ์ (Event) โดยอาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้น แต่เหตุการณ์ที่น่าประทับใจเกิดจากมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น

2. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) หมายถึง บริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีโครงสร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับกิจกรรมของผู้มาเยือนและกิจกรรมในการบริหารจัดการพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นการสร้างปัจจัยพื้นฐาน เช่น ระบบขนส่ง ระบบสื่อสาร ระบบสาธารณูปโภค ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว เพราะจะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวด้วย

3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีระบบคมนาคมขนส่ง (Transportation) ประกอบด้วยเส้นทาง ยานพาหนะ และผู้ประกอบการขนส่งเพื่อลำเลียงคนและสิ่งของไปยังจุดหมายปลายทาง

Cooper & Boniface (2005) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 4As ได้แก่

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) แหล่งท่องเที่ยวควรมีสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวหรือมีลักษณะชวนให้สนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัว

2. การเข้าถึง (Accessibility) แหล่งท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มาก หากมีความสะดวกในการเข้าถึง

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) แหล่งท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดความประทับใจ ความสุขใจ และซาบซึ้งในการเที่ยวชม

4. บริการเสริมจากคนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นผู้จัดหาขึ้นมาเอง (Ancillary Service) แหล่งท่องเที่ยวควรจัดหาบริการด้านต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว จากหน่วยงานและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว

Dickman (1996) กล่าวถึง องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ว่าแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Tourist Destination and Tourism Product) จำเป็นต้องประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก หรือองค์ประกอบ 5As คือ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenity) ที่พัก (Accommodation) และกิจกรรมต่าง ๆ (Activity) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) จัดเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งแยกเป็นสถานที่สำคัญทางศาสนา หาดทราย ชายหาด ภูเขา อุทยานแห่งชาติ เทศกาลต่าง ๆ หรือสถานที่ที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์และเป็นที่โด่งดัง และโดยทั่วไปแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมักจะมีสิ่งดึงดูดใจมากกว่า 1 อย่าง

2. สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) ความสะดวกสบายที่ทำให้นักท่องเที่ยวหรือคนเดินทางเข้าไปถึงสถานที่ได้รวดเร็ว ปลอดภัย และสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น แหล่งท่องเที่ยวต้องมีระบบขนส่งซึ่งประกอบด้วยเส้นทาง พาหนะ สถานี และผู้ประกอบการขนส่ง มีวัตถุประสงค์ในการลำเลียงคนและสิ่งของไปยังจุดหมายปลายทาง

3. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenity) หมายถึง สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว เช่น สาธารณูปโภคน้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์ ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวมีความจำเป็นต้องใช้ เช่น โรงพยาบาล ธนาคาร สำนักงานไปรษณีย์ การบริการในกรณีฉุกเฉินก็มีความสำคัญเช่นกัน

4. ที่พัก (Accommodation) หมายถึง สถานที่พักในแหล่งท่องเที่ยวซึ่งควรมีจำนวนที่เพียงพอ มีความหลากหลายด้านราคา และมีการบริการที่เหมาะสม สถานที่พักควรอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวมากนัก

5. กิจกรรมต่าง ๆ (Activity) ที่นักท่องเที่ยวสามารถกระทำในช่วงเวลาที่พำนักและท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น เพื่อให้การท่องเที่ยวและช่วงเวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยวน่าสนใจมากขึ้น กิจกรรมต่าง ๆ ควรมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจับจ่ายใช้สอย กิจกรรมทางทะเล เช่น ดำน้ำ ว่ายน้ำ เป็นต้น

Buhalis (2000) ได้กำหนดองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (6As) ประกอบด้วย

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) สถานที่นั้นจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ต้องมีลักษณะดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการเดินทางไปท่องเที่ยว อาจเป็นสถานที่ที่เกิดในธรรมชาติ มนุษย์สร้างขึ้น หรือจำลองขึ้น มรดกวัฒนธรรม เทศกาลพิเศษ

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะต้องสามารถเข้า ถึงได้โดยสะดวก มีเส้นทางและระบบการคมนาคมขนส่ง ประกอบด้วยถนนหนทาง สถานีชุมทาง และพาหนะเดินทาง

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) แหล่งท่องเที่ยวที่ดีควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการใช้บริการของนักท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยว เช่น ที่พักแรม ร้านอาหาร ร้านขายของ และการบริการทางการท่องเที่ยวอื่น ๆ

4. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) แหล่งท่องเที่ยวที่ดีควรจะต้องมีกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ดำเนินการระหว่างการเดินทางมาเยี่ยมชม

5. การจัดบริการการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว (Available Packages) ประกอบด้วยการจัดบริการเหม่าจ่ายโดยตัวกลางการท่องเที่ยว และตัวแทนจำหน่าย (Pre-arranged Packages by Intermediaries and Principals)

6. การบริการอื่น ๆ (Ancillary Services) เป็นบริการที่ขึ้นอยู่กับนักท่องเที่ยว เช่น การใช้บริการธนาคาร การสื่อสารโทรคมนาคม ไปรษณีย์ โรงพยาบาล ฯลฯ ถือว่าจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว

Strange and Brown (n.d.) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. แหล่งท่องเที่ยวต้องมีสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะต้องมีสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปท่องเที่ยว

2. แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีการเข้าถึงที่สะดวก (Access) แหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปเยี่ยมชม หากแต่ไม่เอื้ออำนวยความสะดวกสำหรับการเดินทางเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ อาจไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว แต่กระนั้น มีข้อยกเว้นสำหรับบางแหล่งท่องเที่ยว เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย แหล่งท่องเที่ยวประเภทป่า เป็นต้น

3. แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) แหล่งท่องเที่ยวที่มีทั้งสิ่งดึงดูดใจและการเข้าถึงที่สะดวก แต่ไม่อาจทำให้นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ที่ดีกับแหล่งท่องเที่ยวได้ หากไม่มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว สิ่งที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยว คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และเหมาะสมกับแต่ละแหล่งท่องเที่ยว เช่น การปีนเขา ดังนั้น ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ และสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว

4. แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีการบริการ (Services) การบริการในแหล่งท่องเที่ยวถือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวอาจไม่ได้ใช้บริการทุกคน แต่ยังจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวบางคน การบริการอาจเป็นการอำนวยความสะดวกในเรื่องของความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ การบริการด้านอาหาร ที่พัก พาหนะการเดินทางในแหล่งท่องเที่ยว การสื่อสาร ร้านค้าของที่ระลึก ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องจัดหาการบริการดังกล่าวไว้บริการนักท่องเที่ยว

5. แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีบุคลากรที่มีคุณภาพ (Qualified Personnel) เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวและมีการใช้บริการข้างต้น ผู้ให้บริการจำเป็นต้องมีคุณภาพการบริการ ไม่ว่าจะเป็นการบริการของมัคคุเทศก์ พนักงานพอร์คิว พนักงานขับรถ บริษัทรถ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ตำรวจ ฯลฯ

6. แหล่งท่องเที่ยวจะต้องได้รับการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ (Promotion) ให้ถึงมือนักท่องเที่ยวได้รับรู้ว่ามีแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใดบ้าง การประชาสัมพันธ์จึงถือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะต่าง ๆ แม้กระทั่งการพูดกันปากต่อปาก (Word-of-mouth) เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

Morrison (2013) ได้กำหนดองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันจากข้างต้น แหล่งท่องเที่ยวจะประสบความสำเร็จด้วยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (10As) ดังนี้

1. การตระหนักรู้ (Awareness) เป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้ของนักท่องเที่ยวว่ามีข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และมีอิทธิพลกับจำนวนข้อมูลและธรรมชาติของข้อมูลที่นักท่องเที่ยวได้รับ

2. ความมีเสน่ห์ดึงดูด (Attractiveness) หมายถึง จำนวน และขอบเขตของการชวนให้เดินทางไปเยือน

3. มีการจัดหาให้บริการ (Availability) หมายถึง ความสะดวกในการดำเนินการจองและสำรองที่นั่ง รวมถึงช่องทางการติดต่อที่หลากหลาย

4. การเข้าถึง (Access) หมายถึง ความสะดวกสบายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ทั้งเที่ยวไปและเที่ยวกลับ รวมทั้งการเคลื่อนย้ายไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้สะดวก

5. สภาพของแหล่งท่องเที่ยว (Appearance) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีความสามารถในการสร้างความประทับใจตั้งแต่แรกเข้าถึง ตลอดช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวอยู่ภายในแหล่งท่องเที่ยว

6. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย

7. การสร้างความมั่นใจ (Assurance) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย และไม่เป็นอันตรายกับนักท่องเที่ยว

8. ความประทับใจ (Appreciation) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีบุคลากร ชุมชนที่มีความเอื้อเฟื้อเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

9. การนำไปปฏิบัติ (Action) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดทำแผนพัฒนาระยะยาว รวมถึงแผนการตลาด

10. การประเมินผล (Accountability) หมายถึง การประเมินผลแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ Morrison (2013) ยังกล่าวว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวข้างต้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกแหล่งท่องเที่ยว หากแต่อาจมีเกณฑ์พิจารณาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความเป็นแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ เช่น คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ รายได้ของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

องค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวมีพัฒนาการจากเดิมที่มีเพียง 3A's คือ สิ่งดึงดูดใจ สิ่งอำนวยความสะดวก และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีการเพิ่มเติมองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น การบริการเสริม ที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยว ความประทับใจ ความปลอดภัย การจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การประเมินผล ฯลฯ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวจะต้องมี ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ ความสะดวกในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวและการบริการในแหล่งท่องเที่ยว

1.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แบ่งตามความสำคัญและสภาพแวดล้อม ได้ 12 ประเภทดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยอาจมีเรื่องราว ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง โดย การจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งนั้น จะต้อง มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศนั้น มีการจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึก ต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

2. แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ (Arts and Sciences Educational Attraction Standard) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยว ซึ่งมี รูปแบบของการท่องเที่ยวที่ชัดเจนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่เกิดขึ้น แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้สามารถเพิ่มเติมได้อีกมากมายตามความนิยมของคนในแต่ละยุคสมัย เมื่อมีการระบุดูว่า กิจกรรมนั้น ๆ สามารถให้ความรู้และดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ปัจจุบันมีปรากฏอยู่หลาย ๆ แห่ง เช่น พิพิธภัณฑ์เฉพาะทาง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ อุทยานธรรมชาติและเทคโนโลยี่ และ MICE (Meeting, Incentives, Conventions & Exhibitions) เป็นต้น

3. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา รวมถึง สถานที่หรืออาคารสิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์ สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ กำแพงเมือง คูเมือง พิพิธภัณฑ์ วัด ศาสนสถาน และสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม

4. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Attraction) หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยว มาเยือน ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความ แปลกตา ของสภาพธรรมชาติ สัตว์หายากทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือเป็น สัญลักษณ์ ของท้องถิ่น นั้น ๆ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ (Special Environmental Features) หรือสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางวิชาการก็ได้

5. แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการพักผ่อนและเสริมสร้างสุขภาพ ให้ความสนุกสนาน รื่นรมย์ บันเทิง และการศึกษาค้นคว้า แม้ไม่มีความสำคัญในแง่ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม แต่มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ร่วมสมัย เช่น ย่านบันเทิงหรือสถานบันเทิง สวนสัตว์ สวนสนุกและสวนสาธารณะลักษณะพิเศษ สวนสาธารณะ และสนามกีฬา เป็นต้น

6. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า เป็นต้น ตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทยในประเภทนี้ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก งานแสดงของช้างจังหวัดสุรินทร์ งานร่มบ่อสร้าง ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

7. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสำหรับแหล่งท่องเที่ยว น้ำพุร้อนธรรมชาติ มีจุดประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติอย่างชัดเจน โดยเน้นในด้านการกำหนดมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการบริการต่าง ๆ เนื่องจากการท่องเที่ยวประเภทนี้จะต้องคำนึงถึง ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากน้ำพุร้อนจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติประเภทหนึ่ง ซึ่งหากไม่มีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจน การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวใด ๆ อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติได้ นอกจากนี้การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติยังมีเป้าหมายเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้นำไปใช้ เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของตน และยังสามารถใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ น้ำพุร้อนธรรมชาติของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

8. แหล่งท่องเที่ยวชายหาด (Beach Attraction) หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีชายหาดเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นบริเวณชายหาด ได้แก่ การเล่นน้ำ การอาบแดด กีฬาทางน้ำ การนั่งพักผ่อน รับประทานอาหาร เป็นต้น

9. แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีน้ำตกเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งน้ำตก เช่น การว่ายน้ำ การนั่งพักผ่อน รับประทานอาหาร การเดินสำรวจน้ำตก การล่องแก่ง การดูนก และการตกปลา เป็นต้น

10. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทถ้ำ แหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีถ้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ เช่น การเข้าชมบรรยากาศและหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ การศึกษาด้านโบราณคดีของมนุษย์ยุคต่าง ๆ ที่เคยอาศัยในถ้ำ การนมัสการพระพุทธรูป การให้อาหารสัตว์ การปิกนิกและรับประทานอาหาร เป็นต้น

11. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ การประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะสามารถแบ่งได้เป็น 3 องค์ประกอบ ซึ่งมีจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมด 47 ตัวชี้วัด โดยแต่ละตัวชี้วัดมีค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 5 คะแนน จึงมีค่าคะแนนรวมทั้งสิ้น 235 คะแนน โดยการให้คะแนนจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ

คุณค่าด้านการท่องเที่ยวและความเสี่ยงต่อการถูกทำลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นแรงดึงดูดใจสำคัญสำหรับให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว ส่วนองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญของคะแนนรองลงมา และองค์ประกอบด้านศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสำคัญของคะแนนน้อยที่สุด

12. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทแก่ง แหล่งท่องเที่ยวประเภทแก่ง หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีแก่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน และมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ การล่องแก่ง การพายเรือ การพักผ่อน และการเดินป่า ซึ่งอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติเข้าไปด้วย เช่น การดูนก การสำรวจธรรมชาติ การศึกษาพันธุ์พืชต่าง ๆ เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศได้มาก ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ตอบสนองกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างหลากหลาย โดยใช้พื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวที่ซับซ้อนและคล้ายคลึงกันได้ งานวิจัยนี้ได้นำความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งของจังหวัดนครศรีธรรมราชมาแบ่งเป็นประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นการนำเสนอการแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ได้กำหนดไว้

จากเกณฑ์การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย งานวิจัยนี้ได้แบ่งกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพออกเป็น 6 ประเภท ซึ่งบางประเภทยังคงใช้เหมือนกับเกณฑ์ของ ททท. แต่จะมีบางเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยเฉพาะ

1.3 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามรายอำเภอ

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลากหลายประเภท กระจายอยู่ใน 23 อำเภอ และมีรูปแบบการท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศาสนา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช (พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2563) ได้สรุปข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวนทั้งสิ้น 473 แหล่ง ประกอบด้วย ประเภทแหล่งธรรมชาติ จำนวน 282 แหล่ง ประเภทแหล่งประวัติศาสตร์โบราณ ศาสนสถาน จำนวน 103 แหล่ง ประเภทวัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชน และกิจกรรม จำนวน 88 แหล่ง โดยมีการจำแนกสถานที่ท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนิเวศป่าเขา จำนวน 50 แหล่ง กลุ่มหาดทราย จำนวน 20 แหล่ง กลุ่มวิถีลุ่มน้ำ จำนวน 6 แหล่ง และกลุ่มศาสนาและศิลปวัฒนธรรม จำนวน 49 แหล่ง (องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2558)

จากข้อมูลข้างต้น งานวิจัยนี้ได้จัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีชื่อเสียง โดยใช้เกณฑ์กำหนดแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 3 เกณฑ์ คือ 1) รูปแบบ กิจกรรมเชิงสุขภาพที่สอดคล้องกับรูปแบบของไทยและสากล 2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) มีองค์ประกอบของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดี ทำให้สามารถจัดแบ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ 1) แหล่งทางธรรมชาติ ได้แก่ หมู่บ้านคีรีวง อำเภอลานสกา บ้านวังบอน แพนไม้ไผ่ อำเภอชะอวด อุทยานแห่งชาติเขาหลวง อ่างเก็บน้ำกะทูน อำเภอพิปูน ชายหาดขนอม อำเภอขนอม และเขาตุนย์ อำเภอฉวาง 2) ศาสนสถาน ได้แก่ วัดมหาธาตุวรมหาวิหาร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช วัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง วัดเจดีย์ อำเภอสิชล ศูนย์วิปัสสนากัมมัฏฐานสวนพุทธธรรม วัดชายนา อำเภอเมือง 3) แหล่งศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช แหล่งผลิตเครื่องถมเมืองนคร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และ

บ้านหนังสือหาดี อำเภอมืองนครศรีธรรมราช 4) วิถีชีวิตของคนในชุมชน ได้แก่ เมืองปากพนัง อำเภอบากพนัง บ้านไร่เกษมสุข Organic Farm อำเภอบึงใหญ่ บ้านไร่ไชยเขาฟาร์มสเตย์ อำเภอบีร์ใหญ่ และหมู่บ้านคีรีวง อำเภอลานสกา 5) แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ ได้แก่ หน้าไพรวัลย์ อำเภอบนพิตา เรือนผักกูด อำเภอบ้างกลาง และเรือนมลราช อำเภอลานสกา และ 6) สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ได้แก่ ศาลาสปา โรงพยาบาลท่าศาลา อำเภอบ่าศาลา ศูนย์แพทยแผนไทย ศาลามีชัย วัดศาลามีชัย อำเภอมืองนครศรีธรรมราช สวคนธ์สปา อำเภอร่อนพิบูลย์ ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา อำเภอบนอม และอ่าว รีสอร์ท แอนด์ สปา อำเภอบนอม

แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชมีจำนวนรวม 97 แหล่ง เมื่อจำแนกตามประเภทแหล่งท่องเที่ยว ประเภท พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย แหล่งทางธรรมชาติ จำนวน 25 แหล่ง ศาสนสถาน จำนวน 21 แหล่ง ศิลปวัฒนธรรม จำนวน 10 แหล่ง วิถีชีวิตคนในชุมชน จำนวน 17 แหล่ง แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ จำนวน 4 แหล่ง และสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ จำนวน 20 แหล่ง (ตารางที่ 1) ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประเภทและรายอำเภอ

อำเภอ	แหล่งทางธรรมชาติ	ศาสนสถาน	แหล่งศิลปวัฒนธรรม	วิถีชีวิตของคนในชุมชน	แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ
1. ชนม	1. ชายหาดชนม 2. อ่าวชนม					1. ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์สปา 2. อ่าว รีสอร์ท แอนด์สปา 3. ราชาศรี รีสอร์ท แอนด์สปา 4. ชนม มารีค รีสอร์ท แอนด์ สปา 5. เนอร์วานา ดีทอกซ์ฮิลล์ เซ็นเตอร์
2. ลีล	1. เขาพลายดำ	1. วัดเจดีย์	1. ศิลจารึกเขาช่องคอย			
3. ท่าศาลา	1. อช. เขานัน 2. หาดทรายแก้ว		1. พิพิธภัณฑ์หาดทรายแก้ว 2. โบราณคดีวัดโมคลาน	1. บ้านแหลมโฮมสเตย์ 2. บ้านในถ้ำ		1. ศาลาสปา รพ. ท่าศาลา
4. เมืองนครศรีธรรมราช		1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร 2. ศูนย์วิปัสสนากรรมฐาน 3. ศูนย์วิปัสสนากรรมฐาน สวนพุทธธรรม วัดชายนา	1. บ้านหนังสือชาติ 2. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ 3. แหล่งผลิตเครื่องดนตรี			1. ศูนย์แพทย์แผนไทยวัดศาลาไม้ชัย 2. บัวโรมา 3. ลิตภัทร สปา 4. ดีวารี สปา 5. ลีลาวดี นวดไทยแอนด์สปา 6. นคราสปา 7. คลินิกการแพทย์แผนไทย รพ.วชิราวุธ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

อำเภอ	แหล่งทางธรรมชาติ	ศาสนสถาน	แหล่งศิลปวัฒนธรรม	วิถีชีวิตของคนในชุมชน	แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ
5. พระพรหม		1. วัดพระพรหม 2. ศาลาพระพรหม 3. ศาลาพ่อท่านคล้าย วาชาสีห์ หมู่ 2 ตำบล ช้างซ้าย	ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ ของกลุ่มคหสาร หมู่ที่ 5 บ้านท่าช้าง ตำบล ช้างซ้าย	1. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	1. ครั้วปึกไม้	1. ฝ่ายนวดแผนไทย รพ.พระพรหม
6. ท่งใหญ่	1. ทะเลสองห้อง	1. วัดไทรไร่	1. บ้านยิบอินซอย	1. บ้านไร่เกษมสุข		
7. ท่งสง	1. อช. น้ำตกโยง	1. วัดถ้ำพระพุทธ	1. ธนาคารสยาม กัมมาจล			1. ศูนย์แพทย์แผนไทย ช่องเขา 2. คลินิกการแพทย์แผน ไทย ม.ราชมนังคศิลาใหญ่
8. พิบูน	1. อ่างเก็บน้ำกะทูน 2. น้ำตกกระแนะ 3. เหนือฟ้ารีสอร์ท 4. บ้านขุนพิบูล					
9. จุฬาภรณ์			1. ศิลาจารึกเขาช่องคอย			
10. เฉลิมพระเกียรติ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงหมู่ที่ 5 บ้าน ยางยวน	1. วัดดอนตรอ 2. วัดทุ่งเพื่อ	วัดดอนตรอ	1. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงบ้านยางยวน หมู่ที่ 5 บ้านยางยวน	1. ครั้วบ่อลื้อ	1. นวดแผนไทย รพ.เฉลิมพระเกียรติ
11. หัวไทร	1. ชายทะเลหัวไทร 2. บ้านหน้าศาล	1. วัดคลองแดน ทองคำ 2. สำนักสงฆ์ร่มแก้วกัลยา		1. ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน		1. ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ แผนไทย รพ.หัวไทร
12. ฉวาง	1. เขาคูน			1. บ้านจันดี ตลาดน้ำสะพาน โค้ง 2. ตลาด 100 ปี ตลาดจันดี		1. ศูนย์การเรียนรู้แพทย์ พื้นบ้านไทยบ้านทานพอ
13. สะอวด	1. บ้านวังหอน					

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

อำเภอ	แหล่งทางธรรมชาติ	ศาสนสถาน	แหล่งศิลปวัฒนธรรม	วิถีชีวิตของคนในชุมชน	แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ
14. ช้างกลาง	1. เขาเหมน	1. วัดธาตุน้อย			1. เรือนผักกูด	
15. เขียวใหญ่	1. ต้นไทรศักดิ์สิทธิ์	1. วัดบางเนียน 2. วัดแม่เจ้าอยู่หัว		1. บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ 2. ศูนย์ศิลปาชีพเนินธัมมัง		
16. ถ้ำพรรณรา		1. วัดถ้ำทองพรรณรา				
17. นบพิตำ	1. ทะเลหมอกเขาหลัก 2. ป่าประ 3. บ่อน้ำร้อนกรุงชิง 4. อช. เขาหลวง				1. หนาไพรวัลย์	
18. นาบอน	1. น้ำตกคลองจิ่ง 2. เขาเหมน					
19. บางขัน	1. บ่อน้ำร้อนบางขัน					
20. ปากพนัง	1. แม่น้ำปากพนัง	1. วัดทรงบน 2. วัดป่าระกำเหนือ		1. ตลาดเก่า 100 ปี 2. บ้านรังนก 3. เมืองปากพนัง 4. พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติเพื่อการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง		
21. พรหมคีรี	1. น้ำตกพรหมโลก	1. สำนักปฏิบัติธรรมพุทธจาริกพรหมคีรี	1. พระตำหนักเมืองนคร	1. บ้านปลายอวน		
22. ร่อนพิบูลย์	1. เขารามโรม					1. สวนคนธสป่า
23. ลานสกา	1. อช. เขาหลวง	1. ศูนย์วิปัสสนากรรมฐานโปราณ		1. หมู่บ้านคีรีวง 2. บ้านสวนปุ่นปัด	1. เรือนมลราช	

โดยเมื่อใช้เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 3 เกณฑ์ พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นจากรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างชัดเจน โดยมีรูปแบบกิจกรรมเชิงสุขภาพที่สอดคล้องกับรูปแบบของไทยและของสากล ด้วยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน หย่อนใจ ผ่อนคลาย ฟันฟูสุขภาพ ส่งผลดีต่อสุขภาพกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ นักท่องเที่ยวเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ชื่นชมกับความงดงามของธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน มีการพักผ่อนกาย สบายใจ ด้วยการใช้บริการเชิงสุขภาพที่ช่วยฟื้นฟูร่างกาย จากการเจ็บป่วย หรือทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง โดยแบ่งเวลาส่วนหนึ่งจากการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ และกิจกรรมฟื้นฟูรักษาสุขภาพ นอกจากนี้รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยมีการประยุกต์ศาสตร์การแพทย์แผนไทย นำเอาภูมิปัญญาตามแนวทางและศาสตร์ในการดูแลสุขภาพแบบดั้งเดิม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการให้บริการทางสุขภาพ ทำให้มีความหลากหลายและความโดดเด่น จนเป็นที่ยอมรับและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ตลอดจนการล้างพิษและการดูแลสุขภาพการกินตามธาตุเจ้าเรือน จึงทำให้การบริการทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยมีบริบทเฉพาะสามารถรองรับความต้องการในทุกระดับตั้งแต่ High-End ไปจนถึงผู้ใช้บริการในระดับทั่วไป โดยเฉพาะสปาไทย มีเอกลักษณ์ในการใช้ภูมิปัญญาไทย อยุธยาโมเดิร์น และการบริการที่เอาใจใส่ที่โดดเด่นของคนไทย มีจำนวน 24 แห่ง (ตารางที่ 2) ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรูปแบบกิจกรรมและคุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
1. แหล่งทางธรรมชาติ		
1.1 หมู่บ้านคีรีวง ตั้งอยู่ที่ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา - หมู่บ้านที่อากาศดีที่สุดในประเทศไทย - วิถีชีวิตชาวสวนมังคุด - ต้นกำเนิด “มังคุดคัด”	1. สูดโอโซน (เที่ยวตลอดทั้งปี) 2. เรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน (เที่ยวตลอดทั้งปี)	รีเซตปอด กอด "คีรีวง" ทำให้ร่างกายสดชื่นในยามเช้า บวกกับภาพทิวทัศน์ที่เป็นภูเขา มีหมอกในตอนเช้า ได้สัมผัสอากาศเย็นสบายแต่ไม่หนาว แม้ว่าจะมาท่องเที่ยวในหน้าหนาวก็ไม่หนาว อุณหภูมิเหมือนเปิดเครื่องปรับอากาศที่ 25 องศา ซึ่งแตกต่างจากจังหวัดในภาคอื่น ที่เมื่อถึงหน้าหนาวอากาศจะหนาวมาก ส่งผลให้มีอารมณ์ดี แจ่มใส ปราศจากความเครียด เสมือนได้ปล่อยวางจากโลกที่วุ่นวาย มีคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อสุขภาพกาย และจิตวิญญาณ สัมผัสวิถีชุมชนแบบลึกซึ้ง การได้มาเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่ถือได้ว่าเป็นชุมชนเข้มแข็ง เรียนรู้วิถีการเป็นชาวสวนมังคุด ซึ่งเป็นผลไม้ที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช หาดานไม่ได้จากที่อื่น เนื่องจากปลูกบนเทือกเขาหลวงในเขตที่มีโซนอากาศดีที่สุด จึงมีผลขนาดใหญ่ มีรสชาติหวาน กรอบ ชิมมังคุดคัดซึ่งเป็นมังคุดแก่ที่แกะออกมาได้อย่างปราณีต มีรสชาติหวานกรอบ หาดานที่อื่นไม่ได้ เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ ชาวบ้านทำขายแบบวันต่อวันเท่านั้น

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
1.2 บ้านวังหอน อำเภอชะอวด	ล่องแพไม้ไผ่	กระโดดคลอง ล่องแพ ขาแช่น้ำชิล ๆ การได้มาพักผ่อน คลายร้อน ในบรรยากาศแบบธรรมชาติ ด้วยการล่องแพไม้ไผ่ที่บ้านวังหอน เพื่อชมธรรมชาติสองฝั่งคลอง ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติและความเป็นอยู่ของชาวบ้านอย่างแท้จริง ได้นั่งแช่เท้าชมวิวเพลิน ๆ น้ำใสและเย็นชื่นใจมาก สามารถกระโดดเล่นน้ำล่องตามแพก็ได้ นอกจากนี้ยังมีจุดให้แวะเล่นน้ำด้วย ซึ่งจุดนี้จะมีลักษณะเป็นลานหินและน้ำตื้น เด็ก ๆ สามารถเล่นได้สบาย ยิ่งไปกว่านั้นวิวตรงจุดเล่นน้ำมีความสวยงามกว่าตรงบริเวณทำน้ำที่เราลงแพ ดังนั้นการได้มาเที่ยวล่องแพไม้ไผ่ที่บ้านวังหอน ถือเป็นการใช้ชีวิต ทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย เย็นชุ่มฉ่ำ สนุกสนานกับกิจกรรมการล่องแพไม้ไผ่ที่สร้างขึ้นเองโดยฝีมือชาวบ้าน ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสธรรมชาติและรสชาติของการท่องเที่ยวถึงผจญภัย และยังได้พักพาความชุ่มฉ่ำกลับไปแบบเต็มกระเป๋า การเดินทางมายังบ้านวังหอน อาจดูลึกลับซับซ้อนเพราะสมัยก่อนชุมชนนี้ถือเป็น วังลับแล ของจังหวัด ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงใช้ชีวิตแบบดั้งเดิมในแบบชาวบ้านชนบท เรียบง่าย มีอาชีพหลัก คือ การทำกสิกรรม การทำสวนยาง การปลูกผลไม้แบบผสมผสานแล้วนำมาแปรรูป ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่แปรรูปแล้วขึ้นชื่อมาก คือ “ทุเรียนกวน” ซึ่งทำจากเนื้อทุเรียนบ้าน ที่สุกจากบนต้นแล้วหลนเอง ไม่มีการบ่ม หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “เรียนเหลิน” ซึ่งทุเรียนบ้านจะมีรสชาติหวาน มัน เข้มข้น และมีกลิ่นแรงกว่าทุเรียนพันธุ์อื่น ๆ การล่องแพบ้านวังหอนถือเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าต้นน้ำ ลำธารให้ยังคงอุดมสมบูรณ์ คลองธรรมชาติที่ล่องกัน เกิดจากป่าต้นน้ำของเทือกเขาบรรทัดที่ไหลลงสู่แม่น้ำปากพนัง ซึ่งในอดีตคลองนี้เป็นจุดพักน้ำสำหรับชาวบ้านที่ทำนา แต่ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนมาให้บริการล่องแพไม้ไผ่ชมธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว ถือเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านในชุมชนอีกทาง

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
		สัมผัสวิถีชีวิตชาวนา ชาวสวน นอกจากล่องแพ แชน้ำแล้ว ยังมีที่พักค้างคืนเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใช้ชีวิตแบบชาวบ้าน มีบริการกระท่อมไม้ไผ่ไว้รองรับนักท่องเที่ยว รวมอาหารเย็นรสชาติดี หรือชาวบ้านจะพูดว่า “หรรอยแรง” อีกด้วย บ้านพักต้องจองล่วงหน้าเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีเส้นทางธรรมชาติเพื่อการพักผ่อนอย่างอื่น เพิ่มความใกล้ชิดกับธรรมชาติในชุมชนบ้านวังหอนได้แก่ คลองน้ำใสจากป่าต้นน้ำ ถ้ำวังนายพุฒิ ป่าดึกดำบรรพ์ อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำใส สวนผลไม้ วัดวังหอมวิปัสสนาราม เป็นต้น โดยเฉพาะที่วัดวังหอมวิปัสสนาราม นักท่องเที่ยวจะได้ไหว้พระและสักการะสรีระหลวงพ่อแสง ธมมสโร พระเกจิชื่อดังผู้ล่วงลับ ท่านเป็นพระเถระที่มีผู้นับถือเป็นจำนวนมาก เมื่อท่านมรณภาพ สังฆารของท่านไม่เนาเปื่อยและได้แห้งแข็งจนคล้ายหิน ชาวบ้านจึงร่วมกันสร้างโลงแก้วเพื่อบรรจุสรีระของท่านไว้ให้ชาวบ้านที่เคารพนับถือได้มากราบสักการะกันจนทุกวันนี้ นอกจากนี้ยังสามารถเดินป่าเพื่อเข้าชมถ้ำวังนายพุฒิ ระยะทางเดินไม่ไกลมาก แต่ถ้ามาในช่วงฤดูฝนก็อาจจะเจอทางลื่นชันและหากดูตลึงได้ ถ้ำวังนายพุฒิ มีการตั้งชื่อตามนายพุฒิที่เป็นคนค้นพบถ้ำเป็นคนแรก เป็นถ้ำที่มีความสวยงามเต็มไปด้วยหินงอกหินย้อย มีความกว้างประมาณ 100 เมตร ความยาว 400 เมตร มีค้างคาวอาศัยอยู่ และมีทางลอดทะลุไปอีกด้านหนึ่งได้ เมื่อเดินจนทะลุถ้ำแล้วจะเจอป่าดึกดำบรรพ์

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
1.3 อุทยานแห่งชาติเขาหลวง อำเภอลานสกา	เดินป่าเขาหลวง ศึกษาธรรมชาติ - เวิร์นมหาสดำ	ผจญภัยสัมผัสธรรมชาติและผืนป่า ท่องหลังคาแดนใต้ ท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสธรรมชาติแห่งขุนเขา ที่ได้รับสมญานามว่าเป็น “หลังคาแดนใต้” เพราะเป็นด้วยเทือกเขาที่สลับซับซ้อน มียอดเขาหลวงเป็นยอดเขาสูงสุด สูงประมาณ 1,835 เมตรจากระดับน้ำทะเลซึ่งสูงที่สุดในภาคใต้ เป็นแหล่งของต้นน้ำลำธารและคลองต่าง ๆ มากกว่า 15 สาย เส้นทางเดินในอุทยานเป็นวงรอบมีธรรมชาติที่สวยงาม และมีความหลากหลายทางชีวภาพ มีพืชและสัตว์ที่หายากอยู่อย่างมากมาย ทำให้อุทยานแห่งนี้ได้รับ รางวัลยอดเยี่ยมประเภท แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประจำปี พ.ศ. 2541 เพราะอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ยังสามารถคงไว้ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าดงดิบชื้นและป่าดิบเขาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะป่าเฟิร์นโบราณและกล้วยไม้หายากนานาชนิดของโลก ต้นน้ำของเขาหลวงในใจกลางป่าดิบชื้นอันรกทึบนี้ ถือเป็นต้นกำเนิดเฟิร์นโบราณหลายชนิด และยังคงมีเหลือรอดมาจนถึงยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะเฟิร์นมหาสดำ ที่ลำต้นมีลักษณะสูงใหญ่ สูงประมาณ 15-20 เมตร และมีแผ่นใบสีเขียวสดรูปขนนก ขนาดใหญ่แผ่ออกจากปลายยอด ชวนให้จินตนาการถึงบรรยากาศยุคจูแรสสิกที่มีไดโนเสาร์เป็นผูครองโลกอยู่ ป่าเขาหลวงมีเฟิร์นชนิดนี้อยู่อย่างหนาแน่นจนได้รับการขนานนามว่า “หุบผามหาสดำ” อันแสนอัศจรรย์ นอกจากนี้ในป่าดงดิบที่มีความสูงเฉลี่ยเกิน 1,000 เมตร ยังพบเฟิร์นโบราณที่มีวิวัฒนาการมานานกว่า 180-200 ล้านปี อย่าง “บัวแดง” ซึ่งมีใบมนและใบแตกเป็นแฉกสวยงามอย่างน่าอัศจรรย์ โดยพบขึ้นเป็นดงหนาแน่น ตามลาดไหล่เขาชันที่มีความชุ่มชื้นบริเวณใกล้ยอดเขาสูง ซึ่งเป็นที่ตั้งของ “หุบผามหาสดำ” เฟิร์นต้นที่เป็นเฟิร์นในยุคดึกดำบรรพ์ในสมัยที่ยังมีไดโนเสาร์อยู่บนโลก หาได้ยากมาก เป็นเฟิร์นที่มีลำต้นใหญ่ที่สุดในโลกสูงประมาณ 15-20 เมตร โดยประมาณ มีน้ำตกอันสวยงามตระการตา เรียงรายอยู่ดาษดื่น มีเนื้อที่ครอบคลุม 7 อำเภอ

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
		มีความสูงระดับปานกลาง ยิ่งกว่านั้น ป่าเขาหลวงยังเป็นแดนสวรรค์ของกล้วยไม้เมืองไทย เพราะที่นี่ถือเป็น “สุดยอดแห่งกล้วยไม้เมืองใต้” เนื่องจากสามารถพบกล้วยไม้ป่าดั้งเดิมของภูมิภาคอินโด-มลายันแทบทุกสกุล รวมแล้วไม่ต่ำกว่า 300 ชนิด โดยเฉพาะกล้วยไม้ถิ่นชนิดใหม่ของโลกและกล้วยไม้ชนิดหายาก เช่น สิงโตอาจารย์เต็ม เอื้องคีรีวง และสิงโตใบพัด เขาหลวง เป็นต้น กล้วยไม้เหล่านี้ล้วนเป็นชนิดพันธุ์ที่ไม่พบในที่อื่นใดในโลกอีก นอกจากผืนป่าเขาหลวง เท่านั้น จึงเป็นผืนป่าดงดิบที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และควรหาโอกาสเดินทางไปศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้คงอยู่ต่อไป ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ เดือนมกราคม - เดือนกรกฎาคม
1.4 อ่างเก็บน้ำกะทูน อำเภอฟิปูน	ปั่นจักรยาน ล่องเรือชมสายหมอกยามเช้า และยามเย็น แค้มป์ปิ้ง	ตามรอยโครงการพระราชดำริ พลิกวิกฤต สร้างอาชีพ ปันรถถีบ ชมสวิตเซอร์แลนด์แดนใต้ อ่างเก็บน้ำในโครงการพระราชดำริพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อประโยชน์การบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำตาปิตอนล่าง คุณค่าการพักผ่อนท่ามกลางบรรยากาศที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติ มีทิวทัศน์งดงามแปลกตา สามารถมองเห็นซากของหมู่บ้านที่จมอยู่ใต้น้ำได้ แวดล้อมด้วยทิวเขาที่เรียงตัวกันเป็นแนวยาวทั้ง 4 ด้าน โอบรอบบริเวณอ่างเก็บน้ำ และสัมผัสวิถีชีวิตของชาวบ้านในแถบนั้นที่ยังดำเนินชีวิตด้วยการหว่านแห หาปลา นั่งเรือเล่น นักท่องเที่ยวจะรู้สึกผ่อนคลายด้วยกิจกรรมการปั่นจักรยาน ชมทัศนียภาพรอบอ่างเก็บน้ำแบบชิล ๆ หรือล่องเรือในยามเช้า ยามเย็น ชมสายหมอกที่ปกคลุมอยู่ทั่วบริเวณ และสามารถตกปลา หรือฝึกให้อาหารปลา และตั้งแค้มป์ปิ้ง บรรยากาศสนุก ร่วมกันทำ และร่วมกัน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
1.5 ชายหาดขนอม อำเภอขนอม	1. พักผ่อนเดินเล่น 2. ดูโลมาสีชมพู 3. ดำน้ำดูปะการัง	แลชายหาดงาม ตามรอยโลมาสีชมพู อุ้้อาหารทะเลสด แวะจอดทำสปาปลา ชายหาดขนอมเป็นชายหาดที่มีชื่อเสียง โดดเด่นด้วยหาดทรายยื่นยาวไปในทะเล หาดทรายสีขาว น้ำทะเลใส ล่องเรือชมทัศนียภาพและชมปลาโลมาสีชมพู ให้คุณค่าการพักผ่อน รื่นรมย์ ชมธรรมชาติและความน่ารักของปลาโลมาสีชมพู ที่แหวกว่ายและหยอกล้อนักท่องเที่ยวให้ได้มยิ้ม
1.6 เขาขุนย อำเภอนาวัง	พักผ่อนชื่นชมธรรมชาติ สัมผัสสายลมอ่อนกับทะเลหมอก	“กางเต็นท์ ล่าทะเลหมอกแห่งแดนใต้” สัมผัสธรรมชาติ ไหวหมอกและสายลมยามเช้า อากาศเย็นสบายที่เขาขุนย สามารถมองเห็นทะเลหมอก 360 องศา ณ จุดชมวิวเขาขุนย แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของอำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ด้วยอดีตเขาขุนยเป็นแหล่งขุดแร่พลูแฟรมที่มีชื่อเสียง ที่มีเรื่องเล่าขาน จนถูกสั่งปิด ต่อมา มีการก่อสร้างสถานีรับส่งสัญญาณของศูนย์โทรคมนาคม จนเป็นที่มาของชื่อ “เขาขุนย”
2. ศาสนสถาน		
2.1 วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง	1. นมัสการพระธาตุไร่เงา (เที่ยวตลอดทั้งปี) 2. นมัสการและขอพรจากพระแอต (เที่ยวตลอดทั้งปี) 3. ชมต้นกำเนิดจตุคาม รามเทพ (เที่ยวตลอดทั้งปี) 4. ศึกษาเส้นทางพระเจ้าตาก (เที่ยวตลอดทั้งปี) 5. ชมพิพิธภัณฑวัดพระมหาธาตุ	“เกิดมาหนึ่งชาติ ขอได้กราบพระธาตุเมืองนคร” การได้มาเยี่ยมชมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นมัสการพระสารีริกธาตุในองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งมีสมญานามว่า “พระธาตุทองคำ” เพราะปลียอดหุ้มด้วยทองคำเหลืองอร่าม ยามแสงแดดตกต้ององค์พระธาตุ เหลืองเงากลับทาบทอดไม่ถึงพื้น จนดูเหมือนพระธาตุไม่มีเงา จึงทำให้ได้รับการเรียกขานว่าเป็น “พระธาตุไร่เงา” อีกฉายาหนึ่ง ได้รับการกล่าวขานให้เป็นหนึ่งใน Unseen Thailand II ว่าที่มรดกโลกของไทย เพราะสร้างมายาวนานกว่า 1,000 ปี การมาเที่ยวที่นี่ทำให้ได้สัมผัส เรียนรู้แนวคิดอันมหัศจรรย์ของบรรพชนที่ได้ก่อสร้างสิ่งดี ๆ ตามวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของ “คนคอน” ที่หาจากที่อื่นไม่ได้ สร้างความตื่นตา ตื่นใจ ในแนวคิดอันอัศจรรย์ เช่น สร้างองค์พระบรมธาตุอย่างไรจึงไร่เงา

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
	(เที่ยวตลอดทั้งปี) 6. ชมพระพุทธบาทจำลอง (เที่ยวตลอดทั้งปี) 7. ร่วมประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ (เที่ยวเดือน มีนาคม) 8. ร่วมสวดมนต์ข้ามปี (เที่ยววันที่ 31 ธันวาคม) 9. ร่วมประเพณีให้ทานไฟ วันปีใหม่ (เที่ยววันที่ 1 มกราคม)	มีป๊อปปูล่าด้วยทองคำเหลืองอร่าม หาดทรายขาวนวลมาจากไหน ตึกตาไก่ชนมากมายมาจากไหน เป็นต้น ขณะเดียวกันก็ได้รับความสงบ ร่มเย็นตามวิถีชาวพุทธ เกิดความอิ่มเอมใจจากการได้ประกอบศาสนกิจตามความเชื่อและประเพณีโบราณที่สืบทอดกันมาช้านาน ถือเป็นมงคลชีวิตที่มีหลายสิ่งไม่ควรพลาดเมื่อมาเที่ยวพระธาตุเมืองนคร
2.2 วัดธาตุน้อย อำเภอลำปาง	1. นมัสการพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ (เที่ยวตลอดทั้งปี)	พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ “เทวดาเมืองคอน” นมัสการสรีระของพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ซึ่งไม่เน่าไม่เปื่อย บรรจุในโลงแก้ว เพื่อความเป็นสิริมงคล ท่านเป็นเกจิอาจารย์นครศรีธรรมราช เจ้าอาวาสวัดสวนขัน และเป็นผู้สร้างวัดธาตุน้อยและเจดีย์เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ที่นายประคอง ช่วยเพชร ถวายมาจากบ้านพะเยา (ปัจจุบันเป็นจังหวัดพะเยา) เชื่อกันว่า วาจาของท่านศักดิ์สิทธิ์มาก พูดอย่างไรเป็นอย่างนั้น หากอวยพรหรือดำนิผู้ใดมักเป็นไปตามคำพูดนั้น นอกจากนี้ยังมีคาถาแคล้วคลาด “พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์” ใช้ได้จริง จะเดินทาง เข้าป่า หากหมั่นภาวนา เห็นผลทันตา การมานมัสการ "พ่อท่านคล้าย" สามารถหาเช่าวัตถุมงคล พระเครื่อง เพื่อเป็นสิริมงคล โชคลาภ และแคล้วคลาดในการเดินทาง ซึ่งเป็นที่เชื่อกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ และหาเช่าที่อื่นไม่ได้ ทำให้รู้สึกสบายใจ ปลอดภัย และอิ่มเอมใจ

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
2.3 วัดเจดีย์ อำเภอสิชล	1. ไหว้ไอ้ไข่ เพื่อขอโชคลาภ (เที่ยวตลอดทั้งปี)	ไอ้ไข่ “ขอได้ไหวรับ” ไปไหว้ขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคล โดยเฉพาะเรื่องขอโชคลาภและการค้าขาย ได้เห็นสายธารแห่งความเลื่อมใสศรัทธาทั้งจากคนในประเทศไทยและต่างประเทศ ที่มีความเลื่อมใสอย่างแท้จริง จะเห็นได้จากสิ่งของที่ผู้เลื่อมใสศรัทธาเอามาถวายเป็น เช่น รูปปั้นไก่ชน ของเล่นเด็ก และกองประทัดที่ผ่านการจุดมาแล้วเป็นเนินสูงและกว้างขวาง บ่งบอกถึงแรงศรัทธาที่มีต่อไอ้ไข่และแสดงถึงผลสัมฤทธิ์จากผู้ที่มาขอแล้วได้รับ สร้างความตื่นตา ตื่นใจ รวมถึงสามารถอธิษฐานขอพร ขอโชคลาภตามความเชื่อทำให้เกิดความสบายใจและความหวังในการดำเนินชีวิต
2.4 ศูนย์วิปัสสนากรรมฐาน โปราณ ตั้งอยู่ที่ อำเภอลานสกา	1. ปฏิบัติธรรม (ตามหลักสูตรที่เปิดสอน)	"ทางสายเก่าแห่งธรรม" การบริการ ทำให้จิตเป็นหนึ่ง การทำสมาธิ ศึกษาธรรม เป็นเวลา 10 วัน ตามแนวปฏิบัติของท่านอาจารย์ โกเอ็นก้าชาวอินเดีย ผู้มีชื่อเสียงในสายการฝึกปฏิบัติวิปัสสนา ที่สืบทอดความรู้จากท่านอาจารย์อุบาซิน พระสายปฏิบัติวิปัสสนาที่มีชื่อเสียงมากชาวพม่า จะส่งผลให้จิตใจสงบ ผ่อนคลาย หลีกหนีจากความวุ่นวายในชีวิต ทำให้ปราศจากความเครียด เป็นการเพิ่มพลังจิตใจและจิตวิญญาณ รวมถึงการได้สงบนิ่งอยู่ในสถานที่ที่มีความสงบ ร่มเย็นสบาย แวดล้อมไปด้วยสวนยางพารา ลองกอง และมังคุด นอกจากนี้ยังได้สัมผัสอากาศเย็นสบายเพราะอยู่ในบริเวณอำเภอที่มีอากาศดีที่สุดในประเทศ

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
3. แหล่งศิลปวัฒนธรรม		
3.1 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช อำเภอเมือง	เยี่ยมชมเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์เมืองนคร (เที่ยวตลอดทั้งปี)	แลประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์วรรณา ความเป็นมาของเมืองคอน การได้ชมโบราณศิลปวัตถุ อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนในอดีต ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ มาจนถึงสมัยประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเคยเป็นเมืองที่ยิ่งใหญ่มาแต่โบราณ เคยได้รับการเรียกขานว่า “อาณาจักรตามพรลิงค์” อันแสดงถึงความเป็นเมือง หรือชุมชนที่ยิ่งใหญ่ เป็นศูนย์กลางทางด้านศิลปกรรมและศาสนา ทั้งศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ เคยเป็นเมืองท่าและเมืองศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างประเทศ ดังนั้นการมาเยี่ยมชมจึงทำให้เข้าใจทัศนคติของผู้อื่น และสร้างความภาคภูมิใจในชาติกำเนิดและความเป็นไปของบ้านเมือง ขณะเดียวกันศิลปวัตถุโบราณก็มีความงดงาม แปลกตา ที่หาได้จากที่อื่นไม่ได้ เพราะมีเรื่องเล่าตามถิ่นฐานแฝงอยู่ในทุกชิ้น
3.2 แหล่งผลิตเครื่องดนตรี อำเภอเมือง	เยี่ยมชมเครื่องดนตรี (เที่ยวตลอดทั้งปี)	เครื่องดนตรี ภูมิปัญญาจากอยุธยาสู่ปัจจุบัน เชื่อกันว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นแหล่งกำเนิดเครื่องดนตรีที่มีมาอย่างยาวนานแล้วจึงแพร่เข้ามายังกรุงศรีอยุธยา และมีช่างฝีมือดีที่สุดอยู่ ทั้งนี้เครื่องดนตรีเป็นงานช่างชั้นสูงสำหรับเครื่องราชูปโภค และเครื่องบรรณาการโดยเฉพาะเครื่องดนตรีทอง ส่วนเครื่องดนตรีเงิน เป็นสิ่งของประทานสำหรับขุนนาง ในสมัยกรุงศรีอยุธยา และได้รับการฟื้นฟูในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงใช้เป็นเครื่องบรรณาการแก่พระมหากษัตริย์และพระราชบิดาต่างประเทศ เครื่องดนตรีเป็นเครื่องดนตรีที่มีลายเป็นเอกลักษณ์ มีความละเอียด ประณีต จัดทำเป็นทั้งสายสร้อย สายสีเส้า หรือหกลีเส้า ที่ถักด้วยลวดเงินเส้นบางเฉียบ สร้อยสามกษัตริย์ทำด้วยทอง เงิน และนาก สร้อยประดับเม็ดนม อันเป็นสัญลักษณ์ของเมืองนครศรีธรรมราช นิยมใช้เป็นเครื่องรางและป้องกันภัย หรือแม้กระทั่งเครื่องอาภรณ์ประกอบชุดละครไทย เช่น ทับทรวง ปิ่นปักผม เข็มขัด และอื่น ๆ อีกมากมาย ล้วนแล้วแต่มีความงาม ผลิตอย่างละเอียดและประณีต มีเอกลักษณ์เด่นชัด

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
3.3 บ้านหนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน ตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ ๖ ซอยศรีธรรมโศก ๓ ถนนศรีธรรมโศก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	1. เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์หนังตะลุง 2. ชมการสาธิตการทำหนังตะลุง 3. แวะชมและซื้อของที่ระลึก	เที่ยวชมบ้านนายช่างสุชาติ ศิลปินแห่งชาติ สืบสานหนังตะลุง เยี่ยมชมนิทรรศการหนังตะลุง ก่อตั้งโดยนายสุชาติ ทรัพย์สินและครอบครัว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ นายช่างสุชาติ ผู้หวงแหนศิลปะบนแผ่นหนังตะลุง เป็นนายหนังตะลุงและช่างแกะสลักฝีมือดีคนหนึ่งของเมืองนครศรีธรรมราช เป็นพิพิธภัณฑ์แห่งเดียวในประเทศไทยที่นำรูปหนังตะลุงโบราณจากภูมิภาคต่าง ๆ ของไทย และรูปหนังจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องดนตรี และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงหนังตะลุง มาจัดแสดงเพื่อให้เห็นถึงร่องรอยและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการแสดงหนังตะลุงของไทย โดยเฉพาะภาคใต้ ซึ่งถือว่าหนังตะลุงเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมายาวนานและเชื่อมกับบรรยากาศโดยรอบพิพิธภัณฑ์ดูर्मรินทร์ เต็มไปด้วยต้นไม้ ที่สำคัญ คือ ไม่มีค่าเข้าชม อยากชม อยากเดิน เชิญ ตามอัธยาศัย หรือสนใจร่วมบริจาคค่าไฟ เชิญหยอดตู้ตามอัธยาศัย เป็นการมาดูผลงานของคนที่มีหัวใจนักอนุรักษ์ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ อิ่มใจ มีความสุข นอกจากนี้ยังมีการสาธิตวิธีการทำหนังตะลุง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ลิ้มช้กับศิลปวัฒนธรรมอันงดงามแบบพื้นบ้านนี้ด้วย
4. วิถีชีวิตของคนในชุมชน		
4.1 เมืองปากพนัง	1. เที่ยวตลาดร้อยปี (เที่ยวตลอดทั้งปี) 2. ล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวเล (เที่ยวตลอดทั้งปี) 3. ชมการทำขนมลา ที่หอยรอก (เที่ยวเดือนสิงหาคม - กันยายน) 4. ตลาดย้อนยุค (เที่ยวเฉพาะวันอาทิตย์ ตลอดทั้งปี)	เมืองปากพนัง ที่กิน เที่ยว ช็อป ล่องเรือ วันเดียวเที่ยวสนุก ชมวิถีชีวิตของชาวเลที่เมืองปากพนัง ซึ่งเป็นเมืองท่ามาตั้งแต่ครั้งอดีต เป็นศูนย์กลางทางการค้าและเศรษฐกิจที่สำคัญ เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศเป็นแหลมยื่นออกไปในทะเล และมีอ่าวภายในบริเวณปากแม่น้ำปากพนัง เหมาะแก่การเดินเรือและการกระจายสินค้าต่อไปยังหัวเมืองสำคัญอื่น ๆ ทำให้สภาพเศรษฐกิจในสมัยก่อนเฟื่องฟูมาก เพราะมีสำเภาจากเมืองจีนและเรือขนส่งสินค้าขนาดใหญ่มาเทียบท่าและกระจายสินค้า ปัจจุบันมีธรรมชาติที่สวยงาม อดมสมบูรณ์ด้วยอาหารทะเลสดมาก ๆ เมืองปากพนังเป็นเมืองเล็ก ๆ ที่มีเสน่ห์ ยังคงมีบ้านเรือนแบบดั้งเดิมให้เห็นอยู่ทั่วไป และบางส่วนได้กลายเป็นคอนโดรีนงามแอ่นจำนวนมากพอดู

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
	5. คอนโดรีนุก (เที่ยวตลอดทั้งปี) 6. ชมพระตำหนัก บ้านของพ่อ (เที่ยวตลอดทั้งปี) 7. ชมประตูปะบายน้ำอุทกวิทยาประสิทธิ (เที่ยวตลอดทั้งปี) 8. งานลากพระแข่งเรือเพรียวปากพนัง (เที่ยวเดือนตุลาคม)	การล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวเล ทำให้เห็นทั้งวิถีชีวิต อาคารบ้านช่องที่มีทั้งแบบดั้งเดิมและที่เปลี่ยนเป็นคอนโดรีนุก เรียงรายไปตามสายน้ำปากพนัง โดยเฉพาะในช่วงยามเย็น จะเห็นพระอาทิตย์ตกสวยงามมาก ในเส้นทางการล่องเรือ จะผ่านพระตำหนัก บ้านของพ่อ ซึ่งชาวปากพนังร่วมแรงร่วมใจสร้างถวายเป็นหลวงรัชการที่ 9 ประตูปะบายน้ำอุทกวิทยาประสิทธิ ซึ่งสวยงามแปลกตา สลับกับกังหันลมขนาดใหญ่ ช่างเป็นบรรยากาศที่สวยงามหาดูที่ไหนไม่ได้ นอกจากนี้ในช่วงเทศกาลงานเดือนสิบของคนใต้ เมืองปากพนังเป็นแหล่งต้นตำรับการทำขนมลาที่ขึ้นชื่อ คือ ลาที่หอयरาก สามารถไปดูวิธีการทำขนมลา เพื่อเพิ่มความรู้ ขณะเดียวกันในช่วงเทศกาลวันออกพรรษา จะมีประเพณีงานลากพระแข่งเรือเพรียวปากพนัง แข่งกันในแม่น้ำปากพนัง ตื่นตาตื่นใจมาก ในตอนกลางคืนจะมีเรือพระที่แต่ละวัดทั่วจังหวัดนครศรีธรรมราชร่วมกันมาแสดงบนถนนในตัวเมืองปากพนัง สำหรับพุทธศาสนิกชนสามารถเดินทอดน่องชมเพื่อทำบุญได้เป็นร้อยวัด ทำให้รู้สึกอิมมูญ อิมเมอใจกับเรือพระที่ได้รับการประดับประดามาเป็นอย่างดี
4.2 ไร่เกษมสุข Organic Farm อำเภอทุ่งใหญ่	ชมวิถีชีวิตชาวนา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (เที่ยวตลอดทั้งปี)	เกษตรกรทฤษฎีใหม่ แนวคิดดี แบบวิถีพอเพียง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เดินตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ 9 โดยการทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก ในเนื้อที่ 20 ไร่ ในบ้านเกิดทำจนมีนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้มารู้จักและเดินทางมาเยี่ยมชมกันอย่างไม่ขาดสาย จนต้องเปิดเป็นร้านอาหารแบบพอเพียงขึ้นเพื่อให้บริการกับผู้ที่มาดูงานและท่องเที่ยว โดยก่อสร้างเป็นที่พักเล็ก ๆ บรรยากาศบ้าน ๆ เป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการทำเกษตร โดยเฉพาะอาชีพชาวนา สำหรับหนุ่มสาวที่กำลังเปื้อชีวิตเมืองกรุง อยากไปทดลองใช้ชีวิตแบบบ้าน ๆ อีกทั้งยังมีจุดเด่นเป็นสะพานไม้ทอดยาวผ่านทุ่งนาให้เราได้นั่งพักสายตา หรือจะโพสต์ทำถ่ายภาพแบบเก๋ไก๋ในสไตล์บ้านทุ่ง เมื่อตื่นเช้าจะพบกับบรรยากาศทุ่งนาที่มีหมอกปกคลุมบาง ๆ ไปทั่วท้องทุ่ง ได้สัมผัสบรรยากาศเย็นสบาย สดชื่น ในยามเช้า ทำให้รู้สึกสดชื่น จิตใจสบาย สงบ ไม่วุ่นวายเหมือนในเมือง

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
4.3 บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ อำเภอยะหริ่งใหญ่		พักในกระท่อมน้อย ปล่องใจซิดล ๑ เดินลิ่วชมป่าใหญ่ ที่นี่ ความสุขไม่ได้อยู่ที่ความหรูหรา แต่อยู่ที่ว่า เราจะหาความสุขจากสิ่งที่มีอยู่ได้อย่างไร เป็นที่พักบรรยากาศน่ารัก ที่แวดล้อมไปด้วยต้นไม้ที่ให้เงาร่มรื่น ภายในที่พักมีกิจกรรมเชิงเกษตรให้เราได้ลงมือ ร่วมสนุกกันแบบบ้าน ๆ ส่วนที่พักก็ออกแบบได้อย่างน่าพัก ตั้งอยู่ในทำเลที่เงียบสงบและเป็นส่วนตัว นอกจากนี้ยังเพียบพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น โดยรอบของบ้านพักห้อมล้อมไปด้วยทุ่งนา สวนป่า สวนปาล์ม ภูเขา ผู้ที่มาพักจะได้สัมผัสธรรมชาติรอบ ๆ ที่ยังหลงเหลืออยู่ พื้นที่โดยรอบของฟาร์มสเตย์ เป็นสวนสมรม ซึ่งมีไม้เศรษฐกิจ ต้นไม้เก่าแก่ สวนผลไม้ สวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน ทุ่งนา รวมถึงผักสวนครัวรั้วกินได้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้มาเยือนได้สัมผัสและเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมขี่จักรยาน เก็บผักทำกับข้าว เรียนรู้การทำกระเปาะ-รองเท้าสาน ล่องเรือชมพระอาทิตย์ตกน้ำ เรียนรู้การร้อยลูกปัดทำด้วยมือ ยามที่พักผ่อนที่บ้านพักจะพบกับระเบียบของบ้านพักยื่นลงไปในบ่อเลี้ยงปลา มองออกมาแล้วดูซิลมากสามารถให้อาหารปลาในบ่อหน้าบ้านพัก และตกปลาประกอบอาหารที่ครัวกลางของฟาร์มสเตย์ได้ ในบริเวณบ้านพักมีบ่อน้ำพุคด ดาน้ำกว่าร้อยปี หรือบ่อน้ำทิพย์ เป็นบ่อน้ำขนาดเล็กน้ำใสไม่เคยเหือดแห้ง ซึ่งใช้ได้ทั้งอุปโภคและบริโภคมากกว่าร้อยปีทำให้พื้นที่แห่งนี้ไม่เคยขาดน้ำดื่ม น้ำใช้ นอกจากนี้ในป่ามีรังผึ้งหลวงตามธรรมชาติ และต้นทุเรียนบ้านกว่าร้อยปี และป่าสาครซึ่งลดน้อยลงทุกวัน จะสังเกตได้ว่าพื้นที่ตรงไหนที่มีต้นสาคร นับได้ว่าพื้นที่ตรงนั้นเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ยามกลางวันจะได้ยินเสียงหอยกวกในตำนาน ออกมาอนนับดาวตรงนอกระเบียงก็ดีต่อใจ เจ้าของและคนในชุมชนมีความเป็นกันเอง เหมือนท่านได้มาสัมผัสธรรมชาติ วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ที่บ้านของตนเอง

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

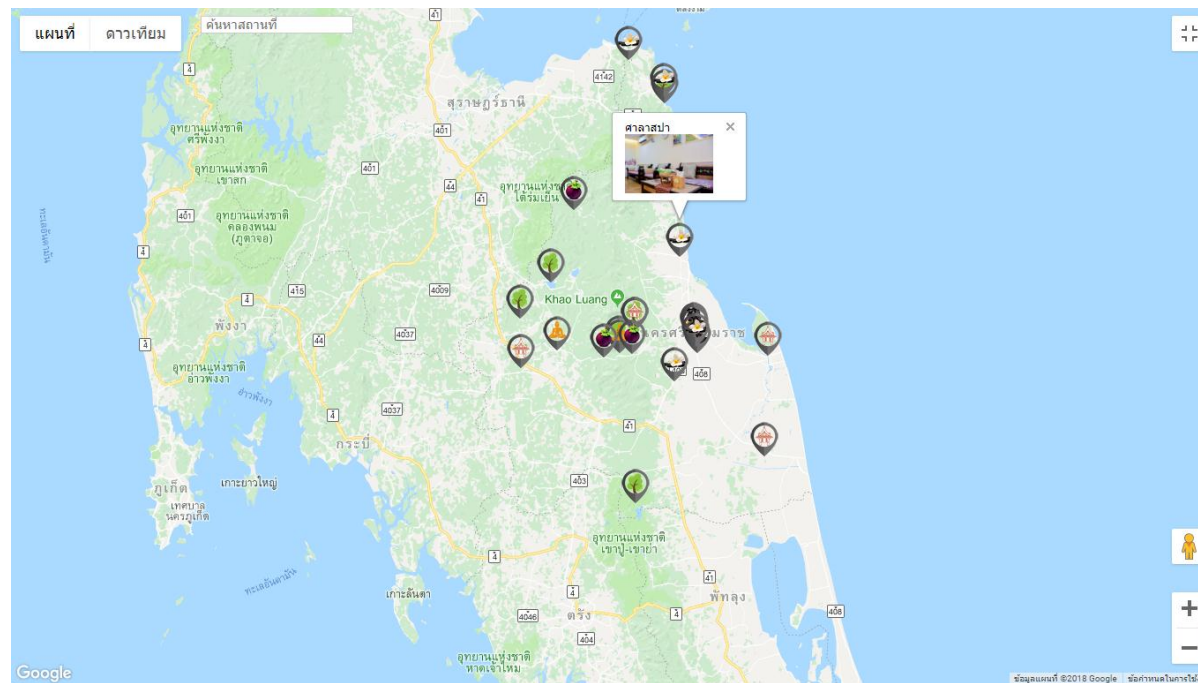
ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
5. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ		
5.1 หน้าไพรวัลย์ อำเภอหนองพิดำ	การดูแลสุขภาพด้วยอาหารสุขภาพ	ล้างพิษตับกับชาร์จแบตเตอรี่ คุณค่าทางสุนทรียรสอาหารเพื่อสุขภาพ จากผักพื้นบ้านปลอดสารพิษ ได้บรรยากาศอันมิตร พร้อมโปรแกรมการดูแลสุขภาพด้วยการล้างพิษตับ ชาร์ตแบตเตอรี่ท่ามกลางธรรมชาติ
5.2 เรือนผักกูด อำเภอช้างกลาง	การดูแลสุขภาพด้วยอาหารสุขภาพ	อุทยานอาหารผักพื้นบ้าน ท่ามกลางธรรมชาติและขุนเขา คุณค่าทางจิตใจและประสาทสัมผัสทั้ง 5 ร่วมกับสุนทรียรสอาหารเพื่อสุขภาพ จากผักพื้นบ้านและสมุนไพร เช่น ผักกูด ปลีกล้วย ส้มผัสดธรรมชาติ ท่ามกลางบรรยากาศร่มรื่นที่ทำให้สบายใจ ผ่อนคลายและสุขภาพดี
5.3 เรือนมลราช อำเภอลานสกา	ดูแลสุขภาพด้วยอาหารพื้นบ้าน	อาหารพื้นถิ่น กินที่เรือนไทย ในอ้อมกอดแห่งขุนเขา ได้ลิ้มรสชาติอาหารพื้นถิ่นของคนคอน ที่มีรสชาติเผ็ดร้อน กลมกล่อม เต็มไปด้วยผักและสมุนไพรสด ปราศจากสารเคมี โดยเฉพาะข้าวยาขาวเครื่อง ที่มีเฉพาะเมืองคอนเท่านั้น หรือจะชิมแกงไก่บ้านหยวกกล้วย ซึ่งหยวกกล้วยจะนิ่มเข้ากับน้ำแกงได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นหยวกกล้วยที่ปลูกแถบเทือกเขาหลวง ท่ามกลางบรรยากาศเย็นสบาย ทำให้มีความแตกต่างจากที่อื่น นอกจากนี้ยังมีเมนูอาหารพื้นบ้านมากมายให้เลือกสรร นั่งทานในร้านที่สร้างแบบบ้านเรือนไทย โอบล้อมด้วยภูเขาใหญ่น้อย มีเมฆลอยไปมาอยู่เป็นระยะ และบ่อยครั้งที่เห็นสายหมอกไหลผ่าน ทำให้รู้สึกสดชื่นจากบรรยากาศโดยรอบ และอิมมอร์อยู่กับรสชาติอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ มีสุขภาพดี

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
6. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ		
6.1 ศาลาสปา อำเภอท่าศาลา	การนวดแบบศรีวิชัย นวดน้ำมัน สปาไทย	สปา นวดไทย นวดศรีวิชัย วิถีไทย วิถีคนคอน คุณค่าการเสริมสร้างสุขภาพทางกายและการฟื้นฟูสุขภาพ ทำให้ผ่อนคลาย สบายตัว กระตุ้นระบบไหลเวียนโลหิต และระบบประสาทสัมผัส การนำความรู้ของการนวดแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับการนวดที่เป็นมาตรฐาน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกผ่อนคลายจากอาการปวดเมื่อยผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ช่วยบำบัดอาการปวดตึงได้ดี
6.2 ศูนย์แพทย์แผนไทย ศาลามีชัย อำเภอเมือง	การนวดตามศาสตร์แพทย์แผนไทย	นวดแผนไทย ไร้โรค คุณค่าการเสริมสร้างสุขภาพ เป็นการสืบสานภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทย และเป็น แหล่งการเรียนรู้ชุมชนเพื่อการบำบัดรักษาโรคด้วยตนเอง การทำหัตถการ แกँและคลาย เส้นทั่วร่างกาย ยืดหยุ่น เบาลบายน คลายความเจ็บปวด
6.3 สวนนํ้า สปา อำเภอร่อนพิบูลย์	การอยู่ไฟเพื่อปรับสมดุลร่างกาย และเพื่อการ ดูแลสุขภาพ	อยู่ไฟแบบโบราณและเตลิเวอร์รี่ ชีวิตที่ดีของคุณแม่ คุณค่าทางการฟื้นฟูสุขภาพ การอยู่ไฟหลังคลอดด้วยภูมิปัญญาไทย การอยู่ไฟเพื่อการ ดูแลสุขภาพ ผิวพรรณสวยงาม การอยู่ไฟเพื่อปรับสมดุลร่างกาย
6.4 ต้นธาร รีสอร์ต แอนด์ สปา อำเภอขนอม	การทำสปาปลา	วันสบาย ๆ แหงนมองฟ้า ขาแช่นํ้ากับสปาปลาตอดเท้า คุณค่าการเสริมสร้างสุขภาพด้วยการทำสปาปลา การบำบัดด้วยปลาตามธรรมชาติ ด้วย การหย่อนเท้าในลำธาร น้ำใสให้ฝูงปลาตอดและนวดฝ่าเท้า ปลาจะทำหน้าที่เหมือน พนักงานสปา และฝ่าเท้ามีประสาทสัมผัส เมื่อปลาตอดเท้าจะทำให้กระตุ้นตาม เส้นประสาทต่าง ๆ ในร่างกาย ทั้งยังช่วยการผลัดผิว กำจัดผิวส่วนที่เสียออก ทำให้เซลล์ ที่ตายตามง่ามเท้า นิ้วเท้า ส้นเท้าให้สะอาด และช่วยทำให้เส้นเลือดสูบฉีดและไปเลี้ยง หัวใจได้ดี

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	คุณค่าของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
6.5 อาว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา อำเภอนอม	การนวด สปา ออกกำลังกาย	บรรยากาศอันสงบอบอุ่นด้วยออกกำลังกายเพื่อสุขภาพองค์รวม คุณค่าการเสริมสร้างสุขภาพด้วยกิจกรรมสปา โยคะ ออกกำลังกายเพื่อการยืดเส้น และระบบไหลเวียนโลหิต เพิ่มพลังงาน และสร้างความกระฉับกระเฉง ร่วมกับอาหารสุขภาพ ผสมผสานวัฒนธรรมอาหารอาเซียน และอาหารยุโรป สามารถเลือกโปรแกรมการดูแลสุขภาพตามความต้องการ ความเหมาะสมของนักท่องเที่ยว ทำใหู้สึกผ่อนคลาย สบายตัว

รูปที่ 2.1 แผนที่ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เข้าถึงจากเว็บไซต์ สุขดี ที่นี้เมืองคอน http://wellnessnakhon.sct.ac.th/th/?c=menu_togo

2. รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558)

แหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น จะมีความยั่งยืน เป็นที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชมนานๆ จะต้องมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นสิ่งที่ต้องการและให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ มีความสวยงาม หากไม่ได้รับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว หรือแม้แต่การพัฒนาอย่างไม่เหมาะสม แหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ เสื่อมโทรม ไม่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้ขาดโอกาสและรายได้เปรียบด้านการท่องเที่ยว และทำให้ศักยภาพการท่องเที่ยวลดลง ดังนั้น กรมการท่องเที่ยวจึงได้กำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ภายใต้มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มทท. 615 - 2558 ขึ้น เพื่อให้ผู้รับผิดชอบบริหารดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้ใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนิตยมาตฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยวที่ว่า “มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ข้อกำหนดเบื้องต้นของแหล่งท่องเที่ยวที่ใช้ในการดำเนินการจัดการอย่างมีกระบวนการ ได้แก่ การวางแผน การจัดการพื้นที่ การจัดการสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น การจัดการบุคลากรทางการท่องเที่ยว การจัดการด้านรายได้ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวและชุมชน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์” (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) ทั้งนี้ มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นมาตรฐานขั้นต้นของแหล่งท่องเที่ยว มีเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ใช้เป็นแนวทางในการตรวจประเมินมาตรฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 44 ตัวชี้วัด ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนของผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมความสะอาดต่าง ๆ

องค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพการบริการในแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 6 การจัดการกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

ทั้งนี้ แต่ละองค์ประกอบมีตัวชี้วัดเพื่อการประเมินมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนของผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีการจัดตั้งคณะทำงานของผู้รับผิดชอบเพื่อการบริหารงานของแหล่งท่องเที่ยว
2. มีการนำวิสัยทัศน์และทิศทางการบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน
3. มีการวางแผนการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว
4. มีการวางกำลังคนที่เพียงพอกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
5. มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง
6. มีการประเมินผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นประจำ

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีการจัดสรรพื้นที่ความรับผิดชอบของแหล่งท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน
2. มีการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว
3. มีการให้ชุมชน สมาคม และชมรมมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม
4. มีการจัดภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่
5. มีการพัฒนา หรือปรับปรุงบริเวณแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

6. มีข้อบังคับของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
7. มีการบันทึกภาพของแหล่งท่องเที่ยวไว้เป็นข้อมูลเพื่อความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวประจำปี
8. กำหนดจุดคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน เช่น ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต อาหาร และกิจกรรมต่าง ๆ

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีการจัดเตรียมเส้นทางที่เหมาะสมสำหรับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างปลอดภัย
2. มีการจัดเก็บข้อมูลหรือแสดงภาพรวม ทั้งกำหนดบริเวณที่นักท่องเที่ยวสามารถชมแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน
3. มีการกำหนดช่วงเวลาในการเข้าพื้นที่ที่เหมาะสม ตามช่วงเวลาของวันหรือฤดูกาล
4. มีการจัดให้มีพาหนะไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก
5. มีการแสดงข้อมูลข่าวสารในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ประกอบด้วย 9 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. จัดให้มีการบริการด้านอาหารและเครื่องดื่มที่สะอาด และถูกสุขลักษณะในแหล่งท่องเที่ยว
2. จัดให้มีห้องน้ำ/ สุขา ที่สะอาดถูกสุขลักษณะสำหรับนักท่องเที่ยว
3. จัดให้มีระบบเตือนภัย หรือระบบรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
4. มีการจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ
5. มีการจัดสถานที่จำหน่ายของที่ระลึกให้แก่นักท่องเที่ยว
6. มีการจัดการด้านที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เช่น ม้านั่ง ศาลาพักผ่อน เป็นต้น
7. มีระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์สาธารณะที่เพียงพอต่อการบริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น
8. มีการจัดการด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
9. มีการจัดการขยะและการบำบัดของเสีย

องค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพการบริการในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีการพัฒนาบุคลากรด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว
2. มีการจัดให้มีการอบรมด้านภาษาต่างประเทศให้กับเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยว
3. มีการจัดให้มีพนักงานบริการข้อมูล ประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว
4. มีการพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีข้อบังคับด้านการแต่งกายและบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการอย่างชัดเจน
6. มีการดูแลการให้บริการให้เป็นไปตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้
7. มีการประเมินคุณภาพการให้บริการ

องค์ประกอบที่ 6 การจัดการกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมระหว่างผู้รับผิดชอบกับภาคีการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว
2. จัดให้มีการควบคุมดูแลให้กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อท้องถิ่น
3. มีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้กับชุมชนในท้องถิ่น
4. มีการจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และชุมชนในท้องถิ่น

5. มีคำชี้แจงขอบเขตและข้อจำกัดการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. จัดให้มีการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ
2. จัดให้มีกิจกรรมรณรงค์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติภายในแหล่งท่องเที่ยว
3. จัดให้มีกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดภายในแหล่งท่องเที่ยว
4. จัดให้มีการประเมินผลทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

โดยกรมการท่องเที่ยวกำหนดจัดให้มีการประเมินมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการรับรองหรือเพื่อการปรับปรุง มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินเกณฑ์คุณลักษณะพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินให้คะแนนตัวชี้วัดมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 3 การประมวลผลคะแนนการประเมินมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 4 การวินิจฉัยผลการประเมินเพื่อการรับรอง หรือเพื่อการปรับปรุงมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ทั้งนี้เกณฑ์การผ่านการประเมินจะต้องเป็นไปตามที่กรมการท่องเที่ยวกำหนด โดยมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินเกณฑ์คุณลักษณะพื้นฐาน เป็นการประเมินขั้นต้น ผู้ประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติ “ผ่าน” เกณฑ์คุณลักษณะพื้นฐาน 2 ข้อ คือ 1) “ไม่ละเมิดเทศบัญญัติและกฎหมายอื่น ๆ และ 2) มีการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยหากขาดคุณลักษณะพื้นฐานข้อใดข้อหนึ่ง จะไม่ได้รับการประเมินในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินให้คะแนนตัวชี้วัดมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นการให้คะแนนจากการตรวจประเมินผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว จากการแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ตัวชี้วัด 14 ตัว คำตอบ “มี” หรือ “ไม่มี” หาก “มี” จะได้คะแนน 3 และ “ไม่มี” ได้คะแนน 0 กลุ่มที่สอง เป็นผลคะแนนจากการวินิจฉัยของผู้ประเมิน คะแนนอยู่ระหว่าง 0-3 คะแนน กรณีที่ผู้ประกอบการใดไม่มีข้อมูลในตัวชี้วัดหนึ่ง ๆ หรือไม่อยู่ในสถานะที่จะรับการประเมิน คะแนนตัวชี้วัดจะไม่มี หรือถูกระบุเป็น “N/A” โดยเกณฑ์การผ่านจากขั้นตอนที่ 2 จะต้องผ่านร้อยละ 70

ขั้นตอนที่ 3 การประมวลผลคะแนนการประเมินมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เมื่อได้ค่าคะแนนรวมในแต่ละองค์ประกอบ จะนำมาถ่วงค่าน้ำหนักตามสัดส่วนของแต่ละองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 4 การวินิจฉัยผลการประเมินเพื่อการรับรองหรือเพื่อการปรับปรุงมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยระดับที่จะผ่านเกณฑ์ได้ แหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ จะต้องมีความคะแนนรวม ร้อยละ 70 ขึ้นไป และหากมีคะแนนรวมต่ำกว่า ร้อยละ 70 ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

สรุป มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นมาตรฐานที่ให้การรับรองจากคณะกรรมการประเมินมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวจะขอรับการประเมินมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้ เพื่อเป็นการยกระดับแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดความยั่งยืนและมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ยอมรับและต้องการของนักท่องเที่ยว และสามารถสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อสุขภาพกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ

มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อสุขภาพกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ดังนี้

1) แนวคิดเกี่ยวกับความน่าหลงใหล ดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Destination Fascination Scale - DFS)

Liu, Wang, Huang & Chen (2017) ได้ศึกษา “ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว: (Destination Fascination: Conceptualization and Scale Development) ได้กล่าวถึง แหล่งท่องเที่ยว ในมิติของมาตรวัดความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว 6 มิติ ได้แก่

1. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง มีพลัง ดึงดูด แหล่งท่องเที่ยวจะกระตุ้น นักท่องเที่ยวให้เกิดแรงจูงใจ นักท่องเที่ยวจะค้นหาเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการบอกเล่าเรื่องราวของ แหล่งท่องเที่ยวจะนำไปสู่การค้นหาและการค้นพบความน่าหลงใหลแหล่งเที่ยวนั้น ๆ และดึงดูดความ สนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

2. ความอุดม (Richness) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายของทรัพยากรการ ท่องเที่ยวสามารถทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจเดินทางท่องเที่ยวไปยังจุดหมายปลายทางได้ ซึ่งเป็น ความรู้สึกของนักท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประสบการณ์ความน่าหลงใหล นักท่องเที่ยวจะเดินทางท่องเที่ยวไปยัง แหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ซึ่งรวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ซึ่งจำเป็นต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของแหล่งท่องเที่ยว การอุดมไปด้วยทรัพยากร ธรรมชาติ เช่นนี้จะกระตุ้นให้เกิดการเดินทางไปเยือนซ้ำอีกได้

3. ความดึงดูดใจ (Attractiveness) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวสามารถดึงดูดและจูงใจให้ นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจเดินทางไปท่องเที่ยวเพื่อจะได้ประสบการณ์ที่ประทับใจ แหล่งท่องเที่ยวที่จะทำ ให้นักท่องเที่ยวสนใจจะเกิดจากการตัดสินใจเลือกสรรทรัพยากรและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว นำไปสู่การ เดินทางท่องเที่ยวและทำให้ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวยังมีความชื่นชอบส่วนบุคคลที่ แตกต่างกันไป จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์ จะดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวได้ และนักท่องเที่ยว จะสนใจหาข้อมูลของแหล่งเที่ยวนั้น ๆ และความน่าสนใจ มีความรู้สึกซึ่งกับสถานที่นั้น ความดึงดูดใจมี บทบาทสำคัญทำให้เกิดความหลงใหลในแหล่งท่องเที่ยวในการดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวให้หลีกเลี่ยงจาก ภาระงานประจำ สนใจท่องเที่ยวในสิ่งแวดล้อมที่น่าหลงใหล

4. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ยากที่จะหาแหล่งท่องเที่ยวอื่นมาทดแทนได้ ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจเดินทางไปท่องเที่ยว การรับรู้ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวจะมีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกเพลิดเพลินที่จะได้ หลีกหนีห่างจากภารกิจประจำวันและงานประจำที่ทำอยู่ ความเป็นเอกลักษณ์เป็นมาตรวัดหลักของ ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว (Destination Image) จะทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างแหล่งท่องเที่ยวกับ การสร้างความเข้าใจให้นักท่องเที่ยวมองเห็นความพิเศษของแหล่งท่องเที่ยว การปรับปรุงเอกลักษณ์ของแหล่ง ท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถจำแนก แยกแยะแหล่งท่องเที่ยว สร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับ นักท่องเที่ยวได้ โดยการตราผลิตภัณฑ์แหล่งท่องเที่ยว (Destination Branding) ส่งเสริมให้เกิดการกลับมา เที่ยวซ้ำ และการสื่อสารแบบปากต่อปาก โดยสรุป เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวได้ ประสบการณ์บางอย่างที่พิเศษ ซึ่งไม่สามารถหาได้จากชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกรักในภาพรวมของ ความหลงใหลในแหล่งท่องเที่ยว

5. ความเหมาะสม/ลงตัว (Fitness) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสม/ ลงตัว สอดคล้องกับการรับรู้และภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในความนึกคิดของนักท่องเที่ยว และเมื่อได้เดินทางไปเยือน นักท่องเที่ยวจะรับรู้ประสบการณ์ ความรู้สึกประทับใจ สอดคล้องกับภาพที่สร้างขึ้นในความคิดของนักท่องเที่ยวก่อนมาท่องเที่ยว จากงานวิจัย ความเหมาะสม/ ลงตัวของตนเองกับแหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ส่งเสริมอัตลักษณ์ของตนเองกับสถานที่นั้น ๆ เป็นแรงกระตุ้น/ จูงใจให้กลับมาเที่ยวซ้ำ และมีความตั้งใจที่จะมีความสัมพันธ์ระยะยาวกับแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

6. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก นับว่าเป็นอีกมิติหนึ่งที่แสดงถึงความรู้สึกเชิงปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวและการบริการในแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงความเป็นมิตรมากจะทำให้ นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่นใจ ลดความกังวลของนักท่องเที่ยวที่มีความรู้สึกต่อสถานที่แปลกใหม่ ส่งผลให้เกิดการสำรวจความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะกับบุคลากรผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะมีความคาดหวังสูงเกี่ยวกับความเป็นมิตรในแง่ของทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ให้บริการ โดยผู้ให้บริการที่แสดงความเป็นมิตรจะมีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวได้พัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการพักผ่อน

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดความผาสุกของปัจเจกบุคคล

การเดินทางพักผ่อนเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวมักจะเลือกทำ เพื่อปลดปล่อยและหลีกเลี่ยงความเครียดจากภารกิจประจำวัน เมื่อใดที่ได้เดินทางพักผ่อน นักท่องเที่ยวได้พักกาย พักใจ และพักผ่อน นับว่าเป็นวิธีการเพิ่มพลังที่เยี่ยมยอด ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวจะเกิดความสุข โดยความสุขเป็นภาวะอารมณ์เชิงบวก เกิดขึ้นเมื่อได้อยู่ในสถานะที่นำพึงพอใจ มีความสมหวัง ได้รับสิ่งที่ต้องการในชีวิต เป็นความรู้สึกชอบหรือพึงพอใจกับชีวิต อาจสะท้อนออกมาเป็นความสบายใจ ความเพลิดเพลิน ความร่าเริง สนุกสนาน ความอิ่มเอมใจ ทำให้นักท่องเที่ยวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

Sirgy (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของการเดินทางพักผ่อนโดยใช้ทฤษฎีคุณภาพชีวิต (Toward a Quality - of - Life Theory of Leisure Travel Satisfaction) โดยอิงทฤษฎีเป้าหมาย (Goal Theory) นำเสนอหลักการ 4 ประการ คือ 1) การเลือกเป้าหมายของการเดินทางพักผ่อนที่มีคุณค่าหรือความสำคัญเชิงบวกในระดับที่สูง 2) การเลือกเป้าหมายการเดินทางพักผ่อนที่มีแนวโน้มจะบรรลุเป้าหมาย 3) การมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงกิจกรรม/ การกระทำ ทำให้นำไปสู่การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการเดินทางพักผ่อน และ 4) การมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงกิจกรรม/ การกระทำที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ที่บรรลุเป้าหมาย

การวิจัยด้านการเดินทางและการท่องเที่ยวการทบทวนวรรณกรรมที่ให้น้ำหนักไปทางความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ด้วยหลักการทางทฤษฎี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ทฤษฎีสถานการณ์ (Situational Theories) ที่เน้นด้านความพึงพอใจต่อการบริการเฉพาะเรื่อง 2) ทฤษฎีแนวโน้ม (Dispositional Theories) เป็นทฤษฎีที่เน้นด้านคุณลักษณะที่เป็นธรรมชาติส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว นักเดินทาง นักท่องเที่ยวที่ชอบการผจญภัยจะมีแนวโน้มความพึงพอใจมากกว่านักท่องเที่ยวที่ไม่ชอบการผจญภัย และ 3) ทฤษฎีเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive Theories) เน้นด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์และคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับแบบจำลองทฤษฎี 4 รูปแบบ คือ 1) การยืนยันความคาดหวัง (Expectancy) 2) บรรทัดฐาน (Norms) 3) ความถูกต้อง เทียบธรรม (Equity) และ 4) ความสอดคล้องต้องกัน (Self-congruity)

ในส่วนของการยืนยันความคาดหวัง งานวิจัยโดยมากจะอธิบายเพียงแง่ของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในเชิงการรับรู้การได้รับบริการของนักท่องเที่ยวว่า มีดีหรือเลวกว่าความคาดหวัง (นักท่องเที่ยวที่

มีระดับความพึงพอใจในระดับสูงจะสัมพันธ์กับการได้รับการส่งมอบการบริการที่เอื้อประโยชน์ (คุ่มค่า) มากกว่าที่คาดหวัง

ในส่วนของบรรทัดฐาน จะเน้นประเภทของความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่ใช้ในการประเมินการบริการที่ได้รับ บรรทัดฐานจะสัมพันธ์กับความคาดหวังในอุดมคติ (Ideal Expectations) ความคาดหวังที่สมควรจะได้รับ (Deserved Expectations) และ ความคาดหวังที่ต้องการ (Desired Expectations) ความคาดหวังที่ทำนายได้ (Predictive Expectations) ความคาดหวังที่เกิดจากการอ้างอิง

ในส่วนของความถูกต้อง เที่ยงธรรม จะเป็นการอธิบายความพึงพอใจในแง่ของการรับรู้ของนักท่องเที่ยวที่มีการเทียบสัดส่วนระหว่างการนำเข้า (Input) และผลลัพธ์ (Output) นักท่องเที่ยวจะมีความพึงพอใจในระดับสูงเมื่อการรับรู้ของนักท่องเที่ยวมีผลประโยชน์ที่ได้มาจากการรับบริการสูง (Output) และมีค่าใช้จ่าย (Input) ในระดับต่ำ ส่วนความไม่พึงพอใจอธิบายได้ในรูปแบบ Output ต่ำ แต่มี Input อยู่ในระดับที่สูง

ในส่วนของความสอดคล้องต้องกัน นักท่องเที่ยวจะได้รับความพึงพอใจในระดับที่สูงเมื่อนักท่องเที่ยวสามารถแยกแยะผู้ให้บริการกับการให้บริการนักท่องเที่ยวได้ นักท่องเที่ยวจะรู้สึกสบายใจมีความสุข เมื่อเขามีการรับรู้การบริการที่แบบฉบับ คล้ายกับสิ่งที่เขาได้เห็นจากความจริง

อย่างไรก็ตาม ยังไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างทฤษฎีสถานการณ์ ทฤษฎีแนวโน้ม และทฤษฎีเชิงปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวว่า ทฤษฎีใดจะมีประสิทธิผลมากกว่า โดยมากนักวิจัยจะกล่าวอ้างว่า ทฤษฎีเชิงปฏิสัมพันธ์จะมีประสิทธิผลกว่า ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าทฤษฎีเชิงปฏิสัมพันธ์เป็นปรากฏการณ์ที่มีความเชื่อมโยงทั้งสถานการณ์และคุณลักษณะส่วนบุคคลในการอธิบายความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว นักสังคมศาสตร์มีมุมมองจิตวิทยาเชิงสังคมด้านบุคลิกภาพเกี่ยวกับประสิทธิผลของแบบจำลองจิตวิทยาเชิงสังคม โดยใช้ตัวแปรสถานการณ์เทียบกับตัวแปรบุคลิกภาพในการอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ ได้ข้อสรุประหว่างบุคลิกภาพและนักจิตวิทยาสังคมว่า พฤติกรรมมนุษย์สามารถอธิบายโดยใช้แบบจำลองที่คำนึงถึงทั้งคุณลักษณะส่วนบุคคลและคุณลักษณะของสถานการณ์ ยิ่งไปกว่านั้นนักจิตวิทยาอุตสาหกรรมองค์การได้แสดงให้เห็นถึงการจับคู่ระหว่างคุณลักษณะของพนักงาน สภาพแวดล้อมขององค์กรมีความแปรปรวนในส่วนของการตอบสนองด้านความรักของพนักงาน เช่น ความพึงพอใจงานและสุขภาวะที่ดีของพนักงาน

ส่วนมาการวิจัยด้านความพึงพอใจเป็นการศึกษาด้านบุคลิกภาพ นักจิตวิทยาสังคมให้ความสนใจสุขภาวะที่ดี หากแต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยทางการท่องเที่ยวที่ยึดหลักทฤษฎีเป้าหมายของสุขภาวะที่ดีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่องนี้เพื่อนำเสนอทฤษฎีเป้าหมายของสุขภาวะที่ดีในการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยเสนอทฤษฎีเฉพาะที่สร้างขึ้นเพื่อการท่องเที่ยว ทฤษฎีที่เสนอนั้นจะดูเหมือนเป็นการช่วยอธิบายความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจชีวิต (Life Satisfaction) มีการศึกษาบางชิ้นที่ศึกษาเชื่อมโยงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับการบริการการท่องเที่ยวด้วยความพึงพอใจชีวิต ความสุขโดยรวม (Overall Happiness) และสุขภาวะที่ดี (Subjective Well-Being) การสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับการบริการด้านการท่องเที่ยว เป็นความพึงพอใจรูปแบบหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยวให้ดีขึ้น ดูเหมือนว่าจะมีประโยชน์และนำไปสู่ความภักดีของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการกลับมาเที่ยวซ้ำ และมีการสื่อสารแบบปากต่อปาก

3.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเดินทางท่องเที่ยวและพักผ่อน

การวิจัยโดยมากจะดำเนินการศึกษาในประเด็นทฤษฎีเป้าหมายในเชิงบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นจิตวิทยาเชิงสังคม ทฤษฎีคุณภาพชีวิตในแง่ของความพึงพอใจการเดินทางพักผ่อนที่ Sirgy ได้เสนอไว้ ยึดอยู่บนฐานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่สร้างขึ้นและสัมพันธ์กัน เช่น การเลือกเป้าหมาย การนำไปสู่การปฏิบัติ และการบรรลุเป้าหมาย จะมีผลต่อสุขภาวะที่ดี นักท่องเที่ยวสามารถมีประสบการณ์เกี่ยวกับระดับสุขภาวะที่ดี (ความพึงพอใจชีวิต หรือความสุขโดยรวมของชีวิต) หากได้มีการเลือกเป้าหมายการเดินทางพักผ่อนที่มีระดับความสำคัญและความคาดหวังเชิงบวก นักท่องเที่ยวจะประสานการลงมือกระทำให้ถึงเป้าหมาย และทำให้เกิดประสบการณ์ต่อการบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ มีหลักการใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความพึงพอใจการเดินทางพักผ่อนจะได้รับการเสริมแรงด้วยการเลือกตามเป้าหมายการเดินทางพักผ่อนที่บรรลุเป้าหมายได้และชักนำให้เกิดผลกระทบเชิงบวกในระดับที่สูงในเป้าหมายชีวิต (Targeted Life Domains) นั่นคือ คุณค่าเป้าหมาย (Goal Valence)

2. ความพึงพอใจการเดินทางพักผ่อนจะได้รับการเสริมแรงด้วยการเลือกตามเป้าหมายการเดินทางพักผ่อนที่ดูเหมือนว่าจะบรรลุได้ การบรรลุเป้าหมายจะทำให้มั่นใจเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้ผลกระทบเชิงบวกในระดับที่สูงในเป้าหมายชีวิต นั่นคือ ความคาดหวังเป้าหมาย (Goal Expectancy)

3. ความพึงพอใจการเดินทางพักผ่อนจะได้รับการเสริมแรงจากการลงมือปฏิบัติให้เกิดเป้าหมายการเดินทางพักผ่อน การปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายจะทำให้เพิ่มประสบการณ์เชิงบวกในระดับที่สูงในเป้าหมายชีวิต นั่นคือ การปฏิบัติให้ถึงเป้าหมาย (Goal Implementation)

4. ความพึงพอใจการเดินทางพักผ่อนจะได้รับการเสริมแรงผ่านเป้าหมายการเดินทางพักผ่อนที่บรรลุ ทำให้เกิดประสบการณ์เชิงบวกในเป้าหมายชีวิต นั่นคือ การบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment)

คุณค่าเป้าหมายมีหลักการว่า ความพึงพอใจการเดินทางพักผ่อนการเลือกที่จะติดตามเป้าหมายการเดินทางพักผ่อนให้บรรลุ ซึ่งส่งผลกระทบเชิงบวกในระดับที่สูงต่อการดำเนินชีวิตหลัก เช่น ชีวิตทางสังคม ชีวิตการพักผ่อน ชีวิตเชิงวัฒนธรรม ชีวิตด้านจิตวิญญาณ ชีวิตครอบครัว และชีวิตทำงาน นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่สัมพันธ์กับประสบการณ์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความรู้สึกที่อาจสนับสนุนความพึงพอใจชีวิตผ่านการพักผ่อนหย่อนใจ (Leisure Well - Being) ในทางตรง และทางอ้อมผ่านการเสริมความเป็นอยู่ที่ดีในชีวิตที่ไม่ใช่การพักผ่อน เช่น ชีวิตทางสังคม ชีวิตความรัก ชีวิตเชิงวัฒนธรรม ชีวิตทางจิตวิญญาณ ชีวิตครอบครัว และชีวิตการทำงาน ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดจากประสบการณ์การเดินทางพักผ่อนจะสนับสนุนความรู้สึกของความเป็นอยู่ที่ดี โดยได้รับผลกระทบเชิงบวกจากวิถีชีวิตที่หลากหลาย และส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจชีวิตหรือความสุขโดยรวม

โดยสรุป Sirgy (2010) ได้เสนอนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับความพึงพอใจการเดินทางพักผ่อน โดยยึดหลักทฤษฎีเป้าหมายด้านบุคลิกภาพ จิตวิทยาสังคม และงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ทฤษฎีเป้าหมายด้านความเป็นอยู่ที่ดีที่เป็นธรรมชาติ (Intuitive) บางที่เป็นเหตุผลว่า ทำไมจึงสนใจบุคลิกภาพ เป้าหมายสูงสุดของทฤษฎีที่นำเสนอไว้นี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและการตลาดการท่องเที่ยว การบริการที่จะเสริมคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยว การบริการและรายการนำเที่ยวจะเป็นรางวัลเสริมให้กับผู้ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวให้มีการขายที่มากขึ้นโดยการกลับมาซื้อซ้ำและการสื่อสารแบบปากต่อปากในเชิงบวก

ในแง่ของการตลาด การวิจัยได้ค้นพบว่า โครงการวิจัยจะให้นักวิจัยด้านการท่องเที่ยวได้เสนอแนะการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวและรายการนำเที่ยวที่มีการออกแบบให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจสูงสุดในทิศทางที่สนับสนุน ส่งเสริมความพึงพอใจชีวิต และมีอย่างน้อย 2 วิธีการที่จะนำทฤษฎีที่เสนอไปใช้ในการทำการตลาดการท่องเที่ยว วิธีการแรก นักการตลาดการท่องเที่ยวจะต้องจัดการส่วนแบ่งการตลาด

โดยยึดเป้าหมายของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้แยกแยะนักท่องเที่ยวที่มีเป้าหมายว่าได้รับคุณค่า ความสำคัญ และความคาดหวังในระดับสูง การวิจัยส่วนแบ่งการตลาดส่งผลให้เกิดการพัฒนาผู้บริโภคที่สัมพันธ์กับการบริการการท่องเที่ยว เช่น ความชื่นชอบของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริการที่เฉพาะเจาะจง ความรู้สึกด้านราคามีความสัมพันธ์กับการเสนอการบริการ ความชื่นชอบแหล่งที่ให้บริการ และวิธีการสื่อสารที่เป็นที่นิยม เป้าหมายของส่วนแบ่งการตลาดยึดหลักเป้าหมายที่จะพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวให้รองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มีเป้าหมายคุณค่า ความสำคัญและความคาดหวังในระดับที่สูง การบริการจะต้องเสริมคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยว วิธีการที่สอง ส่วนแบ่งการตลาดโดยยึดการสันนิษฐานลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มีเป้าหมายคุณค่า ความสำคัญ ความคาดหวังในระดับที่สูง หากแต่จะอย่างไรให้นักท่องเที่ยวเลือกตามเป้าหมาย และนำไปสู่เป้าหมายได้ ทั้งนี้อาจทำให้สำเร็จได้ด้วยนวัตกรรมที่เสนอโดยทฤษฎีดังกล่าว เช่น การใช้เว็บไซต์ที่มีปฏิสัมพันธ์และได้รับการออกแบบให้เกิดการกระตุ้นนักท่องเที่ยวเลือกแหล่งท่องเที่ยวและการบริการการท่องเที่ยวอื่น ๆ โดยอิงกับเป้าหมายการเดินทางพักผ่อน ทั้งนี้จะช่วยให้เกิดคุณค่าเชิงบวกในระดับที่สูง และเว็บไซต์ดังกล่าวจะมีความหมายอย่างมากต่อนักท่องเที่ยวแต่ละคน อีกทั้งยังช่วยให้เป้าหมายนั้น ๆ สัมพันธ์กับความต้องการที่เพิ่มมากขึ้น และความต้องการที่จำเป็นและไม่จำเป็น โปรแกรมดังกล่าวจะช่วยให้นักท่องเที่ยวเลือกเป้าหมายการเดินทางพักผ่อนที่สอดคล้องกับแรงจูงใจ Sirgy ได้สรุปว่า การวิจัยจะเกิดสัมฤทธิ์ผลแก่นักวิจัย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวและการบริการ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสนับสนุนคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยวด้วยการนำเอาแนวคิดของเป้าหมายคุณค่า ความสำคัญและความคาดหวังมาแนะนำให้การวิจัยการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ Sirgy หวังว่า การวิจัยด้านการท่องเที่ยวจะสนับสนุนองค์ความรู้ที่สัมพันธ์กับทฤษฎีเป้าหมายที่ครอบคลุมสุขภาวะที่ดีที่สุด

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อริศรา ทองทรัพย์ และกุลพิชญ์ โภโคยอุดม (2558) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อน ในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ น้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย และ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย โดยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ใช้แบบสำรวจ สภาพทั่วไปและปัญหาการจัดการ โดยการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว และใช้แบบสอบถามความต้องการการพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มบุคคลผู้เกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แหล่งน้ำพุร้อน จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 จะนำไปพัฒนาเป็นแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 2 โดยใช้แบบสอบถามพิจารณาความเป็นไปได้ ที่จะนำแนวทางไปพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ด้านการท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางไปพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด พบปัญหาการจัดการแหล่งท่องเที่ยว 9 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การปรับปรุงภูมิทัศน์ รถโดยสารรับส่ง สภาพสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ อัตราค่าบริการที่เหมาะสม ป้ายนิทรรศการแนะนำ กิจกรรมในเทศกาลพิเศษ และความปลอดภัยพื้นฐาน ความต้องการการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อน พบว่า มีความต้องการการพัฒนาอยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อน

จากกลุ่มบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อน มีความต้องการการพัฒนาไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนอยู่ในระดับมากที่สุด มีทั้งหมด 5 ด้าน และ 12 ประเด็นสำคัญ

รชนีกร ปัญญา (2557) ได้วิจัย เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 2” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและสนับสนุนด้วยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ สอดรับกับข้อมูลปฐมภูมิที่รวบรวมจากกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน จำนวน 2 ชุมชน อาศัยกระบวนการ SWOT และการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกัน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวของชุมชน แบบประเมินศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน และแบบสัมภาษณ์บริบทการท่องเที่ยวและศักยภาพของชุมชน จากนั้นนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติอย่างง่าย คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาศักยภาพในการประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยชุมชนก่อนและหลังการวิจัย พบว่า ระดับศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มท่องเที่ยว ก่อนการวิจัย มีศักยภาพ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การบริหารจัดการด้านการตลาดและการบริหารจัดการ ด้านการผลิต และการให้บริการมีศักยภาพอยู่ในระดับมาก ส่วนการบริหารจัดการด้านการเงินมีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง และการบริหารจัดการด้านบุคลากรนั้นมีศักยภาพอยู่เพียงระดับน้อยเท่านั้น สำหรับผลการพัฒนาศักยภาพกลุ่มท่องเที่ยวจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารกลุ่มท่องเที่ยว โดยชุมชนจากแนวทางการพัฒนา ทั้ง 4 ด้าน หลังจากที่ถูกกลุ่มได้รับการอบรมและนำไปปฏิบัติและต่อยอดการพัฒนาในชุมชน จากนั้น นักวิจัยได้ประเมินศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มท่องเที่ยวอีกครั้ง พบว่า ผลการพัฒนาเพิ่มขึ้น แต่ยังคงค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมาก โดยพบว่า การบริหารจัดการด้านการตลาดและด้านการผลิตและการให้บริการมีศักยภาพอยู่ในระดับมาก ส่วนการบริหารจัดการด้านการเงินและด้านบุคลากรยังอยู่ในระดับปานกลาง การวิจัยครั้งนี้ พบว่า การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเงิน ร่วมกับด้านบุคลากร โดยในส่วนของด้านการเงินและบัญชีควรนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ได้จากการพัฒนาการท่องเที่ยวมาต่อยอดการจัดทำบัญชีของกลุ่มอย่างจริงจัง ควรทำบันทึกค่าใช้จ่ายทั้งหมดของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการบันทึกต้นทุนรวมเพื่อคำนวณราคาขายบริการท่องเที่ยวให้กับผลตอบแทนอย่างเหมาะสม ตลอดจนต้องคิดวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างละเอียดรอบคอบ ทั้งนี้ในส่วนของด้านบุคลากรนั้น ควรหาวิธีการที่จะให้สมาชิกกลุ่มทุกคนรับผิดชอบในงานของตนเองตามบทบาทหน้าที่ของโครงสร้างองค์กร ซึ่งอาจให้ผลตอบแทน รางวัล กำลังใจ หรือสวัสดิการตามความเหมาะสมและตามความคาดหวังที่จะทำให้สมาชิกทุกคนพร้อมใจที่จะทำงานอย่างเต็มที่ อีกทั้งแกนนำกลุ่มควรมีการติดตามและกระตุ้น ร่วมกับการลงมือทำด้วยกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสมาชิกกลุ่มทุกคน การวิจัยในระยะถัดไปจึงควรมุ่งเน้นการวิจัยในประเด็นของการหาแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของท้องถิ่นในด้านการจัดการทางบัญชีและการบริหารจัดการบุคลากร

อนุวัติ คุณแก้ว พวงผกา แก้วกรม กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์ และ พรณราย เทียมทัน (2555) ได้วิจัย เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาประกอบด้วยประชาชนในตำบลนาป่า จำนวน 150 คน ผู้นำชุมชนในตำบลนาป่า จำนวน 50 คน องค์กรท้องถิ่นในตำบลนาป่า จำนวน 3 องค์กร หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 6

หน่วยงาน และนักท่องเที่ยว จำนวน 480 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจสภาพและศักยภาพในชุมชนตำบลนาป่า แบบประเมินแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แบบประเมินผลการดำเนินงาน แบบประเมินผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชน หน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ และนักท่องเที่ยว การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า 1) ชุมชนตำบลนาป่ามีสภาพและศักยภาพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่ในระดับมาก 2) ระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความสอดคล้อง มีความต่อเนื่อง และนำไปสู่การปฏิบัติได้ในระดับดี 3) การดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีความสอดคล้องกับระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก 4) ประชาชนตำบลนาป่าได้รับผลกระทบทางบวกที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการปลูกผักปลอดสารพิษ การผลิตสินค้าเพื่อสุขภาพ และการนวดแผนไทย ชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน หรือจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนมากขึ้น รวมทั้งความร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง 5) ประชาชน และหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก และ 6) นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก

วนารัตน์ กรอิสราณกุล นววรรณ ทวยเจริญ และ สุนันต์ อ่วมกระทุ่ม (2554) ได้วิจัย เรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษา น้ำพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนพระร่วงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับสากล 2) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 3) การจัดทำแผนพัฒนาน้ำพุร้อนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ร่วมกันของการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีการสำรวจพื้นที่และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาคม โดยมีคำถามการวิจัย 2 ข้อ คือ 1) ศักยภาพและข้อจำกัดทางกายภาพและการจัดการด้านผลิตภัณฑ์และบริการของแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนพระร่วง และ 2) แนวทางการพัฒนาน้ำพุร้อนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับสากล ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชากรที่ใช้ ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการพัฒนาและบริหารแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนพระร่วง 2) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนพระร่วง จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 18 ปี จำนวน 12 คน เป็นชาย 6 คน และหญิง 6 คน และใช้เวลาสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 30 นาที และ 3) ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนพระร่วง จำนวน 30 คน ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร เทศบาลเมืองกำแพงเพชร สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร โยธาธิการและผังเมือง จังหวัดกำแพงเพชร หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ผู้แทนสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดกำแพงเพชร ประธานเครือข่าย OTOP จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว จังหวัดกำแพงเพชร ผู้ประกอบการร้านค้าบริเวณน้ำพุร้อนพระร่วง และประชาชนในพื้นที่ที่สนใจ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบองค์รวม ในลักษณะการหาความสัมพันธ์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพที่ได้จากการตอบคำถามการวิจัยที่นำไปสู่การสรุปประเด็นที่เป็นตัวแปรสำคัญในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนพระร่วงให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะทางกายภาพและการพัฒนาสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในระดับสูง ด้วยลักษณะทางกายภาพเป็นสิ่งที่มองเห็น และรับรู้ได้ง่ายกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการท่องเที่ยวในระดับสูง ซึ่งบรรยากาศการท่องเที่ยวจะรวมถึงการรับรู้และประสบการณ์ทั้งหมดที่นักท่องเที่ยวได้รับขณะอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านกายภาพและสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรท่องเที่ยวและความคาดหวังของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมไปถึงการพัฒนาภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่แสดงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คาดหวังประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แตกต่างไปจากสิ่งที่ตนเองเคยชิน การออกแบบภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมที่สื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นมักจะเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์และบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนพระร่วงเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อแหล่งท่องเที่ยว น้ำพุร้อนเป็นอย่างมาก การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพต้องให้ความสำคัญกับความแตกต่างของนักท่องเที่ยว ปัจจัยสำคัญ คือ การสร้างความหลากหลายของกิจกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและกิจกรรมที่น่าสนใจอื่น ๆ การบริหารการตลาด การโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อน รวมไปถึงการพัฒนามาตรฐานการบริการ โดยเฉพาะบุคลากรที่ทำงานด้านการบริการ ทั้งนี้การออกแบบที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนของชาวต่างชาติ

นอกจากนี้ผลการศึกษา ยังแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีการท่องเที่ยวอื่น ๆ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์นำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่น มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เอื้อประโยชน์ให้ชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้ชุมชนและประชาคมที่เกี่ยวข้องตระหนักและรับรู้ปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนพระร่วง เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น มีการตัดสินใจร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อการนำไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น รวมทั้งสามารถลดข้อขัดแย้งและการทับซ้อนของการปฏิบัติระหว่างหน่วยงาน

รัชฎา จิระธรรมกุล (2559) ได้วิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมในชุมชนบ้านแซวน อำเภอเถิน จังหวัดสุโขทัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมความถี่ของนักท่องเที่ยวในชุมชน ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจโดยรวม และความภักดีของนักท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้แตกต่างกัน มีความถี่ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน สภาพแวดล้อมทางกายภาพและปฏิสัมพันธ์ชุมชน ความถี่ในการท่องเที่ยว ความภักดี มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวในชุมชนบ้านแซวน ความพึงพอใจรวมมีความสัมพันธ์กับความภักดีต่อการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านแซวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาแผนพัฒนาการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การทบทวนทฤษฎีหลักการและการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ จากตำรา วารสารวิชาการ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ตลอดจนการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 3 ส่วนหลัก คือ 1) การจัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช 2)

รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และ 3) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตการวิจัย กำหนดกรอบแนวคิดตามทฤษฎี และออกแบบวิธีการดำเนินงานวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างเกิดประสิทธิภาพ ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อให้รองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอนาคต ดังนี้

การประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อหาองค์ประกอบของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดีในขั้นพื้นฐาน โดยเน้นรูปแบบการจัดการทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ดังนี้ 1) ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่ท่องเที่ยวมีเส้นทางเดินรถ การเยี่ยมชม และถนนที่เดินทางได้สะดวก มีบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้อย่างเพียงพอและเหมาะสม เช่น ร้านอาหาร ห้องน้ำ และที่พักผ่อน มีการจัดบริการสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ เช่น ทางลาด ราวจับกันลื่น เป็นต้น มีการดูแลรักษาความสะอาดและระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เอื้อแก่การพักผ่อน มีบรรยากาศที่สงบและให้ความรู้สึที่ผ่อนคลาย ไม่มีความเสี่ยง เป็นต้น และ 2) ลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวในเรื่องของข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น แผ่นพับ วีดิโอ ป้ายบอกทาง เป็นต้น มีเจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูลและสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ดี มีบุคลากรโดยรวมมีกิริยาท่าทางเป็นมิตรและมีจิตบริการ มีบริการเสริมต่าง ๆ ระหว่างการเที่ยวชม เช่น การปฐมพยาบาล การนวด เป็นต้น มีการดูแลรับผิดชอบในเรื่องจำนวนผู้เข้าชม วิธีการเข้าชม และการใช้เวลาในเยี่ยมชม เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้ดูชมอย่างทั่วถึง และให้ความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ ซึ่งทั้ง 2 ลักษณะของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดี จะถูกนำไปสร้างเป็นประเด็นคำถามในเครื่องมือวิจัย

นอกจากองค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวข้างต้นแล้ว แหล่งท่องเที่ยวควรสร้างคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและเกิดความประทับใจมีรู้ลึ้ม จนต้องกลับมาเยือนซ้ำอีก โดยงานวิจัยนี้ใช้แนวคิดการสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวจากทฤษฎี Destination Fascination Scale Model (DFS Model) ของ Chyong-Ru Liu เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวด้วยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีมิติความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว 6 มิติ ได้แก่ มิติด้านความมีมนต์ลึกลับ น่าค้นหา (Mystique) มีเรื่องราวในแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ค้นหา มิติด้านความอุดม (Richness) มิติความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) มิติด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) มิติด้านความเหมาะสม / ความลงตัว เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) และมิติด้านความเป็นมิตร (Friendliness) ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดความผาสุกของปัจเจกบุคคล จากทฤษฎี Quality of Life ของ Sirgy เพื่อให้กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่สร้างสรรค์ในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวมีคุณค่าต่อการพักผ่อน การส่งเสริมสุขภาพทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดการวิจัย

ปัจจัยนำเข้า (Input)

- ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560
 - วิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจในการพัฒนาจุดหมายปลายทางแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ
 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สมดุลในเชิงเวลาและพื้นที่ในเมืองท่องเที่ยวหลัก กลุ่มจังหวัด 8 Cluster 12 เมืองต้องห้าม ... พลาด
 - การพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวในพื้นที่ 12 เมืองต้องห้าม ... พลาด เช่น นครศรีธรรมราช เป็นต้น
 - มาตรการยกระดับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับสากล โดยสถานประกอบการภาคเอกชน
 - แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวผ่านกลไก กลยุทธ์ และแนวคิดต่าง ๆ โดยการบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาคม
- สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ คุณภาพสินค้าและบริการ ระบบการจัดการ และโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐานตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของไทย และของจังหวัด
 - ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ธรรมชาติ วิถีชีวิตชุมชน อาหารสุขภาพ ไหว้พระ / ปฏิบัติสมาธิ และสปา / นวดเพื่อสุขภาพ เป็นต้น
 - นักท่องเที่ยว ปี 2559 มีจำนวน 3,565,814 คน ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ร้อยละ 97.71 จึงเป็นโอกาสในการขยายตลาดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากขึ้น

กระบวนการ (Process)

- แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
- การจัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 1.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่เป็นองค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว
 - 1.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย
 - 1.3 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558)
 - แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อสุขภาพกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ
 - 1) Destination Fascination Scale Model (DFS Model) ของ Liu, Wang, Huang & Chen. (2017) มี 6 มิติ ได้แก่ mystique, richness, attractiveness, uniqueness, fitness and friendliness
 - 3.2 แนวคิดการก่อให้เกิดความผาสุกของปัจเจกบุคคลของ Sirgy (2010)

ผลลัพธ์ (Outcomes)

- แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นต้นแบบของการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความสุขให้แก่ผู้มาพักผ่อนทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณจากเสน่ห์ที่ดึงดูดใจ น่าหลงใหล และแปลกใหม่
- การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างมีคุณค่าจากความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่
- การเสริมสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะทำให้จังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาของทั้งจังหวัดเอง และกลุ่มจังหวัดในภาคใต้ตอนบนอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิงปริมาณนักท่องเที่ยว เชิงรายได้ และเชิงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลผลิต (Output)

- ลักษณะทางกายภาพ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
 - 1.1 การจัดถาวรภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และความสะอาด
 - 1.2 การจัดการพื้นที่พักผ่อน ระบบสาธารณูปโภค
- รูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
 - 2.1 การบริการข้อมูลภายในแหล่ง จัดบุคลากรให้บริการ การบริการเสริมที่จำเป็นการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่กิจกรรมเพื่อการพักผ่อน
- แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีศักยภาพรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน ใช้ 6 มิติของสร้างคุณค่าเพื่อการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่
 - Mystique, Richness, Attractiveness, Uniqueness, Fitness and Friendliness และการสร้างสรรค์กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความผาสุกทางอารมณ์ของนักท่องเที่ยว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นการดำเนินงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาหลักของการวิจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีศักยภาพรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาและเก็บข้อมูล คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 ประเภท จำนวน 24 แหล่งที่อยู่ใน 23 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ 1) แหล่งทางธรรมชาติ 2) ศาสนสถาน 3) แหล่งศิลปวัฒนธรรม 4) วิถีชีวิตของคนในชุมชน 5) แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ และ 6) สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

ขอบเขตด้านเวลา

ใช้เวลาทำวิจัย 1 ปี ระหว่างเดือนมิถุนายน 2560 ถึงเดือนพฤษภาคม 2561

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1. กลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. กลุ่มผู้ดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการและการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

กลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้ง 3 กลุ่ม คือ

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช อ้างอิงจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชปี พ.ศ. 2559 จำนวน 3,565,814 คน ได้จำนวน 460 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)
2. ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช 24 แห่ง รวมจำนวน 30 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล
3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ใช้สอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวชาวไทย และใช้แบบสอบถามฉบับภาษาอังกฤษ เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่สร้างขึ้นตามขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย
3. แนวคำถามสนทนากลุ่ม มีประเด็นในการสนทนาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

การตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ใช้การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มีค่าเท่ากับ 0.96 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขไปทดลองใช้ (Try - Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้ในการวิจัยจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้เก็บข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชทั้ง 24 แหล่ง ที่กระจายอยู่ใน 23 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2560

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้เก็บข้อมูลจากผู้ดูแลรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ที่มีตำแหน่งงานระดับหัวหน้างานทำหน้าที่บริหารงาน วางแผน กำหนดนโยบาย กำกับ ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการ และแก้ไขปัญหาการบริการด้านต่าง ๆ ในการให้ความคิดเห็นและข้อมูลเชิงลึกที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีการกำหนดรหัสผู้ให้สัมภาษณ์แทนการระบุชื่อ-นามสกุล เพื่อให้เป็นตามจริยธรรมการดำเนินการทำวิจัยในมนุษย์ ในระบบสากล ดังนี้

ตารางที่ 3.1 รหัสผู้ให้สัมภาษณ์

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 30 คน	ภูมิหลังผู้ให้ข้อมูล
A1-A5 แหล่งทาง ธรรมชาติ	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติเขาหลวง บ้านวังบอน ฯลฯ ทำหน้าที่บริหารจัดการ ดูแลภูมิทัศน์ การอนุรักษ์และการแก้ปัญหาการบริการต่าง ๆ โดยมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 2 ปี
B1-B5 ศาสนสถาน	ผู้ดูแลรับผิดชอบมีประสบการณ์การบริหารจัดการ การให้บริการนักท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมเพื่อการผ่อนคลายโดยใช้ธรรมะบำบัด ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี
C1-C5 แหล่ง ศิลปวัฒนธรรม	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการในแหล่งศิลปวัฒนธรรม มีประสบการณ์การบริหารจัดการ และการให้บริการนักท่องเที่ยวมากกว่า 10 ปี
D1-D5 วิธีชีวิตของ คนในชุมชน	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการ นำประสบการณ์การทำงานและการดูงานมาปรับใช้ในการบริหารจัดการและการให้บริการนักท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และจัดกิจกรรมเชิงเกษตรให้นักท่องเที่ยว

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 30 คน	ภูมิหลังผู้ให้ข้อมูล
E1-E5 แหล่ง จำหน่ายอาหาร เพื่อสุขภาพ	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการร้านอาหารเพื่อสุขภาพโดยใช้ผักพื้นบ้าน ผักปลอดสารพิษ มาประกอบอาหารพื้นถิ่น มีประสบการณ์การบริหารจัดการธุรกิจและการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ใส่ใจดูแลสุขภาพ รวมทั้งการจัดคอร์สฝึกอบรม ล้างพิษตับ รักษาสุขภาพ ตั้งแต่ 2 – 20 ปี
F1-F5 สถาน บริการเพื่อ เสริมสร้างสุขภาพ	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการมีประสบการณ์ตั้งแต่ 3 – 20 ปี มีประสบการณ์การบริหารจัดการ การให้บริการนักท่องเที่ยวด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทยด้านการนวดเพื่อสุขภาพ รวมทั้งเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อการบำบัดรักษาโรคด้วยตนเอง การทำหัตถการ แก้อาการ คลายเส้นทั่วร่างกาย ยืดหยุ่น เบาลบาย คลายความเจ็บปวดให้บริการนักท่องเที่ยว จึงสามารถให้ข้อมูลในเรื่อง การให้บริการนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

การวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมประยุกต์สำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คำนวณค่าเฉลี่ย (Average) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับข้อมูลชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและรูปแบบการจัดการ และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การแปลผลข้อมูล

การแปลผลความเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{(5 - 1)}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

การแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับความเหมาะสม/ ความประทับใจ เป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม/ ระดับความประทับใจ
4.21 - 5.00	มีความเหมาะสม/ มีความประทับใจมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีความเหมาะสม/ มีความประทับใจมาก
2.61 - 3.40	มีความเหมาะสม/ มีความประทับใจปานกลาง
1.81 - 2.60	มีความเหมาะสม/ มีความประทับใจน้อย
1.00 - 1.80	มีความเหมาะสม/ มีความประทับใจน้อยที่สุด

การให้ความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้

มากที่สุด หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว 5 – 6 ด้าน

มาก หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว 4 ด้าน

ปานกลาง หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว 3 ด้าน

น้อย หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว เพียง 2 ด้าน

น้อยที่สุด หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว เพียง 1 ด้าน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีศักยภาพรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลเชิงคุณภาพ และการสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นพื้นที่ศึกษา จำนวน 24 แหล่ง กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมจำนวน 460 คน ภาพรวมของการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ภาษาหลักในการสื่อสาร และภูมิลำเนา

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n = 460)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	152	33.00
หญิง	298	64.80
เพศที่สาม	10	2.20
รวม	460	100.00
อายุ		
19 – 36 ปี	180	39.10
37 – 51 ปี	182	39.60
52 – 70 ปี	88	19.10
71 ปีขึ้นไป	10	2.20
รวม	460	100.00
สถานภาพสมรส		
โสด	181	39.30
สมรส	245	53.30

หย่า/แยกกันอยู่	20	4.30
หม้าย	14	3.00
รวม	460	100.00
อาชีพ		
ข้าราชการ/พณ.รัฐวิสาหกิจ	90	19.60
ธุรกิจส่วนตัว	83	18.00
พนักงานตำแหน่งบริหาร	19	4.10
นักศึกษา	49	10.70
เกษตรกร	43	9.30
พนักงาน/เจ้าหน้าที่บริษัท	100	21.70
แม่บ้าน	30	6.50
เกษียณ	20	4.30
ว่างงาน	2	0.40
อื่น ๆ (ได้แก่ ก่อสร้าง ค้าขาย บริษัทนำเข้าเที่ยว ประมง รับจ้างทั่วไป แพทย์ ลูกจ้าง)	24	5.20
รวม	460	100.00
รายได้ (บาท)		
ต่ำกว่า 15,000	170	37.00
15,000-25,000	156	33.90
25,001-35,000	68	14.80
มากกว่า35,000	66	14.30
รวม	460	100.00
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	132	28.70
ประกาศนียบัตร	55	12.00
ปริญญาตรี	223	48.50
ปริญญาโทขึ้นไป	50	10.90
รวม	460	100.00
ภาษาหลักในการสื่อสาร		
ภาษาไทย	452	98.30
ภาษาอังกฤษ	7	1.50
ภาษารัสเซีย	1	0.20
รวม	460	100.00
ภูมิลำเนา		
นครศรีธรรมราช	254	55.20
ในประเทศไทย	200	43.51
ในต่างประเทศ	6	1.30
รวม	460	100.00

ในประเทศไทย		
ภาคกลาง	39	8.50
ภาคเหนือ	15	3.30
ภาคใต้	122	26.50
ภาคตะวันออก	14	3.00
ภาคตะวันตก	1	0.20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9	2.00
รวมจำนวนผู้ตอบ	200	43.50
รวมจำนวนผู้ไม่ตอบ	260	56.50
รวม	460	100.00
จังหวัด		
ชลบุรี	10	2.20
พัทลุง	10	2.20
สงขลา	8	1.70
กระบี่	7	1.50
ชุมพร	7	1.50
กรุงเทพมหานคร	4	0.90
พังงา	4	0.90
ภูเก็ต	4	0.90
สุราษฎร์ธานี	4	0.90
ร้อยเอ็ด	3	0.70
เชียงใหม่	2	0.40
ตรัง	2	0.40
ปัตตานี	2	0.40
พิจิตร	2	0.40
เพชรบุรี	2	0.40
ราชบุรี	1	0.20
ลำปาง	1	0.20
สตูล	1	0.20
รวม	74	100.00
ต่างประเทศ		
ทวีปยุโรป	6	1.30
รวมจำนวนผู้ไม่ตอบ	454	98.70
รวม	460	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.80 โดยส่วนมากมีช่วงอายุระหว่าง 37–51 ปี ร้อยละ 39.60 สถานภาพสมรส ร้อยละ 53.30 อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงาน/เจ้าหน้าที่บริษัท ร้อยละ 21.70 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนมากต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 37.00 ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ปริญญาตรี ร้อยละ 48.50 ภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสาร คือ ภาษาไทย ร้อยละ 98.30 และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ร้อยละ 55.20

ตารางที่ 4.2 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวครั้งนี้

วัตถุประสงค์	จำนวน (n = 460)	ร้อยละ
พักผ่อนหย่อนใจ	272	59.10
ฟื้นฟูสุขภาพ	13	2.80
ท่องเที่ยวกับครอบครัว/เพื่อนฝูง	104	22.60
เยี่ยมญาติ/บุคคลที่รู้จัก	14	3.00
ปฏิบัติงาน/ติดต่อธุรกิจ	18	3.90
ประชุม/สัมมนา	5	1.10
ปฏิบัติสมาธิ	9	2.00
อื่นๆ (ได้แก่ ซื้อของ ซื้อยา ทานอาหารกลางวัน นอนรับ ปริญญา หาข้อมูลการศึกษา)	25	5.40
รวม	460	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 59.10 รองลงมา คือ ท่องเที่ยวกับครอบครัว / เพื่อนฝูง ร้อยละ 22.60 และอื่น ๆ ได้แก่ ซื้อของ ซื้อยาทานอาหารกลางวัน นอนรับปริญญา หาข้อมูลการศึกษา ร้อยละ 5.40 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม โดยเฉพาะการมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และการมาเพื่อฟื้นฟูสุขภาพยังมีจำนวนน้อย จึงทำให้จำเป็นต้องศึกษาเชิงลึกในเรื่อง การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น

ตารางที่ 4.3 รูปแบบการท่องเที่ยวในครั้งนี้

รูปแบบการท่องเที่ยว	จำนวน (n = 460)	ร้อยละ
มาคนเดียว	62	13.50
มากับคู่รัก	95	20.70
มากับผู้สูงอายุ	118	25.70
มากับครอบครัวที่มีเด็กเล็ก	131	28.50
มากับครอบครัวที่มีเด็กโต	54	11.70
รวม	460	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวที่มีเด็กเล็กมากที่สุด ร้อยละ 28.50 รองลงมา คือ เดินทางมากับผู้สูงอายุ ร้อยละ 25.70 และ เดินทางมากับคู่รัก ร้อยละ 20.70 ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ มากับบุคคลในครอบครัว และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.4 วิธีการเดินทางในครั้งนี้

วิธีการเดินทาง	จำนวน (n = 460)	ร้อยละ
รถยนต์ส่วนตัว	372.00	80.87
รถโดยสารประจำทาง	18.00	3.91
เครื่องบิน	40.00	8.70
รถรับจ้าง	3.00	0.65
เช่ารถขับเอง	5.00	1.09
รถไฟ	4.00	0.87
รถทัวร์	1.00	0.22
เช่าเหมารถตู้	9.00	1.96
รถจักรยานยนต์	8.00	1.74
รวม	460	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้การเดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 80.87 รองลงมา คือ เครื่องบิน ร้อยละ 8.70 และ รถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 3.91 ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงความสะดวกในการใช้ถนนในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียงเชื่อมต่อกัน รวมทั้งการมีสนามบิน ทำให้มีการบริการจากหลายสายการบิน ข้อมูลนี้จะช่วยให้มีแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีความพร้อมมากขึ้น

ตารางที่ 4.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้

ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง	จำนวน (n = 460)	ร้อยละ
เดินทางท่องเที่ยวภายในหนึ่งวัน	272	59.10
2 - 5 วัน	158	34.30
6 - 9 วัน	20	4.30
มากกว่า 10 วัน	10	2.10
รวม	460	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวภายในหนึ่งวัน ร้อยละ 59.10 รองลงมา คือ 2 - 5 วัน ร้อยละ 34.30 และ 6 - 9 วัน ร้อยละ 4.30 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถรองรับนักท่องเที่ยวเข้าไป เย็นกลับได้อย่างดี เนื่องจากความสะดวกในการใช้ถนน

ตารางที่ 4.6 ทานพักค้างแรมที่ใด

ทานพักค้างแรมที่ใด	จำนวน (n = 460)	ร้อยละ
ไม่พักแรม	273.00	59.35
โรงแรม	67.00	14.57
รีสอร์ท	53.00	11.52
โฮมสเตย์	24.00	5.22
เช่าที่พักในแหล่งท่องเที่ยว	13.00	2.83
บ้านเช่า	5.00	1.09
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	17.00	3.70
วัด	8.00	1.74
รวม	460	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่พักค้างแรม ร้อยละ 59.35 เป็นเพราะนักท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นนักทัศนาจร (Excursionists) คือ เดินทางเข้าไป เย็นกลับ ในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลตารางที่ 4.5 ส่วนนักท่องเที่ยวที่พักค้างแรม คาดว่า เดินทางมาจากภาคกลาง และภาคเหนือ จากข้อมูลตารางที่ 4.1 ซึ่งจะทำให้จังหวัดนครศรีธรรมราชจำเป็นต้องพัฒนาที่พักแรมให้รองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มต่อไป

ตารางที่ 4.7 แหล่งข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้

แหล่งข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจ	จำนวน (n = 460)	ร้อยละ
อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์	228	49.60
สื่อบุคคล	199	43.80
หนังสือพิมพ์/วารสาร	1	0.20
แผ่นพับ	3	0.70
รายการโทรทัศน์	8	1.70
บริษัทนำเที่ยว	4	0.90
งานแนะนำการท่องเที่ยว	1	0.20
อื่น ๆ (ได้แก่ ญาติแนะนำ วิทยู เป็นคนในพื้นที่ ฯลฯ)	16	3.30
รวม	460	100.0

จากตารางที่ 4.7 พบว่า แหล่งข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือ อินเทอร์เน็ต และเว็บไซต์ ร้อยละ 49.60 รองลงมา คือ สื่อบุคคล ร้อยละ 43.8 และอื่น ๆ ได้แก่ ญาติแนะนำ วิทยู เป็นคนในพื้นที่ ฯลฯ ร้อยละ 3.30 ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงสภาวะการบริโภคข่าวสารแท้จริงของคนในปัจจุบันจะใช้ อินเทอร์เน็ตมากกว่าสื่ออื่น ๆ ทำให้มีโอกาสนในการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชไปยังนักท่องเที่ยวได้รวดเร็วขึ้น

ตารางที่ 4.8 แหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้ท่านตัดสินใจมาท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ลำดับที่	แหล่งท่องเที่ยว	เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่ทำให้ตัดสินใจ	ร้อยละ
1.	ทะเลและชายหาด	264	57.39
2.	ภูเขาและน้ำตก	263	57.17
3.	ประวัติศาสตร์และศาสนสถาน	188	40.87
4.	วิถีชีวิตชุมชน	163	35.43
5.	วัฒนธรรมประเพณี	90	19.57
6.	ส่งเสริมสุขภาพ	65	14.13

จากตารางที่ 4.8 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาท่องเที่ยว คือ ทะเลและชายหาด ร้อยละ 57.39 และภูเขาและน้ำตกร้อยละ 57.17 ถือว่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากที่สุด นับว่ามีโอกาสสูงในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ รองลงมา คือ ประวัติศาสตร์และศาสนสถาน ร้อยละ 40.87 และวิถีชีวิตชุมชน ร้อยละ 35.43 ซึ่งมีศักยภาพเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4.9 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่ท่านรู้จักสถานที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ท่านรู้จัก	จำนวน (คน)
แหล่งทางธรรมชาติ	
อุทยานแห่งชาติเขาหลวง (มีโอโซนที่ลานสกาและบ้านคีรีวง)	312
บ้านวังบอน (แพไม้ไผ่)	131
อำเภอชนอม (ปลาโลมาสีชมพู)	312
อำเภอพรหมคีรี (น้ำตกพรหมโลก/กรุงชิง)	265
ศาสนสถาน	
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	396
วัดธาตุน้อย (พ่อท่านคล้าย)	237
วัดเจติย (ไอ้ไข่)	303
ศูนย์วิปัสสนากรรมฐาน สวนพุทธธรรม วัดชายนา	101
แหล่งศิลปวัฒนธรรม	
บ้านหนังสุชาติ	130
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	232
แหล่งผลิตเครื่องดนตรี	214
พิพิธภัณฑ์หาดทรายแก้ว	113
ธนาคารสยามกัมมาจล	23
วิถีชีวิตของคนในชุมชน	
เมืองปากพูนัง	261
บ้านไร่เกษมสุข	100
บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์	53
บ้านในถ้ำ	76
หมู่บ้านคีรีวง	343
แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	
หน้าไพรวัลย์	119
เรือนผักกูด	180
ครัวปีกไม้	33
สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ	
ศาลาสปา	108
ศาลามีชัย	122
สวนคนธสปา	52
ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	137
อ่าว รีสอร์ท แอนด์ สปา	47

จากตารางที่ 4.9 พบว่า นักท่องเที่ยวรู้จักแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ครบทั้ง 6 ประเภท แต่แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง (จากการตอบมากกว่า 1 ข้อ) คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศาสนสถาน แหล่งศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในชุมชน ตามลำดับ ซึ่งทั้งหมดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น และมีคุณค่าของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.10 แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านกำลังเยี่ยมชมอยู่ในขณะนี้

แหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
หมู่บ้านคีรีวง	44	9.7
ชายหาดขนอม	12	2.6
ตันธารรีสอร์ท	22	4.8
ตลาดร้อยปีปากพนัง	28	6.1
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	15	3.3
เรือนผักกูด	9	2.0
วัดเจติย	30	6.5
วัดธาตุน้อย	24	5.2
วัดพระมหาธาตุ	24	5.2
วัดศาลามิชัย	13	2.8
ศาลาสปา	15	3.3
สวนคนธสปา	11	2.4
แหล่งผลิตเครื่องดนตรี	10	2.2
อ่าวสปา	11	2.4
อ่างเก็บน้ำกะทูน	14	3.0
อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	42	9.1
บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์	15	3.3
บ้านวังหอน แพไม้ไผ่	25	5.4
บ้านไร่เกษมสุข	34	7.4
บ้านหนังสือชาติ	11	2.4
วัดชายนา	10	2.2
เรือนมลราช	20	4.3
หน้าไพรวัลย์	10	2.2
เขาศูนย์	10	2.2
รวม	460	100.0

คำถามข้อนี้แสดงถึงความสนใจในการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีรูปแบบกิจกรรมเชิงสุขภาพ และมีองค์ประกอบของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดี ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกทั้งในเชิงกายภาพ การจัดการ และการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่กำหนดไว้จากการสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว จำนวน 460 คน ซึ่งจะนำไปเชื่อมโยงกับความคิดเห็นของผู้ดูแลรับผิดชอบในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวจากการ สัมภาษณ์ จำนวน 30 คน และจะสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกันให้เป็นคำตอบตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 ของ การวิจัย

รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่เชื่อมโยงกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ว่าส่งผลต่อความประทับใจ / ความสบายใจในคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่กำลังเยี่ยมชมอยู่ในระดับใด จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จากมิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 มิติ ซึ่งจะนำแนวคิดไปเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มี ศักยภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดการและลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 ประเภท

การศึกษาเรื่องนี้ เพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 ของการวิจัย โดยศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบการจัดการและลักษณะการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 24 แหล่ง มีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้องค์ประกอบของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ และพัฒนาศักยภาพให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตารางที่ 4.11 ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว / สถานที่ท่องเที่ยว

ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว / สถานที่ท่องเที่ยว	$\bar{x}$	S.D.	ความเหมาะสม
1. มีเส้นทางการเดินรถ การเยี่ยมชม และถนนที่เดินทางได้สะดวก	4.12	0.80	มาก
2. มีบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้อย่างเพียงพอและเหมาะสม เช่น ร้านอาหาร ห้องน้ำ และที่พักผ่อน	4.14	0.79	มาก
3. มีการจัดบริการสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ เช่น ทางลาดราวจับกันลื่น เป็นต้น	3.79	0.96	มาก
4. มีการดูแลรักษาความสะอาดและระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม	4.05	0.85	มาก
5. มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เอื้อแก่การพักผ่อน มีบรรยากาศที่สงบและให้ความรู้สึกที่ผ่อนคลาย ไม่มีความเสี่ยง	4.21	0.74	มากที่สุด
รวม	4.06	0.83	มาก

จากข้อมูลตารางที่ 4.11 ภาพรวมพบว่า ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว / สถานที่ท่องเที่ยว มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ที่นักท่องเที่ยวเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ การปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เอื้อแก่การพักผ่อน มีบรรยากาศที่สงบและให้ความรู้สึกที่ผ่อนคลาย ไม่มีความเสี่ยง ($\bar{x} = 4.21$) รองลงมา คือ มีบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้อย่างเพียงพอและเหมาะสม เช่น ร้านอาหาร ห้องน้ำ และที่พักผ่อน ($\bar{x} = 4.14$) และมีเส้นทางการเดินรถ การเยี่ยมชม และถนนที่เดินทางได้สะดวก ($\bar{x} = 4.12$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงศักยภาพความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม และควรพิจารณาการปรับปรุงทางกายภาพต่อไป โดยเฉพาะเพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 4.12 ลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว

ลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว	$\bar{x}$	S.D.	ความเหมาะสม
1. มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น แผ่นพับ วิดีโอ ป้ายบอกทาง เป็นต้น	3.94	0.76	มาก
2. มีเจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูลและสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ดี	4.04	0.83	มาก
3. บุคลากรโดยรวมมีกิริยาท่าทางเป็นมิตรและมีจิตบริการ	4.23	0.75	มากที่สุด
4. มีบริการเสริมต่าง ๆ ระหว่างการเที่ยวชม เช่น การปฐมนิเทศ การนำชม เป็นต้น	3.84	0.94	มาก
5. มีการดูแลรับผิดชอบในเรื่องจำนวนผู้เข้าชม วิธีการเข้าชม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ดูชมอย่างทั่วถึง และให้ความคิดเห็นต่าง ๆ ได้	4.00	0.88	มาก
รวม	4.01	0.69	มาก

จากข้อมูลตารางที่ 4.12 ภาพรวมพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว มีความเหมาะสมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าที่นักท่องเที่ยวเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ บุคลากรโดยรวมมีกิริยาท่าทางเป็นมิตรและมีจิตบริการ ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมา คือ มีเจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูลและสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ดี ($\bar{x} = 4.04$) และมีการดูแลรับผิดชอบในเรื่องจำนวนผู้เข้าชม วิธีการเข้าชม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ดูชมอย่างทั่วถึง และให้ความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ ($\bar{x} = 4.00$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงศักยภาพความพร้อมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วยจิตบริการ เพื่อสร้างความพึงพอใจ และประทับใจให้กลับมาเยือนอีกครั้งหนึ่ง แต่ยังมีสิ่งที่ควรพัฒนาปรับปรุง ได้แก่ เรื่องการให้ข้อมูล และการบริการเสริมที่จำเป็นระหว่างการเที่ยวชม เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่ นักท่องเที่ยวมากขึ้น และใช้เวลาในการเที่ยวชมนานขึ้น จึงจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีต่อไปได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

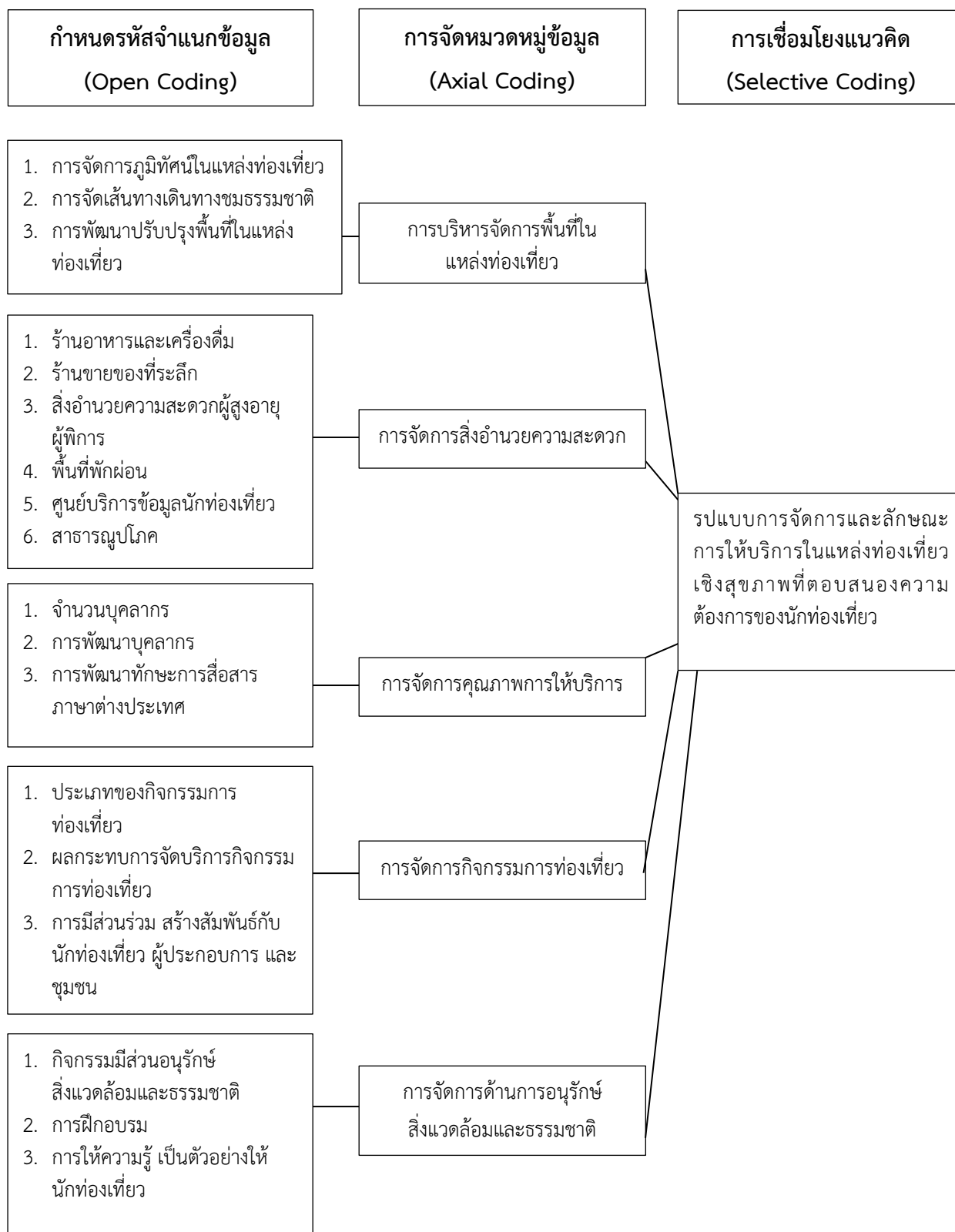
การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 ประเภท 24 แห่ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยกำหนดรหัสจำแนกข้อมูล (Open Coding) การจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Axial Coding) และการเชื่อมโยงแนวคิด (Selective Coding) (ตารางที่ 4.13 และ 4.14) และมีรายละเอียด ดังนี้

เกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ : ผู้ดูแลรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภาครัฐ ภาคเอกชน มีตำแหน่งงานระดับหัวหน้างานทำหน้าที่บริหารงาน วางแผน กำหนดนโยบาย กำกับ ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการ และแก้ไขปัญหา การบริการด้านต่าง ๆ จึงมีความเหมาะสมต่อการให้ความคิดเห็นและข้อมูลเชิงลึกที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การวิจัย

ตารางที่ 4.13 รหัสและภูมิหลังผู้ให้ข้อมูล

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 30 คน	ภูมิหลังผู้ให้ข้อมูล
A1-A5 แหล่งทาง ธรรมชาติ	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติเขา หลวง บ้านวังหอน ฯลฯ ทำหน้าที่บริหารจัดการ ดูแลภูมิทัศน์ การอนุรักษ์และการแก้ปัญหา การบริการต่าง ๆ โดยมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 2 ปี
B1-B5 ศาสนสถาน	ผู้ดูแลรับผิดชอบมีประสบการณ์การบริหารจัดการ การให้บริการนักท่องเที่ยว และการจัด กิจกรรมเพื่อการผ่อนคลายโดยใช้ธรรมะบำบัด มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี
C1-C5 แหล่ง ศิลปวัฒนธรรม	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการในแหล่งศิลปวัฒนธรรม มีประสบการณ์การบริหารจัดการ และการให้บริการนักท่องเที่ยวมากกว่า 10 ปี
D1-D5 วิถีชีวิตของ คนในชุมชน	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการ นำประสบการณ์การทำงานและการดูงานมาปรับใช้ในการ บริหารจัดการและการให้บริการนักท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสธรรมชาติและ ความเป็นอยู่ และจัดกิจกรรมเชิงเกษตรให้นักท่องเที่ยว
E1-E5 แหล่ง จำหน่ายอาหาร เพื่อสุขภาพ	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการร้านอาหารเพื่อสุขภาพโดยใช้ผักพื้นบ้าน ผักปลอดสารพิษ มาประกอบอาหารพื้นถิ่น มีประสบการณ์การบริหารจัดการธุรกิจและการให้บริการที่ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ใส่ใจดูแลสุขภาพ รวมทั้งการจัดคอร์สฝึก อบรม ล้างพิษตับ รักษาสุขภาพ ตั้งแต่ 2 – 20 ปี
F1-F5 สถาน บริการเพื่อ เสริมสร้างสุขภาพ	ผู้ดูแลรับผิดชอบและผู้ประกอบการมีประสบการณ์ตั้งแต่ 3 – 20 ปี มีประสบการณ์การบริหาร จัดการ การให้บริการนักท่องเที่ยวด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทยด้านการนวดเพื่อสุขภาพ รวมทั้ง เป็นแหล่งการเรียนรู้ชุมชนเพื่อการบำบัดรักษาโรคด้วยตนเอง การทำหัตถการ แกะและคลาย เส้นทั่วร่างกาย ยืดหยุ่น เบาลบาย คลายความเจ็บปวดให้บริการนักท่องเที่ยว จึงสามารถให้ ข้อมูลในเรื่อง การให้บริการนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการกำหนดรหัส

รูปแบบการจัดการและลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 ประเภท ของจังหวัด นครศรีธรรมราชที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว มีรายละเอียด ดังนี้

1. การบริหารจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในการกำกับดูแลจากหน่วยงานภาครัฐ และ หน่วยงานภาคเอกชน มีการบริหารจัดการ และการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 การจัดการภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาดตา สวยงามมีความร่มรื่นเป็นธรรมชาติ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน (A1) “แหล่งท่องเที่ยว ต้องปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เข้ากับธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” (B3) “ต้องดูแลรักษาความสะอาด และได้รับคำชมว่าเป็นสถานที่ที่สะอาดสะอ้าน” (F3) “ต้องตกแต่งสถานที่ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ให้ร่มรื่น สร้างบรรยากาศการผ่อนคลาย” เพื่อทำให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยว

1.2 การจัดเส้นทางเดินชมธรรมชาติ เป็นการ จัดเส้นทางชมที่ทำให้เกิดความรื่นเริง ไม่กระจุกตัวของนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีลักษณะรูปแบบการเดินชมแตกต่างกัน บางแห่งมีการจัดเส้นทาง การเดินชม บางแห่งให้นักท่องเที่ยวเดินชมได้อย่างอิสระ แต่บางแห่งมีการจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติ เช่น “จัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ระยะทาง 1,900 เมตร มีป้ายสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ หรือ อาจมีเจ้าหน้าที่สื่อความหมายทำหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพืชพรรณ” (A1) “ลักษณะเป็นกิจกรรมการ ท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ให้นักท่องเที่ยวชื่นชมธรรมชาติสองข้างทางเพื่อการผ่อนคลาย ระยะทาง 1.5 กิโลเมตร” (A2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีการเดินชมบางสถานที่ “นักท่องเที่ยวสามารถได้เดินชมอย่าง อิสระ (B1 – B5, C1 – C5, D1 – D5) หากมีการเข้าชมเป็นหมู่คณะ กิจกรรมจะเริ่มที่ห้องจัดแสดงเพื่อให้ ได้ข้อมูลงานศิลปะ” (C1, C2, C4) บางแห่งเพื่อให้บริการบางอย่าง เช่น รับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ ใช้บริการเสริมสร้างสุขภาพ จึงไม่มีการจัดเส้นทางเดินชมเหมือนอย่างบางสถานที่ (E1 – E5, F1 – F5)

1.3 การพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทุกแห่งควรได้รับการพัฒนา ปรับปรุงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้มีความสวยงาม สะอาดตา เป็นธรรมชาติเพื่อจะได้ดึงดูดใจให้ นักท่องเที่ยวสนใจที่จะไปเยือน ไม่เพียงแต่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสถานบริการ ควรจะมีการพัฒนาปรับปรุงเช่นเดียวกัน ต้องปรับปรุงให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม สะอาดตา บางแห่งมีชุมชนเข้า มามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว (B4, B5) “ดึงชุมชนเข้ามาช่วยดูแลทำความสะอาดสถานที่” นอกจากนี้ยังต้องปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการรองรับนักท่องเที่ยว (A1) “ปรับปรุงห้องน้ำให้ สะอาด น่าใช้ และกลมกลืนกับธรรมชาติ” และ “ปรับปรุงพื้นที่แหล่งเสื่อมโทรม พื้นฟูธรรมชาติ ด้วยการ ดึงชุมชนร่วมกันสร้างเครือข่าย ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ”

ความเห็นเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว” สรุปได้ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพต้องมีการจัดภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นธรรมชาติ สวยงามและ สะอาดตา

2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งที่มีเส้นทางเดินชม แต่บางแห่ง โดยเฉพาะแหล่งที่เป็นสถานบริการ เช่น แหล่งจำหน่ายอาหาร และสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ จะไม่ ปรากฏมีเส้นทางเดินชม เพราะนักท่องเที่ยวจะเข้าไปใช้บริการเป็นการเฉพาะ

3. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพต้องมีการปรับปรุงพื้นที่ในแหล่งให้ดูสวยงาม สะอาดตา เพื่อสร้าง บรรยากาศความร่มรื่น ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยือน รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่ง เช่น ห้องน้ำที่ให้บริการนักท่องเที่ยวต้องมีการดูแล รักษาความสะอาด และมีสุขอนามัยดี

2. การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างกัน บางเรื่องจากการบริหารจัดการโดยหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน การบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม ได้แก่ 1) ร้านอาหารและเครื่องดื่ม 2) ร้านขายของที่ระลึก 3) การจัดบริการสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ 4) การจัดบริการพื้นที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว 5) การจัดบริการศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว และ 6) การจัดระบบสาธารณูปโภครองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และระบบสัญญาณ WIFI เป็นต้น

“เราคำนึงถึงนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ผู้พิการที่จะต้องใช้รถเข็น จึงได้สร้างทางลาดเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึงแหล่ง ได้มีโอกาสชื่นชมธรรมชาติ” (A1, A2, C1, C3, D1, D2)

“เรามีศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว และจัดบริการอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบของร้านสวัสดิการ รายได้นำเข้าส่วนราชการ” (A1)

และบางแหล่งเป็นการจัดการของผู้ประกอบการเอกชน

“มีการให้บริการอาหารจากชุมชนภายนอก เป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน” (D1)

และบางแหล่งนักท่องเที่ยวสามารถเก็บพืชผักสวนครัวมาประกอบอาหารพื้นถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว

“นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้การประกอบอาหารพื้นถิ่นโดยใช้วัตถุดิบจากสวนครัวในแหล่งท่องเที่ยว”(D2) สำหรับการจัดพื้นที่พักผ่อน มีการจัดบริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

“จัดพื้นที่พักผ่อน ปูหินอ่อน ได้อากาศเย็นสบาย” (B3)

บางแหล่งท่องเที่ยวมีระบบสาธารณูปโภค

“ใช้ไฟฟ้าของรัฐ ประปาใช้วิธีการดำเนินการเอง ขุดบ่อเก็บกักน้ำไว้บริโภค (F2) หรือต่อท่อจากน้ำธรรมชาติ (A1)”

มีการให้บริการสัญญาณ WIFI เพื่อสังคมออนไลน์ แต่ประสบปัญหาประสิทธิภาพสัญญาณไม่ดีในช่วงเทศกาล

“มีบริการสัญญาณ WIFI ประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควรเมื่อมีการใช้งานมากในช่วงเทศกาล” (B2)

ในขณะที่บางแหล่งตั้งอยู่ในเขตอับสัญญาณโทรศัพท์ จึงไม่มีการให้บริการสัญญาณ WIFI

“พื้นที่อยู่ติดชายเขา ทำให้อับสัญญาณโทรศัพท์ ไม่ได้บริการสัญญาณ WIFI (D2)

นอกจากนี้ บางแหล่งเป็นการประกอบกิจการสถานบริการจำหน่ายอาหาร มีการจัดบริเวณพักผ่อน และภูมิทัศน์ให้สวยงาม รวมทั้งมีการให้บริการสัญญาณ WIFI และจัดให้มีร้านขายของที่ระลึกไว้ด้วย

ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว สรุปได้ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีการจัดบริการอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึกไว้ภายในแหล่งท่องเที่ยว

2. สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวมีการจัดบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น ที่พักผ่อนอย่างเพียงพอ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ

3. มีระบบสาธารณูปโภครองรับในแหล่งท่องเที่ยว บางแหล่งจะต้องดำเนินการด้วยตนเอง เช่น ขุดบ่อไว้เก็บกักน้ำใช้บริโภค หรือต่อท่อมาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ

3. การจัดการคุณภาพการให้บริการ

การจัดการคุณภาพการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวคำนึงถึง 1) จำนวนบุคลากรเพียงพอ 2) การพัฒนาบุคลากร และ 3) การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ แหล่งท่องเที่ยวตระหนักและให้ความสำคัญกับคุณภาพการให้บริการ จึงมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

“จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทักษะการให้บริการ และหลักสูตร เจ้าบ้านที่ดี” (A1)

ในขณะที่บางแหล่งไม่มีการจ้างบุคลากร อาศัยชุมชนเข้ามาช่วยงาน

“เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด และชุมชน ชาวบ้านมาช่วยงานวัด ต้องพยายามพัฒนาให้เข้าใจการต้อนรับ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี รวมไปถึงการแต่งกาย” (B4, B5) และ “อุปนิสัยผู้ให้บริการต้องมีความสุภาพ” (B2)

บางแหล่งเป็นการประกอบกิจการเอกชน เป็นธุรกิจครอบครัว ไม่มีการจ้างงาน

“ใช้คนในครอบครัวให้บริการ พ่อทำหน้าที่ซ่อมแซม แม่ทำสวน ปลุกผัก ทำอาหาร ลูกสาวรับจองและทำห้องพัก นำประสบการณ์จากการทำงานโรงแรมมาก่อนมาประยุกต์ใช้” (D2)

มีการจ้างบุคลากรภายนอกมาฝึกอบรม

“หากมีเทรนนิ่งสปาใหม่ ๆ จะมีการจัดการฝึกอบรมพนักงานสปาทุก 6 เดือน จ้างผู้สอนมาฝึกอบรมพนักงาน” (F5)

สรุปความเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว สรุปได้ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร มีการจัดส่งบุคลากรไปฝึกอบรมทักษะการให้บริการ อบรมหลักสูตร “เจ้าบ้านที่ดี” และอบรมภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร

2. แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นการประกอบกิจการเอกชน ดำเนินการโดยธุรกิจครอบครัว ด้วยเป็นธุรกิจขนาดเล็ก จึงไม่มีการจ้างงาน คนในครอบครัวทำคนละหน้าที่เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว

3. แหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งอาศัยคนในชุมชนมาดำเนินกิจกรรมดูแลให้บริการนักท่องเที่ยวและให้คำแนะนำในการทำหน้าที่ให้บริการ

4. แหล่งท่องเที่ยวที่ใช้ทักษะอาชีพจะมีการจ้างผู้สอนมาฝึกอบรมพนักงานให้พัฒนาฝีมือแรงงาน หากมีเทรนนิ่งสปาใหม่

4. การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) ประเภทของกิจกรรมการท่องเที่ยว 2) ผลกระทบการจัดบริการกิจกรรมการท่องเที่ยว และ 3) การมีส่วนร่วม สร้างสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการ และชุมชน

กิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเป็นการทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวได้ยาวนานขึ้น และมีกิจกรรมที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

ความเห็นจากผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว มีดังนี้

“มีการจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติ มีป้ายสื่อความหมายให้ข้อมูลเกี่ยวกับพืชพรรณ และจัดเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล กรณีมาเป็นหมู่คณะ” (A1)

“กิจกรรมล่องแพ ชื่นชมธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ให้ความสงบและผ่อนคลาย” (A2)

“นักท่องเที่ยวสามารถเก็บพืชผักพื้นบ้านมาประกอบอาหาร ทำกิจกรรมการสานกระเป๋ ทำรองเท้าจากยางพารา ร้อยลูกปัด” (D2, D3)

“นักท่องเที่ยวมาใช้บริการรับประทานอาหาร และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีการพักค้าง และพักผ่อน และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ” (E3)

“เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ การสาธิตการทำหนังตะลุง และนันทนาการ” (C1)

“เดิมเป็นศูนย์การเรียนรู้เกษตรชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง พัฒนามาเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีกิจกรรมทำนา ทำอาหารจากผลผลิตในไร่” (D1)

“จัดบริการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ นวดและสปา ออกกำลังกาย ฝึกโยคะ ทำสมาธิ และมีกิจกรรมทัวร์” (F4)

“จัดบริการส่งเสริมสุขภาพ การนวด การทำสปา และใช้ระบบการจองคิว” (F1)

แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของพื้นที่ และรูปแบบของการประกอบการ สรุปได้ดังนี้

1. แหล่งทางธรรมชาติจัดกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ โดยมีป้ายสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ข้อมูลของพืชพันธุ์ต่าง ๆ และชื่นชมธรรมชาติ ให้ความสงบและผ่อนคลาย
2. แหล่งวิถีชีวิตของคนในชุมชนจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวสัมผัสและเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การทำนา การประกอบอาหารจากผักพื้นบ้าน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำให้ผ่อนคลาย รู้สึกสงบ
3. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพจัดบริการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทั้งการนวดด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทย การนวดเพื่อสุขภาพ การทำสปา การออกกำลังกาย ทำสมาธิ และผ่อนคลายด้วยกิจกรรมท่องเที่ยว
4. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใช้ระบบการจองคิวเพื่อใช้บริการ โดยเฉพาะสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

5. การจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

แหล่งท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงประเด็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ดังนี้ 1) กิจกรรมมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ 2) การฝึกอบรม และ 3) การให้ความรู้ เป็นตัวอย่างให้นักท่องเที่ยวผู้ดูแลในแหล่งท่องเที่ยวให้สัมภาษณ์และมีข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ต้องไม่นำภาชนะที่ทำจากโฟม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปในพื้นที่อุทยาน และห้ามสูบบุหรี่ จะทำให้เกิดไฟไหม้ป่า” (A1)

“มีการแยกขยะ นำไปทิ้งนอกพื้นที่ บางส่วนนำไปหมักเป็นปุ๋ย EM เศษอาหารให้เทศบาลและชาวบ้านนำไปใช้เป็นอาหารของสัตว์เลี้ยง มีการเลี้ยงไส้เดือนบำรุงดิน” (A1, A2, B2, E1, E2, E3)

“ไม่มีการจัดถังขยะรองรับในพื้นที่ท่องเที่ยว เช่น แปลงนา ลำน้ำ จะทำลายสิ่งแวดล้อม” (A2, D2)

“มีการรักษาสีสิ่งแวดล้อม ใส่ใจธรรมชาติ ปลุกต้นไม้ให้ความร่มรื่น ใช้กิ่งไม้ทำพินสำหรับการประกอบอาหาร มีการใช้หลอดไฟแบบประหยัดพลังงาน และได้รับรางวัล 7Green” (C1)

“จัดกิจกรรมให้พนักงานช่วยกันเก็บขยะชายหาด ถูพลาสติก โดยเฉพาะช่วงที่มีนักท่องเที่ยวในเทศกาลขนม เฟสติวล” (F4)

ประเด็นการบริหารจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ สามารถสรุปประเด็นความเห็นได้ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ไม่อนุญาตให้นำภาชนะใส่อาหารที่เป็นโฟมเข้าไปในพื้นที่ ด้วยเป็นวัตถุดิบที่ย่อยสลายได้ยาก ทำลายสิ่งแวดล้อม ห้ามสูบบุหรี่จะส่งผลเสียต่อการเกิดไฟป่า

2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความใส่ใจต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ จัดภูมิทัศน์ให้สร้างบรรยากาศร่มรื่น และใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ เช่น กิ่งไม้มาทำพื้ประกอบอาหาร มีการจัดแยกขยะ นำออกไปทิ้งนอกพื้นที่ มีการเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อบำรุงรักษาสภาพดินให้สมบูรณ์

3. แหล่งท่องเที่ยวจัดกิจกรรมใส่ใจสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ให้พนักงานและชุมชนร่วมกันจัดเก็บขยะ ถูพลาสติก เพื่อความสะอาดตา สบายใจ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นวิธีการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพอย่างหนึ่ง เป็นกระบวนการระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยว นักวิชาการ ดังนั้น ความคิดเห็นที่ได้จาก “มองจากข้างนอก” จำเป็นต้องนำไปเปรียบเทียบกับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นการ “มองจากภายใน” ว่ามีความสมมาตร (Symmetry) หรือแตกต่าง (Dissimilarity) กันอย่างไร เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การสนทนากลุ่มครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดจำนวน 15 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา หอการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช สื่อมวลชน สมาคมท่องเที่ยว การสนทนากลุ่มจัดขึ้น ณ โรงแรม ทวิน โลตัส นครศรีธรรมราช ผู้ให้ข้อมูลมีบทบาทและภูมิหลังและเป็นที่ยอมรับในแวดวงการท่องเที่ยว สามารถให้ข้อมูลที่สำคัญเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีรายละเอียด (ตารางที่ 4.15) ดังนี้

ตารางที่ 4.15 รหัสผู้แสดงความคิดเห็น

รหัสผู้ให้ข้อมูล	ภูมิหลังผู้ให้ข้อมูล
FG 01	รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเศรษฐกิจ
FG 02	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยว
FG 03	อาจารย์สำนักวิทยาศาสตร์ และศูนย์ความรู้เฉพาะด้านนิเวศวิทยาพยากรณ์และการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
FG 04	อาจารย์สำนักวิทยาศาสตร์ และศูนย์ความรู้เฉพาะด้านนิเวศวิทยาพยากรณ์และการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และบรรณาธิการวารสาร Freedom Travel
FG 05	อาจารย์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และคณะอนุกรรมการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และเลขานุการพระมหาธาตุมูลนิธิ
FG 06	อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
FG 07	ประธานหอการค้า จังหวัดนครศรีธรรมราช
FG 08	รักษาการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครศรีธรรมราช
FG 09	เลขาธิการสภาอุตสาหกรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช และที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
FG 10	รองผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.15 รหัสผู้แสดงความคิดเห็น (ต่อ)

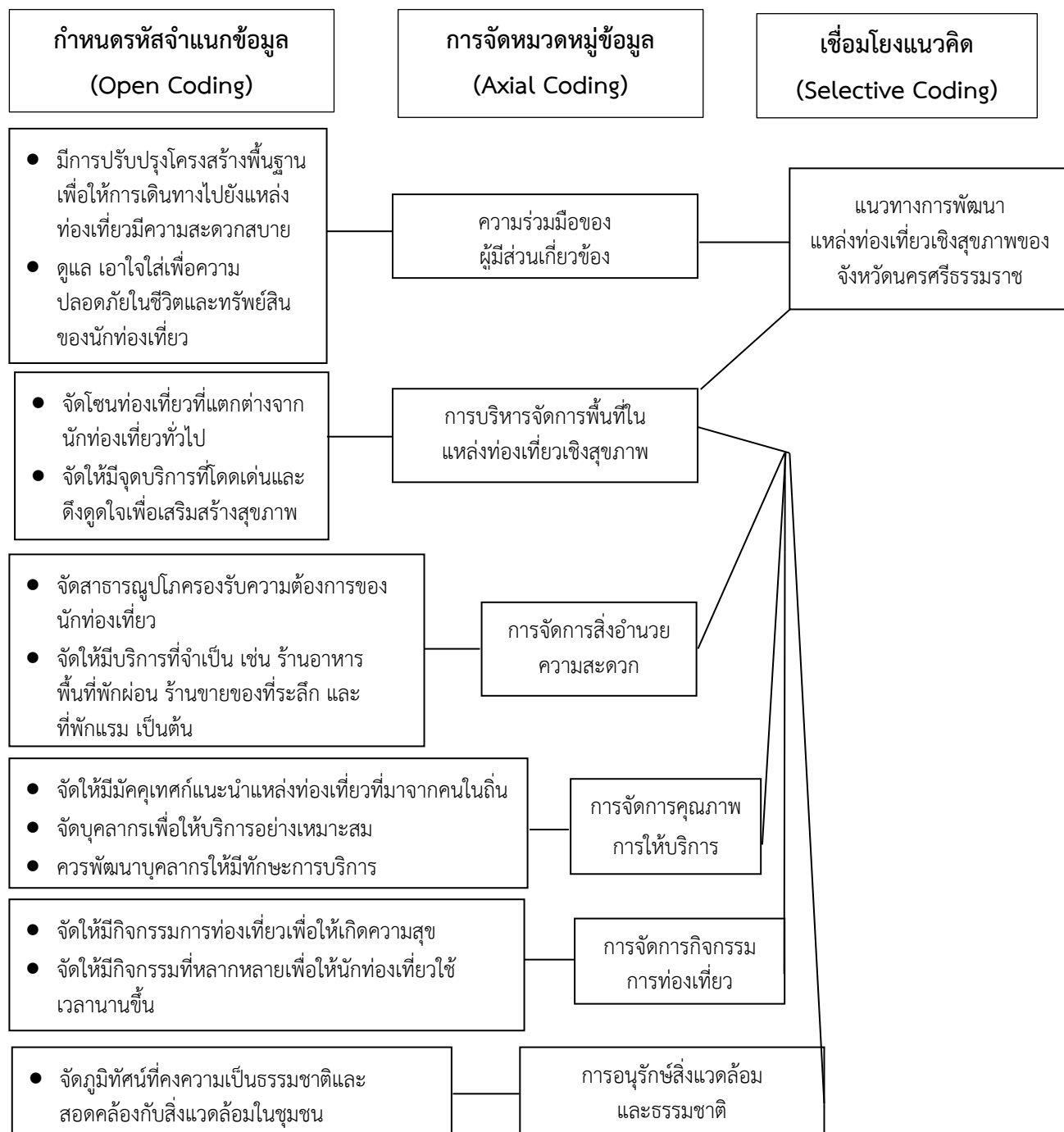
รหัสผู้ให้ข้อมูล	ภูมิหลังผู้ให้ข้อมูล
FG 11	นายกสมาคมท่องเที่ยวชนอม
FG 12	ผู้จัดการ หจก. ไทย สมายล์ ทัวร์ แอนด์ แทรเวล
FG 13	แพทย์แผนไทย ศาสาสปา โรงพยาบาลท่าศาลา
FG 14	สื่อมวลชนท้องถิ่น
FG 15	เลขานุการที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

การสนทนากลุ่ม มีหัวข้อหลัก คือ ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การบริหารจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการคุณภาพการให้บริการ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และการจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ สรุปผลการสนทนากลุ่มได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีการเชื่อมโยงแนวคิดมาจากความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การบริหารจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการคุณภาพการให้บริการ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ (ตารางที่ 4.16) ดังนี้

ตารางที่ 4.16 แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน

1) ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นความร่วมมือของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ประกอบการการให้บริการนักท่องเที่ยว เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญที่จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวไปเยือน คือ 1) ความร่วมมือจากภาครัฐโดยต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกสบาย “จังหวัดให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้จังหวัด จึงสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยวของจังหวัด” (FG01) และ 2) ภาครัฐควรต้องดูแล เอาใจใส่เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว “ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญ จังหวัดต้องสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว” (FG01)

2) การบริหารจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว

การบริหารจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวเป็นการจัดการในแหล่งท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ทั้งในเรื่องของการจัดภูมิทัศน์ให้สวยงามและสะอาดตา โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพควร 1) จัดโซนบริการที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวทั่วไป “สุดท้ายคนก็จะซื้อบริการให้เกิด Happiness ต้องมีข้อแตกต่างอย่างไกับนักท่องเที่ยวทั่วไป” (FG10) “ต้องจัดการท่องเที่ยวแบบ Slow Life ต้องกล้าที่จะเสนอเส้นทางค้นพบใหม่ และ “ควรมีการจัดการท่องเที่ยวที่ไม่พลุกพล่าน เงียบสงบ และส่งเสริมความสะอาด” (FG14) และ 2) ควรจัดให้มีจุดบริการที่โดดเด่นและดึงดูดใจเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ “ต้องบอกให้ได้ว่า คีร์วงควรไปสูดอากาศบริสุทธิ์ที่ไหนได้บ้าง” (FG10) “เราหลงมีเส้นทางดุนกที่สามารถดึงดูดคนให้เข้ามาเฝ้าดุนกเป็นวันเป็นคืนได้” (FG09)

3) การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก

การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นและรองรับนักท่องเที่ยวได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก พื้นที่พักผ่อน สิ่งอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ ผู้พิการ เช่น ทางลาด ทางรถเข็น ห้องน้ำ ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และสัญญาณไวไฟ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพควรจัดสาธารณูปโภครองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว “จังหวัดต้องพัฒนาช่องทางการสื่อสารที่มีสัญญาณชัดเจน ด้วยนักท่องเที่ยวอยู่ในยุคสังคมออนไลน์” (FG01) และ 2) จัดให้มีบริการที่จำเป็น เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก พื้นที่พักผ่อนและที่พักแรม เป็นต้น “ต้องมีการร่วมมือกันทุกฝ่าย รวมทุกอย่างมานำเสนอ เช่น โรงแรมมีที่ไหนบ้าง ควรพักที่แบบไหน ร้านอาหารมีที่ไหนบ้าง ต้องรวมกันให้ได้” (FG11)

4) การจัดการคุณภาพการให้บริการ

การจัดการคุณภาพการให้บริการเป็นการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจต่อการรับบริการ 1) จัดให้มีมัคคุเทศก์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวที่มาจากคนในถิ่น “นักท่องเที่ยวเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยว แต่ไม่รู้ว่าจะดูอะไร มีอะไรน่าสนใจ ควรมีมัคคุเทศก์ที่แต่งกายแสดงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่ควรปล่อยให้ไหว้พระเอง และไม่มีกิจกรรมอื่น ๆ ให้” (FG04) 2) แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีผู้ให้บริการอย่างพอเพียงกับปริมาณนักท่องเที่ยว เพื่อให้บริการอย่างเหมาะสม “ตอนนี้มีอาสาสมัครมัคคุเทศก์สูงวัยมาให้บริการนำชม 3-5 คน ต่อวัน แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อปริมาณนักท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุ” (FG05) และ 3) มีการพัฒนาบุคลากรด้านการให้บริการ และภาษาต่างประเทศ “ต้องสร้างสถาบัน Academy เพื่อพัฒนาคนในงานบริการ มีข้อมูลเชิงวิชาการที่ถูกต้อง” (FG03)

5) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นการทำให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวได้นานขึ้น มีกิจกรรมที่หลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และเพื่อทำให้เกิดการกระจายนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวควร 1) จัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความสุข “หาเส้นทางใหม่สงบ ไม่พลุกพล่าน มีธรรมชาติแวดล้อม (สปาปลา) Slow Life กับธรรมชาติที่มีอยู่ นักท่องเที่ยวควรรอได้ จะทำให้นักท่องเที่ยวหาคุณค่าในชีวิตได้” (FG11) “กิจกรรมการท่องเที่ยวควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้เกิดเม็ดเงิน และสร้างความสุขให้นักท่องเที่ยว” (FG11) “กิจกรรมการท่องเที่ยวต้องมีความแตกต่างกัน ไม่ซ้ำกัน ไม่เหมือนเดิมจากที่เคยไปมา” (FG09) “นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายเพื่อจะให้ได้ความสุข ต้องมีกิจกรรมรองรับ และต้องคำนึงถึงสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน” (FG10) และ 2) จัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลานานขึ้น “ควรจัด Event ที่รวมกิจกรรมเชิงส่งเสริมสุขภาพจริง เช่น ปฏิบัติธรรมและการนวด ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมรวมกับการนวด เท่ากับเป็นการเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยว” (FG11)

6) การจัดการด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

การจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยว หากแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ไม่สะอาดตา ไม่เป็นธรรมชาติที่ร่มรื่น จะส่งผลกระทบต่อให้นักท่องเที่ยวไม่สนใจเข้าไปเยือน แหล่งท่องเที่ยวจึงควรมีการจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้สวยงามอย่างยั่งยืนและทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ทั้งที่เป็นความรับผิดชอบของแหล่งท่องเที่ยว และให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวได้ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้สวยงาม แหล่งท่องเที่ยวควรจัดภูมิทัศน์ที่คงความเป็นธรรมชาติและสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน “วัดมีแผนพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ จัดระเบียบภายในวัดให้ดูสะอาดตา” (FG05) “ทำอย่างไรให้การท่องเที่ยวไม่กระทบกับท้องถิ่น” (FG06) และ “สามารถแปรเปลี่ยนขยะให้เป็นเม็ดเงิน ทำเป็นสินค้าที่ระลึก เช่น ผ้ามัดย้อม” (FG11)

สรุปความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่ม พบว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ในเชิงกายภาพมีความสำคัญต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมาก เพราะมีความจำเป็นในการรองรับ และให้ความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม จึงต้องการการบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวในบริบทสถานการณ์ที่เป็นจริงก่อนที่นักท่องเที่ยวจะใช้เวลาในการเยี่ยมชมได้รับความประทับใจ และประสบการณ์ที่ดีจากการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ข้อมูลนี้จึงสนับสนุนแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งจะเป็นความคิดเห็นตรงจากนักท่องเที่ยวในการให้คำตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3 ของการวิจัยครั้งนี้

**สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพในเรื่อง การจัดการและการให้บริการใน
แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช**

1. การบริหารจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว

เชิงปริมาณ

- ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว
24 แหล่ง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$) มีความปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการพักผ่อน ($\bar{x}=4.21$) และมีเส้นทางที่สะดวก ($\bar{x}=4.12$)
- มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้
อย่างเพียงพอ และเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.14$) และมีบริการสำหรับผู้พิการ หรือ
ผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.79$)
- มีการดูแลรักษาความสะอาด และระบบ
รักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$)

เชิงคุณภาพ

- มีการจัดภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมให้
สวยงามสะอาดตา และเป็นธรรมชาติ จัดเส้นทาง
เดินชมตามความเหมาะสม
- มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่
ระลึก สถานที่ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก
ผู้สูงอายุ ผู้พิการ มีพื้นที่พักผ่อน มีระบบ
สาธารณูปโภครองรับในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า
ประปา โทรศัพท์ และระบบสัญญาณ WIFI เป็นต้น
- มีการปรับปรุงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวให้มี
สภาพแวดล้อมที่ดี มีความสวยงาม สะอาด และมี
ชุมชนเข้ามาช่วยดูแล และมีการห้ามสูบบุหรี่ใน
แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพราะจะทำให้เกิดไฟป่า
ได้

2. การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว

เชิงปริมาณ

- การบริหารด้านข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวใน
รูปแบบต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.94$)
- การบริการโดยเจ้าหน้าที่ในการให้ข้อมูล
สื่อสารกับนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.04$)
- การบริการให้เข้าชมทั่วถึง อยู่ในระดับมาก
($\bar{x}=4.00$)
- การบริการเสริมระหว่างการเดินทาง อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x}=3.84$)
- การมีจิตบริการของบุคลากรโดยรวม อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.23$)

เชิงคุณภาพ

- มีป้ายสื่อความหมาย ระบบการจองคิว
ในสถานบริการ เพื่อเสริมสร้างสุขภาพ
- บางแหล่งมีชุมชนมาดูแลการให้บริการ
นักท่องเที่ยว และให้คำแนะนำ
- บางแห่งดำเนินการโดยบุคลากรใน
ครอบครัว เพราะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก
- มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในรูปแบบ
ต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนใน
ชุมชน กิจกรรมที่ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และ
กิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ
ธรรมชาติ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงผลการวิเคราะห์ใช้แนวคิดจากมิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 มิติ เพื่อวิเคราะห์ร่วมกันกับคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีต่อการเสริมสร้างสุขภาพทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยว โดยสอบถามระดับความประทับใจ สบายใจ (มากที่สุด ถึงน้อยที่สุด) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 460 คน ที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช 6 ประเภท 24 แหล่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวกำลังเยี่ยมชมอยู่ ดังนี้

1. แหล่งทางธรรมชาติ

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	42	
บ้านวังบอน	25	
อ่างเก็บน้ำกะทูน	14	
ชายหาดขนอม	12	
เขาขุนยี่	10	
<u>รวม</u>	<u>103</u>	<u>คน</u>

2. ศาสนสถาน

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	24	
วัดธาตุน้อย	24	
วัดเจดีย์	30	
วัดชายนา	10	
<u>รวม</u>	<u>88</u>	<u>คน</u>

3. แหล่งศิลปวัฒนธรรม

บ้านหนังสุชาติ	11	
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	15	
แหล่งผลิตเครื่องถม	10	
<u>รวม</u>	<u>36</u>	<u>คน</u>

4. วิถีชีวิตของคนในชุมชน

เมืองปากพนัง	28	
บ้านไร่เกษมสุข	34	
บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์	15	
หมู่บ้านคีรีวง	45	
<u>รวม</u>	<u>122</u>	<u>คน</u>

5. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ

เรือนผักกูด	9	
หน้าไพรวัลย์	10	
เรือนมลราช	20	
<u>รวม</u>	<u>39</u>	<u>คน</u>

6. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

ศาลาสปา	15	
ศาลามีชัย	13	
สวนคนธสพา	11	
ตันธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา		22
อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา	11	
<u>รวม</u>	<u>72</u>	<u>คน</u>

รวมทั้งหมด 460 คน

ภาพรวมระดับความประทับใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยวในมิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประเภทแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเยี่ยมชม

I. แหล่งทางธรรมชาติ

1.1 ตารางที่ 4.17 อุทยานแห่งชาติเขาหลวง (N = 42)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.26	0.70
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.21	0.75
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.17	0.76
เฉลี่ยรวม	4.21	0.70
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.07	0.75
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.45	0.63
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้เป็นอย่างดี เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.43	0.74
เฉลี่ยรวม	4.32	0.71
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.26	0.63
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.48	0.59
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.62	0.54
เฉลี่ยรวม	4.45	0.59
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.55	0.59
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.14	0.78

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.36	0.85
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.26	0.73
เฉลี่ยรวม	4.33	0.74
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.38	0.62
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.36	0.73
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.24	0.82
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.40	0.77
เฉลี่ยรวม	4.35	0.74
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.48	0.55
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.60	0.63
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.40	0.63
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.52	0.59
เฉลี่ยรวม	4.50	0.60
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.36	0.69

จากข้อมูลตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวประทับใจในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจ ในมิติของความเป็นมิตร (Friendliness) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.50) รองลงมา คือ มิติความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.45) และมิติความเหมาะสม/เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.35) ตามลำดับ ซึ่งทำให้เห็นว่า อุทยานแห่งชาติเขาหลวง มีคุณค่าดีพอในการนำไปเสริมสร้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ต่อไป

1.2 ตารางที่ 4.18 บ้านวังหอน (N = 25)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ้านวังหอน	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าสนใจ แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกรู้อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.52	0.65
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.48	0.65
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.28	0.76
เฉลี่ยรวม	4.43	0.69
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.32	0.68
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.54	0.58
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.60	0.50
เฉลี่ยรวม	4.49	0.59
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึด เหนื่อย หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.40	0.57
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.36	0.71
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.44	0.65
เฉลี่ยรวม	4.40	0.64
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.56	0.58
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.12	0.80

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ้านวังทอง	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.44	0.65
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.24	0.68
เฉลี่ยรวม	4.34	0.68
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความชอบ	4.28	0.68
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.08	0.80
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.20	0.79
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.04	0.88
เฉลี่ยรวม	4.15	0.79
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่นี้เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.52	0.51
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.60	0.49
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.40	0.71
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.36	0.82
เฉลี่ยรวม	4.47	0.63
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.38	0.67

จากข้อมูลตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจบ้านวังทอง ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความอุดม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมา คือ มิติความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47$) และมิติความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$) ตามลำดับ ซึ่งทำให้เห็นว่า บ้านวังทองมีคุณค่าดีพอในการนำไปเสริมสร้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวต่อไป แม้ว่ามิติความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยวจะอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$)

1.3 ตารางที่ 4.19 อ่างเก็บน้ำกะทูน (N = 14)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อ่างเก็บน้ำกะทูน	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.36	0.74
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความ ตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.43	0.76
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หา อ่านได้	4.64	0.63
เฉลี่ยรวม	4.48	0.71
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่ เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.29	0.73
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.21	0.70
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.36	0.63
เฉลี่ยรวม	4.29	0.69
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความ อึดแอ้มใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	3.86	0.53
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ ตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	3.93	1.07
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.36	0.74
เฉลี่ยรวม	4.05	0.78
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถี ชีวิตชุมชน	4.43	0.85
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบ เห็นมาก่อน	4.21	0.80

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อ่างเก็บน้ำกะทูน	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.29	0.83
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.21	0.80
เฉลี่ยรวม	4.29	0.82
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
นั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.14	0.53
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	3.93	0.83
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.07	0.83
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากรจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.07	0.73
เฉลี่ยรวม	4.05	0.73
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.21	0.70
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.43	0.65
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.07	0.83
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.21	0.70
เฉลี่ยรวม	4.23	0.72
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.22	0.74

จากข้อมูลตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจอ่างเก็บน้ำกะทูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความมีมนต์ลึกลับ น่าค้นหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมา คือ มิติความอุดม และมิติความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) และมิติความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า อ่างเก็บน้ำกะทูน มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสภาพแวดล้อมในมิติอื่นที่ยังอยู่ในระดับมากให้ดีขึ้นด้วย

1.4 ตารางที่ 4.20 ชายหาดขนอม (N = 12)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ชายหาดขนอม	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.00	0.85
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความ ตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	3.75	0.62
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หา อ่านได้	4.00	0.85
เฉลี่ยรวม	3.92	0.77
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่ เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.00	0.60
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.08	0.67
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	3.92	0.67
เฉลี่ยรวม	4.00	0.65
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความ อึดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.08	0.79
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ ตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.08	0.79
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้อง เร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.17	0.72
เฉลี่ยรวม	4.11	0.77
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถี ชีวิตชุมชน	4.17	0.72
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคย พบเห็นมาก่อน	4.08	0.79

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ชายหาดขนอม	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.08	0.79
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.25	0.62
เฉลี่ยรวม	4.15	0.73
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
นั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.17	0.58
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	3.92	0.79
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.17	0.58
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากรู้อะไรหรืออยากรู้อะไรต่อไป	4.00	0.74
เฉลี่ยรวม	4.07	0.67
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	3.92	0.79
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.08	0.67
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.25	0.75
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.42	0.67
เฉลี่ยรวม	4.17	0.72
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.08	0.72

จากข้อมูลตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในชายหาดขนอม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความเป็นมิตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) รองลงมา คือ ความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) และความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$) ซึ่งแสดงว่า ชายหาดขนอมยังมีโอกาสในการพัฒนาในทุกมิติให้มีคุณค่าและเหมาะสมมากขึ้นในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 ตารางที่ 4.21 เขาศูนย์ (N = 10)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เขาศูนย์	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.50	0.71
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.60	0.70
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.40	0.97
เฉลี่ยรวม	4.50	0.79
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.50	0.71
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.20	1.32
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.20	1.03
เฉลี่ยรวม	4.30	1.02
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.40	0.97
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.30	1.49
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบและไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.40	1.07
เฉลี่ยรวม	4.37	1.18
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.70	0.67
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.30	0.67

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เขาขุนย	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.50	0.53
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.50	0.71
เฉลี่ยรวม	4.50	0.65
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความชอบก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.50	0.71
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.20	0.63
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.50	0.71
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.30	0.82
เฉลี่ยรวม	4.38	0.72
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.70	0.48
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.50	0.85
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	3.80	1.48
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.00	1.33
เฉลี่ยรวม	4.25	1.04
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.38	0.88

จากข้อมูลตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในเขาขุนย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา และความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากัน ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมา คือ ความเหมาะสม/เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38$) และความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.37$) ตามลำดับ ส่วนมิติอื่นก็อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงว่า เขาขุนยมีศักยภาพดีพอในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

II. ศาสนสถาน

2.1 ตารางที่ 4.22 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (N = 24)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ลึง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.33	0.70
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความ ตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.29	0.75
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หา อ่านได้	4.25	0.79
เฉลี่ยรวม	4.29	0.75
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจาก ที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.21	0.78
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.42	0.72
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.46	0.72
เฉลี่ยรวม	4.36	0.74
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความ อึดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.13	1.03
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ ตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.33	0.76
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่ง รีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.38	0.77
เฉลี่ยรวม	4.28	0.85
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ใดมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถี ชีวิตชุมชน	4.17	0.96

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.25	0.68
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.21	0.72
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.21	0.93
เฉลี่ยรวม	4.21	0.82
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.42	0.72
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.42	0.72
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.17	0.82
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากรู้อยากจะเป็นหรืออยากรจะทำต่อไป	4.25	0.68
เฉลี่ยรวม	4.31	0.74
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.17	0.82
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.21	0.78
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.25	0.68
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.46	0.59
เฉลี่ยรวม	4.27	0.72
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.28	0.77

จากข้อมูลตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความอุดมมากที่สุด อยู่ในระดับ ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมา คือ ความเหมาะสม/เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.31$) และความมีมนต์ขลัง นำค้นหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีความเหมาะสมมากที่สุดในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ จังหวัดนครศรีธรรมราช สิ่งที่ควรพัฒนาต่อไป คือ การเป็นที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวทั้งทางใจ และจิต วิญญาณจาก 6 มิติ เหล่านี้

2.2 ตารางที่ 4.23 วัดธาตุน้อย (N = 24)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วัดธาตุน้อย	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง นำค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกรอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.08	0.88
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความ ตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.29	0.75
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้ หาอ่านได้	4.13	0.80
เฉลี่ยรวม	4.17	0.81
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้ พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจาก ที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.33	0.70
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.29	0.62
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.63	0.49
เฉลี่ยรวม	4.42	0.60
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้ นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.33	0.76
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ ตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.50	0.59
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่ง รีบ และไม่พลาดสิ่งที่คุณชอบ	4.42	0.65
เฉลี่ยรวม	4.42	0.67

IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือวิถีชีวิตชุมชน	4.33	0.64
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.08	0.58
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.33	0.48
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.08	0.65
เฉลี่ยรวม	4.21	0.59
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.33	0.56
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.17	0.64
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.13	0.68
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากรู้อยากจะเป็นหรืออยากรจะทำต่อไป	4.33	0.64
เฉลี่ยรวม	4.24	0.63
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.04	0.69
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.17	0.56
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.29	0.62
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.25	0.53
เฉลี่ยรวม	4.19	0.60
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.26	0.64

จากข้อมูลตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในวัดธาตุน้อย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจมากที่สุด คือ ความอุดม และความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากัน ($\bar{x}=4.42$) รองลงมา คือ มิติความเหมาะสม/เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.24$) และความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.21$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า วัดธาตุน้อย มีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช และยังมีโอกาสในการเพิ่มศักยภาพ โดยการสร้างคุณค่าในมิติต่าง ๆ ที่ยังอยู่ในระดับมาก

2.3 ตารางที่ 4.24 วัดเจดีย์ (N = 30)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วัดเจดีย์	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง นำค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.30	0.75
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.33	0.76
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.20	0.81
เฉลี่ยรวม	4.28	0.77
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.10	0.92
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.07	0.94
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	3.73	1.23
เฉลี่ยรวม	3.97	1.03
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือ รู้สึกว่าได้ผจญภัย	3.67	1.24
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	3.60	1.33
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลัดสิ่งที่ควรชม	3.90	1.09
เฉลี่ยรวม	3.72	1.22

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วัดเจดีย์	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.07	0.98
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.17	0.75
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	3.90	1.09
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.93	1.20
เฉลี่ยรวม	4.02	1.01
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.00	1.02
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.20	0.85
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.13	0.78
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากรจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.10	0.96
เฉลี่ยรวม	4.11	0.90
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	3.80	1.03
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.00	0.95
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.03	0.93
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.13	0.86
เฉลี่ยรวม	3.99	0.94
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.02	0.97

จากข้อมูลตารางที่ 4.24 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในวัดเจดีย์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจมิติความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมา คือ ความเหมาะสม/เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$) และความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า วัดเจดีย์ยังต้องการการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอีก 5 มิติ จึงจะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมมากขึ้น

2.4 ตารางที่ 4.25 วัดชายนา (N = 10)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วัดชายนา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.20	0.42
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความ ตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.30	0.48
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้ หาอ่านได้	4.10	0.57
เฉลี่ยรวม	4.20	0.49
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้ พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจาก ที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	3.90	0.57
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.20	0.42
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.40	0.70
เฉลี่ยรวม	4.17	0.56
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้ นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.40	0.70
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ ตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.30	0.48
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่ง รีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.40	0.52
เฉลี่ยรวม	4.37	0.57

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วัดชายนา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ใดมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.80	0.42
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.00	0.47
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพที่ดึงดูด กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.10	0.32
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.00	0.47
เฉลี่ยรวม	4.23	0.42
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.30	0.48
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.30	0.67
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.30	0.48
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากรู้อะไรหรืออยากรู้อะไรต่อไป	4.40	0.70
เฉลี่ยรวม	4.33	0.58
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.50	0.53
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.50	0.53
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.40	0.52
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.50	0.53
เฉลี่ยรวม	4.48	0.53

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ วัดชายนา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.30	0.52

จากข้อมูลตารางที่ 4.25 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในวัดชายนา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมา คือ ความตั้งใจให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.37$) และความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) ซึ่งแสดงว่า วัดชายนามีศักยภาพ และเหมาะสมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจะต้องพัฒนาอีก 2 มิติ ซึ่งยังอยู่ในระดับมาก

III. แหล่งศิลปวัฒนธรรม

3.1 ตารางที่ 4.26 บ้านหนังสือชาติ (N = 11)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ้านหนังสือชาติ	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าสนใจ แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.82	0.40
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.73	0.47
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่าน ได้	4.73	0.47
เฉลี่ยรวม	4.76	0.45
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมี ได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.18	0.98
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.73	0.47
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.82	0.40
เฉลี่ยรวม	4.58	0.62

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ้านหนังสือชาติ	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึด แอมใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.27	1.10
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเอง จากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.64	0.67
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.55	0.69
เฉลี่ยรวม	4.48	0.82
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	4.64	0.67
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็น มาก่อน	4.73	0.47
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.55	0.69
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.64	0.50
เฉลี่ยรวม	4.64	0.58
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรม ที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว นั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการ ก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.00	1.10
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.27	0.90
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.18	0.87
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.45	0.69
เฉลี่ยรวม	4.23	0.89

VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก

18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่ที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.82	0.40
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.91	0.30
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.82	0.40
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.64	0.67
เฉลี่ยรวม	4.80	0.44
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.58	0.64

จากข้อมูลตารางที่ 4.26 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในบ้านสุชาติหนึ่งตระกูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความเป็นมิตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$) รองลงมา คือ ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$) และความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$) ซึ่งแสดงว่า บ้านหนึ่งสุชาติ มีศักยภาพความพร้อมและมีคุณค่าในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชอย่างมาก เพราะนักท่องเที่ยวประทับใจในทุกมิติของแหล่งท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด

3.2 ตารางที่ 4.27 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (N = 15)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกรอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.33	0.62
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.13	0.64
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.13	0.64
เฉลี่ยรวม	4.20	0.63
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้อู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	3.80	0.77
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.07	0.59

6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.20	0.68
เฉลี่ยรวม	4.02	0.68
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.07	0.70
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.00	0.65
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ดี	4.07	0.59
เฉลี่ยรวม	4.04	0.65
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ใดมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.13	0.64
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	3.93	0.70
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.40	0.63
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.13	0.64
เฉลี่ยรวม	4.15	0.65
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.20	0.56
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	3.93	0.80
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	3.53	0.99
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.13	0.92
เฉลี่ยรวม	3.95	0.82

VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วยจนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.07	0.96
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.27	0.80
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.20	0.77
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.20	0.77
เฉลี่ยรวม	4.18	0.83
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.09	0.72

จากข้อมูลตารางที่ 4.27 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมา คือ ความเป็นมิตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) และความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จำเป็นต้องพัฒนาในทุกมิติ เพื่อเพิ่มศักยภาพความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีของจังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไป

3.3 ตารางที่ 4.28 แหล่งผลิตเครื่องถม (N = 10)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แหล่งผลิตเครื่องถม	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	3.90	0.99
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.30	0.67
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	3.90	1.10
เฉลี่ยรวม	4.03	0.92
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.40	0.70
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.50	0.71

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แหล่งผลิตเครื่องดื่ม	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.40	0.84
เฉลี่ยรวม	4.43	0.75
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.20	1.32
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจาก กิจกรรมที่เลือกทำ	4.00	1.33
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และ ไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.40	0.70
เฉลี่ยรวม	4.20	1.12
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.40	0.97
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมา ก่อน	4.00	0.82
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรม การท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.10	0.88
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.10	0.88
เฉลี่ยรวม	4.15	0.89
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรม ที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว นั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความต้องการก่อน มาท่องเที่ยวได้	4.30	0.82
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.10	1.10
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.20	0.92
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะ เป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.10	0.99
เฉลี่ยรวม	4.18	0.96

VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.30	0.67
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.30	0.82
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.30	0.67
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.10	0.74
เฉลี่ยรวม	4.25	0.73
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.20	0.89

จากข้อมูลตารางที่ 4.28 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในแหล่งผลิตเครื่องถม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความอุดม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมา คือ ความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$) และความดึงดูดให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) ซึ่งแสดงว่า แหล่งผลิตเครื่องถม มีศักยภาพบางมิติอยู่แล้ว แต่ยังมีอีก 3 มิติ ที่อยู่ในระดับมาก มีโอกาสในการพัฒนาให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากขึ้นได้

IV. ด้านวิถีชีวิตของคนในชุมชน

4.1 ตารางที่ 4.29 เมืองปากพนัง (N = 28)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เมืองปากพนัง	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	SD
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.21	0.74
2. สถานที่นี้ดึงดูดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	3.96	0.88
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่าน ได้	4.00	0.82
เฉลี่ยรวม	4.06	0.81
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำใ้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมี ได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.18	0.82
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.04	0.69

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เมืองปากพนัง	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	SD
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.07	0.72
เฉลี่ยรวม	4.10	0.74
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึด เเมใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	3.93	0.77
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเอง จากกิจกรรมที่เลือกทำ	3.96	0.74
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ดีควรชม	3.86	0.89
เฉลี่ยรวม	3.92	0.80
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่ เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	4.11	0.83
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็น มาก่อน	4.00	0.61
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.04	0.64
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.04	0.74
เฉลี่ยรวม	4.04	0.71
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการ ก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.14	0.65
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.18	0.67
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.14	0.65
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.14	0.76
เฉลี่ยรวม	4.15	0.68

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เมืองปากพนัง	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	SD
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.25	0.70
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.25	0.70
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.14	0.59
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.14	0.65
เฉลี่ยรวม	4.20	0.66
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.09	0.73

จากข้อมูลตารางที่ 4.29 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในเมืองปากพนังในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความเป็นมิตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมา คือ ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) และความอุดม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) ซึ่งแสดงว่า เมืองปากพนัง จำเป็นต้องพัฒนาทั้ง 6 มิติเพื่อให้รองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ดียิ่งขึ้น

4.2 ตารางที่ 4.30 บ้านไร่เกษมสุข (N= 34)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ้านไร่เกษมสุข	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.09	0.90
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.03	0.97
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้ท่านอ่านได้	3.91	0.90
เฉลี่ยรวม	4.01	0.92
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.06	0.78

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ้านไร่เกษมสุข	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.23	0.89
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.35	0.77
เฉลี่ยรวม	4.22	0.81
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึด ใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	3.71	0.80
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจาก กิจกรรมที่เลือกทำ	4.18	0.76
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และ ไม่พลาดสิ่งที่ดีควรชม	4.15	0.82
เฉลี่ยรวม	4.01	0.79
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	4.26	0.79
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมา ก่อน	4.03	0.87
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.24	0.78
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.29	0.76
เฉลี่ยรวม	4.21	0.80
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรม ที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว นั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการก่อน มาท่องเที่ยวได้	4.09	0.75
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.12	0.73
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.09	0.79

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ้านไร่เกษมสุข	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
17. การเยี่ยมชมสถานที่ที่มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.09	0.79
เฉลี่ยรวม	4.10	0.77
vi. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการ ต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.32	0.73
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.47	0.79
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของ ท่านได้เป็นอย่างดี	4.47	0.75
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.38	0.82
เฉลี่ยรวม	4.41	0.77
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.16	4.17

จากข้อมูลตารางที่ 4.30 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในบ้านไร่เกษมสุข ในภาพรวม อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความเป็นมิตร อยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{x} = 4.41$) รองลงมา คือ ความอุดม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) และความเป็นเอกลักษณ์
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$) ซึ่งแสดงว่า บ้านไร่เกษมสุขมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง
สุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ยังมีอีก 3 มิติที่ต้องการพัฒนาต่อไป

4.3 ตารางที่ 4.31 บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ (N = 15)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ้านไร่ชายเขาฟาร์ม สเตย์	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
i. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.00	0.38
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.07	0.59
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้ท่านอ่านได้	4.13	0.52
เฉลี่ยรวม	4.07	0.50

II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	3.80	0.56
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.13	0.74
6. สถานที่นี้ได้ทำให้นักท่องเที่ยวสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.27	0.59
เฉลี่ยรวม	4.07	0.63
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้นักท่องเที่ยวปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.20	0.56
8. สถานที่นี้ทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.27	0.59
9. นักท่องเที่ยวอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ดี	4.33	0.49
เฉลี่ยรวม	4.27	0.55
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.27	0.46
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.00	0.65
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.27	0.59
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.07	0.70
เฉลี่ยรวม	4.15	0.60
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.00	0.65
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	3.87	0.83
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.13	0.83

17. การเยี่ยมเยือนสถานที่ที่มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อาจจะเป็นหรืออาจจะทำต่อไป	4.27	0.59
เฉลี่ยรวม	4.07	0.73
vi. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการ ต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำ ให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.33	0.62
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.40	0.63
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.40	0.63
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.33	0.62
เฉลี่ยรวม	4.37	0.63
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.17	0.61

จากข้อมูลตารางที่ 4.31 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในบ้านไร่ชาเขาฟาร์ม สเตย์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.31$) รองลงมา คือ ความตั้งใจให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.27$) และความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) ซึ่งแสดงว่า บ้านไร่ชาเขาฟาร์มสเตย์ จำเป็นต้องพัฒนาอีก 3 มิติ จึงจะสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีของจังหวัดนครศรีธรรมราช

4.4 ตารางที่ 4.32 หมู่บ้านคีรีวง (N = 45)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมู่บ้านคีรีวง	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	3.98	0.58
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.07	0.65
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	3.87	0.81
เฉลี่ยรวม	3.97	0.68
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมี ได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.11	0.68
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.18	0.53
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.22	0.64
เฉลี่ยรวม	4.17	0.62
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัด ใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.18	0.72
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเอง จากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.27	0.62
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และ ไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.09	0.67
เฉลี่ยรวม	4.18	0.67
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่ เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	4.25	0.93
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมา ก่อน	3.93	0.72

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมู่บ้านคีรีวง	ระดับความ ประทับใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.16	0.74
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.13	0.69
เฉลี่ยรวม	4.12	0.77
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการก่อน มาท่องเที่ยวได้	4.18	0.58
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.04	0.80
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	3.98	0.94
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.04	0.71
เฉลี่ยรวม	4.06	0.76
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการ ต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.16	0.71
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.18	0.78
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของ ท่านได้เป็นอย่างดี	4.13	0.79
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.13	0.76
เฉลี่ยรวม	4.15	0.76
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.11	0.72

จากข้อมูลตารางที่ 4.32 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในหมู่บ้านคีรีวง ในภาพรวม อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยม
ชม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.18) รองลงมา คือ ความอุดม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.17) และความเป็นมิตร อยู่
ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.15) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า หมู่บ้านคีรีวง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมานานของ
จังหวัดนครศรีธรรมราช หากจะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีด้วย จำเป็นต้องพัฒนาทั้ง 6 มิติให้
ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

V. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ

5.1 ตารางที่ 4.33 เรือนผักกูด (N = 9)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เรือนผักกูด	ระดับความ ประทับใจ สบาย ใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	3.89	0.78
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.22	0.67
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	3.89	1.05
เฉลี่ยรวม	4.00	0.83
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.22	0.44
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.11	0.60
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.22	0.44
เฉลี่ยรวม	4.19	0.49
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	3.89	0.60
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.00	0.50
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.11	0.93
เฉลี่ยรวม	4.00	0.68
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	4.11	0.33
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	3.67	0.87

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เรือนผักกูด	ระดับความ ประทับใจ สบาย ใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรม การท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.00	0.50
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.22	0.44
เฉลี่ยรวม	4.00	0.54
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความชอบก่อนมาท่องเที่ยวได้	3.89	0.60
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	3.78	0.97
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	3.78	0.67
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	3.89	0.93
เฉลี่ยรวม	3.83	0.79
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.11	0.60
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.22	0.44
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.22	0.44
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.33	0.50
เฉลี่ยรวม	4.22	0.50
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.04	0.63

จากข้อมูลตารางที่ 4.33 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในเรือนผักกูด ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) รองลงมา คือ ความอุดม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) และความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า เรือนผักกูดจำเป็นต้องพัฒนาทั้ง 6 มิติ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีของจังหวัดนครศรีธรรมราช

5.2 ตารางที่ 4.34 หน้าไพรวัลย์ (N = 10)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หน้าไพรวัลย์	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกรู้อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.40	0.52
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.40	0.52
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.50	0.53
เฉลี่ยรวม	4.43	0.52
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.30	0.48
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสม กับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.40	0.52
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.60	0.52
เฉลี่ยรวม	4.43	0.51
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.40	0.70
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจาก กิจกรรมที่เลือกทำ	4.50	0.71
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.40	0.70
เฉลี่ยรวม	4.43	0.70
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	4.40	0.70
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.20	0.42

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หน้าไพรวัลย์	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรม การท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.60	0.52
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.50	0.53
เฉลี่ยรวม	4.43	0.54
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนี้		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความชอบก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.60	0.52
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.40	0.70
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.30	0.67
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.40	0.52
เฉลี่ยรวม	4.43	0.60
VI. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนี้		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่นี้เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.30	0.67
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.40	0.70
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.50	0.71
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.30	0.67
เฉลี่ยรวม	4.38	0.69
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.42	0.60

จากข้อมูลตารางที่ 4.34 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในหน้าไพรวัลย์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา ความอุดม ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม ความเป็นเอกลักษณ์ และความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากัน ($\bar{x} = 4.43$) และมิติที่ 6 คือ ความเป็นมิตร ก็อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38$) นับว่า หน้าไพรวัลย์มีศักยภาพความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมาก และยังมีโอกาสในการพัฒนาให้มากขึ้นอีก

5.3 ตารางที่ 4.35 เรือนมลราช (N = 20)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เรือนมลราช	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.30	0.57
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.35	0.59
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.20	0.62
เฉลี่ยรวม	4.28	0.59
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำใ้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้ พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมี ได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.35	0.67
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.35	0.49
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.45	0.60
เฉลี่ยรวม	4.38	0.59
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้ นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัด ใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.35	0.67
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเอง จากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.55	0.51
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.50	0.61
เฉลี่ยรวม	4.47	0.60
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	4.45	0.60
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็น มาก่อน	4.05	0.51

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เรือนมลราช	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.15	0.59
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.20	0.41
เฉลี่ยรวม	4.21	0.53
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่ง ท่องเที่ยววนั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการ ก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.15	0.59
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.25	0.55
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.35	0.49
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.20	0.52
เฉลี่ยรวม	4.24	0.54
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการ ต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่าง ดี	4.15	0.59
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.40	0.50
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของ ท่านได้เป็นอย่างดี	4.30	0.57
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.25	0.55
เฉลี่ยรวม	4.28	0.55
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.30	0.56

จากข้อมูลตารางที่ 4.35 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในเรือนมลราช ในภาพรวม อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความดึงดูดใจให้ไป
เยี่ยมชม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.47) รองลงมา คือ ความอุดม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.38) และ
ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา และความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.28) เท่ากัน ตามลำดับ ทำให้เรือน
มลราชมีโอกาสนในการพัฒนาอีก 2 มิติ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีของจังหวัด
นครศรีธรรมราชได้

ด้านสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

6.1 ตารางที่ 4.36 ศาลาสปา (N = 15)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศาลาสปา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	3.37	0.90
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	3.80	0.77
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	3.60	0.83
เฉลี่ยรวม	3.69	0.83
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมี ได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	3.93	0.96
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.13	0.92
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.27	0.88
เฉลี่ยรวม	4.11	0.92
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดเอม ใจ หรือรู้สึกว่าได้ผ่อนคลาย	3.80	0.94
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจาก กิจกรรมที่เลือกทำ	3.87	0.99
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และ ไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	3.87	0.99
เฉลี่ยรวม	3.84	0.97
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่ เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	3.93	0.96
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมา ก่อน	3.73	0.80

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศาลาสปา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	3.80	0.86
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.86	0.83
เฉลี่ยรวม	3.83	0.86
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรม ที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการก่อน มาท่องเที่ยวได้	4.13	0.74
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.07	0.80
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.07	0.80
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.00	0.85
เฉลี่ยรวม	4.07	0.80
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการ ต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.27	0.59
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.40	0.51
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของ ท่านได้เป็นอย่างดี	4.47	0.52
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.40	0.51
เฉลี่ยรวม	4.38	0.53
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.00	0.81

จากตารางที่ 4.36 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในศาลาสปา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.38) รองลงมา คือ ความอุดม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.11) และความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว ($\bar{x}$ = 4.07) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า ศาลาสปา มีความพร้อมในเรื่องความเป็นมิตรให้นักท่องเที่ยวอยู่แล้ว แต่ยังต้องพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยวอีก 5 มิติ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดี

6.2 ตารางที่ 4.37 ศาลามีชัย (N = 13)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศาลามีชัย	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.00	0.82
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.15	0.80
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	3.92	0.95
เฉลี่ยรวม	4.02	0.86
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมี ได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.15	0.80
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.15	0.90
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.15	0.80
เฉลี่ยรวม	4.15	0.83
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัด ใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.08	1.04
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเอง จากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.15	0.69
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และ ไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	3.92	0.86
เฉลี่ยรวม	4.05	0.86
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทน		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	3.92	1.04
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็น มาก่อน	3.85	0.90

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศาลาไม้ชัย	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.08	1.12
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.00	0.91
เฉลี่ยรวม	3.96	0.99
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรม ที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว นั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการขึ้นชอบและความต้องการ ก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.15	0.90
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.08	0.86
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.00	0.82
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	3.85	0.90
เฉลี่ยรวม	4.02	0.87
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการ ต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.15	0.90
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.15	0.80
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของ ท่านได้เป็นอย่างดี	4.08	0.76
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.15	0.80
เฉลี่ยรวม	4.13	0.82
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.05	0.87

จากตารางที่ 4.37 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในศาลาไม้ชัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความอุดม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.15) รองลงมา คือ ความเป็นมิตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.13) และความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.05) ตามลำดับ ซึ่งทำให้เห็นว่า ศาลาไม้ชัยจำเป็นต้องพัฒนาคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 มิติ จึงจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้

6.3 ตารางที่ 4.38 สวคนธ์สภา (N = 11)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สวคนธ์สภา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าสนใจ แต่ยังไม่หาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.64	0.50
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.73	0.47
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.73	0.47
เฉลี่ยรวม	4.70	0.48
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมี ได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.18	0.60
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.45	0.52
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.55	0.52
เฉลี่ยรวม	4.39	0.55
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัด ใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.55	0.52
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเอง จากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.36	0.50
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.55	0.52
เฉลี่ยรวม	4.49	0.51
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่ เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	3.91	0.94
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็น มาก่อน	4.63	0.67

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สวนคนธสipa	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.63	0.50
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.45	0.69
เฉลี่ยรวม	4.41	0.70
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรม ที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว นั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความต้องการ ก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.36	0.81
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.27	0.65
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.27	0.65
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ได้ว่าเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.45	0.69
เฉลี่ยรวม	4.34	0.70
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการ ต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่นี้เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่าง ดี	4.18	0.40
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.55	0.52
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของ ท่านได้เป็นอย่างดี	4.55	0.69
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.55	0.52
เฉลี่ยรวม	4.45	0.54
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.67	0.59

จากตารางที่ 4.38 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในสวนคนธสipa ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) รองลงมา คือ ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$) และความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$) ส่วนอีก 3 มิติที่เหลืออยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด ทำให้เห็นว่า สวนคนธสipaเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดี และมีชื่อเสียงของจังหวัดนครศรีธรรมราช การพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ควรพิจารณารายละเอียดกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละมิติที่จะตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศให้มากขึ้น

6.4 ตารางที่ 4.39 ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา (N = 22)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง นำค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหา ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.05	0.72
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	3.86	0.77
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	3.45	0.96
เฉลี่ยรวม	3.79	0.82
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้ พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมี ได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.00	0.76
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.14	0.77
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.14	0.71
เฉลี่ยรวม	4.09	0.75
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอเม ใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.00	0.69
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเอง จากกิจกรรมที่เลือกทำ	3.95	0.65
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และ ไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.09	0.75
เฉลี่ยรวม	4.01	0.70
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิต ชุมชน	3.91	0.68
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็น มาก่อน	3.73	0.63

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	3.91	0.61
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.86	0.71
เฉลี่ยรวม	3.85	0.66
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรม ที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว นั้น		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการ ก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.00	0.76
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับ ประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	3.77	0.81
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการ ท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.00	0.69
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	3.82	0.80
เฉลี่ยรวม	3.90	0.77
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการ ต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่าง ดี	3.77	0.81
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.05	0.79
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของ ท่านได้เป็นอย่างดี	4.00	0.69
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	3.95	0.79
เฉลี่ยรวม	3.94	0.77
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.93	0.74

จากตารางที่ 4.39 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความอุดม อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) รองลงมา คือ ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) และความเป็น
มิตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา จำเป็นต้องพัฒนาให้มี
คุณค่าในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้ง 6 มิติ โดยพิจารณารายละเอียดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตอบสนอง
นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศมากขึ้น

6.5 ตารางที่ 4.40 อาว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา (N = 11)

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
I. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยว ความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้		
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกรอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.27	1.01
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความ ตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.45	0.93
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.00	1.00
เฉลี่ยรวม	4.24	0.98
II. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้ นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้ พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ		
4. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่ เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชิม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.27	0.65
5. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่ เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.64	0.67
6. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.36	0.81
เฉลี่ยรวม	4.42	0.66
III. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้ นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น		
7. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึด เอนใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.27	0.79
8. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ ตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.64	0.50
9. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.64	0.50
เฉลี่ยรวม	4.52	0.60
IV. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่น เฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้		
10. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถี ชีวิตชุมชน	4.27	0.79
11. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบ เห็นมาก่อน	4.00	1.26

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อ่าว รีสอร์ท แอนด์ สปา	ระดับความ ประทับใจ สบายใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
12. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.09	1.04
13. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.82	1.17
เฉลี่ยรวม	4.05	1.07
V. ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยว		
14. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.36	0.50
15. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.18	0.87
16. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.27	0.90
17. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากรู้อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.09	0.94
เฉลี่ยรวม	4.23	0.76
VI. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก		
18. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.36	0.50
19. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.27	1.01
20. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.36	0.50
21. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.27	0.79
เฉลี่ยรวม	4.32	0.70
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.28	0.82

จากตารางที่ 4.40 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในอ่าว รีสอร์ท แอนด์ สปา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ พบว่า นักท่องเที่ยวประทับใจในมิติความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) รองลงมา คือ ความอุดม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.42$) และความเป็นมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.32$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อ่าว รีสอร์ท แอนด์ สปาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีศักยภาพ แต่ยังจำเป็นต้องพัฒนาอีก 3 มิติ ให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น จึงจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้

ตารางที่ 4.41 สรุปภาพรวมระดับความประทับใจ / สบายใจ ในการเยี่ยมชมแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเชิง
 สุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ของนักท่องเที่ยวใน 6 มิติของการเสริมสร้างคุณค่าในแหล่งท่องเที่ยว

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	มิติของการเสริมสร้างคุณค่า						เฉลี่ยรวม
	1	2	3	4	5	6	
I. แหล่งทางธรรมชาติ							
1.1 อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	4.21	4.32	4.45	4.33	4.35	4.50	4.36
1.2 บ้านวังหอน	4.43	4.49	4.40	4.34	4.15	4.47	4.38
1.3 อ่างเก็บน้ำกระพูน	4.48	4.29	4.05	4.29	4.05	4.23	4.22
1.4 ชายหาดขนอม	3.92	4.00	4.11	4.15	4.06	4.17	4.08
1.5 เขาขุนย	4.50	4.30	4.37	4.50	4.38	4.25	4.38
เฉลี่ยรวม	4.32	4.28	4.28	4.32	4.20	4.32	4.28 (มากที่สุด)
II. ศาสนสถาน							
2.1 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	4.29	4.36	4.28	4.21	4.31	4.27	4.28
2.2 วัดธาตุน้อย	4.17	4.42	4.42	4.21	4.24	4.19	4.26
2.3 วัดเจดีย์	4.28	3.97	3.72	4.02	4.11	3.99	4.02
2.4 วัดชายนา	4.20	4.17	4.37	4.23	4.33	4.48	4.30
เฉลี่ยรวม	4.24	4.23	4.20	4.17	4.25	4.23	4.22 (มากที่สุด)
III. แหล่งศิลปวัฒนธรรม							
3.1 บ้านหนังสุชาติ	4.76	4.58	4.48	4.64	4.23	4.80	4.58
3.2 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	4.20	4.02	4.04	4.15	3.95	4.18	4.09
3.3 แหล่งผลิตเครื่องถม	4.03	4.43	4.20	4.15	4.18	4.25	4.20
เฉลี่ยรวม	4.33	4.34	4.24	4.31	4.12	4.41	4.29 (มากที่สุด)
IV. วิถีชีวิตของคนในชุมชน							
4.1 เมืองปากพนัง	4.06	4.10	3.92	4.04	4.15	4.20	4.09
4.2 บ้านไร่เกษมสุข	4.01	4.22	4.01	4.21	4.10	4.41	4.16
4.3 บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์	4.07	4.07	4.27	4.15	4.07	4.37	4.17
4.4 หมู่บ้านคีรีวง	3.97	4.17	4.18	4.12	4.06	4.15	4.11
เฉลี่ยรวม	4.03	4.14	4.10	4.13	4.10	4.28	4.13 (มาก)
V. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ							
5.1 เรือนผักกูด	4.00	4.19	4.00	4.00	3.83	4.22	4.04
5.2 หน้าไพรวัลย์	4.43	4.43	4.43	4.43	4.43	4.38	4.42
5.3 เรือนมลราช	4.28	4.38	4.47	4.21	4.24	4.38	4.30
เฉลี่ยรวม	4.24	4.33	4.30	4.21	4.17	4.33	4.25 (มากที่สุด)

VI. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ							
6.1 ศาลาสปา	3.69	4.11	3.84	3.83	4.07	4.38	4.00
6.2 ศาลามือซัย	4.03	4.15	4.05	3.96	4.02	4.13	4.05
6.3 สวนคนส์สปา	4.70	4.39	4.48	4.41	4.34	4.45	4.67
6.4 ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	3.79	4.09	4.02	3.85	3.90	3.94	3.93
6.5 อาว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา	4.24	4.42	4.52	4.05	4.23	4.32	4.28
เฉลี่ยรวม	4.09	4.23	4.18	4.02	4.11	4.24	4.19 (มาก)

จากตารางที่ 4.41 สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวประเภท แหล่งศิลปวัฒนธรรม สร้างความประทับใจ / สบายใจให้นักท่องเที่ยวมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมา คือ แหล่งทางธรรมชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) และแหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$) ตามลำดับ ส่วนศาสนสถานก็อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 4 ($\bar{x} = 4.22$) และที่อยู่ในระดับมาก คือ สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ($\bar{x} = 4.19$) และวิถีชีวิตของคนในชุมชน ($\bar{x} = 4.13$) ซึ่งต้องหาแนวทางในการสร้างคุณค่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในด้านที่ต้องพัฒนาต่อไป

ตารางที่ 4.42 สรุปค่าเฉลี่ยรวมระดับความประทับใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยว ในการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช 6 ประเภท

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ความหมาย
1. แหล่งทางธรรมชาติ	4.28	มากที่สุด	มากที่สุด มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว 5 - 6 ด้าน
2. ศาสนสถาน	4.22	มากที่สุด	
3. แหล่งศิลปวัฒนธรรม	4.29	มากที่สุด	
4. วิถีชีวิตของคนในชุมชน	4.13	มาก	
5. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	4.25	มากที่สุด	มาก มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว 4 ด้าน
6. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ	4.19	มาก	
			หมายเหตุ ด้าน = มิติที่ใช้ในการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยว

จากตารางที่ 4.42 สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชสร้างความประทับใจ / สบายใจให้นักท่องเที่ยวในขณะเยี่ยมชม ในระดับมากที่สุด และระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน นับว่าแหล่งท่องเที่ยวมีคุณค่าในตัวเองดีอยู่แล้ว หากนำไปสร้างคุณค่าเพิ่มเติม จำเป็นต้องพิจารณาสิ่งที่ส่งผลต่อความประทับใจของนักท่องเที่ยวในแต่ละมิติการเสริมสร้างคุณค่าที่มาจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว จึงจะทำให้มีการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 4.43 สรุปค่าเฉลี่ยรวม แสดงระดับความประทับใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยวในการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามมิติการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	มิติของการเสริมสร้างคุณค่า						เฉลี่ยรวม
	1	2	3	4	5		
1. แหล่งทางธรรมชาติ	4.32	4.28	4.28	4.32	4.20	4.32	4.28
2. ศาสนสถาน	4.24	4.23	4.20	4.17	4.25	4.23	4.22
3. แหล่งศิลปวัฒนธรรม	4.33	4.34	4.24	4.31	4.12	4.41	4.29
4. วิถีชีวิตของคนในชุมชน	4.03	4.14	4.10	4.13	4.10	4.28	4.13
5. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ	4.24	4.33	4.30	4.21	4.17	4.33	4.25
6. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ	4.09	4.23	4.18	4.02	4.11	4.24	4.19
เฉลี่ยรวม	4.24	4.26	4.22	4.18	4.16	4.30	4.23

จากตารางที่ 4.43 สรุปได้ว่า ความประทับใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยวในการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทุกประเภทของจังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) และประทับใจในมิติที่ 6 คือ ความเป็นมิตร (Friendliness) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30$) รองลงมา คือ มิติที่ 2 ความอุดม (Richness) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.26$) และมิติที่ 1 ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีศักยภาพสูงขึ้นอีก

ข้อมูลตารางนี้ ทำให้ได้ข้อค้นพบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 ประเภท มีความโดดเด่น และมีคุณค่าในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ ในแต่ละแหล่งในมิติที่แตกต่างกันทั้ง ๆ ที่อยู่ในประเภทเดียวกัน โดยดูจากลำดับค่าเฉลี่ย และสามารถอธิบายความมีคุณค่าในแต่ละมิติ ในแต่ละแหล่งในแต่ละประเภท ดังนี้

ตารางที่ 4.44 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทแหล่งทางธรรมชาติ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ

มิติที่ 1 ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังไม่หาคำตอบไม่ได้

รายการ	เขาศูนย์	อ่างเก็บน้ำ กะทูน	บ้าน วังหอน	อุทยาน แห่งชาติเขา หลวง	ชายหาด ขนอม	รวม เฉลี่ย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.50	4.36	4.52	4.26	4.00	4.33
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.60	4.43	4.48	4.21	3.75	4.29
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.40	4.64	4.28	4.17	4.00	4.30
รวมเฉลี่ย	4.50	4.48	4.43	4.21	3.92	4.31

จากมิติที่ 1 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 1 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.31$) อันดับแรก คือ เขาศูนย์ ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมา คือ อ่างเก็บน้ำกะทูน ($\bar{x} = 4.48$) บ้านวังหอน ($\bar{x} = 4.43$) อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ($\bar{x} = 4.21$) และชายหาดขนอม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$)

ความโดดเด่น และมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากลักษณะทางธรรมชาติ ได้แก่ การสัมผัสธรรมชาติ ไหมหมอก และสายลมยามเช้า อากาศเย็นสบาย ที่เขาศูนย์ มีกิจกรรมปั่นจักรยานชม “สวิตเซอร์แลนด์แดนใต้” ที่อ่างเก็บน้ำกะทูน ล่องเรือชมสายหมอก พักผ่อนในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ล่องแพไม้ไผ่ที่บ้านวังหอนเพื่อชมธรรมชาติสองฝั่งคลอง สัมผัสธรรมชาติแห่งขุนเขาที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง และกิจกรรมดำน้ำดูปะการัง ดูโลมาสีชมพู และชมความโดดเด่นของหาดทรายที่ยื่นยาวไปในทะเล ที่ชายหาดขนอม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เหล่านี้ยังสามารถพัฒนาได้อีก โดยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็น อยากค้นหาสิ่งที่ไม่เคยพบ มีความแปลกใหม่น่าตื่นเต้น และมีเรื่องราวที่น่าสนใจ แต่ยังไม่หาคำตอบไม่ได้จากข้อมูลอื่น จนรู้สึกว่ามีคามลึกลับ และทำให้ต้องมาเยี่ยมชม

มิติที่ 2 ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ

รายการ	บ้านวัง หอน	อุทยาน แห่งชาติ เขา หลวง	เขาศูนย์	อ่างเก็บ น้ำกะทูน	ชายหาด ขนอม	รวม เฉลี่ย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.32	4.07	4.50	4.29	4.00	4.24
2. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.54	4.45	4.20	4.21	4.08	4.30
3. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.60	4.43	4.20	4.36	3.92	4.30
รวมเฉลี่ย	4.49	4.32	4.30	4.29	4.00	4.28

จากมิติที่ 2 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 2 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) อันดับแรก คือ บ้านวังหอน ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมา คือ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ($\bar{x} = 4.32$) เขาศูนย์ ($\bar{x} = 4.30$) อ่างเก็บน้ำกะทูน ($\bar{x} = 4.29$) และชายหาดขนอม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$)

ความโดดเด่น และมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากลักษณะทางธรรมชาติยังคงความอุดมสมบูรณ์ทั้งป่าต้นน้ำ ลำธาร และลำคลองตามธรรมชาติ เหมาะแก่การเข้ามาสัมผัสความรู้สึกความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ จากกิจกรรม “กระโดดคลอง ล่องแพ ขาแช่น้ำชิล ๆ” ที่บ้านวังหอน “เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ตามหาผีเสื้อมหาสดา” ที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง “กางเต็นท์ ล่าทะเลหมอกแห่งแดนใต้” ที่เขาศูนย์ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนสร้างประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่นักท่องเที่ยวเคยมี เพราะความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวและมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะอันโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

มิติที่ 3 ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น

รายการ	อุทยาน แห่งชาติ เขา หลวง	บ้าน วัง หอน	เขา ศูนย์	ชายหาด ขนอม	อ่างเก็บ น้ำกะ ทูน	รวม เฉลี่ย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยน อารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความ อิ่มเอมใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.26	4.40	4.40	4.08	3.86	4.20
2. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อ การได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเอง จากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.48	4.36	4.30	4.08	3.93	4.23
3. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่ง รีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.62	4.44	4.40	4.17	4.36	4.40
รวมเฉลี่ย	4.45	4.40	4.37	4.11	4.05	4.28

จากมิติที่ 3 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 3 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.28$) อันดับแรก คือ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ($\bar{x}=4.45$) รองลงมา คือ บ้านวังหอน ($\bar{x}=4.40$) เขาศูนย์ ($\bar{x}=4.37$) ชายหาดขนอม ($\bar{x}=4.11$) และอ่างเก็บน้ำกะทูน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$)

ความโดดเด่น และมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากลักษณะทางธรรมชาติมีความดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน และยินดีใช้เวลาอันนานเพื่อทำความรู้จักกับแหล่งท่องเที่ยวอย่างลึกซึ้งมากขึ้น จากกิจกรรม “ผจญภัยในดินแดนดึกดำบรรพ์ เฟิร์นยักษ์ มอสและห้วยน้ำเย็น” ที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง “ค้างคิน อ่างแรม” สัมผัสวิถีชีวิตชาวไร่ชาวนาในยามเช้าตรู่ ที่บ้านวังหอน “ย้อนอดีต ตามหาหมู่บ้านไต้ฟ้า” ที่อ่างเก็บน้ำกะทูน เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้เสมือนหลุดออกจากวงจรชีวิตประจำวัน เสมือนได้ผจญภัยในดินแดนมหัศจรรย์ ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับการพักผ่อนทั้งกายและใจ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ต้องได้รับการกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ว่ามีอยู่จริง รอนักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัส โดยผ่านกระบวนการการทำงานและความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในการเผยแพร่ นำเสนอกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้

มิติที่ 4 ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้

รายการ	เขาศูนย์	อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	อ่างเก็บน้ำกะทูน	บ้านวังหอน	ชายหาดขนอม	รวมเฉลี่ย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.70	4.55	4.43	4.43	4.17	4.48
2. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.30	4.14	4.21	4.21	4.08	4.17
3. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.50	4.36	4.29	4.29	4.08	4.33
4. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการเฉลี่ยรวมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.50	4.26	4.21	4.21	4.25	4.29
รวมเฉลี่ย	4.50	4.33	4.29	4.29	4.15	4.32

จากมิติที่ 4 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 4 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.32$) อันดับแรก คือ เขาศูนย์ ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมา คือ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ($\bar{x} = 4.33$) อ่างเก็บน้ำกะทูน และบ้านวังหอน เท่ากัน ($\bar{x} = 4.29$) และชายหาดขนอม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$)

ความโดดเด่น และมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากลักษณะทางธรรมชาติมีความโดดเด่นเฉพาะตัวทั้งทางกายภาพ ธรรมชาติ วิถีชีวิตชุมชน ที่นักท่องเที่ยวไม่เคยพบที่ไหนมาก่อน และยังสามารถสร้างสรรค์กิจกรรมท่ามกลางบรรยากาศในธรรมชาติที่บริสุทธิ์ เช่น “ปั่นจักรยาน ล่องเรือชมสายหมอกยามเช้า และยามเย็น แค้มป์ปิ้ง” ที่อ่างเก็บน้ำกะทูน “กางเต็นท์ ล่าทะเลหมอกแห่งแดนใต้” ฯลฯ ซึ่งยังมีกิจกรรมอื่นอีกที่รอการพัฒนาให้เป็นกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวหลักเฉพาะกลุ่มได้จากศักยภาพและความเอื้ออำนวยของแหล่งท่องเที่ยว อาทิ กิจกรรมเดินป่าขึ้น 5 คีน 6 วัน ที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชำนาญ เพื่อสัมผัสอากาศชั้นเปี่ยม สูดลมกลิ่นของความเขียวตลอดปี ที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง เป็นต้น

มิติที่ 5 ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น

รายการ	เขา ศูนย์	อุทยาน แห่งชาติ เขาหลวง	บ้าน วัง หอน	ชายหาด ขนอม	อ่างเก็บ น้ำกะทูน	รวม เฉลี่ย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.50	4.38	4.28	4.17	4.14	4.29
2. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.20	4.36	4.08	3.92	3.93	4.10
3. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.50	4.24	4.20	4.17	4.07	4.24
4. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อาจจะเป็นอย่างหรืออาจจะทำต่อไป	4.30	4.40	4.04	4.00	4.07	4.16
รวมเฉลี่ย	4.38	4.35	4.15	4.06	4.05	4.20

จากมิติที่ 5 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 5 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) อันดับแรก คือ เขาศูนย์ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38$) รองลงมา คือ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ($\bar{x} = 4.35$) บ้านวังหอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) ชายหาดขนอม ($\bar{x} = 4.06$) และอ่างเก็บน้ำกะทูน ($\bar{x} = 4.05$)

ความโดดเด่น และมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากลักษณะทางธรรมชาติมีบรรยากาศสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นตัวตนที่ชัดเจน ตรงกับรสนิยมและความชื่นชอบของผู้มาเยือนที่คาดหวังที่จะใช้ชีวิตร่วมกับคนในท้องถิ่น เพื่อทำความรู้จักตัวตนของผู้คนในแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ ต้องนำเรื่องราว (Story) ของตนเองมานำเสนอควบคู่กับการเปิดพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ตำนานลี้ลับของชาวกะเหรี่ยงบ้านที่จมอยู่ใต้น้ำ ที่อ่างเก็บน้ำกะทูน เป็นต้น เพื่อสร้างความน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยือน

มิติที่ 6 ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก

รายการ	อุทยาน แห่งชาติ เขา หลวง	บ้านวัง หอน	เขา ศูนย์	อ่าง เก็บน้ำ กะทูน	ชายหาด ขนอม	รวม เฉลี่ย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มี อัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.48	4.52	4.70	4.21	3.92	4.37
2. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่ มีความ พร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.60	4.60	4.50	4.43	4.08	4.44
3. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้ เป็นอย่างดี	4.40	4.40	3.80	4.07	4.25	4.18
4. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดย คำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.52	4.36	4.00	4.21	4.42	4.30
รวมเฉลี่ย	4.50	4.47	4.25	4.23	4.17	4.32

จากมิติที่ 6 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 6 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.32$) อันดับแรก คือ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมา คือ บ้านวังหอน ($\bar{x} = 4.47$) เขาศูนย์ ($\bar{x} = 4.25$) อ่างเก็บน้ำกะทูน ($\bar{x} = 4.23$) และชายหาดขนอม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$)

ความโดดเด่น และมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากท่ามกลางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวมีบรรยากาศของความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่นอบอุ่นอยู่รายรอบ ให้ความเป็นกันเอง ดูแลเสมือนญาติมิตรให้แก่ผู้มาเยือน ทั้งนี้อาจเป็นอิทธิพลจากวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นที่ถูกหล่อหลอมจากความเรียบง่าย ดำเนินชีวิตไม่ซับซ้อนทั้งความคิด การกิน การอยู่ ทำให้การแสดงออกมามีความจริงใจต่อกัน และเพื่อแพร่มาয়ักนักท่องเที่ยวด้วย รวมถึงการแปรรูปสินค้าด้วยกรรมวิธีไม่ซับซ้อน เช่น การทำทุเรียนกวน ที่นิยมทำจากทุเรียนบ้าน ที่สุกจากบนต้นแล้วหล่นเอง ไม่มีการบ่ม หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “เรียนเหลิน” เป็นต้น

ตารางที่ 4.45 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทศาสนสถาน ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ

มิติที่ 1 ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้ ประเภทศาสนสถาน

รายการ	วัดพระ มหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัด เจดีย์	วัด ชยนา	วัด ธาตุน้อย	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึก อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.33	4.30	4.20	4.08	4.23
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึก คุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วย ความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.29	4.33	4.30	4.29	4.30
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะ ยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หา อ่านได้	4.25	4.20	4.10	4.13	4.17
เฉลี่ยรวม	4.29	4.28	4.20	4.17	4.23

จากมิติที่ 1 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 1 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) อันดับแรก คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมา คือ วัดเจดีย์ ($\bar{x} = 4.28$) วัดชยนา ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) และวัดธาตุน้อย ($\bar{x} = 4.17$)

เนื่องจากศาสนสถานมีเรื่องราวที่ลึกลับ น่าค้นหา ก่อให้เกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็น และรู้สึกตื่นเต้นเมื่อมาเยี่ยมชม คุ้มค่าที่ได้มาเยือน อาทิ “พระบรมธาตุไร่เงา” ที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นภูมิปัญญาเฉพาะของคนคอนในการสร้างพระธาตุ “ไหว้ไอ้ไข่ ขอได้ไหว้รับ” เพื่อขอโชคลาภที่วัดเจดีย์ เป็นต้น ซึ่งศาสนสถานเหล่านี้มีความละเอียดอ่อนทางด้านจิตใจที่มาพร้อมกับแรงศรัทธาของคนในท้องถิ่น และคนมาเยือน ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้นำและคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการ ควรจัดหาสิ่งของพื้นบ้านที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นเพื่อจัดแสดงพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมและศาสนา ควรจัดแบ่งเขตบริเวณท่องเที่ยวและร้านค้าให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ควรมีการสร้างสื่อต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายยิ่งขึ้น โดยการจัดทำวิดีโอ ข้อมูลประวัติสถานที่ท่องเที่ยว คู่มือเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ควรมีมัคคุเทศก์พาชมสถานที่ และอธิบายประวัติความเป็นมา ประโยชน์ ความสำคัญของสถานที่ ควรมีห้องสนทนาธรรม ให้พระสนทนาธรรมด้วยภาษาง่าย ๆ เข้าใจได้ไม่ยาก เป็นต้น

มิติที่ 2 ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ ประเพณีศาสนสถาน

รายการ	วัดธาตุ น้อย	วัดพระ มหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัด ชายนา	วัด เจดีย์	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดูชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.33	4.21	3.90	4.10	4.14
2. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.29	4.42	4.20	4.07	4.25
3. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.63	4.46	4.40	3.73	4.31
เฉลี่ยรวม	4.42	4.36	4.17	3.97	4.23

จากมิติที่ 2 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 2 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) อันดับแรก คือ วัดธาตุน้อย ($\bar{x} = 4.42$) รองลงมา คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{x} = 4.36$) วัดชายนา ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) และวัดเจดีย์ ($\bar{x} = 3.97$)

เนื่องจากศาสนสถานมีกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย เหมาะกับทุกวัย ให้ความสุขและประสบการณ์ที่แตกต่างทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ จากกิจกรรม “นมัสการพ้อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์” เพื่อความเป็นสิริมงคล ที่วัดธาตุน้อย “นมัสการพระธาตุไร่เงา นมัสการและขอพรจากพระแอต ที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร” เป็นต้น ซึ่งความน่าสนใจที่นักท่องเที่ยวมีให้ต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถานเหล่านี้ แหล่งท่องเที่ยวศาสนสถานสามารถนำเสนอการพักค้างคืนที่วัด หรือศาสนสถานแก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของผู้ที่ชอบการเดินทางแสวงบุญ หรือสนใจการศึกษาพระธรรมหรือวิถีชีวิตในรูปแบบพุทธ โดยที่พักรมีความเป็นส่วนตัวและมีการตกแต่งสไตล์พื้นเมือง รวมถึงมีตารางกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมับศาสนสถานได้

มิติที่ 3 ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น ประเภทศาสนสถาน

รายการ	วัด ธาตุน้อย	วัด ชายนา	วัดพระ มหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัด เจดีย์	รวม เฉลี่ย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยน อารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.33	4.40	4.13	3.67	4.13
2. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดี ต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ ตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.50	4.30	4.33	3.60	4.18
3. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้อง เร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.42	4.40	4.38	3.90	4.28
เฉลี่ยรวม	4.42	4.37	4.28	3.72	4.20

จากมิติที่ 3 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 3 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) อันดับแรก คือ วัดธาตุน้อย ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.42$) รองลงมา คือ วัดชายนา ($\bar{x} = 4.37$) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{x} = 4.28$) และวัดเจดีย์ ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากศาสนสถานมีบรรยากาศที่ให้ความสบายใจ รู้สึกถึงความอึดอัดใจ ผู้มาเยือนไม่ต้องเร่งรีบในการชม และทำกิจกรรม เช่น การร่วมสวดมนต์ข้ามปี วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นต้น ดังนั้นศาสนสถานอาจพิจารณาเพิ่มพื้นที่เวลาสำหรับการปฏิบัติธรรม วิปัสสนากรรมฐานแก่นักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มพลังให้แก่ใจที่แจ่มใสและจิตวิญญาณที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

มิตีที่ 4 ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้ ประเภทศาสนสถาน

รายการ	วัดชายนา	วัดพระ มหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุ น้อย	วัด เจดีย์	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือวิถีชีวิตชุมชน	4.80	4.17	4.33	4.07	4.34
2. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.00	4.25	4.08	4.17	4.13
3. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.10	4.21	4.33	3.90	4.14
4. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจพิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.00	4.21	4.08	3.93	4.06
เฉลี่ยรวม	4.23	4.21	4.21	4.02	4.17

จากมิตีที่ 4 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิตีที่ 4 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) อันดับแรก คือ วัดชายนา ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมา คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดธาตุน้อย เท่ากัน ($\bar{x} = 4.21$) และวัดเจดีย์ ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากศาสนสถานมีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่พบที่ไหนมาก่อน ทั้งบรรยากาศ วิถีชีวิตชุมชนบริเวณโดยรอบ รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การศึกษาเส้นทางพระเจ้าตาก ที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ดังนั้นศาสนสถานควรจัดรักษาวัดให้สะอาดร่มรื่น เป็นที่ร่มเย็นแห่งจิตใจและเป็นที่ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศาสนสถาน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติแก่ประชาชนทั่วไป และสิ่งสำคัญควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาศาสนสถานที่สำคัญ

มิติที่ 5 ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ประเภทศาสนสถาน

รายการ	วัดชายนา	วัดพระ มหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุ น้อย	วัดเจติย	รวม เฉลี่ย
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการ ท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความ ต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.30	4.42	4.33	4.00	4.26
2. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถี ชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรง กับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.30	4.42	4.17	4.20	4.27
3. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของ ท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยม ในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.30	4.17	4.13	4.13	4.18
4. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ ท่านรู้ได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่ น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำ ต่อไป	4.40	4.25	4.33	4.10	4.27
รวมเฉลี่ย	4.33	4.31	4.24	4.11	4.25

จากมิติที่ 5 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 5 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$) อันดับแรก คือ วัดชายนา ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมา คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{x} = 4.31$) วัดธาตุน้อย เท่ากัน ($\bar{x} = 4.24$) และวัดเจติย ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากศาสนสถานทำให้นักท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของศาสนสถานแห่งนั้นอย่างแท้จริง จากประสบการณ์ที่คุ้นเคย หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ จากกิจกรรมร่วมประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นต้น ซึ่งศาสนสถานสามารถให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์มากขึ้นจากการใช้ความรู้ความสามารถของตน อาทิ การเป็นอาสาสอนหนังสือแก่สามเณร เป็นต้น

มิติที่ 6 ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก ประเภทศาสนสถาน

รายการ	วัดชานนา	วัดพระ มหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุ น้อย	วัด เจดีย์	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มี อัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.50	4.17	4.04	3.80	4.13
2. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความ พร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.50	4.21	4.17	4.00	4.22
3. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของ สถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของ ท่านได้เป็นอย่างดี	4.40	4.25	4.29	4.03	4.24
4. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบ โดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.50	4.46	4.25	4.13	4.34
เฉลี่ยรวม	4.48	4.27	4.19	3.99	4.23

จากมิติที่ 6 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 6 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) อันดับแรก คือ วัดชานนา ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมา คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{x} = 4.27$) วัดธาตุน้อย เท่ากัน ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) และวัดเจดีย์ ($\bar{x} = 3.99$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากศาสนสถานทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเป็นกันเอง ได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น มีความพร้อมทั้งด้านสถานที่และมิตรไมตรี ที่นักท่องเที่ยวสัมผัสได้จากบรรยากาศที่เงียบสงบท่ามกลางธรรมชาติ ที่วัดชานนา เป็นต้น ซึ่งศาสนสถานสามารถสร้างเป็นสถานที่ที่มีการสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศได้

ตารางที่ 4.46 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทแหล่งศิลปวัฒนธรรม ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ

มิติที่ 1 ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้

รายการ	บ้านหนังสือชาติ	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	แหล่งผลิตเครื่องถม	เฉลี่ยรวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.82	4.33	3.90	4.35
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.73	4.13	4.30	4.39
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.73	4.13	3.90	4.25
เฉลี่ยรวม	4.76	4.20	4.03	4.33

จากมิติที่ 1 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 1 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) อันดับแรก คือ บ้านหนังสือชาติ ($\bar{x} = 4.76$) รองลงมา คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ($\bar{x} = 4.20$) และแหล่งผลิตเครื่องถม ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งศิลปวัฒนธรรม มีความแปลกใหม่น่าค้นหา เช่น ชมการสาธิตการทำหนังตะลุง ที่บ้านหนังสือชาติ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงคุณค่า ศึกษาประวัติศาสตร์เมืองนคร ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เป็นต้น

มิติที่ 2 ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ

รายการ	บ้านหนังสือชาติ	แหล่งผลิตเครื่องมือ	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	เฉลี่ยรวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.18	4.40	3.80	4.13
2. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลายทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.73	4.50	4.07	4.43
3. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.82	4.40	4.20	4.47
เฉลี่ยรวม	4.58	4.43	4.02	4.37

จากมิติที่ 2 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 2 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.37$) อันดับแรก คือ บ้านหนังสือชาติ ($\bar{x} = 4.58$) รองลงมา คือ แหล่งผลิตเครื่องมือ ($\bar{x} = 4.43$) และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งศิลปวัฒนธรรม มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมี จากการดูประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์วรรณนา ความเป็นมาของเมืองคอน เป็นต้น ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมควรมีมีคุณค่าทั้งถิ่นในการให้ข้อมูลเฉพาะของเมือง

มิติที่ 3 ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น

รายการ	บ้านหนังสือชาติ	แหล่งผลิตเครื่องถม	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	เฉลี่ยรวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดใจหรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.27	4.20	4.07	4.18
2. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.64	4.00	4.00	4.21
3. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.55	4.40	4.07	4.34
เฉลี่ยรวม	4.48	4.20	4.04	4.24

จากมิติที่ 3 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 3 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) อันดับแรก คือ บ้านหนังสือชาติ ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมา คือ แหล่งผลิตเครื่องถม ($\bar{x} = 4.20$) และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งศิลปวัฒนธรรม มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพของตนเองได้ดี มีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม จากการแวะชมและเลือกซื้อของที่ระลึกพื้นบ้าน

มิติที่ 4 ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้

รายการ	บ้านหนังสือ สุชาติ	พิพิธภัณฑ์ สถาน แห่งชาติ	แหล่งผลิต เครื่องถม	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.64	4.13	4.40	4.39
2. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น แม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.73	3.93	4.00	4.22
3. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.55	4.40	4.10	4.35
4. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.64	4.13	4.10	4.29
เฉลี่ยรวม	4.64	4.15	4.15	4.31

จากมิติที่ 4 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 4 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.31$) อันดับแรก คือ บ้านหนังสือสุชาติ ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมา คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และแหล่งผลิตเครื่องถม ในระดับมาก เท่ากัน ($\bar{x} = 4.15$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งศิลปวัฒนธรรม มีลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี และมีจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การเยี่ยมชม และเลือกซื้อเครื่องถมนคร ภูมิปัญญาจากอยุธยา สู่ปัจจุบัน ที่แหล่งผลิตเครื่องถม คนนครถือเป็นเครื่องกลางทางจิตใจในการป้องกันภัยได้

มิติที่ 5 ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น

รายการ	บ้านหนังสือชาติ	แหล่งผลิตเครื่องมือ	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	เฉลี่ยรวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.00	4.30	4.20	4.17
2. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.27	4.10	3.93	4.10
3. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.18	4.20	3.53	3.97
4. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.45	4.10	4.13	4.23
เฉลี่ยรวม	4.23	4.18	3.95	4.12

จากมิติที่ 5 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 5 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) อันดับแรก คือ บ้านหนังสือชาติ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมา คือ แหล่งผลิตเครื่องมือ ($\bar{x} = 4.18$) และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ($\bar{x} = 3.95$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งศิลปวัฒนธรรม ทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป และสะท้อนความเป็นตัวตนของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

มิติที่ 6 ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก

รายการ	บ้านหนังสือชาติ	แหล่งผลิตเครื่องมือ	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	เฉลี่ยรวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.82	4.30	4.07	4.40
2. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.91	4.30	4.27	4.49
3. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.82	4.30	4.20	4.44
4. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.64	4.10	4.20	4.31
เฉลี่ยรวม	4.80	4.25	4.18	4.41

จากมิติที่ 6 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 6 ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.41$) อันดับแรก คือ บ้านหนังสือชาติ ($\bar{X}=4.80$) รองลงมา คือ แหล่งผลิตเครื่องมือ ($\bar{X}=4.25$) และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ($\bar{X}=4.18$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งศิลปวัฒนธรรม มีเป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี และแหล่งท่องเที่ยวยังจัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก

ตารางที่ 4.47 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทวิถีชีวิตของคนในชุมชน ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ

มิติที่ 1 ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้

รายการ	บ้านไร่ ชายเขา ฟาร์ม สเตย์	เมือง ปาก พูนัง	บ้านไร่ เกษมสุข	หมู่บ้าน ศิรีวัง	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึก อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.00	4.21	4.09	3.98	4.07
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึก คุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วย ความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.07	3.96	4.03	4.07	4.03
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะ ยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หา อ่านได้	4.13	4.00	3.91	3.87	4.00
เฉลี่ยรวม	4.07	4.06	4.01	3.97	4.03

จากมิติที่ 1 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 1 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$) อันดับแรก คือ บ้านไร่ชายเขาฟาร์ม สเตย์ ($\bar{x} = 4.07$) รองลงมา คือ เมืองปากพูนัง ($\bar{x} = 4.06$) บ้านไร่เกษมสุข ($\bar{x} = 4.01$) และหมู่บ้านศิรีวัง ($\bar{x} = 3.97$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีความลึกลับน่าค้นหา นักท่องเที่ยวไม่เคยพบมาก่อน เช่น เที่ยวตลาดร้อยปี ล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวเล ชมการทำขนมลา ที่เมืองปากพูนัง เป็นต้น

มิติที่ 2 ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพ

รายการ	บ้านไร่ เกษมสุข	หมู่บ้าน คีรีวง	เมือง ปากพั่น	บ้านไร่ ชายเขา ฟาร์ม สเตย์	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.06	4.11	4.18	3.80	4.04
2. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลายทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.23	4.18	4.04	4.13	4.15
3. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.35	4.22	4.07	4.27	4.23
เฉลี่ยรวม	4.22	4.17	4.10	4.07	4.14

จากมิติที่ 2 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 2 ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) อันดับแรก คือ บ้านไร่เกษมสุข ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$) รองลงมา คือ หมู่บ้านคีรีวง ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$) หมู่บ้านคีรีวง ($\bar{X}=4.10$) และบ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ ($\bar{X}=4.07$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีบรรยากาศของความสงบ ไม่เครียด เหมาะแก่การพักผ่อนทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ จากกิจกรรม ชมวิถีชีวิตชาวนา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ที่บ้านไร่เกษมสุข เป็นต้น

มิติที่ 3 ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น

รายการ	บ้านไร่ ชาย เขา ฟาร์ม สเตย์	หมู่บ้าน คีรีวง	บ้านไร่ เกษม สุข	เมือง ปาก พั่น	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.20	4.18	3.71	3.93	4.01
2. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.27	4.27	4.18	3.96	4.17
3. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.33	4.09	4.15	3.86	4.11
เฉลี่ยรวม	4.27	4.18	4.01	3.92	4.10

จากมิติที่ 3 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 3 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) อันดับแรก คือ บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.27$) รองลงมา คือ หมู่บ้านคีรีวง ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) บ้านไร่เกษมสุข ($\bar{x} = 4.01$) และเมืองปากพั่น ($\bar{x} = 3.92$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีบรรยากาศของความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ นักท่องเที่ยวสัมผัสได้ถึงความอึดอัดใจ ผจญภัย จากกิจกรรมเที่ยวชมคอนโดนกที่เรียงรายไปตามสายน้ำปากพั่น ที่เมืองปากพั่น เป็นต้น

มิตีที่ 4 ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้

รายการ	บ้านไร่ เกษมสุข	บ้านไร่ชาย เขาฟาร์ม สเตย์	หมู่บ้าน ศิรีวง	เมือง ปาก พั่น	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือวิถีชีวิตชุมชน	4.26	4.27	4.25	4.11	4.22
2. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.03	4.00	3.93	4.00	3.99
3. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.24	4.27	4.16	4.04	4.18
4. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจพิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.29	4.07	4.13	4.04	4.13
เฉลี่ยรวม	4.21	4.15	4.12	4.04	4.13

จากมิตีที่ 4 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิตีที่ 4 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) อันดับแรก คือ บ้านไร่เกษมสุข ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$) รองลงมา คือ บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) หมู่บ้านศิรีวง ($\bar{x} = 4.12$) และเมืองปากพั่น ($\bar{x} = 4.04$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีความโดดเด่นเฉพาะตัว อยู่ท่ามกลางธรรมชาติ บรรยากาศที่ดีบริสุทธิ์ เหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การพักในกระท่อมน้อย ปล่อยใจซิด ๆ เดินลัดชมป่าใหญ่ ที่บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ เป็นต้น

มิตีที่ 5 ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น

รายการ	เมืองปากพนัง	บ้านไร่เกษมสุข	บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์	หมู่บ้านคีรีวง	เฉลี่ยรวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.14	4.09	4.00	4.18	4.10
2. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัวจนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.18	4.12	3.87	4.04	4.05
3. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.14	4.09	4.13	3.98	4.09
4. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ได้เห็นเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากรจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.14	4.09	4.27	4.04	4.14
เฉลี่ยรวม	4.15	4.10	4.07	4.06	4.10

จากมิตีที่ 5 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิตีที่ 5 ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) อันดับแรก คือ เมืองปากพนัง ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ บ้านไร่เกษมสุข ($\bar{X} = 4.10$) บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ ($\bar{X} = 4.07$) และหมู่บ้านคีรีวง ($\bar{X} = 4.06$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากวิถีชีวิตของคนในชุมชน เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสนใจในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม เช่น งานลากพระแข่งเรือเพรียวปากพนังในช่วงกลางวัน และช่วงกลางคืนเรือจะถูกนำมาจัดแสดงทอดยาวตลอดสองฝั่งริมถนนหัวเมืองปากพนัง นักท่องเที่ยวสามารถยังสามารถเดินหยอดเหรียญเพื่อทำบุญเป็นร้อยวัด ทำให้นักท่องเที่ยวอัมบุญ อัมเมใจกับงานเรือพระ เป็นต้น

มิติที่ 6 ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก

รายการ	บ้าน ไร่ เกษม สุข	บ้านไร่ ชาย เขา ฟาร์ม สเตย์	เมือง ปาก พั่น	หมู่บ้าน ศรี วัง	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.32	4.33	4.25	4.16	4.27
2. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.47	4.40	4.25	4.18	4.33
3. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.47	4.40	4.14	4.13	4.29
4. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.38	4.33	4.14	4.13	4.25
เฉลี่ยรวม	4.41	4.37	4.20	4.15	4.29

จากมิติที่ 6 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 5 ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) อันดับแรก คือ บ้านไร่เกษมสุข ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา คือ บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ ($\bar{X} = 4.37$) เมืองปากพั่น ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และหมู่บ้านศรีวัง ($\bar{X} = 4.15$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีบรรยากาศของความเป็นกันเอง อัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี มีความพร้อมในการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวสามารถตอบสนองความต้องการได้เป็นอย่างดี คำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก เช่น การสร้างบ้านพักหลังเล็ก บรรยากาศบ้าน ๆ ในไร่นาของชาวบ้าน เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการทำเกษตร ได้มีโอกาสพูดคุยกับคนในท้องถิ่น สำหรับนักท่องเที่ยวที่กำลังเบื่อชีวิตเมืองกรุง อยากทดลองใช้ชีวิตแบบบ้าน ๆ ที่บ้านไร่เกษมสุข เป็นต้น

ตารางที่ 4.48 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทแหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ

มิติที่ 1 ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้

รายการ	หน้าไพรวัลย์	เรือนมลราช	เรือนผักกูด	เฉลี่ยรวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.40	4.30	3.89	4.20
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	4.40	4.35	4.22	4.32
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.50	4.20	3.89	4.20
เฉลี่ยรวม	4.43	4.28	4.00	4.24

จากมิติที่ 1 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 1 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) อันดับแรก คือหน้าไพรวัลย์ ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมา คือ และเรือนมลราช ($\bar{x} = 4.28$) และเรือนผักกูด ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพให้ความแปลกใหม่ สร้างความตื่นเต้น และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เช่น การทานอาหารผักพื้นบ้านปลอดสารพิษ พร้อมโปรแกรมการดูแลสุขภาพด้วยการล้างพิษตับ ที่หน้าไพรวัลย์ เป็นต้น

มิติที่ 2 ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ

รายการ	หน้า ไพร วัลย์	เรือน มล ราช	เรือน ผัก กูด	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.30	4.35	4.22	4.29
2. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.40	4.35	4.11	4.29
3. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.60	4.45	4.22	4.42
เฉลี่ยรวม	4.43	4.38	4.19	4.33

จากมิติที่ 2 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 2 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) อันดับแรก คือ หน้าไพรวัลย์ ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมา คือ เรือนมลราช ($\bar{x} = 4.38$) และเรือนผักกูด ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพมีกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย สร้างความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้ จากกิจกรรมที่ดู ชม ชิม หรือ สัมผัส เช่น การนั่งทานอาหารในร้านที่สร้างแบบบ้านเรือนไทย ที่โอบล้อมด้วยภูเขาน้อยใหญ่ มีเมฆลอยไปมาอยู่เป็นระยะ และมีสายหมอกไหลผ่าน ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกสดชื่นจากบรรยากาศโดยรอบ ที่เรือนมลราช เป็นต้น

มิติที่ 3 ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น

รายการ	เรือน มล ราช	หน้า ไพร วัลย์	เรือน ผัก กูด	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.35	4.40	3.89	4.21
2. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.55	4.50	4.00	4.35
3. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ดี	4.50	4.40	4.11	4.34
เฉลี่ยรวม	4.47	4.43	4.00	4.30

จากมิติที่ 3 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 3 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30$) อันดับแรก คือ เรือนมลราช ($\bar{x} = 4.47$) รองลงมา คือ หน้าไพรวัลย์ ($\bar{x} = 4.43$) และเรือนผักกูด ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพมีบรรยากาศที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวจากกิจกรรมที่เลือกทำ เช่น การนั่งทานอาหารอาหารพื้นบ้านท่ามกลางบรรยากาศที่โอบล้อมด้วยขุนเขา ปุยเมฆ สายหมอก และคลื่นลม ที่เรือนผักกูด เป็นต้น

มิติที่ 4 ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้

รายการ	หน้า ไพร วัลย์	เรือน ผัก กูด	เรือน มล ราช	เฉลี่ย รวม
	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$
1. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	4.40	4.11	4.11	4.21
2. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่นแม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.20	3.67	3.67	3.85
3. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.60	4.00	4.00	4.20
4. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.50	4.22	4.22	4.31
เฉลี่ยรวม	4.43	4.00	4.00	4.14

จากมิติที่ 4 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 4 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) อันดับแรก คือ หน้าไพรวัลย์ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมา คือ เรือนผักกูด และเรือนมลราช ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพมีความโดดเด่นเฉพาะตัว จากลักษณะทางธรรมชาติ วิถีชีวิตชุมชน ทำให้มีบรรยากาศและกิจกรรมที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การดูแลรักษาสุขภาพด้วยอาหารสุขภาพด้วย “โปรแกรมล้างพิษกับชาร์จแบตเตอรี่” ที่หน้าไพรวัลย์ “รสอุทยานอาหารพื้นบ้าน ท่ามกลางริมธารและขุนเขา” ที่เรือนผักกูด “อาหารพื้นถิ่น กินที่เรือนไทย ในอ้อมกอดแห่งขุนเขา” ที่เรือนมลราช เป็นต้น

มิตีที่ 5 ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น

รายการ	หน้า ไพร วัลย์	เรื่อ น ม ล ร า ช	เรื่อ น ฝั ก ก ู ด	เจ ล ี ย ร ว ม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.60	4.15	3.89	4.21
2. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	4.40	4.25	3.78	4.14
3. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	4.30	4.35	3.78	4.14
4. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	4.40	4.20	3.89	4.16
เฉลี่ยรวม	4.43	4.24	3.83	4.16

จากมิตีที่ 5 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิตีที่ 5 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) อันดับแรก คือ หน้าไพรวัลย์ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมา คือ เรือนมลราช ($\bar{x} = 4.24$) และเรือนผักกูด ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพเป็นที่ชื่นชอบ และเข้ากันได้ดีกับความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว จนอยากจะพักผ่อนต่อไปให้นาน ๆ ร่วมกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทุกอย่าง เช่น การทานข้าวยา อาหารพื้นถิ่นของคนคอน ที่มีรสชาติเผ็ดร้อน กลมกล่อม เต็มไปด้วยผักและสมุนไพรสด ที่เรือนมลราช เป็นต้น

มิติที่ 6 ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยวก่อนได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก

รายการ	หน้า ไพร วัลย์	เรือน มลราช	เรือน ผัก กูด	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.30	4.15	4.11	4.19
2. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.40	4.40	4.22	4.34
3. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	4.50	4.30	4.22	4.34
4. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.30	4.25	4.33	4.29
เฉลี่ยรวม	4.38	4.28	4.22	4.29

จากมิติที่ 6 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 6 ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) อันดับแรก คือ หน้าไพรวัลย์ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา คือ เรือนมลราช ($\bar{X} = 4.28$) และเรือนผักกูด ($\bar{X} = 4.22$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากแหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ ผู้คนในท้องถิ่นและพนักงานในส่วนของการบริการมีความเป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.49 คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ / สบายใจ จำแนกเป็นรายมิติ

มิติที่ 1 ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้

รายการ	สวนคนธ์ สปา	อ่าว รีสอร์ท แออนด์ สปา	ศาลา มีชัย	ต้นธาร รีสอร์ท แออนด์ สปา	ศาลา สปา	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกลึกลับ อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	4.64	4.27	4.00	4.05	3.37	4.07
2. สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าใน การค้นหาคำตอบใหม่ด้วยความตื่นเต้น และ เพิ่มความสนใจของท่าน	4.73	4.45	4.15	3.86	3.80	4.20
3. สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยัง หาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	4.73	4.00	3.92	3.45	3.60	3.94
เฉลี่ยรวม	4.70	4.24	4.02	3.79	3.69	4.09

จากมิติที่ 1 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 1 ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) อันดับแรก คือ สวนคนธ์สปา ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา คือ อ่าวสปา ($\bar{X} = 4.24$) ศาลามีชัย ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ($\bar{X} = 3.79$) และศาลาสปา ($\bar{X} = 3.69$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพมีความแปลกใหม่ ให้ความตื่นเต้นจากบริการ “อยู่ไฟแบบโบราณและเตลิเวอรีชีวิตดีดีของคุณแม่” ที่สวนคนธ์ สปา เป็นต้น

มิติที่ 2 ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ

รายการ	อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา	สวนคนธ์ สปา	ศาลา มีชัย	ศาลา สปา	ตันธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	4.27	4.18	4.15	3.93	4.00	4.11
2. สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลายทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	4.64	4.45	4.15	4.13	4.14	4.30
3. สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	4.36	4.55	4.15	4.27	4.14	4.29
เฉลี่ยรวม	4.42	4.39	4.15	4.11	4.09	4.23

จากมิติที่ 2 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 2 ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) อันดับแรก คือ อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา ($\bar{x} = 4.42$) รองลงมา คือ สวนคนธ์สปา ($\bar{x} = 4.39$) ศาลามีชัย ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) ศาลาสปา ($\bar{x} = 4.11$) และตันธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ($\bar{x} = 4.09$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพมีกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย เช่น “สปา นวดไทย นวดศรีวิชัย วิถีไทย วิถีคนคอน” ที่ศาลาสปา “นวดแผนไทย ไร้โรค” ที่ศาลามีชัย “อยู่ไฟแบบโบราณและเตลิเวอรี่ ชีวิตดีดีของคุณแม่” ที่สวนคนธ์สปา “วันสบาย ๆ แหงนมองฟ้า ฆ่าแช่น้ำกับสปาปลาอดเทา” ที่ตันธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา “ออกกำลังยืดเส้น” ที่อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา เป็นต้น

มิติที่ 3 ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น

รายการ	อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา	สวนคนธ์ สปา	ศาลา มีชัย	ตันธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	ศาลา สปา	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	4.27	4.55	4.08	4.00	3.80	4.14
2. สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	4.64	4.36	4.15	3.95	3.87	4.19
3. ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	4.64	4.55	3.92	4.09	3.87	4.21
เฉลี่ยรวม	4.52	4.48	4.12	4.02	3.84	4.20

จากมิติที่ 3 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 3 ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) อันดับแรก คือ อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ สวนคนธ์สปา ($\bar{X} = 4.48$) ศาลามีชัย ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ตันธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ($\bar{X} = 4.02$) และศาลาสปา ($\bar{X} = 3.84$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพทำให้นักท่องเที่ยวปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้จากกิจกรรมที่เลือกทำ ทำให้อยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม เช่น การร่วมกิจกรรมสปา โยคะ ออกกำลังกายเพื่อยืดเส้น ปรับระบบไหลเวียนโลหิต เพิ่มพลังงาน และความกระฉับกระเฉง ร่วมกับการทานอาหารเพื่อสุขภาพที่มีการผสมผสานวัฒนธรรมอาหารอาเซียน อาหารยุโรป ที่อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา เป็นต้น

มิติที่ 4 ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้

รายการ	สวนคนส์ สปา	อ่าว รีสอร์ท แอนด์ สปา	ศาลา มีชัย	ต้นธาร รีสอร์ท	ศาลา สปา	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	3.91	4.27	3.92	3.91	3.93	3.99
2. ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น แม้จะมีความคล้ายคลึงแต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	4.63	4.00	3.85	3.73	3.73	3.99
3. จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	4.63	4.09	4.08	3.91	3.80	4.10
4. สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.45	3.82	4.00	3.86	3.86	4.00
เฉลี่ยรวม	4.41	4.05	3.96	3.85	3.83	4.02

จากมิติที่ 4 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 4 ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) อันดับแรก คือ สวนคนส์สปา ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.41$) รองลงมา คือ อ่าว รีสอร์ท แอนด์ สปา ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) ศาลามีชัย ($\bar{x} = 3.96$) ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ($\bar{x} = 3.85$) และศาลาสปา ($\bar{x} = 3.83$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพมีความโดดเด่นเฉพาะตัว แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี เช่น อ่างสปาทำอยู่ในลำธารธรรมชาติของต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา เป็นต้น

มิติที่ 5 ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น

รายการ	สวนคนธ สปา	อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา	ศาลา สปา	ศาลา มีชัย	ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับ ความชื่นชอบและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	4.36	4.36	4.13	4.15	4.00	4.20
2. สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคย มีมาก่อน	4.27	4.18	4.07	4.08	3.77	4.07
3. สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่าง ชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่าน ด้วย	4.27	4.27	4.07	4.00	4.00	4.12
4. การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ได้ว่า เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากจะเป็นหรือ อยากจะทำต่อไป	4.45	4.09	4.00	3.85	3.82	4.04
เฉลี่ยรวม	4.34	4.23	4.07	4.02	3.90	4.11

จากมิติที่ 5 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 5 ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) อันดับแรก คือ สวนคนธสปา ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา ($\bar{X} = 4.23$) ศาลาสปา ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ศาลามีชัย ($\bar{X} = 4.02$) และต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ($\bar{X} = 3.90$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพมีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว สะท้อนความเป็นตัวตนของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เช่น การออกแบบสถานที่ตั้งให้อยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ของอ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา และต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา การออกแบบกิจกรรมฟื้นฟูร่างกายที่เหมาะสมกับสุขภาพร่างกายเฉพาะกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษขณะเดินทางท่องเที่ยวด้วยโปรแกรมอยู่ไฟแบบโบราณของคุณแม่หลังคลอดที่สวนคนธสปา เป็นต้น

มิติที่ 6 ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก

รายการ	สวนคนธ์ สปา	ศาลา สปา	อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา	ศาลา มีชัย	ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	เฉลี่ย รวม
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
1. ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่เป็นกันเอง มี อัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	4.18	4.27	4.36	4.15	3.77	4.15
2. ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อม ในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	4.55	4.40	4.27	4.15	4.05	4.28
3. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็น อย่างดี	4.55	4.47	4.36	4.08	4.00	4.29
4. สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดย คำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	4.55	4.40	4.27	4.15	3.95	4.26
เฉลี่ยรวม	4.45	4.38	4.32	4.13	3.94	4.24

จากมิติที่ 6 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 แหล่ง มีลักษณะอยู่ในมิติที่ 6 ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) อันดับแรก คือ สวนคนธ์สปา ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา คือ ศาลาสปา ($\bar{X} = 4.38$) อ่าวว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา ($\bar{X} = 4.32$) ศาลามีชัย ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) และต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ($\bar{X} = 3.94$)

ความโดดเด่นและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เนื่องจากสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพมีบรรยากาศของความเป็นมิตร ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความเป็นกันเองของเจ้าบ้านเพราะได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการ และคนในท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว จนอยากจะกลับมาเยือนอีก

ตารางที่ 4.50 สรุปมิติที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวที่มาจากความประทับใจ / สบายใจ
ของนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	มิติคุณค่าที่สร้างความประทับใจ						เฉลี่ยรวม ทุกมิติ	อันดับที่
	1	2	3	4	5	6		
สวนศรีสรี	4.70	4.39	4.49	4.41	4.34	4.45	4.67	1
บ้านหนังสือชาติ	4.76	4.58	4.48	4.64	4.23	4.80	4.58	2
หน้าไพรวัลย์	4.43	4.43	4.43	4.43	4.43	4.38	4.42	3
บ้านวังทอง	4.43	4.49	4.40	4.34	4.15	4.47	4.38	4
เขาศูนย์	4.50	4.30	4.37	4.50	4.38	4.25	4.38	
อุทยานแห่งชาติเขาลง	4.21	4.32	4.45	4.33	4.35	4.50	4.36	5
วัดชานนา	4.20	4.17	4.37	4.23	4.33	4.48	4.30	6
เรือนมลอราช	4.28	4.38	4.47	4.21	4.24	4.28	4.30	
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	4.29	4.36	4.28	4.21	4.31	4.27	4.28	7
อ่าว รีสอร์ท แอนด์ สปา	4.24	4.42	4.52	4.05	4.23	4.32	4.28	
วัดธาตุน้อย	4.17	4.42	4.42	4.21	4.24	4.19	4.26	8
อ่างเก็บน้ำกะทูน	4.48	4.29	4.05	4.29	4.05	4.23	4.22	9
แหล่งผลิตเครื่องถม	4.03	4.43	4.20	4.15	4.18	4.25	4.20	10
บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์	4.07	4.07	4.27	4.15	4.07	4.37	4.17	11
บ้านไร่เกษมสุข	4.01	4.22	4.01	4.21	4.10	4.41	4.16	12
หมู่บ้านคีรีวง	3.97	4.17	4.18	4.12	4.06	4.15	4.11	13
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	4.20	4.02	4.04	4.15	3.95	4.18	4.09	14
เมืองปากพนัง	4.06	4.10	3.92	4.04	4.15	4.20	4.09	15
ชายหาดขนอม	3.92	4.00	4.11	4.15	4.07	4.17	4.08	16
ศาลามีชัย	4.02	4.15	4.05	3.96	4.02	4.13	4.05	17
เรือนผกุกุด	4.00	4.19	4.00	4.00	3.83	4.22	4.04	18
วัดเจติย	4.28	3.97	3.72	4.02	4.11	3.99	4.02	19
ศาลาสปา	3.69	4.11	3.84	3.83	4.07	4.38	4.00	20
ตันธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	3.79	4.09	4.01	3.85	3.90	3.94	3.93	21
เฉลี่ยรวมแต่ละมิติ	4.20	4.25	4.21	4.19	4.16	4.29	4.22	

จากตารางที่ 4.47 สรุปได้ว่าภาพรวมแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 24 แหล่ง 6 มิติ ได้รับความประทับใจ / สบายใจจากนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) แต่ถือว่าอยู่ในช่วงล่างของเกณฑ์ และสูงกว่าระดับมากเพียง 0.02 ทำให้ต้องพิจารณาการพัฒนาแต่ละแหล่งให้มากขึ้น ทั้งพัฒนาภาพรวม และพัฒนาเป็นรายมิติ เมื่อจัดอันดับแล้วพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 12 แห่ง และอยู่ในระดับมาก 12 แห่ง ซึ่งนับว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ แต่ยังต้องมีการพัฒนาตามรายมิติต่าง ๆ ซึ่งยังให้ความประทับใจ / สบายใจในระดับที่แตกต่างกัน ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จึงควรทำความเข้าใจความหมาย ความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และแนวทางการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การเยี่ยมชมในแต่ละแหล่ง

ให้ตรงกับความต้องการคุณค่าทางกาย ทางใจ ทางจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยว ในเนื้อหาความเป็นจริงของมิติที่แหล่งท่องเที่ยวมีอยู่ แต่อาจยังไม่ได้หยิบยกมาใช้ดึงดูดใจอย่างสร้างสรรค์

ข้อมูลจากตารางนี้ยังพบอีกว่า มี 3 มิติที่สร้างความประทับใจ / สบายใจให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ความเป็นมิตร (Friendliness) ($\bar{x} = 4.29$) 2) ความอุดม (Richness) ($\bar{x} = 4.25$) และ 3) ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) ($\bar{x} = 4.21$) ที่สร้างความประทับใจ / สบายใจ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) ($\bar{x} = 4.20$) 2) ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) ($\bar{x} = 4.19$) และ 3) ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) ($\bar{x} = 4.16$)

และจากอันดับ 1- 10 ที่อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า สวคนธ์สปา ได้รับความประทับใจสูงสุด เป็นอันดับ 1 ($\bar{x} = 4.67$) และมิติที่ประทับใจสูงสุด คือ ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) ($\bar{x} = 4.70$) ซึ่งอาจนำไปเป็นต้นแบบของแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้ เช่น ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา ในเรื่องของศาสตร์การ “อยู่ไฟ” ซึ่งเป็นการดูแลสุขภาพแม่หลังคลอดโดยใช้ภูมิปัญญาของคนโบราณที่สืบทอดกันมาจวบจนปัจจุบัน เพราะการอยู่ไฟเป็นการดูแลสุขภาพ ทำให้ผิวพรรณสวยงามเปล่งปลั่งไม่หมองคล้ำ เป็นการปรับสมดุลของอุณหภูมิในร่างกายของคุณแม่หลังคลอด ช่วยป้องกันอาการหนาวสั่นสะท้าน เป็นการฟื้นฟูอาการปวดเมื่อย เพิ่มความกระชับให้ช่องคลอด ลดปัญหาท้องโต หน้าท้องแตกลาย และน้ำหนักเกินหลังจากการคลอด โดย สวคนธ์สปามีการให้บริการด้วยสูตรสมุนไพรอยู่ไฟตามแบบแพทย์แผนไทย ซึ่งได้รับการตรวจสอบมาตรฐานว่า ไม่มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ ความมีมนต์ขลังนี้จึงเป็นที่นิยมชมชอบของคุณแม่หลังคลอด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ใช้บริการแล้วรู้สึก สุขกาย สบายใจ และรู้สึกมั่นใจในการที่ร่างกายได้รับการฟื้นฟูจากผลกระทบหลังจากการคลอดบุตร ทั้งนี้นอกจากมีความสุขจากการมีลูกไว้สืบทอดของครอบครัวแล้ว ยังมีร่างกายที่สวยงาม เปล่งปลั่ง แข็งแรง ไม่เสื่อมโทรมอีกด้วย เมื่อพิจารณามิติด้านความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม และความเป็นมิตร ของ สวคนธ์สปา พบว่า มีการดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยบริการที่หลากหลายนอกเหนือจากการอยู่ไฟของคุณแม่หลังคลอดด้วย ได้แก่ บริการการนวดไทย นวดเท้า สปา และผลิตภัณฑ์สินค้าไทย สมุนไพรไทย ในราคาย่อมเยา และยังเป็นศูนย์ฝึกอาชีพนวดแผนไทยและนวดสปาระยะสั้นอีกแห่งหนึ่งที่น่าสนใจ นอกจากนี้ความเป็นมิตรของบุคลากรและผู้ประกอบการที่มีการพูดคุยด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม ยินดีให้บริการตลอดเวลา มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และไม่แสดงอาการเบื่อหรือรำคาญให้เห็นแม้ว่านักท่องเที่ยวจะมีการซักถามบ่อยครั้ง ด้วยคำถามซ้ำ ๆ กัน

และจากอันดับ 11 – 21 (บางแหล่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ที่อยู่ในระดับมาก พบว่า ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ได้รับความประทับใจ / สบายใจ เป็นอันดับที่ 21 ($\bar{x} = 3.93$) และมิติที่ได้รับความประทับใจน้อยที่สุด คือ ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา ($\bar{x} = 3.79$) ซึ่งเป็นมิติที่ตรงข้ามกับสวคนธ์สปา และมีความท้าทายมากสำหรับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ แม้ว่า ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปาจะมีบริการทำสปาปลา ในลำธารธรรมชาติ ซึ่งดูเหมือนเป็นสิ่งที่น่าสนใจ มีมนต์ขลัง น่าค้นหา ซึ่งหาบริการแบบนี้จากจังหวัดอื่น ๆ ได้ยากมาก แต่เนื่องจากมีคู่แข่งทางการค้าที่ให้บริการคล้าย ๆ กันในบริเวณใกล้เคียงกัน โดยให้บริการในราคาเป็นกันเองมากกว่า จึงทำให้ผู้ที่มาใช้บริการยังคงใช้บริการเพียงแค่นี้พัก และบริการนวดผ่อนคลายซึ่งไม่ได้มีความแตกต่างจากที่อื่นแต่อย่างใด

ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2

- ลักษณะทางกายภาพ รูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการ

1. ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการพักผ่อน มีเส้นทางที่สะดวก
2. การจัดการภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมมีความสวยงาม สะอาดตา กลมกลืนกับธรรมชาติ
3. เส้นทางคมนาคมสะดวก เหมาะสม
4. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึกที่เหมาะสม
5. ระบบสาธารณูปโภคมีรองรับเพียงพอ เช่น สัญญาณ WIFI เป็นต้น
6. การบริการมีเพียงพอสำหรับผู้พิการ มีพื้นที่พักผ่อน
7. การจัดการพื้นที่มีความสวยงาม สะอาด เหมาะสมกับภูมิทัศน์ของเมือง
8. ระบบรักษาความปลอดภัยได้มาตรฐาน สร้างความมั่นใจแก่ผู้มาเยือน และคนในท้องถิ่น
9. มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ที่ชัดเจน เช่น แผ่นพับ ป้ายบอกทาง วิดีโอ เป็นต้น
10. บุคลากรในธุรกิจบริการของท้องถิ่นมีกิริยาท่าทางเป็นมิตร แสดงออกด้วยจิตบริการ
11. บุคลากรมีการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนทั้งในภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ
12. การจัดการดูแลรับผิดชอบในเรื่องจำนวน ระบบการจองคิว และวิธีการการเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวให้ได้รับการเยี่ยมชมอย่างทั่วถึง
13. มีบริการเสริมต่าง ๆ ระหว่างการเที่ยวชม เช่น การนวด การปฐมพยาบาล เป็นต้น
14. การจัดเส้นทางเดินชมธรรมชาติมีความไหลลื่น ไม่มีความแออัด หรือกระจุกตัวเกินไป
15. การพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวสม่ำเสมอ เพื่อรักษาและป้องกันสภาพแวดล้อมให้คงเดิม สมบูรณ์ เช่น ให้ชุมชนมีส่วนร่วมเข้ามาดูแลความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว ห้ามสูบบุหรี่ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เป็นต้น
16. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพมีหลากหลายรูปแบบ เหมาะสมกับทุกเพศ ทุกวัย เช่น กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน กิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3

เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิจัยเรื่องนี้ได้ข้อมูลเชิงลึกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้ง 6 ประเภท 24 แหล่ง ทั้งในเรื่องรูปแบบการจัดการ ลักษณะการให้บริการ และคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว โดยผ่านความรู้สึกประทับใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยวจากมุมมอง 6 มิติที่ใช้ในการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงสามารถประยุกต์ใช้ 6 มิติในการพัฒนาทั้งในระดับประเภท และระดับแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1. การค้นหาคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวด้วยแนวคิดทั้ง 6 มิติ ซึ่งอาจค้นหาเป็นรายมิติ หรือใช้แบบผสมผสานกัน โดยมีผู้ร่วมประสานงานกัน ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ หรือผู้ดูแลรับผิดชอบจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชมรม สมาคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อคัดสรรสิ่งดึงดูดใจและกิจกรรม ควรกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้ค้นพบการตอบสนองความต้องการของตนเอง ดังนี้

1.1 ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) กิจกรรมที่จัดให้ควรมีความแปลกใหม่ น่าค้นหา ทดลอง และยังไม่มีพบจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น เช่น วิธีการเสริมสร้างสุขภาพด้วยการอยู่ไฟของชุมชนแม่หลังคลอด ด้วยภูมิปัญญาโบราณที่ผ่านการรับรองมาตรฐานของแพทย์แผนไทยที่สวนคนธสพา ซึ่งไม่พบในจังหวัดอื่น การแสดงศิลปวัฒนธรรมเฉพาะที่มีความงดงาม ละเลียดอ่อนของหนังตะลุงโบราณจากภูมิภาคต่าง ๆ ของไทย และรูปหนังจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องดนตรี และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงหนังตะลุง ที่บ้านหนังสุชาติ การแสวงหาความสุขในการล่องแพไม้ไผ่ไปตามสายน้ำที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำและชมวิถีชีวิตแบบพอเพียงของชุมชนที่บ้านวังหอน และการเดินป่าที่มีสภาพเป็นป่าดิบชื้นและป่าดิบเขา เพื่อชมเฟิร์นมหาสดำ ซึ่งเป็นเฟิร์นโบราณขนาดใหญ่หาชมได้เฉพาะที่เขาหลวงเท่านั้น

1.2 ความอุดม (Richness) ความสมบูรณ์ครบถ้วนของสิ่งดึงดูดใจในแหล่ง และกิจกรรมที่จัดให้ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ จึงจะสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม ทุกวัย เช่น บ้านหนังสุชาติมีประวัติความเป็นมาของหนังตะลุงอย่างครบถ้วน รวมทั้งมีการสาธิตการทำหนังตะลุง และให้ทดลองขีดหนังตะลุงได้ด้วยตัวเอง เป็นต้น ซึ่งการสร้างโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์ที่หลากหลาย อาจใช้การร้อยเรียงกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยต้องคำนึงถึงการส่งเสริมสุขภาพด้วย

1.3 ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) ความรู้สึกของนักท่องเที่ยวเป็นตัวกำหนดที่สำคัญในการใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวนาน ๆ อย่างเพลิดเพลิน และได้พักผ่อนอย่างแท้จริงกับกิจกรรมที่ทำ เช่น ความรู้สึกถึงผจญภัยอย่างเพลิดเพลิน จากการใช้เวลาในการสูดอากาศสดชื่นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวงซึ่งเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ ดินตระการตาจากการเดินชมกล้วยไม้หายากนานาชนิดของโลก การได้ชมชมเฟิร์นโบราณที่หายาก ณ หุบผามหาสดำ และการได้เล่นน้ำตกที่มีขนาดใหญ่มีน้ำตลอดปี และเคยปรากฏอยู่ในหลังธนบัตรราคา 1,000 บาท เป็นต้น

1.4 ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) แม้ว่าแต่ละจังหวัดจะมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้ายกัน แต่ย่อมมีสิ่งไม่เหมือนกัน และใช้ทดแทนกันไม่ได้ เช่น กิจกรรมการล่องแพ ซึ่งอาจพบเห็นกันอยู่บ่อย ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและกระบี่ (การล่องแพยางและคายัก) แต่เอกลักษณ์ที่บ้านวังหอนมี และไม่เหมือนที่อื่น คือ การล่องบนแพไม้ไผ่ ที่ทำให้ได้สัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง ได้ย้อนรำลึกถึงภูมิปัญญาของคนโบราณที่สามารถใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี รวมถึงได้ลิ้มรสชาติอาหารแบบพื้นบ้านเฉพาะของถิ่นนี้ ทำให้ได้เรียนรู้และลึกซึ้งกับวิถีชีวิตของชาวสวนสมรม ในแบบฉบับของชาวนครศรีธรรมราชเท่านั้น จึงควรนำเสนอเอกลักษณ์นี้เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

1.5 ความเหมาะสม / เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) นักท่องเที่ยวต้องการรู้สึก “เป็นเจ้าของ” แหล่งท่องเที่ยวที่เข้ากับรสนิยม และเข้าใจ “ตัวตน” ของตัวเองมากขึ้น เช่น ลักษณะอาหารการกินของพื้นที่นั้น ที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสได้ทั้ง รูป รส กลิ่น เสียง ดังเช่น หนาวไร่ เป็นทั้งรีสอร์ทที่ตั้งอยู่กลางป่า ในแนวเดียวกันกับเทือกเขาหลวง และมีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่เรียกว่า “คอร์สล้างพิษตับเพื่อสุขภาพ หลักสูตรของชาวอโศก” ที่ผสมผสานการนวดผ่อนคลาย การทานอาหารพื้นบ้านปลอดสารพิษ สัมผัสบรรยากาศที่สะอาด บริสุทธิ์ ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ เพื่อเป็นการล้างสารพิษในร่างกาย เกิดการขับถ่ายของเสียให้หมดสิ้นไป ล้างพิษของจิตใจ ทำให้จิตใจสะอาด เข้มแข็ง ผ่อนคลาย ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการมีสุขภาพที่ดีแบบองค์รวม จึงควรศึกษาลักษณะเฉพาะความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายด้วย โดยยึดความเดิมแท้ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลักในการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้นักท่องเที่ยว

1.6 ความเป็นมิตร (Friendliness) ความสำคัญที่สุดของมิตินี้ คือ นักท่องเที่ยวรู้สึกว่าได้อยู่ท่ามกลาง “มิตร” ทุกขณะ และจากทุกมุมของการบริการที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ การมีจิตบริการแบบไทยสร้างได้ไม่ยาก เช่น บ้านหนึ่งสุชาติ แม้ว่านักท่องเที่ยวจะสามารถเดินชมได้ด้วยตนเอง แต่บุคลากรก็ยังมีความพร้อมที่จะอธิบายเพิ่มเติมให้อยู่ตลอดเวลาเมื่อนักท่องเที่ยวต้องการ นอกจากนี้บุคลากรที่ให้บริการมีการพูดคุยด้วยอัธยาศัยที่ดี ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม มีความสุขกับสิ่งที่ทำ คอยตอบคำถามและให้ความรู้เพิ่มเติมสามารถพูดคุยโดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี เป็นต้น ดังนั้น ผู้ดูแลรับผิดชอบต้องให้ความสำคัญ และสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรอย่างชัดเจนต่อเนื่อง จนเกิด “วัฒนธรรมแห่งความสุข” ทั้งผู้ให้ และผู้รับบริการ

2. การพัฒนาเชิงกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว เป็นแนวทางจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำควบคู่กับการสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยวทั้งระบบการบริหารจัดการ และระบบการให้บริการ เพราะจะทำให้มีการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัย มีความสะดวกสบายที่เพียงพอและเหมาะสม เช่น อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ซึ่งเป็นป่าดิบชื้น พื้นที่เดินป่าไปยังน้ำตกกรุงชิงมีความลำบากอันเนื่องจากลักษณะทางกายภาพทั่วไปของการเข้าถึงน้ำตกขนาดใหญ่ในผืนป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ จึงมีการปรับปรุงโดยการสร้างทางเดินเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเดินไปเยี่ยมชมความสวยงามของน้ำตกได้สะดวก มีความปลอดภัยจากการลื่นล้ม ขณะเดียวกันเส้นทางที่สร้างขึ้นยังคงความกลมกลืนเข้ากับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี รวมถึงมีบริการห้องพัก ที่กางเต็นท์ บริการอาหาร ห้องน้ำ สำหรับผู้ที่ประสงค์พักในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถโทรศัพท์ประสานเพื่อจองที่พักได้สะดวก และมีศูนย์อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวต้องมีการเตรียมการดูแลตลอดระยะเวลาการเที่ยวชมของนักท่องเที่ยว และมีการประเมินเพื่อปรับปรุงเป็นระยะและสม่ำเสมอ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการวิจัยตามเป้าหมาย วิธิดำเนินการวิจัย ได้ผลการวิจัยที่นำไปสู่การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. เป้าหมายการวิจัย มุ่งเน้นการหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ในเชิงลึกที่ยังไม่มีการศึกษามาก่อน โดยการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีใหม่ของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Destination Development) ที่ประสบความสำเร็จในต่างประเทศ นำมาผสมผสานกับหลักการ แนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้เป็นต้นแบบของจังหวัดอื่น และสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (1) เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว (2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการ และลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และ (3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีศักยภาพรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน

3. การทบทวนแนวคิดจากวรรณกรรม

1) การจัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่เป็นองค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว

1.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่แบ่งโดยความสำคัญของสภาพแวดล้อม

1.3 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอำเภอ

2) รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558)

3) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลดีต่อสุขภาพกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ จากทฤษฎี Destination Fascination Scale Model (DFS Model) ของ Liu, Wang, Huang & Chen (2017) และ 2) แนวคิด ทฤษฎี Quality of Life ของ Sirgy (2010)

3.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเดินทางท่องเที่ยวและพักผ่อน

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นการดำเนินงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย

เนื้อหาหลักของการวิจัย ได้แก่ การจัดประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี Destination Fascination Model ของ Liu, Wang, Huang & Chen (2017) และ A Quality-of-Life (QOL) Theory of Leisure Travel Satisfaction ของ Sirgy (2010)

2) ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาและเก็บข้อมูล คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 ประเภทของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ (1) แหล่งทางธรรมชาติ (2) ศาสนสถาน (3) แหล่งศิลปวัฒนธรรม (4) วิถีชีวิตของคนในชุมชน (5) แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ และ (6) สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ที่มีอยู่ใน 23 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช และใช้เกณฑ์กำหนดพื้นที่ของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 3 เกณฑ์ คือ

2.1 รูปแบบ กิจกรรมเชิงสุขภาพที่สอดคล้องกับรูปแบบของไทยและสากล

2.2 เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 มีองค์ประกอบของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดี

3) ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ (1) นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช อ้างอิงจากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 3,565,814 คน และ (2) ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นพื้นที่วิจัย จำนวน 24 แห่ง

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ (1) นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในช่วงฤดูการท่องเที่ยว ระหว่างเดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม 2560 และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamané เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ จำนวน 460 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตามสถานการณ์การท่องเที่ยวที่เป็นจริงในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว และ (2) ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว 24 แห่ง จำนวน 30 คน ใน 23 อำเภอ โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ (มีฉบับภาษาอังกฤษ) ที่สร้างตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาการวิจัย (2) แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเนื้อหาการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการและลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช และ (3) การสนทนากลุ่ม เพื่อระดมความคิดเห็นในเรื่องแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

4) ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561

5) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมประยุกต์สำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คำนวณค่าเฉลี่ย (Average) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับข้อมูลชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและรูปแบบการจัดการ และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

6) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

7) การตรวจสอบข้อมูล (1) ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และ (2) ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับเชิงปริมาณในเชิงเปรียบเทียบ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 24 แหล่ง เพื่อทดสอบความคงที่ของเนื้อหาที่จะนำไปสังเคราะห์ให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

8) การแปลผล

การแปลผลความเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติใช้เกณฑ์คะแนนจากการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ได้เท่ากับ 0.8 และนำมาแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับ ความเหมาะสม / ความประทับใจ เป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม / ระดับความประทับใจ
4.21 - 5.00	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจมาก
2.61 - 3.40	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจปานกลาง
1.81 - 2.60	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจน้อย
1.00 - 1.80	มีความเหมาะสม / มีความประทับใจน้อยที่สุด

9) การให้ความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้

มากที่สุด หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว 5 – 6 ด้าน

มาก หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว 4 ด้าน

ปานกลาง หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว 3 ด้าน

น้อย หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เพียง 2 ด้าน

น้อยที่สุด หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพร้อมทางด้านกายภาพ การจัดการ การให้บริการในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เพียง 1 ด้าน

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2

ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การจัดการ การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ความเหมาะสมมาก สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในด้าน ความดึงดูดใจ การเข้าถึงที่สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และความพร้อมของบุคลากรผู้ให้บริการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม มีการจัดเส้นทางเดินทางชมธรรมชาติที่ร่มรื่น มีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว

2. การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก สิ่งอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุและผู้พิการ พื้นที่พักผ่อน ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว สาธารณูปโภค

3. การจัดการคุณภาพการให้บริการทั้งในมิติของบุคลากรที่มีจำนวนเพียงพอ การพัฒนาบุคลากรให้มีมาตรฐานของการบริการในระดับสากล และมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ การให้บริการที่แสดงความเป็นมิตรและมีจิตบริการที่ดีของเจ้าหน้าที่

4. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงผลกระทบการจัดบริการกิจกรรมการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ และชุมชนในการสร้างสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

5. การจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติด้วย กิจกรรมที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ และการปฏิบัติอย่างถูกต้องของเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อสิ่งแวดล้อมด้วยการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และการทำหน้าที่เป็นผู้นำทอดให้ความรู้ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

1) สรุประดับความประทับใจ / สบายใจของนักท่องเที่ยว ที่นำไปใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเภท และแหล่งท่องเที่ยว	มิติของความประทับใจ						เฉลี่ยรวม
	1	2	3	4	5	6	
I. แหล่งทางธรรมชาติ							
1.1 อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	4.21	4.32	4.45	4.33	4.35	4.50	4.36
1.2 บ้านวังหอน	4.43	4.49	4.40	4.34	4.15	4.47	4.38
1.3 อ่างเก็บน้ำกระทุง	4.48	4.29	4.05	4.29	4.05	4.23	4.22
1.4 ชายหาดขนอม	3.92	4.00	4.11	4.15	4.06	4.17	4.08
1.5 เขาขุนย	4.50	4.30	4.37	4.50	4.38	4.25	4.38
เฉลี่ยรวม	4.32	4.28	4.28	4.32	4.20	4.32	4.28 (มากที่สุด)
II. ศาสนสถาน							
2.1 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	4.29	4.36	4.28	4.21	4.31	4.27	4.28
2.2 วัดธาตุน้อย	4.17	4.42	4.42	4.21	4.24	4.19	4.26
2.3 วัดเจดีย์	4.28	3.97	3.72	4.02	4.11	3.99	4.02
2.4 วัดชายนา	4.20	4.17	4.37	4.23	4.33	4.48	4.30

เฉลี่ยรวม	4.24	4.23	4.20	4.17	4.25	4.23	4.22 (มากที่สุด)
III. แหล่งศิลปวัฒนธรรม							
3.1 บ้านหนังสือชาติ	4.76	4.58	4.48	4.64	4.23	4.80	4.58
3.2 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	4.20	4.02	4.04	4.15	3.95	4.18	4.09
3.3 แหล่งผลิตเครื่องถม	4.03	4.43	4.20	4.15	4.18	4.25	4.20
เฉลี่ยรวม	4.33	4.34	4.24	4.31	4.12	4.41	4.29 (มากที่สุด)
IV. วิถีชีวิตของคนในชุมชน							
4.1 เมืองปากพนัง	4.06	4.10	3.92	4.04	4.15	4.20	4.09
4.2 บ้านไร่เกษมสุข	4.01	4.22	4.01	4.21	4.10	4.41	4.16
4.3 บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์	4.07	4.07	4.27	4.15	4.07	4.37	4.17
4.4 หมู่บ้านคีรีวง	3.97	4.17	4.18	4.12	4.06	4.15	4.11
เฉลี่ยรวม	4.03	4.14	4.10	4.13	4.10	4.28	4.13 (มาก)
V. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ							
5.1 เรือนผักกูด	4.00	4.19	4.00	4.00	3.83	4.22	4.04
5.2 หน่ำไพรวัลย์	4.43	4.43	4.43	4.43	4.43	4.38	4.42
5.3 เรือนมลราช	4.28	4.38	4.47	4.21	4.24	4.38	4.30
เฉลี่ยรวม	4.24	4.33	4.30	4.21	4.17	4.33	4.25 (มากที่สุด)
VI. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ							
6.1 ศาลาสปา	3.69	4.11	3.84	3.83	4.07	4.38	4.00
6.2 ศาลามีชัย	4.03	4.15	4.05	3.96	4.02	4.13	4.05
6.3 สวคนธ์สปา	4.70	4.39	4.48	4.41	4.34	4.45	4.67
6.4 ดันธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา	3.79	4.09	4.02	3.85	3.90	3.94	3.93
6.5 อาว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา	4.24	4.42	4.52	4.05	4.23	4.32	4.28
เฉลี่ยรวม	4.09	4.23	4.18	4.02	4.11	4.24	4.19 (มาก)

มิติของความประทับใจของแหล่งท่องเที่ยวในประเภทต่าง ๆ พบว่า ประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด คือ แหล่งศิลปวัฒนธรรม ($\bar{x}$ = 4.29) แหล่งทางธรรมชาติ ($\bar{x}$ = 4.28) แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ ($\bar{x}$ = 4.25) ศาสนสถาน ($\bar{x}$ = 4.22) แสดงว่าแหล่งท่องเที่ยวมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว 5 - 6 ด้าน มีความพร้อมในการเป็นจุดหมายปลายทางในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวได้ดี ส่วนประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับมาก คือ สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ($\bar{x}$ = 4.19) วิถีชีวิตของคนในชุมชน ($\bar{x}$ = 4.13) แสดงว่า แหล่งท่องเที่ยวมีคุณค่าในการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวเพียง 4 ด้าน จึงควรได้รับการพัฒนาตามแนวคิดในการสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในด้านอื่นให้ดียิ่งขึ้น

2) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยประยุกต์ใช้ 6 มิติของการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยว มีดังนี้

1. ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวค้นหาความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าสนใจ แต่ยังหาคำตอบไม่ได้
2. ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยว มีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ
3. ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น
4. ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้
5. ความเหมาะสม/ เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น
6. ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้ 1) ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีจากการทบทวน และสังเคราะห์วรรณกรรม และ 2) ผลการวิจัยที่ได้จากข้อค้นพบการวิจัย

1. การอภิปรายผลการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีจากการทบทวน และสังเคราะห์วรรณกรรม

1.1 การประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี Destination Fascination Model ของ Liu, Wang, Huang & Chen (2017) ซึ่งมี 6 มิติ ได้แก่ 1) ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) 2) ความอุดม (Richness) 3) ความดึงดูดใจ (Attractiveness) 4) ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) 5) ความเหมาะสม / ลงตัว (Fitness) 6) ความเป็นมิตร (Friendliness) ทฤษฎีนี้เน้นหลักการ แนวคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท จากการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวให้ดึงดูดใจ และสร้างความหลงใหลให้แก่ผู้มาเยือนจนต้องการกลับมาเยือนอีก อีกทั้งยังสร้างความเพลิดเพลิน ความสุขกาย สบายใจ รู้สึกได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งส่งผลไปถึงความสุขทางจิตวิญญาณเฉพาะแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว การพัฒนาตามแนวคิดนี้ต้องผสมผสานหลักการแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Tourism) ซึ่งเป็นขอบเขตของการวิจัย และเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมในทุกจังหวัดหลัก และจังหวัดรองทางการท่องเที่ยวของไทย

1.2 การประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีคุณภาพชีวิต (Quality of Life, QOL) ของความพึงพอใจการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนโดยใช้ทฤษฎีเป้าหมาย (Sirgy, 2010) ประกอบด้วย 4 แนวคิดหลักได้แก่ (1) การเลือกเป้าหมายการเดินทางเชิงพักผ่อนที่มีคุณค่า (2) การตั้งความคาดหวัง (3) การนำไปใช้และ (4) การบรรลุผล คุณภาพชีวิตวัดได้จากความพึงพอใจในชีวิตของสุขภาวะ (Well-Being) ในมิติต่าง ๆ เช่น สุขภาวะ

ด้านอารมณ์ สุขภาวะด้านสุขภาพ สุขภาวะด้านความปลอดภัย สุขภาวะด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น สุขภาวะในมิติต่าง ๆ จะครอบคลุมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่จะมีผลต่อคุณภาพชีวิตในเชิงบวก เมื่อไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 24 แหล่ง 6 ประเภท สร้างความประทับใจสบายใจ ให้แก่นักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 24 แหล่ง โดยคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชในการวิจัยนี้ ทั้ง 6 มิติ ที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความเป็นมิตร (Friendliness) ความอุดม (Richness) และความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) ตามลำดับ และอีก 3 มิติ สร้างความประทับใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความมีมนต์ลึกลับน่าค้นหา (Mystique) ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) และความเหมาะสม/เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) ตามลำดับ การวิจัยนี้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้สร้างความประทับใจ สบายใจ ใน 4-6 มิติ ดังกล่าว มีความรู้สึกละเอียดอ่อน ปลอดภัย สุขสบายใจ บรรเทาอาการปวดเมื่อยต่าง ๆ พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ น่าค้นหา ได้เรียนรู้ แลกเปลี่ยนและพูดคุยกับคนในพื้นที่ มีความสุข ทำให้ชีวิตมีความหมายมากขึ้นผ่านการท่องเที่ยว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ มีส่วนส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (พิจารณาคุณภาพชีวิตในด้านสุขภาพ ด้านมาตรฐานการดำรงชีวิต และสุขภาวะโดยรวม) เปรียบการท่องเที่ยว คือ ยายาอายุวัฒนะ ซึ่งมีความเชื่อมโยงในทิศทางที่น่าสนใจ กับ กิจกรรมของนักท่องเที่ยว กิจกรรมของการท่องเที่ยว และคุณภาพชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตั้งแต่ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายใช้สอยสินค้า และการบริการด้านการท่องเที่ยว นำไปสู่แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเด็นดึงดูดให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำอีก การสื่อสารแบบปากต่อปาก ความภักดีของนักท่องเที่ยว และการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพิ่มขึ้น จึงต้องศึกษาทั้งอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยวควบคู่กันไป รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างมิติ QOL กับ อุปสงค์การท่องเที่ยว (Puczko & Smith, 2012) เน้นไปท่องเที่ยวแล้วมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะเป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดอื่น ๆ ได้ โดยใช้จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นต้นแบบ

1.3 การพัฒนาลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต้นของแหล่งท่องเที่ยวในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว และเกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในมิติของการวางแผนของผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งการบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพการบริการในแหล่งท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เพื่อเป็นการยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้เกิดความยั่งยืนและมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ยอมรับและต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นสากล มีทางลาดสำหรับการเข้าถึงด้วยรถเข็นของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ รวมทั้งทางเดินเท้าของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ หรือผู้พิการที่ปลอดภัยด้วยวัสดุปูพื้นที่ไม่ทำให้ลื่นหกล้มได้ โดยเฉพาะห้องน้ำสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ผู้พิการควรมีการออกแบบให้เอื้อต่อการใช้งาน มีราวจับกันลื่นหกล้มภายในห้องน้ำ วัสดุปูพื้นผิวห้องน้ำควรปูด้วยวัสดุที่ไม่ลื่น และมีจำนวนที่เพียงพอกับการใช้งาน

1.4 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อาทิ แหล่งท่องเที่ยวตามการจำแนกประเภทของ 12 ประเภทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) 2) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ (Arts and Sciences Educational Attraction Standard) 3) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historial Attraction) 4) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

(Natural Attraction) 5) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreation Attraction) 6) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction) 7) แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ 8) แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด (Beach Attraction) 9) แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก 10) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทถ้ำ 11) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ และ 12) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทแก่ง สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ โดยใช้มาตรการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 6 มิติ เป็นแนวทางต้นแบบ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ ตามการแบ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สามารถใช้มิติความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มาเพิ่มคุณค่าให้แหล่งท่องเที่ยว โดยวิธีการเล่าเรื่อง (Story Telling) เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความแปลกใหม่ ต้องมาค้นหา เพื่อพิสูจน์หาคำตอบ

2. การอภิปรายผลการวิจัยที่ได้จากข้อค้นพบการวิจัย

2.1 การสร้างความสมดุลในการพักผ่อนทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กิจกรรมที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชทั้ง 24 แหล่งล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสุข ส่งผลต่อเสริมสร้างสุขภาพทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยวได้ อาทิ กิจกรรมไหว้พระ ขอมพร เสี่ยงเซียมซี ตามวัดหรือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ใช้หลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ดึงพลังความเชื่อ ศรัทธาของผู้คนออกมาสู่การปฏิบัติตน เพื่อเสริมสร้าง และบำบัดสุขภาพกาย จิตใจ และจิตวิญญาณไปพร้อม ๆ กัน รวมถึงกิจกรรมสนทนาธรรม กิจกรรมการทำสมาธิ และการเจริญสติ ที่เป็นกิจกรรมต้องอาศัยความตั้งมั่น แน่วแน่ และความสงบนิ่งทั้งทางร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยว

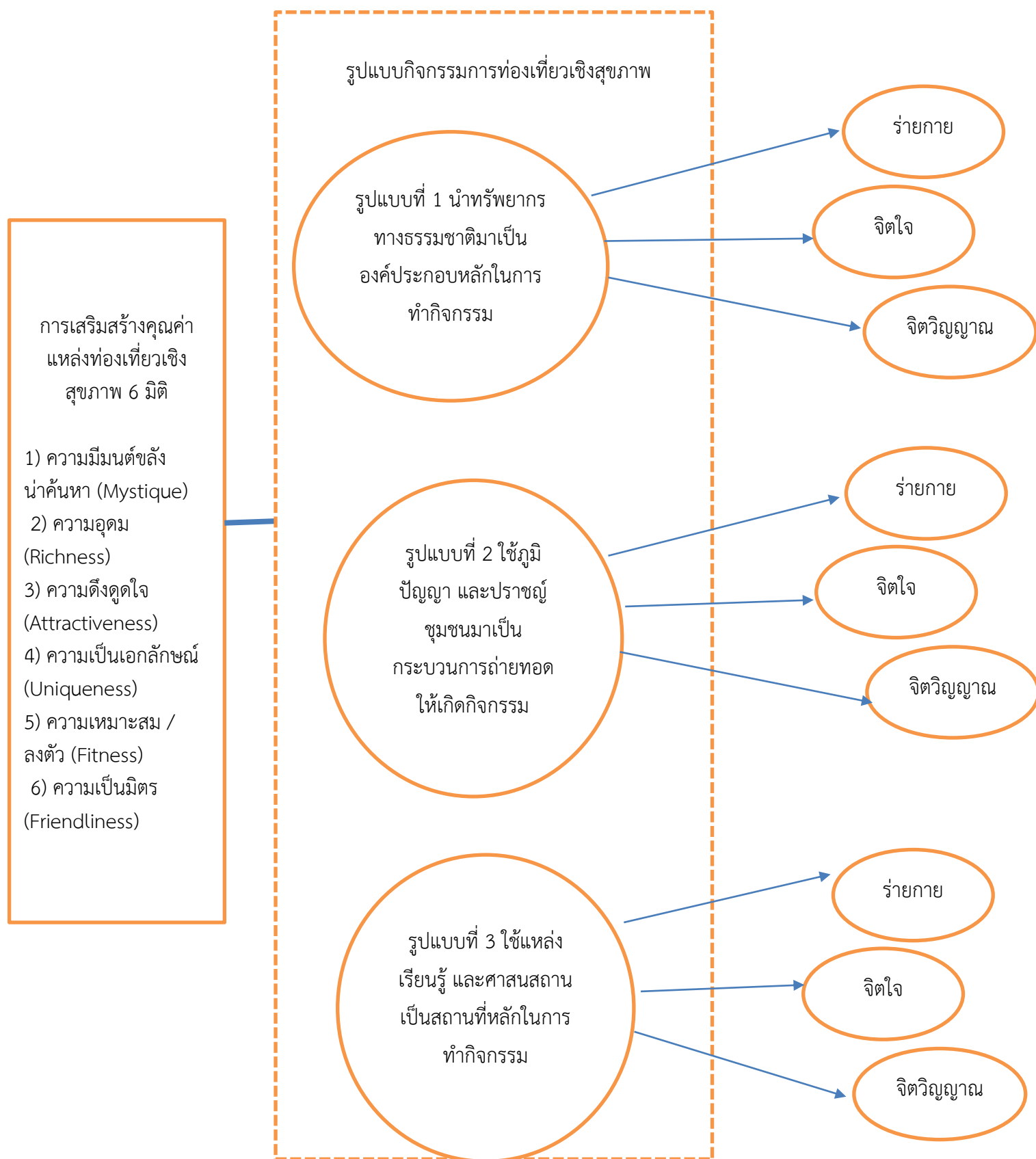
กิจกรรมไหว้พระ ขอมพร เสี่ยงเซียมซี เป็นกิจกรรมที่สามารถคลายความทุกข์ สร้างกำลังใจให้กับนักท่องเที่ยวได้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวเชื่อว่าจะพบเจอแต่สิ่งดี ๆ ตามที่ตั้งจิตอธิฐานไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือตามคำทำนายในใบเซียมซี โดยคำอธิฐาน และคำทำนายสามารถโน้มน้าวจิตใจของนักท่องเที่ยวให้เชื่อตามที่นักท่องเที่ยวต้องการ หรือเซียมซีบอก สามารถไขปริศนาข้อข้องใจ ความขุ่นมัวของจิตใจที่ทุกข์กังวลของนักท่องเที่ยวให้คลายลงได้ รวมถึงกำลังใจในการรักษาตนให้หายจากโรคร้ายไข้เจ็บที่มีอาการเรื้อรัง เมื่อได้ตั้งจิตอธิฐานขอมพร หรือเสี่ยงเซียมซี แล้วเป็นไปในทิศทางที่ดี ก็จะเป็นการสร้างกำลังใจและเชื่อว่าจะต้องหายจากโรคร้ายไข้เจ็บที่เป็นอยู่ได้ หรือหากคำทำนายเป็นไปในทิศทางที่ไม่ดี นักท่องเที่ยวก็จะขอฝากใบเซียมซีไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในศาสนสถาน เพราะนักท่องเที่ยวเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยคลายเรื่องราวร้ายให้กลายเป็นดีได้ ซึ่งกิจกรรมไหว้พระ ขอมพร เสี่ยงเซียมซีเป็นการเชื่อมโยงระหว่างความศรัทธาและความเชื่อกับสุขภาพของนักท่องเที่ยว เพราะพลังความเชื่อและศรัทธาจะส่งผลต่อการปฏิบัติตามคำอธิฐาน หรือคำทำนาย เสมือนเป็นการไขความกระจ่าง ความขุ่นมัวของจิตใจที่ทุกข์กังวลให้คลายลงได้ ก่อให้เกิดกำลังใจด้านสุขภาพจิต และความเข้มแข็งทางสุขภาพกาย

กิจกรรมสนทนาธรรม กิจกรรมการทำสมาธิและการเจริญสติ ตามแหล่งท่องเที่ยวที่บรรยากาศมีความเงียบสงบ ช่วยบรรเทาโรคหรือภาวะทางร่างกายบางชนิดที่ไม่ได้เกี่ยวกับเชื้อโรคโดยตรงของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะโรคที่ทรุดลงด้วยความเครียดจากภาวะการทำงานในชีวิตประจำวัน กิจกรรมสนทนาธรรม กิจกรรมการทำสมาธิและการเจริญสติเป็นกิจกรรมทางจิตวิทยาที่สามารถบำบัดจิตวิญญาณให้มิพลง ผิกกายให้หลุดพ้นจากการเคลื่อนไหวอย่างมีสติ รักษาใจที่เป็นทุกข์ให้ปลอดโปร่งขณะที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ให้ความสุข ความสงบ และการเติมเต็มทางด้านร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ การทำกิจกรรมสนทนาธรรม กิจกรรมการทำสมาธิและการเจริญสติกลายเป็นยารักษาโรคที่เกิดจาก

ความเครียด ความคิดความกังวล เพราะเป็นกิจกรรมที่สร้างความสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณไปพร้อม ๆ กันของนักท่องเที่ยวขณะท่องเที่ยวพักผ่อน

2.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช สู่การเป็นต้นแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอื่น ๆ ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน

จากผลการวิจัยในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้ง 24 แหล่ง ของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีการสร้างคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 มิติ โดยทั้ง 6 มิติถูกสร้างสรรค์มาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นแตกต่างกันไปตามบริบทของแหล่งท่องเที่ยว โดยแต่ละกิจกรรมมีรูปแบบเฉพาะที่เกิดจากลักษณะที่โดดเด่นของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวใน 6 มิติ และที่สำคัญมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่สอดคล้องและเสริมสร้างสุขภาพร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี โดยแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งท่องเที่ยวสามารถนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพหลัก ๆ ได้ 3 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เน้นการนำทรัพยากรทางธรรมชาติมาเป็นองค์ประกอบหลักในการทำกิจกรรม อาทิ น้ำพุร้อน ทะเล หาดทราย ลำธาร ถ้ำ หุบผา อ่างเก็บน้ำ ทะเลหมอก เป็นต้น โดยกิจกรรมที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมักอยู่ในหลายลักษณะของการแช่น้ำพุร้อน การปีนผาฝึกกล้ามเนื้อ การเดินผจญภัยในถ้ำ การเดินเล่นตามชายหาดริมทะเล อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น 2) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เน้นภูมิปัญญา และปราชญ์ชุมชนมาเป็นกระบวนการถ่ายทอดให้เกิดกิจกรรม เช่น การอบ/ประคบสมุนไพร การนวดผ่อนคลายและบำบัด สุนัขบำบัด ยาพื้นบ้าน การทำอาหารท้องถิ่น เป็นต้น และ 3) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เน้นแหล่งเรียนรู้ และศาสนสถานเป็นสถานที่หลักในการทำกิจกรรม โดยในแหล่งเรียนรู้และศาสนสถานสามารถทำกิจกรรมได้หลากหลายลักษณะ เช่น กิจกรรมนั่งสมาธิ วิปัสสนา ไหว้พระ สวดมนต์ ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ศึกษาพระธรรมเพื่อความจรรโลงทางจิตใจ การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น

รูปที่ 5.1 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ซึ่งทั้ง 3 รูปแบบกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นกิจกรรมที่ล้วนแต่ส่งเสริมสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยวได้ไปพร้อมกัน เห็นได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ใช้ภูมิปัญญาและปราชญ์ชุมชนด้านสมุนไพร ทั้งในลักษณะของการบำบัดรักษาโรค ความเจ็บป่วยทางร่างกายให้หายและแข็งแรงเป็นปกติ หรือบำรุงเพื่อความสวยงาม ซึ่งนอกจากจะเป็นการเสริมสร้างสุขภาพทางด้านร่างกายโดยตรงแล้ว ยังส่งผลต่อการสุขภาพทางด้านจิตใจให้ดีขึ้น ไม่กังวลในสุขภาพของร่างกาย มีความปลอดภัย โปร่ง สดชื่นขึ้น เป็นการเยียวยาทางด้านจิตใจไปด้วย รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ใช้แหล่งเรียนรู้และศึกษา เช่น การฝึกกายบริหารท่าฤๅษีดัดตน การฝึกสมาธิแนวพุทธศาสนา ในสถานปฏิบัติธรรม นอกจากจะเป็นการบริหารร่างกายให้แข็งแรงแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างจิตใจให้แน่วแน่จากการฝึกสมาธิและสมาธิร่วมด้วยในการบริหารท่าฤๅษีดัดตน เป็นต้น ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกับการเสริมสร้างสุขภาพร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยว มีลักษณะความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องส่งผลซึ่งกันและกัน และเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ โดยไม่มีข้อจำกัดด้านต่าง ๆ ของการส่งเสริมสุขภาพที่มุ่งส่งเสริมสุขภาพร่างกายแล้วจะไม่สามารถส่งเสริมสุขภาพทางด้านจิตใจหรือ จิตวิญญาณได้

และด้วยลักษณะทางกายภาพและทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะทรัพยากรทางธรรมชาติ และลักษณะวิถีชีวิตความเชื่อ จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในกลุ่มภาคใต้ตอนบนสามารถนำแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเองได้ ทั้งในรูปแบบของการเสริมสร้างคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 มิติ และการนำเสนอรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ซึ่งในแต่ละพื้นที่จะมีความโดดเด่นของมิติการสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว และรูปแบบการทำกิจกรรมที่แตกต่างกันไป โดยไม่จำเป็นต้องพัฒนาให้เหมือนกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่พัฒนาภายใต้แนวคิดเดียวกัน นั่นคือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการสร้างคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวด้วย 6 มิติ ที่มีรูปแบบกิจกรรมที่เสริมสร้างสุขภาพร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยวได้ดีขณะที่นักท่องเที่ยวเดินทางพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. ภาศึเครือข่ายทางการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช เช่น สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานนครศรีธรรมราช และหอการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น ควรพิจารณาให้ความสำคัญต่อมิติของการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยว และนำไปจัดลำดับความสำคัญในการเพิ่มศักยภาพให้ตรงประเด็น โดยมีการกำหนดแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ในประเด็นต่อไปนี้

- ส่งเสริม/พัฒนาความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการใช้เสน่ห์ทางประเพณี วัฒนธรรม ธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอัตลักษณ์ท้องถิ่น มาเป็นสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว
- ออกแบบตราสัญลักษณ์ และสโลแกนแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช และภาศึเครือข่ายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ออกแบบของฝากของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- จัดทำแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช และภายในเครือข่ายภาคใต้ตอนบน

- เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช และภายในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน
- ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่
 - แบบ Online (Facebook, Twitter, YouTube, Instagram, @ Line และ Website) สามารถดำเนินกิจกรรม ได้ด้วยวิธีการ ดังนี้ 1) จัดทำรายการทีวีบนสื่อออนไลน์ 2) ผลิตคลิปประชาสัมพันธ์บนสื่อออนไลน์ 3) ผลิตภาพ Infographic ประชาสัมพันธ์บนสื่อออนไลน์ และ 4) เขียนบทความประชาสัมพันธ์เผยแพร่บนสื่อออนไลน์
 - แบบ Offline สามารถดำเนินกิจกรรม ได้ด้วยวิธีการ ดังนี้ 1) ผลิตและเผยแพร่สารคดีสั้น สกู๊ป แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปแบบ CD ความยาวไม่เกิน 3 นาที และ 2) ผลิตบทความและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช
- เปิดตัวในการเป็นศูนย์กลางแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ผู้ประกอบการจากภาคเอกชน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาเพราะเข้าใจความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ควรเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ และสร้างความสุขให้นักท่องเที่ยว ดังนี้

- สร้างฐานข้อมูลธุรกิจของตนเอง เพื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงการใช้บริการของนักท่องเที่ยว อาทิ ข้อมูลสินค้าและบริการเชิงสุขภาพของธุรกิจตนเอง ในรูปแบบของภาพลักษณ์ชุมชน วิถีชีวิต ทัศนคติ เส้นทางท่องเที่ยว สินค้าและบริการ เป็นต้น
- เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับเว็บไซต์ด้านการท่องเที่ยวของเครือข่ายเพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้งานและเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย

3. หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานนครศรีธรรมราช และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกลไกสำคัญในการริเริ่ม และประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย ควรมีการดำเนินการ ดังนี้

- จัดตั้งคณะทำงานของผู้รับผิดชอบเพื่อการบริหารงานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีการนำวิสัยทัศน์และทิศทางการบริหารแหล่งท่องเที่ยวไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน โดยการประสานนโยบายระหว่างหน่วยงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันทั้งกำลังทรัพยากรบุคคล งบประมาณ ฯลฯ มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง การประเมินผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นประจำ
- พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ด้วยการเตรียมความพร้อมให้กับคนในท้องถิ่นในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี การเป็นปราชญ์ชุมชน
- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพ อาทิ สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น
- พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น พัฒนาผู้ประกอบการท้องถิ่น ยกย่องสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน ออกแบบของฝาก ของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว จัดทำแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ฯลฯ

- พัฒนาและบริหารจัดการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้ง 24 แหล่ง และในอนาคตสามารถขยายให้ครอบคลุมทุกแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

4. ชุมชนในท้องถิ่นต้องได้รับความเข้าใจในการแสดงความเป็นเจ้าบ้านที่ดีอย่างเข้าใจ ต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยไมตรีจิตแม้จะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยตรง เพราะถือเป็นหน้าที่และเป็นหน้าเป็นตาแก่บ้านเมืองตนในการสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือน และได้รับรู้ถึงคุณค่าและความภาคภูมิใจในการนำเสนอ “คุณค่า” ในท้องถิ่นให้ผู้มาเยือนได้รับรู้ผ่านการถ่ายทอดด้วยการบอกเล่า ภาพถ่าย การแต่งกาย การตกแต่งอาคารบ้านเรือน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การศึกษาวิจัยเชิงลึกในเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเพียงการเริ่มต้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพียงจังหวัดเดียว จึงขอเสนอว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ยังต้องการการวิจัยอีกหลายพื้นที่ ในการนำคุณค่าและความโดดเด่นของแต่ละพื้นที่ออกมาแนะนำ เพื่อนำมาสร้างเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในหลายแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อสร้างทางเลือกและความหลากหลายให้แก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จิตวิทยาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งการวิจัยในลักษณะนี้ จะทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความครอบคลุมในทุกด้าน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับสากลได้

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2551). ข้อมูลท่องเที่ยว 76 จังหวัด สถานที่พักแรม. ค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.tourismthailand.org/accommodation/bangkok>,
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). ประเภทการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2561, จาก <https://sites.google.com/site/archcommunitydevelopment/tourism>.
- _____. (2559). หนังสือ 12 เมืองต้องห้ามพลาด Plus. ค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2559, จาก <https://2baht.com/12-cities-hidden-gems-plus/>.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). *แผนการพัฒนากิจการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1*. คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____. (2558 ก). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560. ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2560, จาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7114.
- _____. (2558 ข). *มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย - มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มทท. 615-2558*. แหล่งข้อมูลออนไลน์: กรมพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- _____. (2559). รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว. ฉบับที่ 3. (มกราคม - มีนาคม 2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. ค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2560, จาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7622.
- _____. (2560 ก). สถิตินักท่องเที่ยว ปี 2559 (ภาคใต้). ค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2560, จาก http://www.mots.go.th/more_news.php?cid=438&filename=index.
- _____. (2560 ข). รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว. ฉบับที่ 7 (มกราคม-มีนาคม 2560). ค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2560, จาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8404.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2561). ททท. – เปิดแคมเปญ - Amazing-Thailand-Go-Local –เร่งกระแสนท่องเที่ยว - 55 เมืองรอง - หลังรัฐบาลประกาศลดหย่อนภาษี 8 มกราคม 2561. ค้นเมื่อ 24 เมษายน 2561, จาก <https://thai.tourismthailand.org>.
- จามรี ชูศรีโณม, ปุณยวีร์ ศรีรัตน์ และ นิภาพร แซ่เจ๋น. (2558). การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาอุทยานบ่อน้ำร้อน ตำบลวังหิน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 35 (3), 91-114.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2554). “เปิดจุดสุดยอดอากาศดีที่สุดในประเทศไทย” ที่เมืองคอน”. ไทยรัฐออนไลน์. ฉบับวันที่ 6 กันยายน 2554. ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2560, จาก <https://www.thairath.co.th/content/199795>.
- นุชนาฏ หมื่นจันทร์, ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, เกษวดี พุทธภูมิพิทักษ์ และ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร. (2561). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยความเป็นเลิศทางภูมิปัญญาของประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 11(2), 1-14.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2560). 12 เมืองต้องห้าม...พลาด”- พลาดไม่ได้กับ 12 เมืองน่าเที่ยว (31 ตุลาคม 2557). ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2560, จาก <http://www.manager.co.th/travel/viewnews.aspx?NewsID=9570000125455>
- รัชนิกร ปัญญา (2557). *การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 2* (รายงานการวิจัย), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัชฎา จิรธรรมกุล. (2559). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมในชุมชนบ้านแสน อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต. *วารสารกระแสวัฒนธรรม*, 17(31), 1-17.
- วนรัตน์ กรอิสานกุล, นวลวรรณ ทวยเจริญ และ สุนันต์ อ่วมกระทุ่ม. (2554). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษา น้ำพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร. ใน *การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2554 “การพัฒนาอนาคตชนบทไทย : ฐานรากที่มั่นคงเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน*. 27 – 29 มกราคม 2554 (132 – 138). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุจิราภรณ์ จุสปาโล และ ชัยวัฒน์ จุสปาโล (2554). *การจัดการเส้นทางนำเที่ยวสักการะพระเกจิอาจารย์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช* (รายงานการวิจัย), สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักข่าวสิ่งแวดล้อม. (2558). คพ. จัดอันดับคุณภาพน้ำ ‘ตาปี’ ดีที่สุดในประเทศไทย. ฉบับวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558. ค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2560, จาก <http://www.greennewstv.com/>
- สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช. ค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2560, จาก http://www.nakhonsithammarat.go.th/web_52/datacenter/detail.php?news_id=1010291.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564). ค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2560, จาก http://mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8370.
- ศูนย์วิจัยกิจการไทย. (2559 ก). “การท่องเที่ยว” กระแสทรรศน์ ฉบับที่ 2791 (7 พฤศจิกายน 2559). บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ. ค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2560, จาก <https://www.kasikornresearch.com/TH/K-EconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=35866>.
- _____. (2559 ข). “การท่องเที่ยว” กระแสทรรศน์ ฉบับที่ 2750 (8 มิถุนายน 2559). บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ. ค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2560, จาก <https://www.kasikornresearch.com/TH/K-EconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=35376>.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2558). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช (พ.ศ. 2559-พ.ศ. 2563)*. นครศรีธรรมราช. กองแผนและงบประมาณ สำนักนโยบายและแผน.
- อนุวัติ คุณแก้ว, พวงผกา แก้วกรม, กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์ และ พรรณราย เทียมทัน. (2555). การพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชน ตำบลนาป่า อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. *ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 14(1), 11-20.
- อริศรา ห้องทรัพย์ และ กุลพิชญ์ โภไคยอุดม. (2558). แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อน ในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ*, 16(3), 76-90.
- อรพรรณ จันทรอินทร์, จันทรา ภูมา, ประไพ จันทรอินทร์, รัตติยา สุตระกูล, ปิยพงศ์ เสนานนุช, และ เพียงพิศ ศรีประเสริฐ. (2554). *แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช* (รายงานการวิจัย), สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- BLT Bangkok. (2561). เที่ยวเมืองรอง ลดหย่อนภาษีปี 61. ปีแอลทีออนไลน์ 18 มกราคม 2561. ค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.bltbangkok.com/CoverStory/เที่ยวเมืองรองลดหย่อนภาษีปี61>.

- Boniface, B., & Cooper, C. (2005). *Worldwide Destinations: The Geography of Travel and Tourism*. 4th ed. Elsevier Butterworth-Heinemann.
- Butler, D. (2000). Marketing the competitive destination of the future. *Tourism Management*, 21(1), 97-116.
- Collier, A., & Harraway, S. (1997). *Principles of Tourism*. Auckland: Longman Paul Ltd.
- Cooper, C., & Boniface, B. (2005). *Worldwide Destinations: The Geography of Travel and Tourism*. Butterworth-Heinemann: Oxford. p.518.
- Dickman, S. (1996). *Tourism: An introductory text*. 2nd ed. Sydney: Holder Education.
- Liu, C.R., Wang, Y.C., Huang, W.S., & Chen, S.P. (2017). *Destination Fascination: Conceptualization and Scale Development*. *Tourism Management* 63. Elsevier.
- Morrison, A. M. (2013). *Marketing and Managing Tourism Destinations*. New York: Routledge.
- Puczko, L., & Smith, M. (2012). An analysis of tourism QOL domains from the demand side. In Uysal, M., Perdue, R., & Sirgy, J. (Eds.), *Handbook of Tourism and Quality-of-Life Research* (pp. 263-277). Springer Netherlands.
- Sirgy, M. J. (2010). *Toward a Quality – of - Life Theory of Leisure Travel Satisfaction*. *Journal of Travel Research*, 49(2), 246 - 260.
- Strange, J., & Brown, D. (n.d.). Tourism Destination Management: Achieving Sustainable and Competitive Results. Sustainable Tourism: International Cooperation for Development ONLINE TOOL KIT AND RESOURCE SERIES. ค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2559, จาก https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/2151/DMO_working_book_130318.pdf.

ภาคผนวก

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชยังมีน้อยมาก ไม่เพียงพอต่อการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งต้องการมาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพของตนเองด้วยความคิดเห็นของท่านจะมีส่วนช่วยพัฒนาเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบข้อมูลทุกข้อจะขอบคุณยิ่ง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามและลักษณะการตัดสินใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ เพศทางเลือก (LGBTQ)
2. อายุ ☐ 19 - 36 ปี ☐ 37 - 51 ปี ☐ 52 - 70 ปี ☐ 71 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพการสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่า / แยกกันอยู่ ☐ หม้าย
4. อาชีพ ☐ ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ พนักงานตำแหน่งบริหาร
☐ นักศึกษา ☐ เกษตรกร ☐ พนักงาน/ เจ้าหน้าที่บริษัท ☐ แม่บ้าน
☐ เกษียณ ☐ ว่างาน ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
☐ ต่ำกว่า 15,000 บาท ☐ 15,000 - 25,000 บาท ☐ 25,001 - 35,000 บาท
☐ มากกว่า 35,000 บาท
6. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ☐ มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ☐ ประกาศนียบัตร
☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโทขึ้นไป
7. ภาษาหลักในการสื่อสาร ☐ ไทย ☐ อังกฤษ ☐ จีน ☐ รัสเซีย
☐ อื่นๆ (ระบุ)
8. ภูมิลำเนา ☐ นครศรีธรรมราช
☐ ในประเทศไทย ☐ ภาคกลาง ☐ ภาคเหนือ ☐ ภาคใต้
☐ ภาคตะวันออก ☐ ภาคตะวันตก
☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
☐ ในต่างประเทศ ☐ ทวีปเอเชีย ☐ ทวีปยุโรป
☐ ทวีปอเมริกาเหนือ ☐ ทวีปอเมริกาใต้
☐ ทวีปออสเตรเลีย ☐ ทวีปแอฟริกา
☐ อาเซียน
9. วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวครั้งนี้
☐ พักผ่อนหย่อนใจ ☐ ฟื้นฟูสุขภาพ ☐ ท่องเที่ยวกับครอบครัว/ เพื่อนฝูง
☐ เยี่ยมญาติ/ บุคคลที่รู้จัก ☐ ปฏิบัติงาน / ติดต่อธุรกิจ ☐ ประชุม / สัมมนา ☐ ปฏิบัติสมาธิ
☐ อื่น ๆ (ระบุ)

10. รูปแบบการท่องเที่ยวในครั้งนี้

- ☐ มาคนเดียว ☐ มากับคู่รัก ☐ มากับครอบครัว ☐ มากับเพื่อน ☐ มากับบริษัทนำเที่ยว

11. วิธีการเดินทางในการท่องเที่ยวในครั้งนี้

- ☐ รถยนต์ส่วนตัว ☐ รถโดยสารประจำทาง ☐ เครื่องบิน ☐ รถรับจ้าง
☐ เช่ารถขับเอง ☐ รถไฟ ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

12. ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้

- ☐ เดินทางท่องเที่ยวภายในหนึ่งวัน (One Day Trip) ☐ 2 - 5 วัน ☐ 6 - 9 วัน ☐ มากกว่า 10 วัน

13. ท่านพักค้างแรมที่ใด

- ☐ โรงแรม ☐ รีสอร์ท ☐ โฮมสเตย์ ☐ เช่าที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (บ้านพักอุทยาน/เต็นท์)
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

14. แหล่งข้อมูลใดที่ช่วยให้ท่านตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้มากที่สุด

- ☐ อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ ☐ สื่อบุคคล ☐ หนังสือพิมพ์/ วารสาร ☐ แผ่นพับ ☐ รายการโทรทัศน์
☐ บริษัทนำเที่ยว ☐ งานแนะนำการท่องเที่ยว (Road Show) ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

15. แหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้ท่านตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ หรือที่ผ่านมาแล้ว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ทะเลและชายหาด ☐ ภูเขาและน้ำตก ☐ ประวัติศาสตร์และศาสนสถาน
☐ วัฒนธรรมประเพณี ☐ วิถีชีวิตชุมชน ☐ ส่งเสริมสุขภาพ
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

16. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพต่อไปนี้ ท่านรู้จักสถานที่ใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. แหล่งทางธรรมชาติ ได้แก่ ☐ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง (มีไอโซนที่ลานสกาและบ้านคีรีวง)
☐ บ้านวังหอน (แพไม้ไผ่) ☐ อ.ขนอม (ปลาโลมาสีชมพู) ☐ อ.พรหมคีรี (น้ำตกพรหมโลก/ กรุงชิง)
☐ อื่น ๆ (ระบุ)
2. ศาสนสถาน ได้แก่ ☐ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ☐ วัดธาตุน้อย (พ่อท่านคล้าย)
☐ วัดเจดีย์ (ไอ้ไข่) ☐ ศูนย์วิปัสสนากรรมฐาน สวนพุทธธรรม วัดชายนา
☐ อื่น ๆ (ระบุ)
3. แหล่งศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ☐ บ้านหนังสุชาติ ☐ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
☐ แหล่งผลิตเครื่องดนตรี ☐ พิพิธภัณฑ์หาดทรายแก้ว ☐ ธนาคารสยามกัมมาจล
☐ อื่น ๆ (ระบุ)
4. วิถีชีวิตของคนในชุมชน ได้แก่ ☐ เมืองปากพนัง ☐ บ้านไร่เกษมสุข ☐ บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์
☐ บ้านในถ้ำ ☐ หมู่บ้านคีรีวง ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ ได้แก่ ☐ หน่าไพรวัลย์ ☐ เรือนผักกูด ☐ ครัวปึกไม้
☐ อื่น ๆ (ระบุ)
6. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ ได้แก่ ☐ ศาลาสปา ☐ ศาลามีชัย ☐ สวคนธ์สปา
☐ ดันธารรีสอร์ท ☐ อาว่า รีสอร์ท แอนด์ สปา ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

17. แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านกำลังเยี่ยมชมอยู่ในขณะนี้ คือ

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดการและลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดของท่านว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

ระดับ 5 = เหมาะสมมากที่สุด ระดับ 4 = เหมาะสมมาก ระดับ 3 = เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2 = เหมาะสมน้อย ระดับ 1 = เหมาะสมน้อยที่สุด

รูปแบบการจัดการและลักษณะการให้บริการ		ระดับความเหมาะสม				
1. ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว/ สถานที่ท่องเที่ยว						
1.	มีเส้นทางการเดินรถ การเยี่ยมชม และถนนที่เดินทางได้สะดวก	5	4	3	2	1
2.	มีบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ อย่างเพียงพอและเหมาะสม เช่น ร้านอาหาร ห้องน้ำ และที่พักผ่อน	5	4	3	2	1
3.	มีการจัดบริการสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ เช่น ทางลาด ราวจับกันลื่น เป็นต้น	5	4	3	2	1
4.	มีการดูแลรักษาความสะอาดและระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม	5	4	3	2	1
5.	มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เอื้อแก่การพักผ่อน มีบรรยากาศที่สงบและให้ความรู้สึกที่ผ่อนคลาย ไม่มีความเสี่ยง	5	4	3	2	1
2. ลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว						
6.	มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น แผ่นพับ วิดีโอ ป้ายบอกทาง เป็นต้น	5	4	3	2	1
7.	มีเจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูลและสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ดี	5	4	3	2	1
8.	บุคลากรโดยรวมมีกิริยาท่าทางเป็นมิตรและมีจิตบริการ	5	4	3	2	1
9.	มีบริการเสริมต่าง ๆ ระหว่างการเที่ยวชม เช่น การปฐมพยาบาล การนวด เป็นต้น	5	4	3	2	1
10.	มีการดูแลรับผิดชอบในเรื่องจำนวนผู้เข้าชม วิธีการเข้าชม และการใช้เวลาในเยี่ยมชม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ดูชมอย่างทั่วถึง และให้ความคิดเห็นต่าง ๆ ได้	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ท่านกำลังเยี่ยมชมอยู่นี้ ทำให้ท่านประทับใจ และสบายใจอยู่ในระดับใดบ้าง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน
ระดับ 5 = ประทับใจ/ สบายใจมากที่สุด ระดับ 4 = ประทับใจ/ สบายใจมาก ระดับ 3 = ประทับใจ/ สบายใจปานกลาง
ระดับ 2 = ประทับใจ/ สบายใจน้อย ระดับ 1 = ประทับใจ/ สบายใจน้อยที่สุด

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ		ระดับความประทับใจ/สบายใจ				
ความมีมนต์ขลัง น่าค้นหา (Mystique) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวค้นพบความแปลกใหม่ ด้วยความตื่นเต้น น่าฉงน แต่ยังหาคำตอบไม่ได้						
1.	สถานที่นี้กระตุ้นให้ท่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ยังไม่เคยพบมาก่อน	5	4	3	2	1
2.	สถานที่นี้มีจุดน่าสนใจทำให้ท่านรู้สึกคุ้มค่าในการค้นหาความแปลกใหม่ด้วยความตื่นเต้น และเพิ่มความสนใจของท่าน	5	4	3	2	1
3.	สถานที่นี้มีความลึกลับน่าค้นหา แม้ว่าจะยังหาคำตอบไม่ได้ แต่อาจมีเรื่องราวให้หาอ่านได้	5	4	3	2	1
ความอุดม (Richness) หมายถึง ความพร้อมของสถานที่และกิจกรรมที่มีความลงตัว ทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสสัมผัสประสบการณ์หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่รู้สึกว่าได้พักผ่อนและส่งเสริมสุขภาพ						
4.	สถานที่นี้มีกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยมีได้ เช่น ได้ดู ชม ชิม หรือ สัมผัสสิ่งที่สนใจได้	5	4	3	2	1
5.	สถานที่นี้ได้จัดกิจกรรมพักผ่อนที่หลากหลาย ทั้งทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวหลายวัย	5	4	3	2	1
6.	สถานที่นี้ได้ทำให้ท่านสัมผัสความรู้สึกที่ได้ความสุขทางกาย จิตใจ และจิตวิญญาณได้บางอย่าง เช่น ความสงบ ไม่เครียด	5	4	3	2	1
ความดึงดูดใจให้ไปเยี่ยมชม (Attractiveness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการไปสัมผัส เกิดความเพลิดเพลิน และต้องการใช้เวลาทำความรู้จักสถานที่นั้นนานขึ้น						
7.	สถานที่นี้สามารถทำให้ท่านปรับเปลี่ยนอารมณ์และความรู้สึกให้ดีขึ้นได้ เช่น ความอึดอัดใจ หรือรู้สึกว่าได้ผจญภัย	5	4	3	2	1
8.	สถานที่นี้ทำให้ท่านรับรู้ถึงความรู้สึกที่ดีต่อการได้มาพักผ่อน และส่งเสริมสุขภาพตนเองจากกิจกรรมที่เลือกทำ	5	4	3	2	1
9.	ท่านรู้สึกอยากอยู่ในสถานที่นี้นาน ๆ เพราะรู้สึกมีความสุขและสบายใจ ไม่ต้องเร่งรีบ และไม่พลาดสิ่งที่ควรชม	5	4	3	2	1
ความเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว ไม่เคยพบเห็นจากที่ไหนมาก่อน และไม่มีสถานที่อื่นมาทดแทนได้						
10.	สถานที่นี้มีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เช่น ลักษณะทางธรรมชาติ หรือ วิถีชีวิตชุมชน	5	4	3	2	1

มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ		ระดับความประทับใจ/สบายใจ				
มิติของการเสริมสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ		ระดับความประทับใจ/สบายใจ				
11.	ลักษณะของสถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น แม้จะมีความคล้ายคลึง แต่ก็ไม่เคยพบเห็นมาก่อน	5	4	3	2	1
12.	จุดเด่นที่ทำให้สถานที่นี้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ มีทั้งลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว และมีบรรยากาศที่ดี	5	4	3	2	1
13.	สถานที่นี้มีพื้นที่ มีเนื้อหา หรือจุดสนใจ พิเศษที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	5	4	3	2	1
ความเหมาะสม/ เข้ากันได้กับรสนิยมของนักท่องเที่ยว (Fitness) หมายถึง สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรับรู้ หรือรู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น						
14.	สถานที่นี้มีบรรยากาศ รูปแบบการท่องเที่ยวที่ตรงกับความชื่นชอบและความต้องการก่อนมาท่องเที่ยวได้	5	4	3	2	1
15.	สถานที่นี้สะท้อนให้เห็นบางส่วนของวิถีชีวิตส่วนตัว จนรู้สึกเข้าใจตนเอง และตรงกับประสบการณ์จริงที่เคยมีมาก่อน	5	4	3	2	1
16.	สถานที่นี้สะท้อนความเป็นตัวตนของท่านอย่างชัดเจน และตอบสนองรสนิยมในการท่องเที่ยวของท่านด้วย	5	4	3	2	1
17.	การเยี่ยมชมสถานที่นี้มีส่วนช่วยให้ท่านรู้ว่าได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างที่น่าสนใจ อยากรจะเป็นหรืออยากจะทำต่อไป	5	4	3	2	1
ความเป็นมิตร (Friendliness) หมายถึง ความรู้สึกเป็นกันเองของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากผู้ให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความเป็นมิตรไมตรีของคนในพื้นที่ด้วย จนทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่น และต้องการกลับมาเยือนอีก						
18.	ผู้คนในท้องถิ่น หรือในสถานที่นี้เป็นกันเอง มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และให้การต้อนรับอย่างดี	5	4	3	2	1
19.	ผู้ให้บริการหรือผู้ดูแลของสถานที่นี้ มีความพร้อมในการให้บริการและมีจิตบริการที่ดี	5	4	3	2	1
20.	การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่นี้สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้เป็นอย่างดี	5	4	3	2	1
21.	สถานที่แห่งนี้จัดให้มีการบริการที่รอบคอบโดยคำนึงถึงนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	5	4	3	2	1

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านกรุณาใช้เวลาในการทำแบบสอบถาม

Questionnaire

“Health Tourist Destinations Development of Nakhon Si Thammarat Province”

There is not many information about Health Tourist Destinations of Nakhon Si Thammarat Province. Those Health Tourist Destinations are not enough to make a lasting impression for tourists who intend both to relax and for health promotion. Your opinion would help and contribute to develop health tourist destinations in Nakhon Si Thammarat. The researcher would like you to answer all items of this questionnaire. Thank you for your kindness cooperation.

Instruction: Please check ✓ in the box ☐ or feel in the blank according to your opinion.

Part 1 Data of the respondents and the respondents' decision-making to travel in Nakhon Si Thammarat.

1. Gender ☐ Male ☐ Femal ☐ LGBTQ
2. Age ☐ 19 - 36 yrs ☐ 37 - 51 yrs ☐ 52 - 70 yrs ☐ 71 yrs and above
3. Marital Status ☐ single ☐ married ☐ divorced / separated ☐ widow
4. Occupation ☐ Govt. officer / Private Sector employee ☐ own business ☐ administrative
☐ Student ☐ Farmer ☐ Employee ☐ Housewife ☐ pensioner
☐ unemployed ☐ Others (Please specify)
5. Monthly income
☐ less than 3,000 USD ☐ 3,001 - 3,500 USD ☐ 3,5001 - 3,800 USD
☐ over than 3,801 USD
6. Education ☐ High School and under ☐ Certificate
☐ Bachelor Degree ☐ Master Degree or above
7. Language ☐ English ☐ Chinese ☐ Russian ☐ Others (Please specify)
8. Place of Residence ☐ Nakhon Si Thammarat
☐ Thailand ☐ Central ☐ North ☐ South
☐ East ☐ West ☐ Northeast
☐ Other country ☐ Asia ☐ Europe ☐ North America
☐ South America ☐ Australia
☐ Africa ☐ Asian
9. Purpose of Travelling
☐ relaxation ☐ health rehabilitation ☐ travelling with family / friends
☐ visiting relatives / acquaintance ☐ on duty / business ☐ meeting / seminar
☐ meditation ☐ Others (Please specify)
10. Type of Travelling
☐ Alone ☐ Couple ☐ Family ☐ Friends ☐ Group tour

11. Mode of transportation

- ☐ Private car ☐ Public Transport ☐ Plane ☐ Taxi
☐ car rental ☐ Train ☐ Others (Please specify)

12. Duration of this travelling

- ☐ Travelling within one day (One Day Trip) ☐ 2-5 days ☐ 6-9 days ☐ more than 10 days

13. Type of Accommodation

- ☐ Hotel ☐ Resort ☐ Homestay ☐ Rental (in National Park / tent) ☐ Others (Please specify)

14. Which is the best source of information helping for making decision to travel for this time?

- ☐ internet and websites ☐ personal media ☐ newspapers / magazines ☐ brochures
☐ television program ☐ Travel Agency ☐ Road Show
☐ Others (Please specify)

15. When making decision to travel this time or in the past, which type of tourist destinations do you choose? (Can choose more than one choice)

- ☐ sea and beach ☐ mountain and waterfall ☐ history and religious place
☐ culture and custom ☐ community's way of life ☐ health promotion
☐ Others (Please specify)

16. Which type of health tourist destinations in Nakhon Si Thammarat? (Can choose more than one choice)

1. Natural resources ☐ Khao Luang National Park (best Ozone at Lan Ska District - Khiriwong Fruit Village)

- ☐ Ban Wang Hon (Bamboo raft) ☐ Pink Dolphin in Khanom ☐ Phromloke Waterfall/
 Krung Ching Waterfall in Phromkiri ☐ Others (Please specify)

2. Religious Place ☐ Wat Pra Maha That Worawihan ☐ Wat That Noi (Poh Than Klai)

- ☐ Wat Chedi (Ai-Khai) ☐ Center of Meditation Suan Bhuttatham Wat Chai Na
☐ Others (Please specify)

3. Source of Arts and Culture ☐ Suchart's Shadow Play

- ☐ Nakhon Si Thammarat National Museum ☐ Source of Nakhon Si Thammarat Niello- ware
☐ Hat Sai Kaew Museum ☐ Old Building of Siam Commercial Bank
☐ Others (Please specify)

4. Ways of life's community ☐ Pak Pa-nang Old Town City ☐ Ban Kasem Sook Farm House

- ☐ Ban Rai Chai Khao Farm Stay ☐ Ban Nai Thung ☐ Khiriwong Fruit Village
☐ Others (Please specify)

5. Source of Health Cuisine ☐ Nhumpraiwan ☐ Ruanphakkood ☐ Krua Peak Mai

- ☐ Others (Please specify)

6. Health Service Facilities ☐ Sala Spa ☐ Sala Mee Chai Thai Traditional Massage

- ☐ Sawa Khon Spa ☐ Ton Tarn Resort ☐ Ava Spa Resort
☐ Others (Please specify)

17 Please fill the name of the tourist destination you visit

Part 2 Form of the management and characteristics of service provided in the various health tourist destinations

Instruction: Please check ✓ rating scale of your agreement

5 = strongly agree 4 = agree 3 = neither agree nor disagree

2 = disagree 1 = strongly disagree

Form of Management and Characteristics of Service provided		Level of agree / disagree				
Physical Characteristics						
1	In this place, there is a convenient route for vehicles, visiting and walking trail.	5	4	3	2	1
2	This place provides enough and suitable service facilities such as restaurant, restroom and rest area.	5	4	3	2	1
3	This place provides service facilities for ederly or disabled according to the universal design.	5	4	3	2	1
4	This place has suitable cleaning up and security system.	5	4	3	2	1
5	This place has landscape improvement for relaxation with calm atmosphere and at ease.	5	4	3	2	1
Characteristics of service provided						
6	This place provides a variety information about tourist destination such as brochures, video media, guiding sign, etc	5	4	3	2	1
7	This place provides employees with good informants and communication.	5	4	3	2	1
8	Employees of this place are friendly and hospitable.	5	4	3	2	1
9	This place provides various extra services such as first aid and massage.	5	4	3	2	1
10	This place takes responsibilities for limiting visitors, how to visit, and time consuming for visiting	5	4	3	2	1

Part 3 Guideline for the Health Tourist Destination Development of Nakhon Si Thammarat

Instruction: Please rate that you are fascinated or appreciated with this health tourist destination of Nakhon Si Thammarat where you visit. Please check ✓ rating scale of fascination / feeling content.

5 = strongly agree 4 = agree 3 = neither agree nor disagree 2 = disagree 1 = strongly disagree

Dimensions of Value Creation of Health Tourist Destination		Level of fascination / appreciation				
Mystique						
1	My curiosity toward the place is aroused while visiting the place.	5	4	3	2	1
2	The place has people, items, and things worth to explore.	5	4	3	2	1
3	This place has mystery.	5	4	3	2	1
Richness						
4	This place provides me diverse sensory experiences.	5	4	3	2	1
5	This place provides various leisure activities	5	4	3	2	1
6	During visiting this place, I can experience different feelings.	5	4	3	2	1
Attractiveness						
7	I can transfer my mood in this place.	5	4	3	2	1
8	This place helps me perceive good feelings.	5	4	3	2	1
9	I would like to stay longer in this place.	5	4	3	2	1
Uniqueness						
10	This place performs unique style.	5	4	3	2	1
11	This place looks visually different from others.	5	4	3	2	1
12	I feel this place is different from others.	5	4	3	2	1
13	This place has special themed area.	5	4	3	2	1
Fitness						
14	The atmosphere in this place is the style I like.	5	4	3	2	1
15	This place truly reflects parts of my personal style.	5	4	3	2	1
16	This place reflects the real me.	5	4	3	2	1
17	Visiting this place could represent how I want to be.	5	4	3	2	1
Friendliness						
18	This place has hospitable and friendly local residents.	5	4	3	2	1
19	This place has warm service employees.	5	4	3	2	1
20	Service facilities in this place can satisfy my needs.	5	4	3	2	1
21	This place provides thoughtful tourism services.	5	4	3	2	1

Part 4 Other comments and suggestions

.....

Thank you for your kindness co-operation

แบบสัมภาษณ์

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช”

คำชี้แจง ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการและลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ขอขอบพระคุณยิ่งสำหรับความร่วมมือของท่าน

โปรดให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการและลักษณะการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวในประเด็นต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว 1) การจัดภูมิทัศน์ภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว 2) การจัดเส้นทาง การเดินชมในแหล่งท่องเที่ยว 3) การจัดทำแผนการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

- จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการมีมากน้อยเพียงใด ระดับอายุของนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ชาติใด มีการทำสถิติหรือไม่
- มีวิธีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเพื่อการเข้าชมหรือไม่ การจัดคิวแต่ละรอบเป็นอย่างไร
- แหล่งท่องเที่ยวมีการกำหนดช่วงระยะเวลาสำหรับเปิดให้บริการนักท่องเที่ยวหรือไม่ เป็นฤดูกาลหรือไม่ และเวลาเปิดทำการเป็นอย่างไร
- การจัดการเส้นทางเดินชมภายในแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างไร
- ผู้รับผิดชอบการดูแล บำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว การปรับแต่งภูมิทัศน์ ตารางการปรับปรุงมีหรือไม่ งบประมาณจัดสรรสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์
- แผนการปรับปรุงพื้นที่กำหนดอย่างไร
- มีโครงการขยายพื้นที่หรือไม่ อย่างไร

2. การบริหารจัดการและการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว 1) การจัดบริการ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม 2) การจัดบริการร้านขายของที่ระลึก 3) การจัดบริการสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ 4) การจัดบริการพื้นที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว 5) การจัดบริการศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว 6) การจัดระบบสาธารณูปโภครองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และระบบสัญญาณ WIFI

- ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีการจัดการด้านการให้บริการของร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึกอย่างไร - ผู้ประกอบการเข้ามาเสนอ - แหล่งท่องเที่ยวประกาศหาผู้สนใจประกอบการ
- ประมูล - เอกชนขอเช่าพื้นที่ - แหล่งท่องเที่ยวลงทุนเอง
- แหล่งท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้สูงอายุ หรือผู้พิการบ้างหรือไม่ และมีการคำนึงถึงนักท่องเที่ยวประเภทนี้อย่างไรเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยว
- มีศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือไม่ มีบุคลากรเพียงพอหรือไม่ บุคลากรสามารถใช้ภาษาต่างประเทศสำหรับการสื่อสารได้หรือไม่ วิธีการให้ข้อมูลคืออะไรบ้าง - สื่อบุคคล - แผ่นพับ - สื่อวีดิทัศน์ - อื่น ๆ
- แนวคิดการจัดการพื้นที่สำหรับการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างไร พื้นที่พักผ่อนเพียงพอหรือไม่

- แหล่งท่องเที่ยวจัดระบบสาธารณูปโภครองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด และเคยประสบปัญหาระบบสาธารณูปโภคขัดข้องในระหว่างที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการหรือไม่ แนวทางการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร

- มีการจัดให้บริการสัญญาณไวไฟหรือไม่ ปัญหาและอุปสรรคคืออะไร แนวทางแก้ไขเป็นอย่างไร

3. การจัดการคุณภาพการให้บริการ 1) จำนวนบุคลากรด้านให้บริการทางการท่องเที่ยว 2) การจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการให้บริการการท่องเที่ยว 3) การจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ

- บุคลากรผู้ให้บริการได้มาจากวิธีการใด - ชุมชนในพื้นที่ - นอกพื้นที่

- จำนวนบุคลากรเพียงพอ และสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวหรือไม่

- การพัฒนาบุคลากรดำเนินการอย่างไร มีจัดการฝึกอบรมทักษะการให้บริการ / ทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ

- ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการบริการจากนักท่องเที่ยวมีบ้างหรือไม่ เป็นเรื่องเกี่ยวกับประเด็นใด และมีแนวทางการพัฒนาบุคลากรให้รองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือไม่

4. การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว 1) ประเภทของการจัดบริการกิจกรรมการท่องเที่ยว 2) ผลกระทบการจัดบริการกิจกรรมการท่องเที่ยว 3) การมีส่วนร่วมและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการ และชุมชน

- แหล่งท่องเที่ยวให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวอะไรบ้าง เพียงพอหรือไม่ อนาคตจะมีการเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวอะไรบ้าง นักท่องเที่ยวมีข้อคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการจัดบริการกิจกรรมการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวจะมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร

- กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดไว้บริการนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบบ้างหรือไม่ ทั้งผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบ แหล่งท่องเที่ยวจะดำเนินการแก้ไขอย่างไร

- กิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการมีส่วนร่วม และสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการ และชุมชนอย่างไรบ้าง ชุมชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่ท่องเที่ยวหรือไม่ แนวทางการพัฒนาเป็นอย่างไร

5. การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ 1) การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ 2) การจัดการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ 3) การให้ความรู้ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักท่องเที่ยวในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

- แหล่งท่องเที่ยวเคยจัดกิจกรรมรณรงค์การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ชุมชน นักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เช่น การแยกประเภทขยะ การร่วมกันรักษาความสะอาด การรู้จักคุณค่าของน้ำ - ไฟฟ้า

- แหล่งท่องเที่ยวมีมาตรการดูแล กำกับร้านค้าผู้ให้บริการนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และพลังงาน โดยเฉพาะการดักจับไขมันจากร้านอาหาร

- แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดการความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติบ้างหรือไม่ มีวิธีการอย่างไร

- แหล่งท่องเที่ยวจัดให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบและเป็นตัวอย่างที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และพลังงานหรือไม่ อย่างไร มีแนวคิดหรือไม่

ภาคผนวก

ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
ที่มีความโดดเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 24 แหล่ง แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งทางธรรมชาติ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามสภาพธรรมชาติ โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นพื้นฐาน และเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ที่เอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยว แหล่งทางธรรมชาติที่มีความโดดเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 แหล่ง ได้แก่ 1) อุทยานแห่งชาติเขาหลวง อำเภอลานสกา 2) **บ้านวังบอน แพไม้ไผ่** อำเภอชะอวด 3) **อ่างเก็บน้ำกะทูน** อำเภอพิปูน 4) **ชายหาดขนอม** อำเภอขนอม และ 5) **เขาศูนย์** อำเภอฉวาง

2. ศาสนสถาน หมายถึง วัดในพุทธศาสนา เป็นสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย และใช้ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ประกอบพิธีทางศาสนา ให้พุทธศาสนิกชนนิยมไปกราบไหว้บูชา และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด และในอีกฐานะหนึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม และเรื่องราวน่าค้นหาของวัด ศาสนสถานที่มีความโดดเด่น มีชื่อเสียง มี 4 แหล่ง ได้แก่ 1) **วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร** อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 2) **วัดธาตุน้อย** อำเภอช้างกลาง 3) **วัดเจติย** อำเภอสิชล และ 4) **ศูนย์วิปัสสนากัมมัฏฐาน สวณพุทธธรรม วัดขายน** อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

3. แหล่งศิลปวัฒนธรรม หมายถึง สถานที่ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยความสามารถและสติปัญญา แสดงถึงความเจริญงอกงาม ทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ และเป็นมรดกตกทอดมาจนปัจจุบัน แหล่งศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่นและมีชื่อเสียง มี 3 แหล่ง ได้แก่ 1) **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช** อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 2) **แหล่งผลิตเครื่องถมเมืองนคร** อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และ 3) **บ้านหนังสุชาติ** อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

4. วิถีชีวิตของคนในชุมชน หมายถึง สถานที่ที่เป็นที่อยู่ของกลุ่มคน มีวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นลักษณะเฉพาะของสังคม วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่โดดเด่น และมีชื่อเสียง มี 4 แหล่ง ได้แก่ 1) **เมืองปากพนัง** อำเภอปากพนัง 2) **บ้านไร่เกษมสุข Organic Farm** อำเภอทุ่งใหญ่ 3) **บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์** อำเภอเชียรใหญ่ และ 4) **หมู่บ้านคีรีวง** อำเภอลานสกา

5. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ หมายถึง สถานที่ที่จำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ โดยใช้ผักพื้นบ้านเป็นวัตถุดิบหลักในการประกอบอาหารเพื่อสุขภาพ แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพที่โดดเด่นและมีชื่อเสียง มี 3 แหล่ง ได้แก่ 1) **หน้าไพรวัลย์** อำเภอนบพิตำ 2) **เรือนผักกูด** อำเภอช้างกลาง และ 3) **เรือนมลราช** อำเภอลานสกา

6. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ หมายถึง สถานที่ที่มีการประกอบกิจการเพื่อให้บริการด้านการดูแล และเสริมสร้าง สุขภาพ โดยมีการบริการหลัก คือ การนวดเพื่อสุขภาพ และอาจมีบริการเสริมประเภทต่าง ๆ อาทิ การทำสมาธิและโยคะ สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่โดดเด่นและมีชื่อเสียง มี 5 แหล่ง ได้แก่ 1) **ศาลาสปา โรงพยาบาลท่าศาลา** อำเภอท่าศาลา 2) **ศูนย์แพทย์แผนไทย ศาลามีชัย วัดศาลามีชัย** อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 3) **สวคนธ์สปา** อำเภอร่อนพิบูลย์ 4) **ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา** อำเภอขนอม และ 5) **อ่าว รีสอร์ท แอนด์ สปา** อำเภอขนอม

ผลการศึกษาลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการบริหารจัดการภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีประเด็นของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้ 1) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านสิ่งดึงดูดใจ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ด้านการบริการที่พัก 5) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และ 6) ด้านการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ โดยจะนำเสนอข้อมูลตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แหล่งทางธรรมชาติ

1.1 **อุทยานแห่งชาติเขาหลวง** เป็นอุทยานแห่งชาติที่ประกอบด้วยเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนทอดยาวเหนือจรดใต้ขนานไปกับชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก มีที่ราบตามหุบเขาเล็กน้อย ดินบนภูเขาเป็นดินที่เกิดจากการผุสลายของหินแกรนิต มียอดเขาสูงสุด คือ ยอดเขาหลวง สูงจากระดับน้ำทะเล 1,835 เมตร

น้ำตกกะโรม เป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาหลวง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม มีต้นกำเนิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราช ไหลลงมาจากยอดเขา ลดหลั่นลงมาเป็นชั้น หรือเรียกอีกอย่างว่า “หนาน” มีทั้งหมด 19 ชั้น แต่เปิดบริการให้ท่องเที่ยวชมความหลากหลายของธรรมชาติ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเพียง 7 ชั้น เช่น หนานทุเรียน หนานช่องไทร หนานไผ่ หนานน้ำราง หนานผึ่ง หนานเตย และหนานสอยดาว เป็นหนานที่สูงที่สุดประมาณ 1,300-1,400 เมตร และหนานดาดฟ้า ชั้นที่ 7 เป็นชั้นที่มีความสวยงามที่สุด มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกกะโรม โดยมีป้ายสื่อความหมายเกี่ยวกับมอส ไลเคนส์ เฟิร์นมหาสดำ ไทร ปลูก-รา เห็ดการทดแทนสังคมพืช และพืชนาน

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชโดยรถโดยสารสาธารณะ เช่น รถโดยสารประจำทาง รถสองแถว หรือรถยนต์ส่วนบุคคล มาถึงน้ำตกกะโรมได้โดยมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พิกัดแผนที่ 8.36868, 99.73539 สถานที่ติดต่อ: อุทยานแห่งชาติเขาหลวง น้ำตกกะโรม หมู่ที่ 4 บ้านร่อน ตำบลเขาแก้ว อำเภอเสนาสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80230 หมายเลขโทรศัพท์ 075-300-494, 075-391-218, 075-391-240 โทรสาร 075-300-494 และเว็บไซต์ <http://portal.dnp.go.th>

ด้านสิ่งดึงดูดใจ มีความสวยงามตามธรรมชาติ สายน้ำตกไหลผ่านเป็นชั้น ๆ โดยเฉพาะในช่วงหน้าน้ำหลาก สายน้ำไหลแผ่กระจายตามหน้าผาสูงและลาดชัน ลดหลั่นลงมาตามโขดหินกว้างจนถึงแอ่งน้ำใหญ่เบื้องล่างสามารถลงเล่นน้ำได้

ด้านการบริการที่พัก ไม่ได้จัดบริการที่พักให้นักท่องเที่ยว แต่สามารถใช้บริการได้จากชุมชนโดยรอบ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว ทำทางลาดที่มีสภาพกลมกลืนกับธรรมชาติ ห้องน้ำที่สะอาด ร้านค้าสวัสดิการบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมการเที่ยวและเล่นน้ำตกกะโรม เดินป่า และมีจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติและสื่อความหมาย ระยะทาง 1,900 เมตร

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนและผู้รับผิดชอบ มีผู้วางแผนและรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว โดยมีหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ รองหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก เป็นโครงสร้างการบริหารงานแบบราชการ

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ มีการจัดแบ่งโซนสำหรับการท่องเที่ยว และโซนฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ

3) การบริหารจัดการด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวก สามารถเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง รถรับจ้างสาธารณะ รถยนต์ส่วนบุคคล เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

4) การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ทำทางลาดเดินที่มีสภาพกลมกลืนกับธรรมชาติ มีป้ายบอกทาง มีศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ร้านค้าบริการอาหารและเครื่องดื่มในลักษณะของสวัสดิการ

5) การจัดการคุณภาพการบริการในแหล่งท่องเที่ยว มีบุคลากรอำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติได้รับการพัฒนาและฝึกอบรมทักษะการให้บริการ และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมหลากหลาย เช่น เล่นน้ำตก เดินป่าศึกษาธรรมชาติ เดินป่าธรรมชาติ

7) การจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ไม่อนุญาตให้สูบบุหรี่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ไม่อนุญาตให้นำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทิ้งขยะในเขตอุทยาน มีป้ายเตือนนักท่องเที่ยวให้รู้จักการใช้ประโยชน์ของพื้นที่อุทยานที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.2 **บ้านวังhorn แพไม้ไผ่** เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอำเภอชะอวด เป็นกิจการเอกชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านวังhorn บ้านวังhornหรือวังลับแลเป็นชุมชนเก่าแก่ ชาวบ้านยังคงใช้วิถีชีวิตเรียบง่าย ในแบบชาวบ้านชนบท มีอาชีพหลัก คือ การทำสิกรรม การทำสวนยาง การทำสวนผลไม้แบบผสมผสาน ได้ผลผลิตนำมาแปรรูป ที่ขึ้นชื่อ คือ "ทุเรียนกวน" ทำจากเนื้อทุเรียนบ้านที่สุกจากบนต้น ไม่มีการบ่ม และมีป่าไผ่ และนาไม้ไผ่มาทำเฟอร์นิเจอร์และผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ จนสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการทำแพไม้ไผ่ให้ท่องเที่ยวพักผ่อนที่ใกล้ชิดธรรมชาติตามลำคลองน้ำใสจากป่าต้นน้ำของเทือกเขาบรรทัดที่ไหลลงสู่แม่น้ำปากพนัง เป็นการล่องแพ แลธรรมชาติ ด้วยระยะทาง 1.5 กิโลเมตร และนอกจากนี้ยังมีกิจกรรมท่องเที่ยว เที่ยวถ้ำ ไหว้พระ ชมสวนผลไม้ และรับประทานอาหารพื้นบ้านรสชาติสุดอร่อยล้ำ เป็นกิจกรรมผ่อนคลายท่ามกลางบรรยากาศธรรมชาติ รมรื่น และมีบริการที่พักสำหรับการพักผ่อนค้างคืนท่ามกลางป่าเขา ลำเนาไพร ทั้งแบบเตนท์ กระโจม และกระท่อมไม้ไผ่

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชโดยรถโดยสารสาธารณะ เช่น รถโดยสารประจำทาง รถสองแถว รถตู้โดยสารประจำทาง สายนครศรี - พัทลุง มาลงที่แยกไม้เสียบ จากนั้นต่อด้วยรถรับจ้างมายังชุมชนบ้านวังhorn หากใช้รถยนต์ส่วนบุคคล เดินทางผ่านถนนหลวง หมายเลข 41 เลี้ยวซ้ายแยกไม้เสียบ เข้าสู่ถนนหมายเลข 4270 ด้วยระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าถนนหมายเลข 4165 ระยะทาง 7 กิโลเมตร ตามด้วยถนนหมายเลข 4096 อีก 1 กิโลเมตร บ้านวังhornอยู่ทางซ้ายมือ หรือหากเป็นการเดินทางโดยรถไฟ สามารถเดินทางมาลงสถานีแยกไม้เสียบ จากนั้นต่อรถรับจ้างเข้ามายังชุมชนบ้านวังhorn สถานที่ติดต่อ: บ้านวังhorn ล่องแพไม้ไผ่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคนต้นน้ำบ้านวังhorn ตำบลเขาแก้ว อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช หมายเลขโทรศัพท์ 063-191-6591, 080-695-5656 และเว็บไซต์ Facebook: www.facebook.com/banwanghornraft และ LINE ID: @hmd5461a

ด้านสิ่งดึงดูดใจ บ้านวังhorn ล่องแพไม้ไผ่ ตามลำน้ำ ชื่นชมธรรมชาติ ท่ามกลางธรรมชาติสองฟากฝั่งด้วยต้นไม้ที่ร่มรื่น และสายน้ำเย็น ๆ ลำธารใส ๆ ของคลองวังhorn

ด้านการบริการที่พัก มีจัดบริการพักให้นักท่องเที่ยว ทั้งในรูปแบบเตนท์กระโจม และกระท่อมไม้ไผ่

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว จัดสภาพกลมกลืนกับธรรมชาติ ห้องน้ำ ร้านค้าบริการอาหารและเครื่องดื่ม และร้านขายของที่ระลึก

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมการพักผ่อน และสร้างสุขด้วยการล่องแพ แลธรรมชาติ ระยะทาง 1,500 เมตร รวมทั้งการกระโดดน้ำ เล่นน้ำ หรือแช่เท้าเพื่อการผ่อนคลาย สบายอารมณ์ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะอื่น ๆ เช่น กิจกรรมเดินป่า การเที่ยวถ้ำ ไหว้พระ จัดโปรแกรมสำเร็จให้นักท่องเที่ยวเลือกได้ตามความเหมาะสม และความต้องการของนักท่องเที่ยว ทั้งเป็นการล่องแพอย่างเดียว การล่องแพ ผนวกกิจกรรมการท่องเที่ยว การล่องแพแบบพักค้าง กิจกรรม 2 วัน 1 คืน

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนและผู้รับผิดชอบ เป็นกิจการของเอกชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคนต้นน้ำบ้านวังหอน พัฒนาที่ดินส่วนบุคคลปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เป็นการดูแลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคนต้นน้ำบ้านวังหอน จัดกิจกรรมล่องแพ กิจกรรมการท่องเที่ยว และการพักค้างคืน

3) การบริหารจัดการด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางคมนาคมเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวก ทั้งโดยรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง

4) การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ร้านอาหาร ยังไม่มีการให้บริการสัญญาณไวไฟสำหรับการสื่อสารสังคมออนไลน์ ระบบสาธารณูปโภค ใช้ไฟฟ้าจากการไฟฟ้า ประปาเป็นของหมู่บ้าน

5) การจัดการคุณภาพการบริการในแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี มีความเอื้อเฟื้อ ดูแลและอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวด้วยความเอาใจใส่

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมล่องแพไม้ไผ่ เพื่อพักผ่อนตามลำน้ำใส เย็นสบาย กิจกรรมกระโดดน้ำ เล่นน้ำ กิจกรรมท่องเที่ยว ถ้ำ วัด สวนผลไม้ กิจกรรมเดินป่า

7) การจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการดูแลและจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ไม่นำอาหาร ของขบเคี้ยวไปรับประทานขณะล่องแพ

1.3 อ่างเก็บน้ำกะทูน ตั้งอยู่ในอำเภอฟิปปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่มีพื้นที่กว่า 12,500 ไร่ เดิมเป็นที่อยู่อาศัยของผู้คนในหมู่บ้าน เกิดภัยพิบัติโคลนถล่ม เกิดทะเลโคลน ต้นไม้ ไม้ยางพารา และต้นไม้นานาชนิดไหลลงมาทับถมตบถมทุกตำบล ในปี พ.ศ. 2531 ผู้คนล้มตายจากเหตุโคลนถล่ม หมู่บ้านได้รับความเสียหาย จึงอพยพย้ายไปหาที่ทำการใหม่ภัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงเล็งเห็นความทุกข์ยากของประชาชน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมชลประทานสร้างอ่างเก็บน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง เป็นโครงการพระราชดำริพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อประโยชน์ในการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำตาปีตอนล่าง ทำให้อ่างเก็บน้ำกะทูนกลายมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเยือน และทำให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว และได้รับสมญานามว่า “สวิตเซอร์แลนด์แดนใต้” ด้วยมีบรรยากาศและทิวทัศน์ที่สวยงามเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเดินทางเข้าถึงด้วยมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถใช้รถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง หากเดินทางจากตัวเมือง

นครศรีธรรมราช ระยะทางประมาณ 100 กม. ใช้ทางหลวงหมายเลข 4016 แล้วเลี้ยวซ้ายที่แยกบ้านตาลไป ตามทางหลวงหมายเลข 4015 ผ่านอำเภอช้างกลาง อำเภอดงเจน จนถึงสี่แยกห้วยปรือ อำเภอดงเจน เดินทาง ต่อไปอีกประมาณ 10 กม. หรือเมื่อถึงแยกคลองจันดี เลี้ยวขวาแล้วเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 4194 ที่แยกบ้าน ควนสงสาร เดินทางต่อไปอีกประมาณ 20 กม. พิกัด 47 .P HK 580-465 สถานที่ติดต่อ: ติดต่อได้ที่ชมรม ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านกะทูน หมายเลขโทรศัพท์ 075-483-118 หรือหมายเลขโทรศัพท์ 087-882-6127 หรือติดต่อที่ศูนย์ประสานงานการจัดการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมบ้านกะทูนใต้ โทรศัพท์ 085-789-1235, 086-050-9784

ด้านสิ่งดึงดูดใจ มีทิวทัศน์ของทะเลสาบและขุนเขาล้อมรอบที่สวยงาม ได้รับการขนานนามว่า เป็น “สวิตเซอร์แลนด์แดนใต้” มีประวัติศาสตร์ชุมชนที่น่าค้นหา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่จะได้เรียนรู้ ประวัติศาสตร์ชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ยังไม่มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับ นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการที่พักแบบรีสอร์ทที่นำพักของเอกชน ร้านค้าบริการอาหารและ เครื่องดื่มที่มีเรียงรายตามถนนเส้นทางกะทูนใต้ รวมทั้งร้านกาแฟนั้งจิบเครื่องดื่มร้อน เย็น ชมธรรมชาติ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน สามารถปั่นจักรยานเที่ยวรอบ อ่างเก็บน้ำ ชมบรรยากาศของทะเลภูเขา มีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม โดยชุมชน จัดเตรียมอุปกรณ์แคมป์ไฟ เดินป่า พร้อมวิทยากรนำชมแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน กิจกรรมล่องเรือใน ยามเช้า ยามเย็น ชมสายหมอกปกคลุมบริเวณโดยรอบ ชมทัศนียภาพแวดล้อมด้วยขุนเขาและอ่างเก็บน้ำ กิจกรรมการตกปลา และฝึกให้อาหารปลา กิจกรรมเดินป่า ล่องไพร ชมน้ำตกหนานน้ำพุที่มีความสวยงาม

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผน / ผู้รับผิดชอบ อยู่ในความดูแลของกรมชลประทาน เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมธรรมชาติ

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เป็นหนึ่งในโครงการพระราชดำริในความดูแล รับผิดชอบของกรมชลประทาน การจัดการพื้นที่เพื่อประโยชน์พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อประโยชน์ในการบรรเทา อุทกภัยในพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำตาปีตอนล่าง มีภูมิทัศน์ที่สวยงามตามธรรมชาติ แวดล้อมด้วยทะเลภูเขาและอ่าง เก็บน้ำ

3) การบริหารจัดการด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สามารถเดินทางเข้าถึงอ่างเก็บน้ำกะทูนใต้ โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวก รองรับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการอาหารและเครื่องดื่ม ร้านกาแฟ และรีสอร์ทที่ พักจากการประกอบการของเอกชนรายล้อมรอบอ่างเก็บน้ำ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังสามารถเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์เซรามิตจากโครงการเซรามิค สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ประเภทจาน ชาม ถาด และแจกันที่มีลายหา ยากและสวยงาม

5) การจัดการคุณภาพการบริการในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ และนักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการอาหารและเครื่องดื่ม ที่พักแรมจากเอกชนที่รายล้อมอ่างเก็บน้ำ แม้จะไม่มี การจ้างงาน เจ้าของกิจการแต่ละรายให้ความสำคัญกับการบริการนักท่องเที่ยวด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม และมี จิตบริการ

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งการขี่จักรยานชมสันเขื่อน โดยรอบ กิจกรรมล่องเรือชมสายหมอก กิจกรรมตกปลา ให้อาหารปลา และกิจกรรมเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน รวมไปถึงกิจกรรมเดินป่า ล่องไพร

7) การจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เอาใจใส่ดูแลสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ธรรมชาติ ให้ความสำคัญเป็นธรรมชาติเหมาะแก่การพักผ่อน

1.4 ชายหาดขนอม อยู่ห่างจากตัวอำเภอขนอมประมาณ 1.5 กิโลเมตร เป็นชายทะเลที่ยาวติดต่อกัน ขนอมเป็นเมืองที่มีชายทะเลยาว 32 กิโลเมตร มีอ่าวน้อยใหญ่จำนวน 16 อ่าว จึงเป็นอ่าวหนึ่งที่มีทรัพยากรท่องเที่ยวมากมายที่โดดเด่น มีหาดทรายชายทะเลที่ล้อมรอบด้วยป่าเขาสูงบนคาบสมุทร ทิวทัศน์สวยงาม และมีเสน่ห์วิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน น้ำทะเลใสสะอาดเหมาะแก่การเล่นน้ำ และการพักผ่อนชื่นชมธรรมชาติ

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก โดยใช้ทางหลวงหมายเลข 4041 แยกจากทางหลวงหมายเลข 401 ระยะทางประมาณ 17 กิโลเมตร ผ่านตลาดสุขาภิบาลขนอมประมาณ 1 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าถึงตัวหาดขนอม นอกจากนี้ หาดขนอมยังมีพื้นที่อยู่ในความดูแลของอุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้

ด้านสิ่งดึงดูดใจ เป็นชายหาดสวยงามแห่งหนึ่งของภาคใต้ มีหาดติดต่อกัน 2 ถึง 3 หาด คือ หาดในเปร็ด หาดในเพล และหาดปากน้ำ รวมเรียกว่า “หาดหน้าด่าน” โดยเฉพาะหาดในเพล เป็นหาดที่มีชื่อเสียง เงียบสงบ ลักษณะเป็นแนวยาวโค้งครึ่งวงกลมขนานกับแนวภูเขาที่ตอนปลายยื่นไปในทะเล หาดทรายสะอาด เป็นทรายขาวละเอียดเนียนนุ่ม สลับกับหาดหินและโขดหินเป็นช่วง ๆ น้ำทะเลใสสะอาด สีสครามเหมาะแก่การลงเล่นน้ำทะเล ชายหาดมีทิวมะพร้าวที่ร่มรื่น แวดล้อมด้วยต้นไม้พันธุ์ให้ความร่มรื่น สบายตา สบายใจด้วยธรรมชาติ มีเสน่ห์ชวนให้ไปพักผ่อน เล่นน้ำทะเล กิจกรรมชายหาด ชมทิวทัศน์ที่งดงามของอ่าวขนอม

ด้านการบริการที่พัก นักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการที่พักจากธุรกิจเอกชนที่อยู่โดยรอบชายหาดขนอม ทั้งประเภทโรงแรม รีสอร์ท ตั้งแต่ระดับ 4-5 ดาว จนถึงระดับราคาประหยัด อุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ ยังไม่มีบริการที่พัก

ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน ห้องน้ำ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม แต่ในส่วนของอุทยานแห่งชาติหาดขนอม - หมู่เกาะทะเลใต้ยังไม่มีบริการที่พัก แต่สามารถกางเต็นท์ได้ และยังมีร้านค้าสวัสดิการอาหารและเครื่องดื่ม

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เหมาะแก่การพักผ่อน ชื่นชมความสวยงามของธรรมชาติ เดินเล่นชายหาด หาดทรายขาวสะอาด น้ำทะเลใส เล่นน้ำทะเล ดำน้ำดูปะการัง ล่องเรือชมทัศนียภาพทางทะเล ดูปลาโลมาสีชมพู ชมทิวทัศน์เขาดาดฟ้า เทียวถ้ำเขาวัง เทียน้ำตกหนานไผ่ เกาะนุ้ยนอก และป่าชายเลนคลองขนอม

ด้านการบริหารจัดการ

1. การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในความดูแลร่วมกันขององค์การบริหารส่วนตำบลขนอม และอุทยานแห่งชาติหาดขนอม - หมู่เกาะทะเลใต้

2. การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดพื้นที่พักผ่อน พื้นที่จอดรถ มีการดูแลรักษาความสะอาดชายหาดขนอม

3. การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สามารถเดินทางเข้าถึงชายหาดขนอมได้โดยสะดวก ทั้งพาหนะส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง มีการคมนาคมสะดวกปลอดภัย

4. การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวอย่างพอเพียง ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก ร้านกาแฟ ห้องน้ำ และเส้นทางคมนาคมที่สะดวก

5. การจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการด้านความสะอาดของสถานที่ มีบุคลากรดูแลรักษาความปลอดภัย

6. การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การเดินเล่นชายหาด การเล่นน้ำทะเลใส สะอาด การล่องเรือชมทิวทัศน์ คุปลาโลมาสีชมพู การดำน้ำ คุปะการัง การเที่ยวถ้ำ น้ำตก

7. การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ด้วยความร่วมมือขององค์กรบริหารส่วนตำบลขนอม ชาวบ้าน และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1.5 **เขาขุนยี่** เป็นภูเขาที่อยู่ในเขตรอยต่อของ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลไม้เรียง ตำบลกะเปียด และตำบลนาแว ของอำเภอนางิ้ว จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ป่าที่มีการปลูกต้นยางพารา บางส่วนเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล อดีตเคยมีการขุดค้นพบแร่พลูมบนยอดเขา ผู้คนหลั่งไหลเข้ามาขุดแร่เพื่อแสวงหาโชค ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 จนถึง พ.ศ. 2524 กองทัพภาคที่ 4 ได้ออกคำสั่งปิดเขาขุนยี่ ทำให้การขุดหาแร่บนภูเขายุติลงตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ยอดเขาขุนยี่มีความสูง 510 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง บนยอดเขาเป็นที่ตั้งของสถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ มีการตัดถนนลาดยางขึ้นไปบนเขา ระยะทาง 7 กิโลเมตร

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สามารถเดินทางเข้าถึงได้โดยสะดวก พิกัด 8°29'04.0"N 99°28'08.0"E โดยรถยนต์ส่วนบุคคลที่มีสมรรถนะ หากไม่มีรถยนต์ส่วนบุคคล สามารถเช่าเหมารถสองแถวขึ้นไปชมเขาขุนยี่ได้ และสามารถให้ไปรับจากที่ในตัวเมืองได้ โดยติดต่อ ลุงทินกับป้านิด หมายเลขโทรศัพท์ 089-875-0710, 062-224-5956

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการนอนกางเต็นท์ ชื่นชอบธรรมชาติบริสุทธิ์ เงียบสงบ ฟังเสียงสายลมอ่อน และตื่นขึ้นมานอนชมทะเลหมอกยามเช้า สัมผัสไออุ่นรับอรุณ ชมแสงแดดอ่อน ๆ สะท้อนบนสายหมอก ด้วยทัศนียภาพ 360 องศา สูดกลิ่นอายความสดชื่นและเย็นสบาย

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เขาขุนยี่มีบริการร้านค้า ห้องน้ำ เป็นการให้บริการของเอกชน ยังไม่มีระบบการจัดการ

ด้านการบริการที่พัก ยังไม่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีการให้บริการเช่าเต็นท์จากผู้ให้บริการของเจ้าหน้าที่ดูแลสถานีสัญญาณบนเขาขุนยี่ ในอัตราหลังละ 300 บาท หากนำมาเอง สามารถกางเต็นท์ที่บริเวณเสาสัญญาณ ค่าบริการเช่าพื้นที่ 50 บาท มีห้องน้ำที่สะอาด และสะดวก หรือสามารถติดต่อได้ที่ เขาขุนยี่ แค้มป์ปิ้ง หมายเลขโทรศัพท์ 082-277-2479

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ขึ้นเขาขุนยี่เพื่อชมทิวทัศน์ทะเลหมอกยามเช้าในภาพมุมกว้าง 360 องศา ถ่ายรูปบรรยากาศทะเลหมอกโดยรอบ

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว ผู้ดูแลรับผิดชอบเขาขุนยี่ คือ อำเภอนางิ้ว

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เขาศูนย์ยังไม่ได้ดำเนินการด้านการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม ไม่มีการเก็บค่าเข้าชม หากการแต่งตั้งคณะกรรมการสหกรณ์ขึ้น การจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจะเป็นอำนาจหน้าที่ของสหกรณ์ รายได้จะเข้าสู่ชุมชนโดยตรง

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เขาศูนย์สามารถเดินทางขึ้นไปท่องเที่ยวได้ มีเส้นทางของศูนย์โทรคมนาคมที่สะดวก

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เขาศูนย์ยังไม่มีองค์กรที่รับผิดชอบการบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ขณะนี้มีผู้ให้บริการร้านค้าขายของ น้ำดื่ม หากอนาคตมีคณะกรรมการที่เป็นรูปธรรมในรูปของสหกรณ์เข้ามาบริหารจัดการจะมีการจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อนำรายได้เข้าสู่ชุมชน

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว การบริการในเขาศูนย์ยังไม่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

6) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ยังไม่มีการจัดการสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดระเบียบอย่างเป็นระบบ

2. ศาสนสถาน

2.1 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร หรือวัดพระธาตุของนครนคร เป็น มิ่งขวัญชาวเมืองนครศรีธรรมราช ตลอดจนพุทธศาสนิกชน เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกชนิดวรมหาวิหาร มีความสำคัญทางศาสนามาแต่โบราณ มีโบราณสถานที่สำคัญของประวัติศาสตร์ทางโบราณคดีและศาสนา สันนิษฐานจากตำนานเมืองนครศรีธรรมราชว่า สร้างโดยพระเจ้าศรีธรรมไตรปิฎก ใน พ.ศ.๑๐๙๘ เพื่อเป็นที่ประดิษฐานองค์พระบรมธาตุเจดีย์

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตั้งอยู่ที่ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช พิกัด 8°24'41"N 99°57'58"E นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและปลอดภัย หากเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล สามารถใช้เส้นทางสาย 401 ถึงตัวเมืองนครศรีธรรมราช ไปยังถนนราชดำเนิน ถึงตำบลในเมือง วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจะอยู่ทางขวามือ กรณีเลือกใช้รถโดยสารสาธารณะ จากตัวเมืองนครศรีธรรมราช สามารถใช้รถโดยสาร สายสนามกีฬา – หัวถนน อัตราค่าโดยสารประมาณ คนละ 10 บาท ไปลงหน้าวัดพระธาตุ หรือจะใช้บริการรถรับจ้างวินมอเตอร์ไซด์ อัตราค่าโดยสารประมาณ คนละ 20 – 50 บาท ขึ้นอยู่กับระยะทาง การติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ 075-343-411

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดี เป็นที่เคารพนับถือของพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ หลังไหลมานมัสการและสักการะพระบรมธาตุเจดีย์ มีโบราณสถานโบราณวัตถุจำนวนมากที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศาสนา พระบรมธาตุเจดีย์มีปัลลียอดหุ้มด้วยทองคำเหลืองอร่าม จึงเรียกกันว่า “พระธาตุทองคำ” เมื่อแสงอาทิตย์ตกต้ององค์พระธาตุ เงาพระธาตุไม่ทอดไปถึงพื้นเหมือนพระธาตุไม่มีเงา จึงเรียกองค์พระธาตุว่า “พระธาตุไร้เงา” ด้วยลักษณะโดดเด่นของพระบรมธาตุเจดีย์ที่ช่างโบราณได้สร้างองค์พระบรมธาตุเจดีย์ โดยวางฐานพระบรมธาตุเจดีย์กว้างใหญ่มาก แต่ฐานและยอดองค์พระธาตุเจดีย์เรียวเล็กลง จึงเป็นเหตุให้เงายอดองค์พระบรมธาตุเจดีย์จะตกอยู่บนองค์พระบรมธาตุเจดีย์เท่านั้น จะไม่ปรากฏเงาขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ทอดตกถึงพื้นเด็ดขาด

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดบริการที่นั่งพักผ่อน ห้องน้ำที่สะอาด ร้านค้าเป็นสัดส่วน

ด้านการบริการที่พัก ไม่มีการจัดบริการที่พัก ด้วยเป็นศาสนสถาน

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการสักการะบูชาพระบรมธาตุเจดีย์ และการไปชมพระธาตุไธสง นอกจากนี้ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารยังจัดให้มีกิจกรรมประเพณี “แห่ผ้าขึ้นธาตุในวันมาฆบูชา” อันเป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ของชาวนครศรี และสนองยุทธศาสตร์จังหวัดในประเด็น “นครแห่งอารยธรรม”

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว มีคณะกรรมการมูลนิธิวัดพระมหาธาตุรับผิดชอบในการดูแลด้านกายภาพของวัด

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ มีคณะกรรมการมูลนิธิวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารทำหน้าที่พัฒนาและจัดระเบียบภายในวัด

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวก มีการคมนาคมที่สะดวกสบาย สามารถใช้รถยนต์ส่วนบุคคล และรถโดยสารสาธารณะมายังวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารได้

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ มีร้านค้าขายของ ร้านอาหารอยู่ในพื้นที่เป็นสัดส่วน มีห้องน้ำรองรับนักท่องเที่ยวที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพการบริการในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยคณะกรรมการมูลนิธิวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จัดการอบรมยุวมัคคุเทศก์ และมััคคุเทศก์จิตอาสาสูงวัย ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

6) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีถังขยะรองรับขยะจากนักท่องเที่ยว โดยมีเทศบาลมารับขยะไปกำจัด

2.2 วัดธาตุน้อย หรือวัดพระธาตุน้อย (พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์) เป็นวัดตั้งขึ้นโดยความประสงค์ของพ่อท่านคล้าย (พระครูพิศิษฐ์อรรถการ) เกจิอาจารย์ที่ชาวใต้ให้ความเคารพนับถือ เลื่อมใสและศรัทธา ด้วยความศักดิ์สิทธิ์ของวาจา พุทธอย่างไร เป็นอย่างนั้น พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ได้ชื่อว่าเป็น “เทวดาเมืองคอน เทพเจ้าแห่งแดนใต้” ชาวเมืองนครศรีเลื่อมใส ศรัทธาเป็นอย่างมาก สรรเสริญพ่อท่านคล้ายบรรจุไว้ในโลงแก้วประดิษฐานในองค์พระเจดีย์พระสารีริกธาตุ เป็นอนุสรณ์สถานของพ่อท่านคล้าย และว่ากันว่า สังฆารพท่านคล้ายแข็งเป็นหิน ชาวบ้านจึงหลั่งไหลเข้ามาสักการะบูชามากขึ้น

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตั้งอยู่ที่ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังวัดธาตุน้อยได้อย่างสะดวก ปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวก 1) เดินทางได้ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ หากเดินทางจากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช สามารถใช้เส้นทางไปอำเภอลานสกา พอเจอแยกลานสกาเลี้ยวซ้าย วิ่งตรงไปเรื่อย ๆ อีกราว 50 กม. จนพบสะพานพ่อท่านคล้ายลงจากสะพาน ให้เลี้ยวซ้ายเข้าสู่วัด พิกัด ละติจูด 8.373803 ลองจิจูด 99.543182 2) หากเดินทางโดยรถไฟ ขบวนรถเร็ว กรุงเทพ-นครศรี-ตรัง -ยะลา ให้ลงที่สถานีจันดี แล้วต่อรถรับจ้างเดินทางมายังวัดธาตุน้อยได้

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีพระเจดีย์พระธาตุน้อยสร้างขึ้นใน ปี พ.ศ. 2504 พระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ด้วย และสรรเสริญพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ถือว่าเป็นเจดีย์อนุสรณ์สถานของพ่อท่านคล้าย ว่ากันว่าสังฆารพท่านคล้ายแข็งเป็นหิน จึงเป็นที่เลื่อมใส ศรัทธาให้พุทธศาสนิกชนเคารพ นับถือเป็นอย่างมาก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดการและการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีร้านค้าขายของ มีห้องน้ำสะอาดรองรับนักท่องเที่ยว และมีที่พักผ่อนอย่างเพียงพอ

ด้านการบริการที่พัก วัดธาตุน้อยเป็นที่ปฏิบัติกิจของสงฆ์ จึงไม่มีการจัดบริการด้านที่พักให้นักท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นสถานที่สักการบูชาพระธาตุเจดีย์ และกราบสรีระสังขารของพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว เจ้าอาวาสเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะของเจ้าของพื้นที่
 2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เป็นความรับผิดชอบของเจ้าอาวาส
 3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังวัดธาตุน้อย ด้วยมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและปลอดภัย เดินทางโดยสะดวกทั้งพาหนะส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง และรถไฟ

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีร้านค้าขายของ ห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีการจัดที่พักผ่อนอย่างเพียงพอ

5) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการสักการะองค์พระธาตุน้อยและสรีระสังขารพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

6) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการดูแลสภาพภายในวัดให้สะอาด โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.3 วัดเจดีย์ ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 103 หมู่ 7 ตำบลฉลอง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เปิดทุกวัน ตั้งแต่เวลา 8.00 – 17.00 น.

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังวัดเจดีย์ด้วยเส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง เดินทางจากตัวเมืองนครศรีธรรมราช ใช้เส้นทางนครศรีธรรมราช-สุราษฎร์ธานี เข้าสู่อำเภอสิชล ระยะทางโดยประมาณ 70 กิโลเมตร เมื่อเข้าสู่ตัวอำเภอสิชล มีป้ายบอกทางเข้าวัดเจดีย์ทางซ้ายมือ เลี้ยวซ้ายไปประมาณ 6 กิโลเมตร ขับไปตามเส้นทางที่มีรูปปั้นไก่ชน จนเจอสามแยกและป้ายวัดเจดีย์ เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก 500 เมตร วัดเจดีย์จะอยู่ทางขวามือ พิกัด ละติจูด 8.919196777559445 ลองจิจูด 99.8179865583155

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีชื่อเสียงด้านโศกนาฏกรรมและการค้าขาย ด้วยเรื่องราวความศักดิ์สิทธิ์ ขออะไรได้สมหวังจากรูปไม้แกะสลัก “ไอ้ไข่” รูปเด็กชาย อายุประมาณ 9 – 10 ปี ตั้งอยู่ในศาลาในวัดเจดีย์ เชื่อกันว่า เป็นวิญญาณศักดิ์สิทธิ์สถิตอยู่ที่วัด เป็นที่เคารพสักการะของผู้คน ด้วยศรัทธา “ขอได้ไหว้รับ” มีของแก้บนมากมาย เช่น ไก่ชน ชุดทหาร และของเล่น รวมทั้งกองเศษปะทัดสูงเป็นเนินเขาขนาดย่อมแสดงถึงแรงศรัทธาผู้คนที่หลั่งไหลไปขอพรจากไอ้ไข่

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีร้านค้าให้บริการรองรับนักท่องเที่ยว มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องน้ำ ที่พักผ่อน และสัญญาณไฟฟ้า

ด้านการบริการที่พัก เป็นศาสนสถาน ไม่มีการจัดบริการที่พักรองรับนักท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นการขอพร เป็นที่พึ่งทางใจของผู้คนที่เลื่อมใส

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว มีเจ้าอาวาสเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะเจ้าของพื้นที่

- 2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว จัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน
- 3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สามารถเดินทางเข้าถึงวัดเจดีย์ได้ด้วยเส้นทางการคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง รถไฟ
- 4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในวัดเจดีย์มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีร้านค้าขายของ มีห้องน้ำ
- 5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว
- 6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมไหว้ขอพร
- 7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.4 ศูนย์วิปัสสนากัมมัฏฐาน สอนพุทธธรรม วัดขายนา ตั้งอยู่ที่เลขที่ 193 ถนนพัฒนาการทุ่งปรัง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ใกล้กับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติธรรม

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางการคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง หรือรถสองแถว (หัวถนน – สนามกีฬา) ผ่านสนามหน้าเมือง วัดพระมหาธาตุ ให้ลงที่หน้าวัดท้าวโคตร เดินเข้าซอยเล็ก ๆ ซ่างวัดท้าวโคตร ถึงวัดขายนา พิกัด ละติจูด 8.405094 ลองจิจูด 99.965958

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เป็นสถานที่ที่มีการสอนวิปัสสนากรรมฐานแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยท่านพุทธทาสภิกขุเป็นผู้เริ่มดำเนินการ เพื่อให้เป็นสาขาของวัดสวนโมกข์ บรรยากาศในวัดร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับผู้มาปฏิบัติธรรม ทั้งที่พัก บริเวณพักผ่อน ห้องน้ำที่สะอาด

ด้านการบริการที่พัก มีจัดที่พักรองรับผู้มาฝึกอบรมปฏิบัติธรรม โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการจัดการฝึกอบรมวิปัสสนาธุระ ปฏิบัติธรรมให้แก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว เจ้าอาวาสวัดเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบศูนย์วิปัสสนากัมมัฏฐาน สอนพุทธธรรม วัดขายนา

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการแบ่งพื้นที่สำหรับการปฏิบัติธรรม มีต้นไม้ที่ร่มรื่น ทำให้รู้สึกสงบจิตใจ

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์วิปัสสนากัมมัฏฐาน สอนพุทธธรรม วัดขายนา สามารถเดินทางเข้าถึงได้โดยสะดวก ตั้งอยู่ด้านหลังวัดท้าวโคตร

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับผู้มาฝึกปฏิบัติธรรม มีร้านค้า มีที่นั่งพักผ่อนที่ร่มรื่นอย่างเพียงพอ มีสัญญาณไวไฟสำหรับการรับรู้ข่าวสารทางโลก

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว มีบุคลากรและแม่ชีช่วยทำหน้าที่ให้บริการด้วยจิตบริการตามกำลังความสามารถและศรัทธา

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการฝึกอบรมการปฏิบัติธรรม สมาธิ เพื่อให้จิตใจผ่องใส

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีชมรवासผู้มีจิตบริการและจิตศรัทธาช่วยเหลือทำหน้าที่ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ช่วยกันเก็บกวาดภายในบริเวณให้สวยงามสะอาดตา

3. แหล่งศิลปวัฒนธรรม

3.1 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ที่ถนนราชดำเนิน ตรงข้ามวัดสวนหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติแห่งแรกของภาคใต้ เป็นสถานที่จัดเก็บรักษาและรวบรวมโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุที่สำคัญของภาคใต้ เป็นพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และชาติพันธุ์วิทยา รวมทั้งจัดแสดงวิถีชีวิตของชาวปักษ์ใต้ เช่น อาหารการกิน อุปกรณ์ของใช้ หัตถกรรมท้องถิ่นของชาวนคร นอกจากนี้ยังจัดแสดงเกี่ยวกับบุคคลสำคัญซึ่งเป็นต้นบ่อของชาวนครศรีธรรมราช นับว่าเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตของชาวนคร เพื่อให้เยาวชนได้ศึกษา และรักบ้านเกิด ด้วยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช “นครแห่งการเรียนรู้ น่าอยู่ ยั่งยืน” เปิดให้บริการตั้งแต่วันพุธ ถึงวันอาทิตย์ ระหว่างเวลา 09.00 – 16.00 น. อัตราค่าธรรมเนียมเข้าชม คนไทย 30 บาท คนต่างประเทศ 150 บาท

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินครศรีธรรมราชได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง อยู่ห่างจากวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารไปทางทิศใต้ ประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ พิกัด ละติจูด 8.41061 ลองจิจูด 99.966476 การติดต่อ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 075-341-075

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ โบราณคดี และชาติพันธุ์วิทยา รวมทั้งวิถีชีวิตของคนนคร และบุคคลสำคัญของนครศรีธรรมราช เก็บรักษาและรวบรวมโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุที่สำคัญของภาคใต้

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีที่นั่งพักผ่อนอย่างเพียงพอ มีห้องน้ำ ร้านค้าขายของที่ระลึก ร้านขายเครื่องดื่ม

ด้านบริการที่พัก ไม่มีการจัดบริการที่พัก

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ได้ศึกษาหาความรู้ที่หลากหลาย ทั้งในลักษณะของวิถีทัศน์ Computer Software หุ่นจำลอง นิทรรศการถาวร นิทรรศการหมุนเวียน และการจัดพิพิธภัณฑ์สัญจรเรียนรู้จากสถานที่จริง ปุชนิยบุคคล ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ ภาพจิตรกรรม สถาปัตยกรรม ภาษาและวัฒนธรรม ศาสนา ประเพณี หัตถกรรมและอาชีพ

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบ คือ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการแบ่งห้องจัดแสดงออกเป็นหมวดหมู่ จัดโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุแสดงพร้อมข้อมูลสำคัญ สามารถเดินชมได้ตามอัธยาศัย มีการจัดภูมิทัศน์ทั้งภายในและภายนอกให้ดูร่มรื่น สะอาดตา

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราชได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราชจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ร้านขายของที่ระลึก

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว มีจัดบุคลากรให้บริการข้อมูล ณ เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ และห้องจัดแสดง

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่หลากหลาย สามารถชมและศึกษาข้อมูลจาก สื่อวีดิทัศน์ สื่อประสมอื่น ๆ ที่ดึงดูดความสนใจ

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ จัดสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ ให้สวยงาม ร่มรื่น

3.2 บ้านหนังสือสุชาติ เป็นพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงแห่งแรกของไทย เป็นแหล่งการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ภายในจัดแสดงรูปหนังตะลุงโบราณในภาคใต้ที่มีอายุมากกว่า 100 ปี รวมทั้งรูปหนังตะลุงในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทย และรูปหนังตะลุงนานาชาติโดยนายหนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน) พ.ศ. 2549 เป็นผู้ก่อตั้ง เพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงมีชีวิต และแหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นสมบัติของโลกสืบไป ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย รางวัลดีเด่น ประเภทแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมและโบราณสถาน ปี พ.ศ. 2539 และรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้ ปี พ.ศ. 2553

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตั้งอยู่เลขที่ 10/18 ถนนศรีธรรมโศก 3 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช สนใจเข้าชมและศึกษาศิลปวัฒนธรรมได้ทุกวัน สามารถเดินทางโดยรถยนต์ ผ่านสนามหน้าเมือง มุ่งหน้าไปวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ผ่านศาลากลางจังหวัด หอนาฬิกา เลี้ยวซ้ายเข้าซอยพานยม จากนั้นเลี้ยวขวาไปตามถนนศรีธรรมโศก เข้าสู่ซอยศรีธรรมโศก 3 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านขอ อยู่ด้านขวามือ หรือสามารถใช้บริการรถสองแถว สายหัวถนน – สนามกีฬา ลงหน้าซอยพานยม และเดินเท้าต่อไปอีกประมาณ 5 นาที บ้านหนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน เปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00 - 17.00 น. และเข้าชมได้ตลอดทั้งปี การติดต่อ: หมายเลขโทรศัพท์ 075-346-394

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายตัวหนังตะลุงและหนังใหญ่ ตัวหนังตะลุงมีคุณภาพสูง มีการสาธิตการทำตัวหนังตะลุง ทั้งแกะตัวหนัง การลงสีตัวหนังรูปแบบต่าง ๆ มีการสาธิตการเล่นหนังตะลุงให้กับผู้ที่สนใจด้วย นอกจากนี้ยังเก็บรวบรวมตัวหนังนานาชาติ และจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีห้องน้ำ ที่นั่งพักผ่อนที่ร่มรื่น แวดล้อมด้วยต้นไม้ที่ให้ร่มเงา มีร้านขายของที่ระลึก

ด้านการบริการที่พัก ไม่มีการจัดบริการที่พัก ด้วยเป็นพิพิธภัณฑ์จัดแสดง หนังตะลุง ในสแวกใกล้เคียง สามารถหาที่พักแรมได้อย่างสะดวกสบาย

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมหลากหลาย ชมพิพิธภัณฑ์หนังตะลุง ชมการสาธิตแกะตัวหนัง การเล่นหนังตะลุง และสามารถซื้อหาตัวหนังที่สวยงาม คุณภาพดี

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันผู้รับผิดชอบบ้านหนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน คือ นายวาที ทรัพย์สิน

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เป็นอาคารไม้สองชั้น มีการจัดแบ่งโซนอย่างเป็นสัดส่วน มีโซนจัดแสดงพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงของไทย และของนานาชาติ โซนสาธิตการแกะตัวหนัง โซนการแสดงหนังตะลุง ร้านขายของที่ระลึก

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังบ้านหนังตะลุงได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถสองแถว สามารถเข้าชมเป็นหมู่คณะได้

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีที่นั่งพักผ่อนอย่างเพียงพอ ห้องน้ำ

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการดำเนินงานของครอบครัวผู้ดูแลสามารถให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับหนังตะลุงได้

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่หลากหลาย ชมพิพิธภัณฑ์หนังตะลุง ชมการสาธิตแกะหนังตะลุง การเล่นหนังตะลุง การซื้อสินค้าของที่ระลึก

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ จัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้ เก็บกิ่งไม้นำไปทำเป็นฟืนสำหรับการหุงต้มอาหาร ใช้หลอดไฟประหยัดพลังงาน

3.3 แหล่งผลิตเครื่องดนตรี ตั้งอยู่บนถนนท่าช้าง ตำบลคลัง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เป็นถนนย่านงานหัตถกรรม ทั้งผ้าทอเมือง เครื่องถมเงินถมทอง เครื่องเงิน สินค้าพื้นเมือง และสินค้าของที่ระลึก

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว แหล่งผลิตเครื่องดนตรีบนถนนท่าช้างสามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง เปิดทำการตั้งแต่เวลา 10:00–16:00 น. ทุกวัน

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว แหล่งผลิตเครื่องดนตรีบนถนนสายหัตถกรรมท่าช้าง นับว่าเป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งเครื่องถมเงินถมทอง เครื่องเงิน เครื่องจักสาน ผ้าทอเมืองนคร และสินค้าพื้นเมืองไว้ให้เลือกและซื้อเป็นของที่ระลึก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ที่นั่งพักผ่อน

ด้านการบริการที่พัก ไม่มีการจัดบริการที่พักแรม ด้วยเป็นร้านค้าขายของที่ระลึก

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อสินค้าของที่ระลึก

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบ คือ ผู้ประกอบการของแต่ละร้านค้า

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการพื้นที่โดยจัดแบ่งเป็นโซน ๆ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้เลือกชม เลือกซื้อสินค้าที่ระลึกตามอัธยาศัย

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งผลิตเครื่องดนตรีได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แหล่งผลิตเครื่องดนตรีแต่ละร้านค้ามีจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ที่นั่งพักผ่อน

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว แหล่งผลิตเครื่องดนตรีแต่ละร้านค้ามีบุคลากรที่เอาใจใส่ดูแลนักท่องเที่ยว ให้ข้อมูล ตอบคำถามด้วยความสุภาพ มีอัธยาศัยไมตรีอันดี และมีจิตบริการ

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนมากเป็นการเลือกซื้อสินค้าที่ระลึก

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ แหล่งผลิตเครื่องดนตรีมีการจัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สะอาดและสบายตา

4. วิถีชีวิตของคนในชุมชน

4.1 เมืองปากพนัง อยู่ในอำเภอปากพนัง ในอดีตมีชื่อเรียกว่า “อำเภอเบ๊ยซัด” หมายถึง สถานที่ที่คลื่นซัดเอาหอยเบ๊ยจากทะเลเข้าสู่หาด มาเป็นอำเภอปากพนังในปี พ.ศ. 2445 เมืองปากพนังเป็นเมืองท่าสำคัญในอดีต เป็นศูนย์กลางการค้าและเศรษฐกิจที่สำคัญ สภาพภูมิประเทศเป็นแหลมยื่นออกไปในทะเล มีอ่าวภายในบริเวณปากแม่น้ำปากพนัง เหมาะแก่การเดินเรือและการกระจายสินค้าไปยังหัวเมืองสำคัญอื่น ๆ จึงมีเศรษฐกิจดี และการค้าเฟื่องฟู ปัจจุบันแม่น้ำปากพนังมีความสวยงามตามธรรมชาติ มีการล่องเรือชมทิวทัศน์แม่น้ำปากพนัง ชมตึกสูงที่ให้นักนางแอ่นเข้าไปสร้างรังนก ชมวิถีชีวิตในตลาด 100 ปี เมืองปากพนัง

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังเมืองปากพนังได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย หากเดินทางจากตัวจังหวัดนครศรีธรรมราช ขับมุ่งหน้าไปยังอำเภอปากพนัง ทางหลวงหมายเลข 4013 ระยะทางประมาณ 32 กิโลเมตร ต่อเรือข้ามฟากไปยังตลาด 100 ปี เมืองปากพนัง พิกัด ละติจูด 83442177 ลองจิจูด 100.18993699999998 เปิดทุกวัน วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ ระหว่างเวลา 8.00 – 18.00 น.

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมวิถีชีวิตของคนเมืองปากพนังที่ตลาด 100 ปี เมืองปากพนัง ตลาดเก่าแก่ดั้งเดิมมากกว่า 100 ปี ตั้งอยู่บริเวณท่าเรือข้ามฟากฝั่งตะวันออก มีอาคารบ้านเรือนสร้างด้วยไม้ ไม่ได้ปรุงแต่งตลาดให้เก่าเหมือนหลาย ๆ ที่ ชมความเรียบง่ายและธรรมชาติของวิถีชีวิตผู้คนที่มีมนต์ขลังดึงดูดให้ไปเยี่ยมชม นอกจากนี้ช่วงเวลาเย็นจะมีตลาดย้อนยุคปากพนังซึ่งตั้งอยู่สองริมฝั่งคลองบางฉลากที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำปากพนัง ตลาดย้อนยุคปากพนังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เป็นตลาดย้อนยุคที่สะท้อนบรรยากาศในอดีตของวิถีชีวิตชาวใต้ พ่อค้าแม่ค้าแต่งกายย้อนยุค โดยมีภาชนะใส่อาหาร ขนม เป็นเครื่องปั้นดินเผา ใบตอง ใบบัว หมากจาก ซึ่งเป็นภาชนะที่สานด้วยใบจาก แสดงถึงภูมิปัญญาพื้นถิ่นของชาวปักษ์ใต้ นอกจากนี้จะเป็นการสร้างรายได้ให้ชุมชนแล้ว ยังเป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมด้านอาหารการกิน เท่ากับเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ที่นั่งพักผ่อน ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก

ด้านการบริการที่พัก นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการห้องพักในละแวกแหล่งท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำได้แก่ การชมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนในเมืองปากพนัง การเลือกจับจ่ายใช้สอยของกิน ของใช้ ของที่ระลึก

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบเมืองปากพนัง คือ เทศบาลเมืองปากพนัง

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว การจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวเมืองปากพนังได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมสะดวก ปลอดภัย สามารถใช้พาหนะส่วนบุคคล หรือรถโดยสารสาธารณะ

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลาด 100 ปี เมืองปากพนัง จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวก

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการร้านค้ามีอัธยาศัยไมตรี มีจิตบริการ เอาใจใส่ดูแลนักท่องเที่ยว

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมการจับจ่ายใช้สอย การชมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนเมืองปากพนัง การล่องเรือชมทิวทัศน์แม่น้ำปากพนัง

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้สะอาด ร่มรื่น

4.2 บ้านไร่เกษมสุข เป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านการทำเกษตร ในรูปแบบของ Organic Farm ด้วยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ดำรงชีวิต จัดสรรพื้นที่ทำการเกษตรแบบผสมผสาน แวดล้อมด้วยต้นไม้และไร่นาเขียวขจี ภายในมีร้านอาหาร ร้านกาแฟ มีซุ้มไม้ไผ่ให้นั่งเล่นเย็นสบาย หรือเดินเล่นบนสะพานไม้ และเพลิดเพลินใจกับบรรยากาศท้องทุ่ง พร้อมสูดดมอากาศบริสุทธิ์และกลิ่นอายธรรมชาติ

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว บ้านไร่เกษมสุขตั้งอยู่ในอำเภอฟุ้งใหญ่ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปเที่ยวชมได้อย่างสะดวก มีเส้นทางการคมนาคม ป้ายบอกทางเป็นระยะและเห็นได้อย่างชัดเจน หากเดินทางจากตัวเมืองนครศรีธรรมราช ระยะทางประมาณ 90 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางราวชั่วโมงเศษ สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวแบบไปเช้า เย็นกลับ มีลานจอดรถพอประมาณ **การติดต่อ** บ้านไร่เกษมสุข ตั้งอยู่ที่เลขที่ 197 หมู่ 3 ตำบลปริก อำเภอฟุ้งใหญ่ หมายเลขโทรศัพท์ 088-382-9552 เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 8.00–18.00 น. Facebook: <https://www.facebook.com/RaiKasemsuk/>

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตคนในชุมชน ได้เรียนรู้การทำเกษตรแบบผสมผสาน นั่งพักผ่อนชื่นชมธรรมชาติบริสุทธิ์ และถ่ายรูปเซลฟี่กับบรรยากาศท้องทุ่ง

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ

ด้านการบริการที่พัก ไม่มีการจัดบริการที่พักให้นักท่องเที่ยว แต่สามารถใช้บริการที่พักได้จากชุมชนภายนอกในละแวกใกล้เคียง

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรมภายในบ้านไร่เกษมสุขได้หลากหลาย เดินเล่นชมแปลงนาบนสะพานไม้ยกระดับสูงจากพื้นดินประมาณ 1 เมตร ทอดไปตามพื้นที่ว่างในแปลงนา ได้ศึกษาการปลูกข้าว และพืชผลอื่น ๆ ชมการสาธิต และชมนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ การเกษตร ตั้งแต่ครั้งโบราณ จนถึงปัจจุบัน มีจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้เก่าแก่

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ผู้รับผิดชอบดูแลและพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์เป็นของตนเอง

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวเป็นสัดส่วน จัดที่นั่งพักผ่อนเป็นซุ้มไม้ไผ่ มีสะพานไม้ทอดไปตามแนวแปลงนา

3) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ห้องน้ำ ที่จอดรถ รองรับนักท่องเที่ยว

4) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการนักท่องเที่ยวเป็น การใช้คนในครอบครัว มีอัธยาศัยไมตรี มีความอ่อนน้อม เต็มใจให้บริการด้วยจิตบริการ

5) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เลือกได้ตามอัธยาศัย เช่น ศึกษาหาความรู้ด้านการเกษตรแบบผสมผสาน การเดินเล่นชมแปลงนาบนสะพานไม้ การถ่ายรูปเซลฟี่ ชมการสาธิตการทำเกษตร การนั่งเล่นชื่นชมธรรมชาติเขียวขจี

6) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ไม่มีการจัดถึงขยะรองรับในบริเวณแปลงนา ไม่อนุญาตให้นำของคบกเขี้ยวเข้าไปในแปลงนา มีการดูแลรักษาความสะอาด และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม

4.3 บ้านไร่ชายเขาฟาร์มสเตย์ เป็นสถานที่พักผ่อนเชิงเกษตรที่สร้างสรรค์จากคนรุ่นใหม่ในชุมชน ตั้งอยู่บนพื้นที่ 60 ไร่ มีบ้านพักแนวลอฟท์กลมกลืนไปกับธรรมชาติ แต่ภายในบ้านพักก็สิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมครบครัน ทำเลที่ตั้งดีมีทั้งสวนผลไม้ สวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน และทุ่งนาในช่วงฤดูฝน เหมาะแก่การมาพักผ่อนและตามหาความสุขที่หายไปในชีวิต “ความสุขก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความหรูหรา แต่อยู่ที่ว่าเราจะหาความสุขจากสิ่งที่มีอยู่ได้อย่างไร”

การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 8 ตำบลเขาพระบาท อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคลด้วยทางหลวงหมายเลข 408 จากสี่แยกหัวถนน อยู่ห่างจากตัวเมืองนครศรีธรรมราช ประมาณ 52 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 40 นาที พิกัด GPS 8°02'39.2"N 100°11'13.1"E หรือสามารถใช้บริการรถตู้ปรับอากาศ สายนครศรี – หัวไทร จากสถานีขนส่งในตัวเมือง ค่าโดยสารต่อคน 52 บาท และแจ้งกับพนักงานขับรถตู้ ขอลงที่ปากคลอง และใช้บริการวินมอเตอร์ไซด์รับจ้างเดินทางต่อไปอีก 2 กิโลเมตร ค่าบริการประมาณ 20 บาท

สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว สามารถตอบโจทย์ หากนักท่องเที่ยวต้องการหาความสุขเรียบง่าย ทำบ้านพักออกแนวลอฟท์ให้มีสภาพกลมกลืนไปกับธรรมชาติ ภายในบ้านพักมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน แวดล้อมด้วยทุ่งนา สวนป่า สวนสมรม สวนผลไม้ สวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน และทุ่งนา รวมไปถึงปลูกผักสวนครัวริมรั้วกินได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เหมาะแก่การมาพักผ่อน เต็มเต็มความสุขให้กับชีวิตสัมผัสธรรมชาติบริสุทธิ์และการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน มีกิจกรรมหลากหลาย ทั้งขี่จักรยาน เก็บผักสวนครัวมาทำกับข้าว เรียนรู้การทำกระเป๋ การทำรองเท้าสาน การร้อยลูกปัด และล่องเรือชมพระอาทิตย์ตกน้ำ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว บ้านพักสไตล์ลอฟท์ จำนวน 2 หลัง ภายในบ้านพักติดตั้งเครื่องปรับอากาศ โทรทัศน์ ไม้เป่าผม ของใช้ในห้องน้ำ มีสัญญาณโทรศัพท์ แต่ไม่มีสัญญาณไวไฟ ด้วยบ้านพักอยู่ติดกับภูเขา และไม่มีเครื่องทำน้ำอุ่น นักท่องเที่ยวจะได้อาบน้ำบริสุทธิ์จากบ่อน้ำพุ

ด้านการบริการที่พัก จัดบริการบ้านพักสไตล์ลอฟท์ เน้นตัวบ้านพักให้กลมกลืนกับธรรมชาติ ดูดีมีสไตล์ ใช้ปูนขัดมันและใช้ไม้จากสวนมาเป็นองค์ประกอบในการตกแต่งบ้านพักอย่างลงตัว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่หลากหลาย สามารถเลือกทำได้ตามความสนใจ เช่น ปั่นจักรยานชมทิวทัศน์ในชุมชน สูดอากาศบริสุทธิ์ ดูฝูงหลวงตามธรรมชาติ นอนนับดาวบนกระเบื้อง ฟังเสียงหอยกักในตำนาน ศึกษาธรรมชาติ ดูป่าสาธุ พื้นที่ชุ่มน้ำ ดูต้นทุเรียนบ้านอายุกว่า 100 ปี ล่องเรือชมพระอาทิตย์ตกน้ำ สัมผัสธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตในชุมชน เก็บผักสวนครัวมาทำกับข้าว และเรียนรู้การทำกระเป๋ การทำรองเท้าสาน การร้อยลูกปัด

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว เป็นการประกอบการแบบธุรกิจของครอบครัว โดยมีบุตรสาวเป็นผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาพื้นที่ส่วนบุคคลให้เป็นที่พักผ่อนเชิงเกษตร

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการสร้างบ้านพักสไตล์ลอฟท์ จำนวน 2 หลัง แวดล้อมด้วยธรรมชาติ รมรื่น มีบ่อน้ำหน้าบ้านพัก สามารถนั่งพักผ่อน หย่อนใจ

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและปลอดภัย มีป้ายบอกทางเป็นระยะ ๆ

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ บ้านไร่ชายเขา ฟาร์มสเตย์ มีบริการบ้านพัก 2 หลัง ภายในบ้านมีเครื่องปรับอากาศ เครื่องรับโทรทัศน์ และมีสัญญาณโทรศัพท์ แต่ไม่มีสัญญาณไวไฟ และไม่มีเครื่องทำน้ำอุ่น

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว แม้ว่าผู้ประกอบการเป็นเจ้าของธุรกิจแบบครอบครัว ไม่มีการจ้างงานบุคลากรสำหรับให้บริการนักท่องเที่ยว แต่เจ้าของธุรกิจมีประสบการณ์การทำงานในธุรกิจโรงแรมมากกว่า 8 ปี จึงสามารถนำเอาสิ่งที่ได้รับจากการทำงานด้านโรงแรมมาปรับใช้สำหรับให้บริการนักท่องเที่ยว

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย นักท่องเที่ยวเลือกทำกิจกรรมได้ตามอัธยาศัย

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ สร้างบรรยากาศให้กลมกลืน ไม่ปรุงแต่งธรรมชาติ

4.4 หมู่บ้านคีรีวง เป็นชุมชนที่อยู่ในสถานที่ที่มีอากาศดีที่สุดในประเทศ หมู่บ้านคีรีวงตั้งอยู่ในเวียงหุบเขา ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นหมู่บ้านที่เคยได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่เมื่อปี พ.ศ. 2531 พร้อมกับเหตุการณ์ดินโคลนถล่มพื้นที่ตำบลกะปุน อำเภopiปูน หลังประสบอุทกภัยครั้งใหญ่ครั้งนั้น ชาวบ้านในชุมชนสามารถพลิกฟื้น มีการปลูกฝังให้รักถิ่นฐานบ้านเกิด แม้ในยามที่ลำบากก็ต้องต่อสู้ ล้มลุกคลุกคลาน ชาวบ้านได้นำแนวทางเศรษฐกิจพอมาใช้ปรับใช้ ทำให้สามารถก่อร่างสร้างเศรษฐกิจชุมชนของหมู่บ้านคีรีวงขึ้นมาใหม่ จนสามารถฝ่าวิกฤตมาสู่การพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอันดับต้น ๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช จนได้เป็นชุมชนต้นแบบในด้านการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และได้รับรางวัลยอดเยี่ยม อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Thailand Tourism Awards) ประจำปี 2541 ประเภทเมืองและชุมชน ด้วยเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตแบบชาวสวนอยู่กับธรรมชาติ และได้พัฒนาการบริการนักท่องเที่ยวขึ้นมาเป็นธุรกิจใหม่ของชุมชน ประกอบด้วย การนำทาง เดินป่า ลูกหาบ การจัดที่พักแบบโฮมสเตย์ โดยจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นองค์กรกลางของชาวชุมชน จัดแบ่งหน้าที่ไปยังกลุ่มต่าง ๆ ให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างทั่วถึง การเดินทางมาท่องเที่ยวที่หมู่บ้านคีรีวงนี้ ถือว่าคุ้มค่ามากทีเดียว เพราะนอกจากจะได้มาท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีธรรมชาติสวยงามแล้ว ยังได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน พร้อมกับการกินอยู่แบบพื้นบ้านอีกด้วย

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวงได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมที่ปลอดภัย จากอำเภอมืองนครศรีธรรมราชเดินทางไปบ้านคีรีวง สามารถใช้ทางหลวงหมายเลข 4016 จากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 4015 บริเวณกิโลเมตรที่ 9 เลี้ยวขวาเข้าหมู่บ้านคีรีวง เข้าไป 9 กิโลเมตร พิกัด N 08° 25' 57 " E 99° 46' 44" หากไม่มีรถยนต์ส่วนบุคคล นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถสองแถวจากตลาดยาว ในอำเภอมืองนครศรีธรรมราช มีรถออก ตั้งแต่เวลา 07.00 - 16.00 น. ราคา 20 บาท โดยประมาณ เมื่อมาถึงหมู่บ้านคีรีวง หากต้องการเที่ยวชมหมู่บ้าน นักท่องเที่ยวสามารถเช่าจักรยานปั่นได้ โดยจุดเช่าจักรยานที่เป็นที่นิยม คือ ที่ร้านกาแฟบ้านนายท่ง ใกล้กับสะพานคีรีวง หมู่บ้านคีรีวงสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี นักท่องเที่ยวสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80230 หมายเลขโทรศัพท์ 075-533-370

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีจุดเด่นที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว คือ ทัศนียภาพธรรมชาติด้วยหมู่บ้านคีรีวงตั้งอยู่ในออบกอดของขุนเขา ท่ามกลางเทือกเขา ป่าไม้ และสายน้ำ เพลินตาเพลินอารมณ์กับธรรมชาติสดชื่น สวยงาม พร้อมสูดอากาศบริสุทธิ์ และพักผ่อนในแบบโฮมสเตย์ ในหมู่บ้าน พร้อมการเรียนรู้

วิถีชีวิตของคนในชุมชน ชมการสาธิตและฝึกทำตามอัยาศัย มีทั้งกลุ่มลูกไม้ นำวัสดุเหลือทิ้งจากธรรมชาติ มาทำเป็นเครื่องประดับทำจากลูกของต้นไม้ ร้อยถักด้วยเชือกเทียน และมีความหมายตามความเชื่อของคนในท้องถิ่น เช่น ลูกกวาดส่งเสริมให้เกิดเมตตามหานิยม กลุ่มทำผ้าบาติกลายเทียน ใช้เทียนที่มีคุณสมบัติไม่ติดสี และกันสีได้ดี มาเขียนเป็นลวดลาย แล้วจึงลงสีให้ทั่วทั้งผืน ผึ่งสีให้แห้ง และนำไปต้มให้เทียนละลาย ส่วนที่เป็นเทียนจะกลายเป็นลวดลายสีขาวบนพื้นสีต่าง ๆ กลุ่มทำผ้ามัดย้อมสี โดยการนำไม้ชนิดต่าง ๆ มาเป็นวัตถุดิบในการย้อมสี แยกแต่ละชนิดของไม้ สับให้ละเอียด ต้มทิ้งไว้ ระหว่างนั้นไปซักทำความสะอาดผ้าดิบ แล้วจึงนำมามัดลาย เป็นลวดลายที่ออกแบบกันเองตามประสบการณ์ของชาวบ้าน พับผ้าให้เป็นจีบ ๆ มัดด้วยยางให้แน่น นำผ้าที่มัดลายไปต้มในน้ำสีไม้ธรรมชาติ ประมาณ 3-4 ชั่วโมง แล้วจึงแกะผ้าออกนำไปซักให้สะอาด ผึ่งให้แห้ง สามารถนำไปแปรรูปในรูปแบบต่าง ๆ ได้ กลุ่มบ้านสมุนไพร สมุนไพรเปลือกมังคุด เปลือกมังคุดมีคุณสมบัติที่คนโบราณนำมารักษาเชื้อรา แผลเปื่อย แผลสดได้ นำมาแปรรูปทำเป็นสบู่สมุนไพร โดยการผสมใบทองพันชั่ง ใบชุมเห็ด ใบเสลดพังพอน ขมิ้นอ้อย หัวเปราะหอม ว่านสาวหลง และสมุนไพรชนิดอื่น ๆ กว่า 10 ชนิดที่มีสรรพคุณช่วยแก้ผด ผื่นคัน รักษาผิวอักเสบ สมานแผล ทำให้สบู่สมุนไพรเปลือกมังคุดมีคุณภาพดีมากยิ่งขึ้น จะได้ชมการสาธิตการทำสบู่สมุนไพร

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีที่พักแบบสัมผัสชนบท โฮมสเตย์ จำนวน 30 หลัง พักได้หลังละ 2-3 คน อัตราค่าที่พัก คนละ 100 บาท ต่อคืน อัตราค่าบริการอาหาร 70 บาทต่อคน อัตราค่าบริการมัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว 150 บาท/วัน หลังมีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ไว้บริการนักท่องเที่ยว

ด้านการบริการที่พัก มีการจัดบริการที่พักให้นักท่องเที่ยวทั้งในรูปแบบของโรงแรม รีสอร์ท หรือที่พักแบบสัมผัสชนบทในลักษณะของโฮมสเตย์ ราคาประหยัด เป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายได้ตามอัยาศัย มีทั้งการได้สัมผัสเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน ชมการสาธิตและฝึกทำจากกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ทำเครื่องประดับจากลูกไม้ ทำผ้ามัดย้อมสี ทำผ้าบาติกลายสีเทียนธรรมชาติ รับประทานอาหารและผลไม้ท้องถิ่น เล่นน้ำในลำธาร ปั่นจักรยานขึ้นชมธรรมชาติและทิวทัศน์สวยงามในอ้อมกอดของขุนเขา นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังสามารถเดินป่าศึกษาธรรมชาติ พิชิตยอดเขาหลวง ยอดเขาที่สูงที่สุดในภาคใต้

ด้านการบริหารจัดการ

- 1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว
- 2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
- 3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล และรถโดยสารสาธารณะ มีป้ายบอกเป็นระยะ ๆ เมื่อถึงหมู่บ้านสามารถใช้บริการรถจักรยาน หรือรถจักรยานสำหรับท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน
- 4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว ทั้งร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านเช่าจักรยาน
- 5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรการท่องเที่ยวเป็นชาวบ้านอยู่ในชุมชน มีอัยาศัยไม่ตรี ดูแลนักท่องเที่ยวด้วยจิตบริการ
- 6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวเลือกทำตามอัยาศัย ทั้งเดินเล่น เล่นน้ำ ปั่นจักรยาน ชมการสาธิตและลงมือทำ ศึกษาธรรมชาติ พักผ่อนหย่อนใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน เลือกซื้อผลไม้ / ผลิตภัณฑ์จากชุมชน เช่น ผ้ามัดย้อม ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ พัฒนาพื้นที่ให้สวยงาม กลมกลืนกับธรรมชาติ มีการจัดระเบียบสิ่งปลูกสร้าง จัดการจราจรในช่วงเทศกาลที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมาก จัดการขยะให้หมดวันต่อวัน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประกอบการร้านค้ามีกติกาการปฏิบัติร่วมกัน

5. แหล่งจำหน่ายอาหารเพื่อสุขภาพ

5.1 เรือนผักกูด หรืออุทยานอาหารผักพื้นบ้าน ตั้งอยู่ใกล้ชิดธรรมชาติ ใกล้กับธารน้ำตก อากาศเย็นสบาย ร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้นานาพันธุ์ ใช้ผักพื้นบ้านเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหาร รสชาติหลากหลาย เช่น ยำผักกูด ผัดผักกูด ราดหน้าผักกูด โดยนำพืชผักที่มีอยู่ตามธรรมชาติมาปรุงเป็นอาหารจานหลัก จนเป็นที่ชื่นชอบของลูกค้า ทำให้เกิดกระแสอาหารเพื่อสุขภาพ ทำให้ชุมชนมีความคิดที่จะรักษาพืชผัก พื้นบ้านนี้ไว้ ก่อให้เกิดรายได้ และผลพลอยได้ คือ มีการดูแลสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น งดการใช้ยาฆ่าหญ้าโดยสิ้นเชิง หันมาใช้แรงงานคนในการกำจัดวัชพืชแทน

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังอุทยานอาหารผักพื้นบ้าน ได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล และรถโดยสารสาธารณะ มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย การติดต่อ เลขที่ 23/1 หมู่ 14 ถนนนคร – จันดี (4015) กิโลเมตร 27 ตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80250 หมายเลขโทรศัพท์ 081 124 3214

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว อุทยานอาหารผักพื้นบ้านมีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่สนใจอาหารเพื่อสุขภาพ โดยใช้วัตถุดิบเป็นผักปลอดสารพิษมาปรุงเป็นจานอาหารหลัก ด้วยบรรยากาศของร้านอาหารที่อยู่ใกล้ชิดธรรมชาติ นำความรื่นรมย์ในขณะรับประทานอาหาร มีเสียงธารน้ำตก และสภาพแวดล้อมที่คงความเป็นธรรมชาติสวยงาม ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ได้อิ่มเอมความสุนทรีย์

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีที่นั่งพักผ่อน ถ่ายรูป ห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขอนามัย มีร้านขายของที่ระลึก และยังให้บริการด้านที่พักแรมอยู่ภายใน

ด้านการบริการที่พัก มีการจัดบริการที่พักภายในเรือนผักกูด บ้านพักทุกหลังมีธารน้ำตกไหลผ่าน ได้สัมผัสธรรมชาติที่สงบเงียบ บรรยากาศร่มเย็น นอนฟังเสียงธารน้ำตก ได้พักผ่อนอย่างเพลิดเพลิน

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ ใช้วัตถุดิบผักพื้นบ้านและดอกไม้ตามธรรมชาติ ท่ามกลางบรรยากาศของแมกไม้ที่ร่มรื่น เย็นสบาย เป็นที่พักผ่อนกาย หย่อนอารมณ์และเพลิดเพลินไปกับธรรมชาติแวดล้อม และเสียงธารน้ำตก อิ่มอร่อยกับรสชาติอาหาร

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว มีการดูแลรับผิดชอบโดยเจ้าของผู้ประกอบการ

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดร้านอาหารให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและธรรมชาติ เจริญตาเจริญใจกับรสชาติอาหารและบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ สดชื่นและเขียวขจี

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล และรถโดยสารสาธารณะ มีป้ายบอกเป็นระยะ ๆ ภายในมีพื้นที่สำหรับจอดรถอย่างเพียงพอ

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว ทั้งร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรมีอัธยาศัยไมตรี ดูแลนักท่องเที่ยวด้วยจิตบริการ

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลิน เดินเล่นชมธรรมชาติ ถ่ายรูป พักผ่อนหย่อนใจ รับประทานอาหารจากผักพื้นบ้านปลอดสารพิษ

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติเป็นอย่างดี นำสิ่งของเหลือมาทำให้เกิดประโยชน์ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ขยะจากเศษอาหารนำมาทำปุ๋ยหมักใช้รดน้ำต้นไม้ เศษไม้ กิ่งไม้นำมาเป็นฟืนสำหรับหุงหาประกอบอาหาร

5.2 เรือนมลราช เป็นร้านอาหาร และร้านกาแฟนึ่ง มีชุมชนประตูเมืองมลราช และบ้านเรือนไทย 4 หลัง ตกแต่งอย่างมีสไตล์ สูดอากาศบริสุทธิ์ รับประทานอาหารพื้นบ้าน จิบกาแฟ ท่ามกลางบรรยากาศสงบเงียบด้วยธรรมชาติและขุนเขา ต่างสงสัยกับคำว่า “เรือนมลราช” คุณจักรรินทร์ได้อธิบายว่า เป็นข้อมูลจากจารึกประวัติศาสตร์ พ.ศ. 692 มลราชเป็นเมืองโบราณที่ลานสก ชาวเมืองนับถือศาสนาพราหมณ์ มีการติดต่อค้าขายกับจีนทางเรือสำเภา ล่องมาถึงคลองมลราช จึงเป็นที่มาของชื่อร้าน

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สามารถเดินทางได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคลหรือรถโดยสารสาธารณะ มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย ถนนกว้าง ตั้งอยู่ที่เลขที่ 95/1 หมู่ 2 ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช การติดต่อ คุณจักรรินทร์ ศักดิ์ธานี หมายเลขโทรศัพท์ 080-096-9666

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เหมาะสำหรับการแวะพักผ่อน รับประทานอาหารจากผักพื้นบ้าน อาหารปักษ์ใต้เลิศรส เพลิดเพลินกับสภาพธรรมชาติที่สงบ ร่มรื่น มีที่นั่งแบบ Indoor และ Outdoor ภายในร้านตกแต่งแบบง่าย ๆ สบาย ๆ ให้บรรยากาศเหมือนนั่งดื่มด่ำกาแฟถ้วยโปรดในบ้าน มีมุมสวย ๆ ให้เลือกนั่งและถ่ายรูปมากมาย มีทั้งมุมหนังสือ มุมโต๊ะสำหรับนั่งคุยงาน และนั่งจิบกาแฟ เช่น คาปูชิโน เย็น ลาเต้เย็น กีวีโซดา สตรอเบอร์รี่ สมูทตี้

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยว มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีที่นั่งพักผ่อนอย่างเพียงพอ มีลานจอดรถที่กว้างขวาง มีห้องน้ำที่ถูกลักษณะและสะอาด

ด้านการบริการที่พัก ยังไม่มีการบริการที่พักในขณะนี้ แต่มีแผนการจัดสร้างบ้านพักรับรองนักท่องเที่ยว รวมทั้งห้องประชุม สัมมนาในอนาคต

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เหมาะสำหรับการนั่งพักผ่อน หย่อนอารมณ์ พร้อมจิบกาแฟ แลภูเขา ท่ามกลางธรรมชาติสวยงาม สงบเงียบ มีมุมสงบ น่านั่ง ถ่ายรูป หรือรับประทานอาหารจากผักปลอดสารพิษ

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว มีผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว คือ คุณจักรรินทร์ ศักดิ์ธานี

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดสภาพภูมิทัศน์ จัดแบ่งโซนร้านอาหาร ร้านกาแฟ อย่างเป็นสัดส่วน รวมไปถึงมุมถ่ายรูป

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบาย ถนนกว้าง มีลานจอดรถกว้างและเพียงพอ

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในเรือนมลราชมีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว ทั้งร้านอาหารและร้านเครื่องดื่ม

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรให้บริการด้วยจิตบริการ มีอัธยาศัยไมตรีดี อ่อนน้อม เอาใจใส่ดูแลนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นสถานที่นั่งพักผ่อน หย่อนอารมณ์ เพลิดเพลินกับธรรมชาติ บรรยากาศสวยงาม สงบเงียบ เหมาะแก่การสนทนา คุยงาน หรือทอดอารมณ์กับธรรมชาติงดงาม

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เลี้ยงไส้เดือนดินสำหรับบำรุงดิน ขยะจากเศษอาหารนำมาทำปุ๋ยหมักรดน้ำต้นไม้

5.3 หน้าไพรวัลย์ ร้านอาหารเพื่อสุขภาพที่มีบรรยากาศแวดล้อมด้วยธรรมชาติที่ร่มรื่น และให้บริการบ้านพักแบบกระท่อม โอบล้อมด้วยขุนเขา ล้อมรอบด้วยธรรมชาติ บรรยากาศแห่งหุบเขา กรุงชิง ป่าเขาสายธาร และทะเลหมอก

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังหน้าไพรวัลย์ได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย หากเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล ใช้ทางหลวงหมายเลข 4016 เข้าสู่อำเภอนบพิตำ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ หน้าไพรวัลย์ตั้งอยู่ที่เลขที่ 10 หมู่ 6 บ้านปากลง ตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช การติดต่อ คุณอำไพย์ ถาวรระ หมายเลขโทรศัพท์ 081-968-1663 เว็บไซต์ <http://www.numpriwonkrungshing.com>

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ให้บริการอาหารเพื่อสุขภาพ ผักพื้นบ้านปลอดสารพิษเป็นวัตถุดิบหลักในการประกอบอาหารพื้นบ้าน รับประทานอาหารพร้อมกับการชื่นชมธรรมชาติแวดล้อมที่สวยงาม สงบเงียบ นอกจากนี้ยังจัดบริการคอร์สล้างพิษตับเพื่อสุขภาพ หลักสูตรชาวอโศก ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ชมหะเลหมอกพร้อมจิบกาแฟยามเช้า

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว ที่นั่งพักผ่อน มุมถ่ายรูป โซนรับประทานอาหารท่ามกลางธรรมชาติ ห้องน้ำ

ด้านการบริการที่พัก มีการจัดบริการที่พักทั้งแบบเรือนนอนรวม พักได้ไม่เกิน 30 คน บ้านพักที่มีขนาดความจุ ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป จนถึง 12 คน

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการจัดบริการที่พัก รวบรวมการท่องเที่ยวในรูปแบบแพ็คเกจ รวมอาหารและกิจกรรมการท่องเที่ยว 2 คืน 3 วัน ชมความมหัศจรรย์ของถ้ำหงส์ ล่องแก่งคลองกลาย อาบน้ำแร่ แช่น้ำร้อน เดินป่าชมความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ สู่ น้ำตกกรุงชิง ชมความสวยงามของผืนป่าสู่ น้ำตกคลองผด ซึ่งเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว มีคุณอำไพย์ ถาวรระ ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยว

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการแบ่งโซนพื้นที่นั่งรับประทานอาหารท่ามกลางบรรยากาศธรรมชาติ โซนบ้านพักอย่างเป็นสัดส่วน สร้างสิ่งก่อสร้างให้กลมกลืนสภาพธรรมชาติ

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย ถนนกว้าง มีป้ายบอกเป็นระยะ

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีลานจอดรถเพียงพอ มีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก มีห้องน้ำที่สะอาด รวมทั้งให้บริการด้านที่พักอย่างครบครัน

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว มีบุคลากรที่มีอัธยาศัยไมตรี ดูแลเอาใจใส่นักท่องเที่ยวด้วยจิตบริการ

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อิ่มเอมกับรสชาติอาหารพื้นบ้านจากผักปลอดสารพิษ กิจกรรมเที่ยวถ้ำ อาบน้ำแร่ นวดเพื่อสุขภาพ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ รวมทั้งการจัดการอบรมหลักสูตรล้างพิษตับเพื่อสุขภาพ

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการจัดการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ต่อก่อนน้ำใช้อุปโภคบริโภคจากแหล่งน้ำธรรมชาติ มีจัดการเก็บขยะ ฝังกลบ และจัดภูมิทัศน์ให้สวยงามและกลมกลืนกับธรรมชาติ

6. สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

6.1 ศาลาสปา เป็นสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ สังกัดโรงพยาบาลท่าศาลา ให้บริการเสริมสร้างสุขภาพ โดยใช้ศาสตร์การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนจีน มาดูแลสุขภาพตามโดยกลุ่มงานแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลท่าศาลา มีการนวดบำบัด รักษาที่ได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น และภูมิปัญญาการใช้ยาสมุนไพรไทยตั้งแต่โบราณเพื่อการบำบัดรักษาโรค ศาลาสปา มีกิจกรรมการให้บริการหลากหลายรูปแบบสำหรับผู้สนใจดูแลสุขภาพของตนเอง ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ลดความตึงเครียด ฟันฟูกำลัง และสร้างความกระปรี้กระเปร่าให้กับร่างกาย ให้บริการตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษาโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย ให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ ให้บริการนวดเพื่อบำบัดรักษา และนวดเพื่อฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต นอกจากนี้ยังให้บริการด้านการอบสมุนไพร นวดตัว / นวดเท้าเพื่อสุขภาพ ฟันฟูกำลังมารดาหลังคลอด (ทับหม้อเกลือ) นวดเปิดท่อน้ำนมมารดาหลังคลอด บริการสปาส่งเสริมสุขภาพ ชัดผิว / ฟอกผิวด้วยสมุนไพร นวดอโรม่า / นวดสวีดิช นวดหน้า / นวดศีรษะ ทรีเม้นท์หน้า 4 ขั้นตอน

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ศาลาสปา ตั้งอยู่ภายในโรงพยาบาลท่าศาลา เลขที่ 158 อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เดินทางโดยใช้ทางหลวงหมายเลข 401 นครศรีธรรมราช – สุราษฎร์ธานี หมายเลขโทรศัพท์ 075-521-333 ต่อ 206 หรือหมายเลขโทรศัพท์ 082-383-6694 / 063-078-7946 เว็บไซต์ : www.thasalahos.org/tablethai/

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เป็นสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพโดยใช้ศาสตร์การแพทย์แผนไทย ได้เป็นต้นแบบการบริการด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการจัดการบริการการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ผสมผสานร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันเพื่อเป็นทางเลือกในการดูแลสุขภาพ นำศาสตร์การแพทย์แผนไทยผสมผสานกับการแพทย์แผนจีนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลสุขภาพ สามารถตอบโจทย์และสนองความต้องการผู้รักสุขภาพ มีการจัดการบริการที่หลากหลาย เช่น การนวดไทย การอบสมุนไพร การประคบสมุนไพร การนวดเท้าเพื่อสุขภาพ การดูแลสุขภาพมารดาหลังคลอด สปาเพื่อสุขภาพและความงาม นวดอโรม่า นวดยกกระชับใบหน้า กัวซาหน้า ครอบแก้ว และการฝังเข็ม มีผู้ให้บริการที่ผ่านการอบรมตามมาตรฐาน มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวผู้รักสุขภาพ มีการจัดสถานที่ที่สะอาด และทันสมัย สร้างบรรยากาศของการพักผ่อน ให้ได้สัมผัสกลิ่นน้ำมันหอมระเหยจากสมุนไพรสด เช่น ไพล ตะไคร้ ผิวมะกรูด ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย มีห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีที่นั่งพักผ่อนพอเพียง มีลานจอดรถที่กว้าง

ด้านการบริการที่พัก ไม่มีการจัดบริการที่พักให้นักท่องเที่ยวผู้รักสุขภาพ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการให้บริการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนจีน ผสมผสานกับการแพทย์แผนปัจจุบัน ให้บริการนวด

ไทย โดยเฉพาะการนวดแบบศรีวิชัยที่เป็นเอกลักษณ์แบบฉบับเมืองนคร การอบ ประคบสมุนไพร การนวดเท้า เพื่อสุขภาพ สปาเพื่อสุขภาพและความงาม นวดอโรมา กัวชา ครอบแก้ว และการฝังเข็ม

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลท่าศาลา มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบศาลาสปา

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วน แบ่งแยกพื้นที่ออกเป็นโซนการให้บริการ โซนการอบ โซนการนวด และดูแลความสะอาดเป็นอย่างดี

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล หรือรถโดยสารสาธารณะ

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่นั่งพักผ่อนอย่างเพียงพอ มีห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการด้านการบริการที่ดี บุคลากรมีความเอื้อเฟื้อ มีอัธยาศัยไมตรี เอาใจใส่นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บริการด้วยใจ

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีทั้งการนวด การอบ การประคบด้วยสมุนไพร

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ สร้างบรรยากาศความผ่อนคลายด้วยกลิ่นหอมของสมุนไพร

6.2 ศาลามีชัย ศูนย์การแพทย์แผนไทยวัดศาลามีชัยเป็นแหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยด้านการแพทย์แผนไทย โดยได้รับอนุญาตจากวัดศาลามีชัยให้จัดตั้งศูนย์การแพทย์แผนไทยวัดศาลามีชัย เพื่อสืบสานภูมิปัญญาไทยด้านการแพทย์แผนไทยเพื่อช่วยเหลือชุมชนยามเจ็บป่วย มีการผลิตยาไทย ห้องสมุดแพทย์แผนไทย สวนสมุนไพร รูปถ่ายตัดตน จำนวน 82 ท่า เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้วิธีการบำบัดรักษาโรคด้วย ด้วยเงินส่วนตัวของผู้ก่อตั้ง ใช้งบสร้างอาคารต่าง ๆ เพื่อใช้ในกิจการแพทย์แผนไทย และเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยให้แก่ผู้สนใจทั่วไป

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สามารถเดินทางได้โดยสะดวก ทั้งพาหนะส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง มีลานจอดรถกว้างขวาง

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ให้บริการนวดด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทยเพื่อรักษาสุขภาพ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีที่นั่งพักผ่อนที่ร่มรื่น

ด้านการบริการที่พัก ไม่มีการจัดบริการที่พัก ส่วนใหญ่เป็นการมารับบริการนวดใช้เวลาประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จัดบริการการนวดแพทย์แผนไทย และการฝึกอบรมการนวดแผนไทย

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบ คือ คุณหมอกีชา วิมลเมธี ครูภูมิปัญญาไทย

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว จัดโซนการรับบริการนวด โซนที่นั่งพักผ่อนอย่างเป็นสัดส่วน

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางการคมนาคมเข้าถึงศูนย์การแพทย์แผนไทยวัดศาลามีชัยที่สะดวก สามารถใช้พาหนะส่วนบุคคล หรือรถโดยสารสาธารณะมารับจ้าง มีลานจอดรถกว้างขวาง

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว จัดที่นั่งพักผ่อน จัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรผู้ให้บริการนั้นมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี เอาใจใส่นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีจิตบริการ

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมบริการนวดแผนไทย

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ จัดภูมิทัศน์ที่ร่มรื่น ให้ความรู้สึกร่มรื่นคลาย

6.3 สวคนธ์สปา สถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ เป็นการดูแลสุขภาพตามแบบวิถีของคนไทย การอยู่ไฟแบบโบราณ และจัดตั้งขึ้นเพื่อต้องการขยายโอกาส และอำนวยความสะดวกให้กับผู้สนใจทำงานด้านสปา โดยการเปิดสอนนวดแผนไทย นวดเท้า บริการอยู่ไฟหลังคลอด สปา มีมาตรฐานการเรียนการสอนที่เป็นระบบ ครบหลักสูตร มุ่งเน้นจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพสปา มีประกาศนียบัตรรับรองหลักสูตรจากกระทรวงสาธารณสุข และสมาคมแพทย์แผนไทย ผู้สำเร็จการอบรมสามารถนำไปสมัครทำงานในร้านนวดหรือร้านสปาชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สวคนธ์ สปา ตั้งอยู่ที่เลขที่ 438 หมู่ 2 ตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ นครศรีธรรมราช 80130 สามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะมารับจ้าง มีลานจอดรถเพียงพอ เปิดบริการตั้งแต่เวลา 8.30–18.00 น. การติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ 089-651-0024 เว็บไซต์: www.sawakonthaipa.com อีเมล sawakon.spa@gmail.com ID line: sawakonthaipa

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เป็นสถานบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่มีชื่อเสียง มีรางวัลประกาศเกียรติคุณ มีบริการสปาไทย อยู่ไฟแบบโบราณ นวดผ่อนคลายกล้ามเนื้อ นวดศีรษะคลายเครียด นวดกระตุ้นต่อมน้ำเหลือง นวดฝ่าเท้า การขัดคราบโคลและรอยดำให้จางลง สปาสำหรับคุณแม่ตั้งครรภ์ คอร์สคุณแม่คลอดธรรมชาติหลังคลอด คอร์สคุณแม่ผ่าคลอด หลังคลอด รวมทั้งคอร์สอบรมหลักสูตรสปา เน้นให้ความรู้และทักษะอย่างมืออาชีพ มีการคัดสรรสมุนไพรที่มีคุณภาพ และใส่ใจความสะอาดทุกขั้นตอน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการนวดห้องนวดที่เป็นสัดส่วน มีความสะอาด มีบรรยากาศร่มรื่น

ด้านการบริการที่พัก ไม่มีจัดบริการที่พักในสวคนธ์สปา เป็นการให้บริการนวดแบบไปเช้า เย็นกลับ สำหรับผู้เข้ารับการอบรมที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด สวคนธ์สปา จัดที่พักให้ในลักษณะห้องพักในบริเวณใกล้เคียง

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการบริการนวดผ่อนคลายกล้ามเนื้อ นวดฝ่าเท้า นวดศีรษะ สปาสำหรับคุณแม่ตั้งครรภ์

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว สวคนธ์สปา เป็นการประกอบการของธุรกิจแบบครอบครัว มีคุณเอกพล อ่อนเกตุพล และคุณทิพย์วิษา อ่อนเกตุพล ทำหน้าที่วางแผนและดูแลรับผิดชอบบริหารงาน

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว สวคนธ์สปป มีการจัดการพื้นที่ที่เป็นสัดส่วน มีห้องนวดแยกเป็นสัดส่วน จัดภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น สวยงาม และสะอาดตา

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมสะดวกและปลอดภัย มีป้ายบอกเป็นระยะ ๆ มีช่องทางการสื่อสารครบถ้วน

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สวคนธ์สปป จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีที่นั่งอย่างเพียงพอ มีสัญญาณไฟฟ้า และจัดบริการน้ำสมุนไพร

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว สวคนธ์สปป มีการคัดสรรพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมเป็นอย่างดี เป็นมืออาชีพ มีความสุภาพ อ่อนโยน มีอัธยาศัยไมตรี และมีจิตบริการ

6) การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีบริการกิจกรรมการนวดเพื่อผ่อนคลาย การประคบตัวด้วยสมุนไพร และการดูแลสุขภาพแม่หลังคลอด

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ สวคนธ์สปป มีการจัดภูมิทัศน์ที่สร้างบรรยากาศความร่มรื่น คงสภาพเป็นธรรมชาติ มีการดูแลสุขภาพสถานที่เป็นอย่างดี

6.4 ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา มีกิจกรรม “สปาปลา” เป็นกิจกรรมให้ปลาตอดเท้าเพื่อสุขภาพ โดยคุณปราโมทย์ จิตมุง เจ้าของและผู้ประกอบการ ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา เห็นว่า ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา มีลำธารน้ำไหลผ่านตามธรรมชาติ มีปลาแหวกว่ายอยู่ในลำธารมาก จึงเกิดความคิดสร้างกิจกรรมเกี่ยวกับลำธารและปลา เพราะช่วงขณะนั้น สปาปลากำลังเริ่มเป็นที่นิยม จึงได้นำเอาปลาแดงจากญี่ปุ่น เป็นปลาที่ใช้ในสปาเท้า มาปล่อยลงในลำธารเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นครูสอนปลาในลำธารให้ตอดเท้าคน จากนั้นประมาณ 6 เดือน ปลาไทยจะสามารถเป็นพนักงานสปาอย่างไม่น่าเชื่อ สามารถตอดเท้าคนที่ลงไปแช่เท้าในลำธารได้และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปลาที่ทำหน้าที่สปาปลาอยู่ 4 สายพันธุ์ ได้แก่ ปลาซิวใบไม้ ปลาลายเสือ ปลาหางแดง และปลาพื้นเมืองอีกหนึ่งชนิด กับทั้งได้ปรับปรุงพื้นที่บริเวณลำธาร ทำสะพานทางเดิน ที่นั่งแช่เท้าในลำธารใส่โหลเย็น แวดล้อมด้วยมวลหมู่แมกไม้ที่เขียวครึ้ม บรรยากาศแห่งการพักผ่อนหย่อนใจ

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การเดินทางไปยัง ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ในอำเภอนจอมสามารถเดินทางได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและปลอดภัย สามารถเดินทางด้วยพาหนะส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้างได้ หากเดินทางจากตัวเมืองนครศรีธรรมราช ใช้ทางหลวงหมายเลข 4103 นครศรีธรรมราช-สุราษฎร์ธานี ไปตำบลควนทอง อำเภอนจอม จนถึงแยกคลองเหลง ให้เลี้ยวขวาวิ่งตรงไปจนเห็นป้อมตำรวจฝั่งขวามือ ให้เลี้ยวซ้าย ตรงสามแยกครูวิง ขับตรงไปจนถึงสี่แยกน้ำตกโฉ เลี้ยวซ้าย ขับไปจนถึงต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา พิกัด E 99° 45 5 , N 9° 15 55 ที่ตั้ง เลขที่ 100 หมู่ 1 ตำบลควนทอง อำเภอนจอม จังหวัดนครศรีธรรมราช หมายเลขโทรศัพท์ 081-945-0263 / 063-610-0100 / 075-470-786 อีเมล: tonarnresort@hotmail.com เว็บไซต์: <http://www.tonarnresortkhanom.com>

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีกิจกรรมสปาปลาให้ตอดเท้านักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วยบรรยากาศที่ร่มรื่น แวดล้อมด้วยพันธุ์ไม้ นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถนั่งแช่เท้าในลำธาร เพื่อให้ปลาตอดเท้า ทำความสะอาดสุขภาพเท้า ให้ความรู้สึกเหมือนถูกไฟช็อต ปลาตอดเท้าช่วยให้เลือดสูบฉีด ทำให้รู้สึกจึกกะจี้ ซึ่งจะช่วยให้เปิดกระบังลม ทำให้เลือดไปเลี้ยงหัวใจได้ดี สปาปลายังช่วยกำจัดเซลล์ผิวหนังที่ตายกระตุ้นเซลล์ใหม่ให้เกิด เป็นการกำจัดแบคทีเรียที่เท้า ทั้งหน้าเท้า หลังเท้า ซอกนิ้ว ง่ามเท้า หน้าแข้ง และตาตุ่ม ปลาช่วยทำให้เท้าสะอาด บางคนไม่สามารถรู้ได้ว่า เท้าของตนเองมีกลิ่นหรือไม่ แต่ปลารู้ ถ้าปลาอยู่รอบตอดที่เท้าใคร คนนั้นเท้าเหม็น ปลาจะตอดเท้าทำลายแบคทีเรียออกให้ทั้งหมด เส้นปลายประสาทของ

มนุษย์อยู่ที่เท้า ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาการปวดเข่า หากให้ปลาทอดจะช่วยกระตุ้นปลายประสาทและคลายอาการปวดเข่าได้

ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก ประกอบกิจการที่พักแรม จึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำ ที่จอดรถ สัญญาณไวไฟ ที่นั่งพักผ่อนอย่างเพียงพอ

ด้านการบริการที่พัก จัดบริการด้านที่พักเป็นหลัก โดยมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ มีความร่มรื่น เหมาะแก่การพักผ่อน

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่หลากหลายภายในต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา เช่น ให้อาหารแกะ และ Alpaca ที่ฟาร์มแกะ ให้อาหารนกหลากสีสัน ชมความน่ารักของนกน้อยหลากสายพันธุ์ สีสันสวยงาม สปาปลา ชมสวนผลไม้ ผักปลอดสารพิษ

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว มีผู้ดูแลรับผิดชอบ คือ ผู้ประกอบการและเจ้าของ คุณปราโมทย์ จิตมุง

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีการจัดแบ่งพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วน โซนบ้านพัก โซนกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการทำทางเดิน และทางลาด อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย สามารถใช้พาหนะส่วนบุคคล รถโดยสารสาธารณะ รถรับจ้าง มีป้ายบอกเป็นระยะ

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีที่นั่งพักผ่อนเพียงพอ มีลานจอดรถกว้างขวาง มีห้องน้ำที่สะอาด

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว มีบุคลากรให้บริการด้วยความมีอัธยาศัยไมตรี มีความเอาใจใส่ ดูแลนักท่องเที่ยวด้วยจิตบริการ

6) การบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถพักผ่อน เดินเล่น และทำกิจกรรมตามอัธยาศัย และหลากหลาย ชมฟาร์มแกะ สวนนก สวนผลไม้ และสปาปลาที่รักษาสุขภาพเท้า

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ต้นธาร รีสอร์ท แอนด์ สปา ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เก็บกวาดเศษใบไม้ร่วง นำไปไม่บดให้ละเอียด และหมักรวมกับเศษอาหารจากครัว ผสม น้ำหมักชีวภาพ และ EM หมักทิ้งไว้ประมาณ 3 เดือน แล้วจึงนำไปรดต้นไม้เป็นปุ๋ยชีวภาพ ไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณซื้อปุ๋ย และไม่ต้องนำเศษขยะผ่านกระบวนการเผาทำลาย ช่วยลดโลกร้อนได้เป็นอย่างดี ปุ๋ยชีวภาพทำให้ผักปลอดสารพิษและผลไม้ในสวนผลไม้ ปราศจากสารเคมี ปุ๋ยและยาฆ่าแมลง เพื่อบริการนักท่องเที่ยวในห้องอาหาร เช่น เงาะ มังคุด ลองกองทุเรียน และแก้วมังกร

6.5 อาวา รีสอร์ท แอนด์ สปา ตั้งอยู่ที่หาดหน้าด่าน อำเภอขนอม เปิดให้บริการด้านที่พัก มีการตกแต่งด้วยสไตล์ฟินแลนด์ ออกแนวเรียบง่าย โล่งสบาย ห้องพักรวมทั้งหมด 28 หลัง รวม 32 ห้อง ประกอบด้วยบังกะโล ทั้ง Deluxe และ Superior บ้านพักแบบ Poolside Villa และ Family Villa นอกจากนี้ยังให้บริการดูแลรักษาสุขภาพแบบองค์รวม มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่หลากหลาย เช่น สร้างความแข็งแรงให้กับร่างกายด้วยการชกมวยไทย การเพิ่มความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อและการไหลเวียนโลหิตด้วยการฝึกโยคะ การยืดออกกำลัง และการทำสมาธิเพื่อความสงบ มีอาคารสปา ชั้นล่างเป็นห้องนวด ชั้นบนสำหรับทำกิจกรรม เช่น โยคะ ไทชิ พิลาเต้ และมวยไทย กับทั้งมีจัดบริการอาหารเพื่อสุขภาพไว้สำหรับ

นักท่องเที่ยวรักสุขภาพอีกด้วย รวมถึงมีการจัดการเรียนการสอนการประกอบอาหารไทย ได้สูตรอาหารไทย และไปจ่ายตลาดเพื่อเลือกซื้อวัตถุดิบมาประกอบอาหารด้วยตนเอง

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สามารถเดินทางได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก และปลอดภัย ใช้ทางหลวงหมายเลข 401 และหมายเลข 4014 นครศรีธรรมราช – สุราษฎร์ธานี ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที ที่ตั้ง เลขที่ 28/3 หมู่ 6 หาดหน้าด่าน ตำบลขนอม อำเภอนครศรีธรรมราช 80210 เว็บไซต์ <https://www.aavaresort.com/> การติดต่อ atte.savisalo@aavaresort.com

ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีการจัดบริการห้องพักที่มีการตกแต่ง ด้วยสถาปัตยกรรมแบบสแกนดิเนเวียน ออกแนวเรียบง่าย แต่มีสไตล์ นอกจากนี้มีห้องพักแล้ว ยังมีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย การชกมวยไทย โยคะ ไทชิ การนวดที่ AAVA SPA ที่เมื่อย่างกรายเข้าห้องสปา จะได้สัมผัสกลิ่นหอมของดอกไม้ และเปลวเทียน พร้อมรับบริการส่งเสริมสุขภาพด้วยการนวดเพื่อช่วยระบบน้ำเหลืองให้มีประสิทธิภาพและการไหลเวียนของโลหิตที่ดีขึ้น ด้วยคอร์ส The Secret of AAVA โดยใช้น้ำมันสกัดจากอัลมอนด์แท้ 100% สามารถสัมผัสได้ถึงกลิ่นหอมของเมล็ดอัลมอนด์ ระเหยผ่านการชโลมผิวทั่วทั้งร่างกาย เป็นการนวดเพื่อความผ่อนคลายอย่างแท้จริง ทำให้สามารถปลดปล่อยความคิดให้ล่องลอยเป็นอิสระ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวอย่างครบครัน มีทั้งห้องพัก ห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ ห้องอาหาร ห้องสปา ห้องเรียนทำอาหาร สระว่ายน้ำ บริการดูแลเด็ก รถรับส่งสนามบิน ศูนย์สุขภาพ ลานจอดรถ สัญญาณไวไฟทั้งภายในห้องพัก หรือพื้นที่ส่วนกลาง

ด้านการบริการที่พัก มีจัดบริการห้องพักให้นักท่องเที่ยวได้พักค้างคืน 4 ประเภท ตามความสนใจของนักท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเฉพาะโดดเด่นในเรื่องของกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม การออกกำลังกาย การเล่นโยคะ พิลาเต้ การชกมวย รวมทั้งการเรียนการทำอาหารไทย

ด้านการบริหารจัดการ

1) การวางแผนผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว บริหารงานโดย Mr. Atte Savisalo ผู้จัดการทั่วไป ชาวฟินแลนด์ และเป็นเจ้าของ

2) การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีจัดการพื้นที่อย่างลงตัว แบ่งเป็นสัดส่วน และตกแต่งอาคารด้วยสไตล์เรียบง่าย มีการดูแลรักษาความสะอาดเป็นอย่างดี

3) การบริหารจัดการด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังอำเภอ รัสอร์ต แอนด์ สปา ได้โดยสะดวก มีเส้นทางคมนาคมที่เข้าถึงได้สะดวกและปลอดภัย

4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว มีร้านอาหาร ห้องน้ำ พื้นที่พักผ่อน ลานจอดรถ ห้องนวด ห้องสปา ห้องเรียนทำอาหาร มีบริการสัญญาณไวไฟ

5) การบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพบริการในแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรมีอัธยาศัยไมตรี มีความสุภาพ บริการด้วยจิตบริการ

6) การบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย รวมทั้งกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ

7) การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการดูแลสิ่งแวดล้อมบริเวณหาด